

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

OSEMNAJSTA KNJIGA

1967

ZALOZILA SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
V LJUBLJANI

1968

LETOPIS
XVIII

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

OSEMNAJSTA KNJIGA

1967

ZALOZILA SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
V LJUBLJANI

1968

Sprejeto na seji predsedstva akademije
dne 29. januarja 1968

Uredil akademik Milko Kos

Natisnilo ČP Delo — obrat Triglavsko tiskarno v Ljubljani

I

ORGANIZACIJA

PREDSIEDSTVO

(po stanju 31. decembra 1967)

- Predsednik: Josip Vidmar.
- Podpredsednik: Anton Kuhelj.
- Glavni tajnik: Milko Kos.
- Razredni tajniki:
1. v razredu za zgodovinske in družbene vede Francè Stelè.
 2. v razredu za filološke in literarne vede Francè Koblar.
 3. v razredu za matematične, fizikalne in tehnične vede v.d. tajnika Anton Kuhelj.
 4. v razredu za prirodoslovne in medicinske vede Ivan Rakovec.
 5. v razredu za umetnosti Bratko Kreft.

Člani plenuma Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ:
Josip Vidmar, Milko Kos, Francè Stelè.

VODILNI USLUŽBENCI
UPRAVE AKADEMIJE
(po stanju 31. decembra 1967)

I. UPRAVNA PISARNA

Upravni direktor: dr. Leo Baebler.

Tajnica predsedstva: Nada Jesse.

Šef odseka za finančno in materialno poslovanje: Sonja Tomše.

II. ZNANSTVENA PISARNA

Strokovni sodelavec: mag. Jolanta Groo-Kozak.

III. BIBLIOTEKA

Upravnik: Primož Ramovš.

UPRAVA INŠTITUTOV IN KOMISIJ

1. INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Upravnik: akad. dr. Srečko Brodar.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Jovan Hadži, akad. dr. Ivan Rakovec.

Znanstvena sodelavca: dr. France Habe, dr. Peter Habič.

Višji strokovni sodelavec: Egon Pretner.

Asistenta: Rado Gospodarič, Franc Leben.

Zunanji znanstveni sodelavec: dr. Valter Bohinec.

2. INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO

Upravnik: dop. član dr. Svetozar Ilešič.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko Brodar, akad. dr. Milko Kos, akad. dr. Ivan Rakovec, dopisni član dr. Svetozar Ilešič.

Višja znanstvena sodelavca: dr. Drago Meze, dr. Milan Šifer.

Asistent: Milan Natek.

V okviru Inštituta za geografijo je tudi Zavod za kartografijo. Kartograf — strokovni sodelavec: Vilko Finžgar.

3. INŠTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Upravnik: akad. dr. Ivan R a k o v e c.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko B r o d a r, akad. dr. Jovan
H a d ž i, akad. dr. Ivan R a k o v e c, univ. prof. dr. ing. Jože
D u h o v n i k.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Rajko P a v l o v e c.

Znanstveni sodelavec: dr. Dragica T u r n š e k.

4. INŠTITUT ZA BIOLOGIJO

Upravnik: akad. dr. Jovan H a d ž i.

Znanstveni svet: akad. dr. Jovan H a d ž i, akad. dr. Alija K o -
š i r, univ. prof. dr. Ernest M a y e r, univ. prof. dr. Miroslav
Z e i.

Znanstveni svetnik: dr. Maks W r a b e r.

Višji znanstveni sodelavec: dr. Jože B o l e.

Znanstveni sodelavec: dr. Ivka M u n d a.

Asistenti: Jan C a r n e l u t t i, ing. Ivo P u n c e r, ing. Mitja
Z u p a n č i č.

Zunanji znanstveni sodelavec: univ. prof. dr. Miroslav Z e i.

Zunanja strokovna sodelavca: Srečko G r o m, dr. ing. Vlado
T r e g u b o v.

Inštitut za biologijo ima še Biospeleološki laboratorij v Postojni,
vodja dr. Jože B o l e.

5. ODBOR ZA UREJEVANJE FAVNE, FLORE IN GEJE SLOVENIJE

Predsednik: akad. dr. Jovan H a d ž i.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko B r o d a r, akad. dr. Jovan
H a d ž i, akad. dr. Ivan R a k o v e c.

6. INŠTITUT ZA ZGODOVINO

Upravnik: akad. dr. Milko K o s.

Znanstveni svet: akad. dr. Srečko B r o d a r, akad. dr. Milko
K o s, akad. dr. Francè S t e l è, akad. dr. Fran Z w i t t e r.

- a) Sekcija za občo in narodno zgodovino.
 Načelnik: akad. dr. Milko K o s.
 Znanstveni svetnik: dr. Pavle B l a z n i k.
 Zunanji znanstveni sodelavec: dr. Melitta P i v e c - S t e l è.
- b) Sekcija za zgodovino umetnosti.
 Načelnik: akad. dr. Francè S t e l è.
 Višji znanstveni sodelavec: dr. Emilijan C e v c.
 Strokovni svet: akad. dr. Francè S t e l è, univ. prof. dr. Stane M i k u ž, višji znanstveni sodelavec dr. Emilijan C e v c.
- c) Sekcija za arheologijo.
 Načelnik: akad. dr. Srečko B r o d a r.
 Višja znanstvena sodelavca: dr. ing. Mitja B r o d a r, dr. Alojz Š e r c e l j.
 Višja strokovna sodelavca: Stanislav J e s s e, Jaroslav Š a - š e l.
 Strokovni svet: akad. dr. Srečko B r o d a r, ravnatelj Narodnega muzeja dr. Jože K a s t e l i c, višji strokovni sodelavec Stanislav J e s s e.

7. ORIENTALISTIČNI INSTITUT

Upravnik: akad. dr. Viktor K o r o š e c.
 Znanstveni svet: akad. dr. Viktor K o r o š e c, akad. dr. Francè S t e l è, dopisni član dr. Milan G r o š e l j.

8. INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Upravnik: akad. dr. Bratko K r e f t.
 Znanstveni svet: akad. dr. France B e z l a j, akad. dr. Bratko K r e f t, univ. prof. dr. Anton B a j e c, znanstveni svetnik dr. France T o m š i č, višji znanstveni sodelavec dr. Jakob R i g l e r.

- a) Dialektološka sekcija.
 Načelnik: višji znanstveni sodelavec dr. Jakob R i g l e r.
 Asistent: Saša S e r n e c.
 Zunanji znanstveni sodelavec: univ. prof. dr. Tine L o g a r.
- b) Leksikološka sekcija.
 Načelnik: univ. prof. dr. Janko J u r a n č i č.
 Znanstvena svetnika: dr. Lino L e g i š a, Božo V o d u š e k.

Višji strokovni sodelavci: Marija Janežič, Joža Meze,
Stanislav Suhadolnik.

Asistenti: Milena Hajnšek-Holz, Jelisava Jenčič,
Tomaž Korošec, Ivana Kozlevčar, Viktor Majdič,
Zvonka Leder-Mancini, Ada Vidovič-
Muha, Franc Novak, Marta Silvester.

c) Etimološko-onomastična sekcija.

Načelnik: akad. dr. France Bezlaj.

Asistenta: Drago Mertelj, Milena Piškur.

č) Komisija za slovensko gramatiko, filologijo in pravopis.

Predsednik: univ. prof. dr. Anton Bajec.

Znanstveni svetnik: dr. France Tomšič.

9. INŠTITUT ZA LITERATURE

Upravnik: akad. dr. Anton Ocvirk.

Znanstveni svet: akad. dr. France Koblar, akad. dr. Anton
Ocvirk, akad. dr. Josip Vidmar.

Znanstveni svetniki: Alfonz Gspan, Drago Šega, dr. Mi-
lena Uršič.

Višji strokovni sodelavec: Nada Prašelj.

10. INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Upravnik: akad. dr. France Bezlaj.

Znanstveni svet: akad. dr. France Bezlaj, akad. dr. Bratko
Kreft, univ. prof. dr. Vilko Novak, prof. Višje pedago-
ške šole Boris Merhar, ravnatelj Mestnega arhiva dr. Ser-
gij Vilfan, znanstveni sodelavec Glasbeno narodopisnega
inštituta dr. Zmaga Kumer.

Znanstvena svetnika: dr. Niko Kuret, dr. Milko Matiče-
tov.

Zunanji strokovni sodelavci: univ. prof. dr. Vilko Novak, rav-
natelj Mestnega arhiva dr. Sergij Vilfan, prof. Ekonom-
ske srednje šole Petrina Ocvirk.

11. INŠTITUT ZA MEDICINSKE VEDE

Upravnik: še ni izvoljen

Znanstveni svet: akad. dr. Bogdan Breclj, akad. dr. Alija Košir, akad. dr. Robert Neubauser.

Zunanji znanstveni sodelavci: univ. prof. dr. Stanko Banič, primarij dr. Slavko Rakovec, docent dr. Miroslav Kališnik.

12. TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Predsednik: akad. dr. Alija Košir.

Strokovni svet: akad. dr. Alija Košir, akad. dr. Viktor Korošec, akad. dr. Francè Stelè, univ. profesorja: ing. Albert Struna in dr. Stanko Banič, gimn. profesor v pok. Franc Kapus.

a) Pravna sekcija:

Načelnik: akad. dr. Viktor Korošec.

Člani sekcije: akademiki — univ. profesorji dr. Gorazd Kušej, dr. Makso Šnuderl, dr. Lado Vavpetič; univ. profesorji dr. Alojzij Finžgar, dr. Avgust Munda, dr. Vladimir Murko, dr. Leonid Pitamic, univ. docent dr. Jaromir Beran.

Znanstveni svetnik: dr. Vladimir Kukman.

b) Tehniška sekcija:

Načelnik: univ. prof. ing. Albert Struna.

Strokovni sodelavci: ing. Stane Bonač, (za papirno industrijo), univ. prof. ing. Boris Černigoj (za strojništvo), ing. Venčeslav Funtek (za železnice), univ. profesor dr. ing. Janko Kavčič (za kemijo), ing. Leo Knez (za varilstvo), akad. univ. prof. ing. Feliks Lobe (za strojništvo), univ. prof. ing. Franc Mlakar (za elektrotehniko), ing. Lev Pipan (za raziskavo materiala), univ. prof. Vinko Sadar (za agronomijo), ing. Srečko Sajovic (za elektrotehniko), Lavoslav Struna (za redakcijo), univ. prof. dr. ing. Srdjan Turk (za gradbeništvo), ing. Lojze Žumer (za gozdarstvo in lesno predelavo).

Jezikovni svetovalec: znanstveni svetnik dr. France Tomšič.

c) Medicinska sekcija:

Načelnik: univ. prof. dr. Stanko B a n i č.

Strokovni sodelavci: akad. dr. Alija K o š i r, univ. profesor dr. Janez B a t i s, primarij dr. Mirko K a r l i n, san. major dr. Fran S m e r d u, asistent dr. Miklavž K o z a k.

Jezikovni svetovalec: znanstveni svetnik dr. Lino L e g i š a.
S to sekcijo tesno sodeluje veterinarska podkomisija v naslednji sestavi:

Predsednik: univ. prof. dr. Janez B a t i s.

Sodelavci: univ. prof. dr. Leo R i g l e r, univ. docent dr. Janez B a n i č, veterinar v pokoju dr. Fran V e b l e.

č) Naravoslovna sekcija:

Načelnik: Franc K a p u s, gimn. profesor v pokoju.

Pomočnik načelnika sekcije: Silvo B r e s k v a r, profesor srednje šole v pokoju.

Sodelavci: univ. profesorja dr. ing. Jože D u h o v n i k in dr. Alojzij V a d n a l; gimnazijski profesor Ivan K r e č i č.

d) Umetnostna sekcija:

Načelnik: akad. dr. Francè S t e l è.

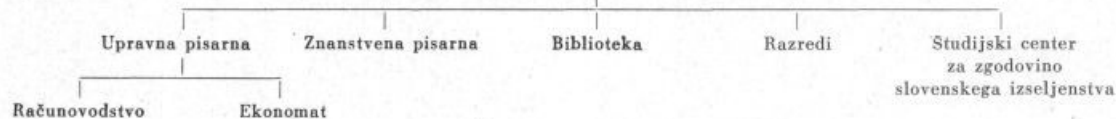
Člani: akad. dr. Bratko K r e f t — za literaturo, akad. Lucijan M. Š k e r j a n c — za glasbo, akad. dr. Bratko K r e f t in prof. Pino M l a k a r — za gledališko, filmsko in plesno umetnost, višji znanstveni sodelavec dr. Emilijan C e v c — za likovno umetnost.

15. STUDIJSKI CENTER ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGA IZSELJENSTVA

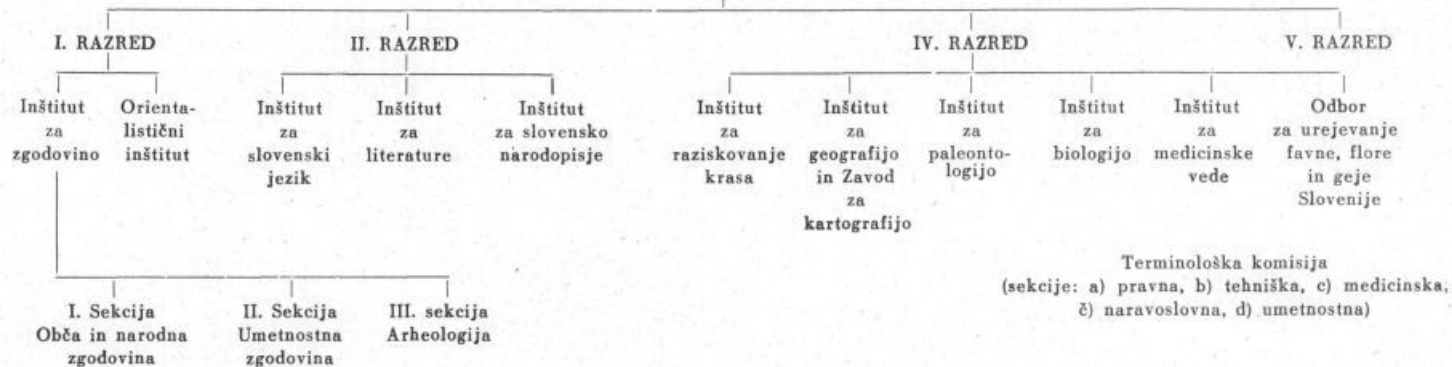
Predsednik sveta: akad. dr. Fran Z w i t t e r.

Člani sveta: akad. dr. Milko K o s, dopisni član dr. Svetozar I l e š i č; višji znanstveni sodelavec in vodja bibliografskega oddelka NUK prof. Janez L o g a r; pomočnik direktorja Zavoda za statistiko SRS dr. Živko Š i f r e r; arhivar Arhiva Slovenije Ema U m e k; od Slovenske izseljenske matice imenovani člani: predsednica Slovenske izseljenske matice Zima V r š č a j, poslanec skupščine SRS Ivan K r e f t, urednica Slovenskega izseljenskega koledarja Mila Š e n k.

SKUPSCINA
PRESESDSTVO

RAZREDI

Preglednica organizacije Slovenske akademije znanosti in umetnosti

II
ČLANI

ČASTNA ČLANA

Josip Broz-Tito, predsednik SFRJ, maršal Jugoslavije, izvoljen 9. avgusta 1948.

Gl. Letopis III, 79—115.

Edvard Kardelj, predsednik Zvezne skupščine, izvoljen 6. decembra 1949.

Gl. Letopis III, 119—132.

REDNI IN DOPISNI ČLANI

I. RAZRED

Za zgodovinske in družbene vede

Redni člani

Viktor Korošec, rojen 7. decembra 1899, dr. iur., redni profesor za rimsko pravo in splošno zgodovino države in prava v antiki na univerzi v Ljubljani; redni član od 2. oktobra 1956; upravnik Orientalističnega inštituta pri akademiji; načelnik pravne sekcije Terminološke komisije pri akademiji; član Nacionalnega komiteja SFRJ za orientalistiko; član Inštituta za pravno zgodovino v Zagrebu, Société d'Histoire du Droit français et étranger v Parizu, Société d'Histoire des Droits de l'Antiquité v Bruslju, Association Internationale de Papyrologues affiliée à la Fédération Internationale des Etudes Classiques v Bruslju, Comitato scientifico internazionale revije Iura v Cataniji, Conseil scientifique pri Revue Internationale des Droits de l'Antiquité v Bruslju, redni član Società italiana di Storia del diritto, član Sociedade Brasileira de Romanitas v Rio de Janeiro; podpredsednik Društva orientalistov Jugoslavije. — Glej Letopis VIII, 33—36.

Milko Kos, rojen 12. decembra 1892, dr. phil., zlata doktorska diploma univerze na Dunaju 1966, redni profesor za občo zgodovino srednjega veka in pomožne zgodovinske vede na uni-

verzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 7. oktobra 1938, načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 31. januarja 1940 do 28. junija 1941, od 19. maja 1950 glavni tajnik akademije, upravnik Inštituta za zgodovino pri akademiji in načelnik njegove sekcije za občo in narodno zgodovino; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Poljske akademije znanosti v Krakovu (1947) in Královske české společnosti nauk v Pragi, član Instituta für österreichische Geschichtsforschung na Dunaju. — Glej Letopis I, 53—62.

G o r a z d K u š e j, rojen 17. decembra 1907, dr. iur., redni profesor za teorijo države in prava in primerjalno ustavno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član od 17. oktobra 1958; dopisni član (associé correspondant étranger) Académie de Stanislas (Nancy), član International Law Association v Londonu, Société de Législation Comparée v Parizu in mednarodnega prezidija Fundatio Grotiana internationalis iuri gentium propagando addicta v Münchnu. — Glej Letopis IX, 53—54.

F r a n c è S t e l è, rojen 21. februarja 1886, dr. phil., zlata doktorska diploma univerze na Dunaju 1962, redni profesor za umetnostno zgodovino na univerzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 16. maja 1940, načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda od 1. julija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za zgodovinske in družbene vede od 24. julija 1948 dalje, načelnik sekcije za zgodovino umetnosti pri Inštitutu za zgodovino, načelnik umetnostne sekcije Terminološke komisije pri akademiji; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, častni član Mednarodnega komiteja za spomenike pri UNESCO, član AICA pri UNESCO, član Instituta für österreichische Geschichtsforschung na Dunaju; častni član Društva jugoslovanskih konservatorjev; Prešernova nagrada za življenjsko delo 1966. — Glej Letopis I, 113—123.

M a k s o Š n u d e r l, rojen 13. oktobra 1895, dr. iur., redni profesor za ustavno pravo SFRJ na univerzi v Ljubljani; redni član od 2. oktobra 1956; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; član International Law Association v Londonu, sveta Association de Science politique v Genève in Association du Droit comparé v Parizu. — Glej Letopis VIII, 37—38.

L a d o V a v p e t i č, rojen 26. junija 1902, dr. iur., redni profesor za javno upravo in upravni postopek na univerzi v Ljubljani; redni član od 17. oktobra 1958; ravnatelj Inštituta za javno upravo in delovna razmerja pri pravni fakulteti v Ljub-

ljani; član Institut international du Droit comparé v Parizu, International Law Association v Londonu in Association internationale pour l'enseignement du Droit comparé v Strasbourg. — Glej Letopis IX, 35—37.

Boris Zihlerl, rojen 25. septembra 1910, redni profesor za občo sociologijo na Filozofski fakulteti univerze in na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani; dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 17. oktobra 1958; član Sveta federacije, član CK ZKJ in predsedstva CK ZK Slovenije. — Glej Letopis III, 165—171 in IX, 38—40.

Fran Zwitter, rojen 24. oktobra 1905, dr. phil., redni profesor za občo zgodovino novega veka na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 17. oktobra 1958; predsednik sveta Študijskega centra za zgodovino slovenskega izseljenstva; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. — Glej Letopis V, 76—82 in IX, 41—42.

Dopisni člani

Milan Bartoš, rojen 10. novembra 1901, dr. iur., redni profesor na Pravni fakulteti univerze v Beogradu; dopisni član od 17. oktobra 1958; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in njen podpredsednik; redni član Inštituta za družbene vede v Beogradu, član sveta Inštituta za primerjalno pravo v Beogradu in Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo, član pravnega sveta Zveznega izvršnega sveta SFRJ; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, redni član Mednarodne diplomatske akademije v Parizu, Akademije za družbene znanosti v Philadelphiji, zunanji član Lorenske akademije Stanislas v Nancyju, Ameriškega združenja za mednarodno pravo v Washingtonu, Société de Législation Comparée v Parizu, podpredsednik International Law Association v Londonu, dopisni član Mednarodnega inštituta za mednarodno pravo, stalni član Pomorskega mednarodnega komiteja v Bruslju, član stalnega mednarodnega arbitražnega sodišča v Haagu, član komisije OZN za kodifikacijo mednarodnega prava, član Mednarodnega inštituta za kozmično pravo mednarodne astronavične akademije, predsednik izbranskega sodišča Zvezne gospodarske komore Jugoslavije, član predsedništva zunanje-trgovske arbitraže v Beogradu, član stalnega konzultativnega odbora OZN za problem arhiva Društva narodov. Nagrada AVNOJ-a za 1967. — Glej Letopis IX, 43—44.

Jovan Djordjević, rojen 10. marca 1908, dr. iur., redni profesor za politične vede in ustavno pravo na univerzi v Beogradu; dopisni član od 17. oktobra 1958; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, član Mednarodne akademije za politične znanosti in ustavno pravo, član Mednarodnega inštituta za politično filozofijo, predsednik pravnega sveta SFRJ; pridruženi profesor Pravne fakultete v Parizu. — Glej Letopis IX, 45—46.

Leon Geršković, rojen 2. februarja 1910, dr. iur., redni profesor političnih znanosti; dopisni član od 17. oktobra 1958; predava na Visoki šoli političnih znanosti v Beogradu, zastopnik v Republiškem svetu Sabora SR Hrvatske; poslanec v Svetu narodov Zvezne skupščine in predsednik Zakonodajno-pravne komisije Zvezne skupščine. — Glej Letopis IX, 49—50.

Ljudmil Hauptmann, rojen 5. februarja 1884, dr. phil., zlati doktorat univerze v Gradcu; redni profesor za občo zgodovino srednjega veka na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 16. maja 1940; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Královske české společnosti nauk v Pragi; zlata Jirečkova medalja za živiljenjsko delo, podeljena od Südosteuropa-Gesellschaft v Münchnu 1962. — Glej Letopis I, 166—167.

Marko Kostrenčić, rojen 21. marca 1884, dr. iur., častni doktor Karlove univerze v Pragi; redni profesor za zgodovino države in prava narodov SFRJ do 19. stoletja na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis V, 74—75.

Vojeslav Mole, rojen 14. decembra 1886, dr. phil., redni profesor za srednjeveško umetnost na Jagelonski univerzi v Krakovu v pokoju; dopisni član od 22. decembra 1961; redni član Poljske akademije znanosti v Krakovu (1947), častni član poljskega društva umetnostnih zgodovinarjev. — Glej Letopis XII, 29—34.

Grga Novak, rojen 2. aprila 1888, dr. phil., dr. h. c. univerze na Dunaju, redni profesor za zgodovino starega veka na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 22. decembra 1961; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in njen predsednik; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu; dopisni član Avstrijske aka-

demije znanosti na Dunaju in akademije znanosti v Heidelbergu, častni član Romunske akademije znanosti v Bukarešti, član Deputazione storica per le Venezie v Benetkah, Accademia del Mediterraneo v Palermu, Istituto italiano di preistoria e protostoria v Florenci, član Institutum Archaeologicum Germanicum v Berlinu. — Glej Letopis XII, 35—37.

II. RAZRED

Za filološke in literarne vede

Redni člani

France Bezljaj, rojen 19. septembra 1910; dr. phil., redni profesor za primerjalno slovansko jezikoslovje na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; upravnik Inštituta za slovensko narodopisje pri akademiji. — Glej Letopis XV, 31—34.

France Koblar, rojen 29. novembra 1889; dr. phil., redni profesor na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; tajnik razreda za filološke in literarne vede od 22. januarja 1965 dalje; predsednik Slovenske matice. — Glej Letopis XV, 35—38.

Anton Ocvirk, rojen 23. marca 1907; dr. phil., redni profesor za zgodovino svetovne književnosti in literarno teorijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član od 3. julija 1964; upravnik Inštituta za literature pri akademiji. — Glej Letopis XV, 39—40.

Josip Vidmar, rojen 14. oktobra 1895; dr. h. c. univerze v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; od 27. oktobra 1952 predsednik akademije; predsednik Sveta akademij znanosti in umetnosti SFRJ; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Romunske akademije znanosti v Bukarešti. Prešernova nagrada 1966, Sterijina nagrada za širjenje dramske umetnosti in gledališke kulture 1966; red oficirja književnosti in umetnosti francoske vlade 1966. Nagrada AVNOJ-a za 1967. — Glej Letopis II, 172—184.

Dopisna člana

Milan Grošelj, rojen 19. septembra 1902, dr. phil., redni profesor za klasično filologijo na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 53—54.

Janko Lavrin, rojen 10. februarja 1887, upokojeni redni profesor za novejšo rusko literaturo na univerzi v Nottinghamu; dopisni član od 2. oktobra 1956. — Glej Letopis VIII, 39—42.

III. RAZRED

Za matematične, fizikalne in tehnične vede

Redni člani

Venče Koželj, rojen 17. septembra 1901, dr. techn., redni profesor za teoretično elektrotehniko na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 2. junija 1953, redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis IX, 55—56 in XIII, 31.

Anton Kuhelj, rojen 11. novembra 1902, dr. ing., redni profesor za mehaniko na univerzi v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; od 22. decembra 1961 podpredsednik akademije; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis III, str. 185.

Feliks Lobe, rojen 14. oktobra 1894, redni profesor za predmete »mehanska tehnologija« in »gradnja obdelovalnih strojev« na univerzi v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949; redni član Collège international pour l'étude scientifique des techniques de production mécanique. — Glej Letopis III, 186 do 187.

Anton Peterlin, rojen 25. septembra 1908, dr. sci. nat., dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949; član American Association for the Advancement of Science (Washington), Fellow of American Physical Society (Washington), American Chemical Society (Washington), Deutsche Kolloid Gesellschaft (Köln), Deutsche Physikalische Gesellschaft (Hanau), Society of Sigma X (New Haven), Society of Rheology (Washington), glavni urednik Macromolecular Review (New York), sourednik Makromolekulare Chemie (Mainz), član Advisory Board revij Journal of Materials Science (London), Journal of Polymer Science (New York) in Journal of Macromolecular Science, Physics (New York). — Glej Letopis II, 45—46.

Ivan Vidav, rojen 17. januarja 1918, dr. phil., redni profesor za matematiko na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 17. oktobra 1958, redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis IX, 55—56 in XII, 32.

Dopisni član

Zoran Rant, rojen 14. septembra 1904, dr. tehniških znanosti; redni profesor in direktor inštituta za procesno tehniko na Tehniški visoki šoli v Braunschweigu; dopisni član od 3. julija 1964; član znanstvenega sveta Arbeitsgemeinschaft industrieller Forschungsvereinigungen, član znanstvenega sveta Verfahrenstechnische Gesellschaft. — Glej Letopis XV, 47—49.

IV. RAZRED

Za prirodoslovne in medicinske vede

Redni člani

Bogdan Breclj, rojen 6. maja 1906, dr. med., redni profesor za ortopedijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Ortopedske klinike v Ljubljani, strokovni svetovalec Ortopedske bolnice v Valdoltri; redni član od 6. decembra 1949; član Sveta federacije; dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, inozemski član Akademije medicinskih nauk SSSR v Moskvi; častni član Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani, član Société Internationale de Chirurgie Orthop dique et de Traumatologie v Bruslju (S. I. C. O. T.), častni član Société Fran aise d'Orthop die et de Traumatologie v Parizu, častni član Društva ortopedov in travmatologov Bolgarije v Sofiji, član International Society for Rehabilitation of the Disabled v New Yorku, nacionalni delegat Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije pri S. I. C. O. T., Corresponding editor revije Journal of Bone and Joint Surgery za Jugoslavijo, predsednik Združenja ortopedov in travmatologov Jugoslavije. — Glej Letopis III, 199—200.

Srečko Brodar, rojen 6. maja 1893, dr. phil., redni profesor za prazgodovino človeka na univerzi v Ljubljani v pokoju; dopisni član od 6. decembra 1949, redni član od 22. junija 1953; upravnik Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni; načelnik sekcije za arheologijo pri akademiji; častni član Arheološkega društva Jugoslavije; dopisni član H. Obermaier Gesell-

schaft für die Erforschung des Eiszeitalters und seiner Kulturen (Erlangen). — Glej Letopis III, 205—206 in Letopis V, 98—100.

Jovan Hadži, rojen 22. novembra 1884, dr. phil., redni profesor za zoologijo; redni član od 7. oktobra 1938, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 28. januarja 1939 do 10. oktobra 1940, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. septembra 1949 do 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za biologijo pri akademiji, predsednik Odbora za urejevanje favne, flore in geje Slovenije, predsednik Medakademijskega odbora za favno in floro Jugoslavije, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, častni član Prirodoslovnega društva in Društva za raziskovanje jam v Ljubljani, član Znanstvenega društva za zgodovino zdravstvene kulture Jugoslavije v Beogradu; član Sociedad Espanola de Historia Natural v Madridu. Nagrada AVNOJ-a za 1966. — Glej Letopis I, 29—30.

Alija Košir, rojen 6. aprila 1891, dr. med., redni profesor za histologijo in embriologijo v-pokoju, strokovni in raziskovalni vodja Histološko-embriološkega inštituta medicinske fakultete v Ljubljani; predsednik Terminološke komisije pri akademiji; redni član od 24. junija 1955. — Glej Letopis VI, 45—48.

Robert Neubauer, rojen 7. decembra 1895, dr. med., redni profesor za ftziologijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani; redni član od 22. decembra 1961; častni član Slovenskega zdravniškega društva; častni član Združenja ftziopnevmologov SRS, častni predsednik Združenja medicincev v Ljubljani, častni član Centralnega odbora Rdečega križa Jugoslavije; dopisni član Združenja nemških specialistov za pljučne bolezni in Francoskega društva ftziologov; član American College of Chest Physicians in American Thoracic Society; član skupine ekspertov Svetovne zdravstvene organizacije in Svetovne zveze borcev; glavni urednik časopisa »Tuberkuloza«. — Glej Letopis XII, 38—39.

Ivan Rakovec, rojen 18. septembra 1899, dr. phil., redni profesor za geologijo in paleontologijo na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 21. decembra 1946, redni član od 6. decembra 1949, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede, upravnik Inštituta za paleontologijo pri akademiji; častni član Slovenskega geološkega društva, dopisni član Geološkega društva na Dunaju in Mednarodnega paleontološkega društva. — Glej Letopis II, 47—53.

Dopisni člani

B r a n i m i r G u š i ć, rojen 6. aprila 1901; dr. med., dr. phil., redni profesor za otorinolarinologijo na Medicinski fakulteti v Zagrebu; dopisni član od 3. julija 1964; pravi član Jugoslavenske akademije nauka i umjetnosti v Zagrebu, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, redni član društva otorinolarinologov Collegium Otolaryngologicum Amicitiae Sacrum, častni predsednik grškega otoneurooftalmološkega društva, častni član Zbora liječnika Hrvatske; član poljskega, bolgarskega, češkega in avstrijskega društva otorinolarinologov. — Glej Letopis XV, 41—46.

F r a n j o K o g o j, rojen 13. oktobra 1894, dr. med., dr. sc. med. h. c. univerze v Ljubljani, dr. h. c. univerze v Gradcu, profesor za dermatovenerologijo vseučilišča v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in njen podpredsednik, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in Švicarske akademije medicinskih znanosti, član Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina Halle a/d Saale, častni član oziroma dopisni član ameriškega, avstralskega, berlinskega, bolgarskega, britanskega, češkoslovaškega, danskega, dunajskega, finskega, francoskega, hamburškega, iranskega, italijanskega, madžarskega, mehikanskega, moskovskega, münchenskega, nemškega, poljskega, švedskega in venezuelskega dermatološkega društva, francoskega alergološkega društva, nemškega društva za estetično medicino; častni član Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani, Zbora liječnika Hrvatske v Zagrebu in Češkoslovaškega zdravniškega društva J. E. Purkyňa v Pragi. Nagrada AVNOJ-a za 1966. — Glej Letopis V, 101—102.

O t h m a r K ü h n, rojen 5. novembra 1892, redni profesor za paleontologijo in paleobiologijo na univerzi na Dunaju, dopisni član od 6. februarja 1965, redni član Avstrijske akademije znanosti na Dunaju in Akademije znanosti v Atenah, dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, častni doktor univerze v Atenah, Beogradu in Bukarešti, častni član Slovenskega geološkega društva in paleontološkega društva v Indiji. — Glej Letopis XVI, 53—54.

J a n e z M i l č i n s k i, rojen 3. maja 1913, dr. iur., dr. med., redni profesor za sodno medicino in predstojnik Inštituta za sodno medicino na Medicinski fakulteti v Ljubljani; dopisni član od 22. decembra 1961; inozemski dopisni član Société de

Médecine Légale de France, titularni član Académie Internationale de Médecine Légale et Sociale, častni član Società Italiana di Medicina legale e delle Assicurazioni, dopisni član Deutsche Gesellschaft für gerichtliche und soziale Medizin, član Mednarodnega komiteja za alkohol in promet, član uredniškega odbora »The International Microfilm Journal of Legal Medicine« (New York), častni član poljskega društva za sodno medicino in kriminologijo, predsednik Udruženja za sudsku medicinu SFRJ, podpredsednik medicinske sekcije Udruženja za medjunarodno pravo SFRJ. — Glej Letopis XII, 43—45.

Franc Novak, rojen 2. junija 1908, dr. sc., dr. med., dr. med. h. c. univerze v Torinu, redni profesor za porodništvo in ginekologijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani in ravnatelj Klinike za porodništvo in ženske bolezni v Ljubljani; dopisni član od 22. decembra 1961, častni član Societas Gynaecologica et Obstetricia Italica, častni član La Sociedad Chilena de Obstetricia y Ginecologia, častni član Československé lékařské společnosti J. E. Purkyňa, član Fédération Internationale de Gynécologie et d'Obstétrique, predsednik za Jugoslavijo World Association for Gynecological Cancer Prevention, častni član Slovenskega zdravniškega društva in Zbora liječnika Hrvatske, podpredsednik Udruženja ginekologa i opstetričara Jugoslavije, predsednik ginekološke sekcije Slovenskega zdravniškega društva. — Glej Letopis XII, 46—48.

Siniša Stanković, rojen 26. marca 1892, dr. phil., redni profesor za zoologijo na univerzi v Beogradu; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, inozemski član Akademije nauk SSSR v Moskvi. Nagrada AVNOJ-a za 1967. — Glej Letopis V, 103 do 104.

Alojzij Tavčar, rojen 2. marca 1895, dr. ing., redni profesor za genetiko in žlahtnjenje rastlin na vseučilišču v Zagrebu; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, redni član Masarykove akademie práce v Pragi, častni član Scientific Society Sigma X, Cornell University, New York. Nagrada AVNOJ-a za 1966. — Glej Letopis V, 105—106.

Kosta Todorović, rojen 5. julija 1887, dr. med., redni profesor za infekcijske bolezni in upravnik infekcijske klinike na univerzi v Beogradu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953;

redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu in tajnik njenega razreda za medicinske vede, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, častni predsednik Srpskega lekarskega društva, častni član več podružnic Srpskega lekarskega društva in Saveza lekarskih društava SFRJ, častni član Društva ljekara Bosne i Hercegovine, dopisni član Nacionalne medicinske akademije v Parizu, Združenja ameriških medicinskih avtorjev, Znanstveno-medicinskega društva zdravnikov Štajerske, častni član Československé lékařské společnosti J. E. Purkyňe v Pragi, častni član društva Union médicale Balkanique v Bukarešti. Nagrada AVNOJ-a za 1966. — Glej Letopis V, 107.

A n d r e j O. Ž u p a n č i č, rojen 27. januarja 1916, dr. med., redni profesor za patološko fiziologijo na Medicinski fakulteti univerze v Ljubljani in predstojnik Inštituta za patološko fiziologijo v Ljubljani; dopisni član od 3. julija 1964; član Royal Society of Medicine v Londonu, Biochemical Society v Londonu in Scientific Advisory Panel, fundacije Ciba, v Londonu. — Glej Letopis XV, 50—51.

V. RAZRED

Za umetnosti

Redni člani

F r a n c e B e v k, rojen 17. septembra 1890, književnik, redni član od 2. junija 1953, tajnik razreda za umetnosti od 28. oktobra 1960 do 26. novembra 1966. — Glej Letopis V, 110 do 115.

B o ž i d a r J a k a c, rojen 16. julija 1899, redni profesor Akademije za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju; redni član od 6. decembra 1949; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Nagrada AVNOJ-a za 1967. — Glej Letopis III, 207—213.

B o r i s K a l i n, rojen 24. junija 1905, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, kipar-mojster; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 121—122.

G o j m i r A n t o n K o s, rojen 24. januarja 1896, redni profesor na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani v pokoju; akad. slikar; redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 214—215.

Ciril Kosmač, rojen 28. septembra 1910, književnik, redni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis XII, 49—53.

Miško Kranjec, rojen 15. septembra 1908, književnik, redni član od 2. junija 1955; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu in Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis V, 125—132.

Bratko Kreft, rojen 11. februarja 1905, dr. phil., redni profesor za novejšo rusko književnost; književnik; redni član od 22. decembra 1961; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; upravnik Inštituta za slovenski jezik pri akademiji, predsednik Slavističnega društva v Ljubljani, član osrednjega odbora Jugoslovanskega slavističnega komiteja, član Mednarodnega slavističnega komiteja. — Glej Letopis XII, 63—64.

France Mihelič, rojen 27. aprila 1907, redni profesor za slikarstvo in risanje na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani, redni član od 6. februarja 1965. — Glej Letopis XVI, 31—35.

Vladimir Pavšič-Matej Bor, rojen 14. aprila 1915, književnik, redni član od 6. februarja 1965; dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, predsednik slovenskega Pen-kluba. — Glej Letopis XVI, 36—52.

Lucijan Marija Škerjanc, rojen 17. decembra 1900; redni profesor za kompozicijo na Akademiji za glasbo v Ljubljani; redni član od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 216 do 220.

Dopisni člani

Ivo Andrić, rojen 10. oktobra 1892, književnik; dopisni član od 2. junija 1953; redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu, dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu; Nobelov nagrajenec za književnost v letu 1961. — Nagrada AVNOJ-a za 1967. — Glej Letopis V, 133—134.

Lojze Dolinar, rojen 19. aprila 1893, redni profesor na Akademiji za umetnosti v Beogradu v pokojju; dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 137—138.

Miroslav Krleža, rojen 7. julija 1893, književnik; dopisni član od 2. junija 1953; pravi član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, redni član Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. Nagrada AVNOJ-a za 1966. — Glej Letopis V, 130—141.

NOVI ČLANI

DRAGOTIN CVETKO

Rojen je bil 19. septembra 1911 v Vučji vasi pri Ljutomeru. Diplomiral je na filozofski fakulteti (1936) in konservatoriju (1937) v Ljubljani. 1938 je bil promoviran za doktorja filozofije na temelju disertacije pod naslovom »Problem občega muzikalnega vzganja ter izobraževanja«. V študijskem letu 1937—1938 se je izpopolnjeval v kompoziciji v mojstrski šoli konservatorija v Pragi. Na jesen 1938 se je vrnil v Ljubljano. Pozneje se je zaradi študijskega in raziskovalnega dela daljši ali krajši čas mudil v Pragi (1948), na Dunaju (1952, 1958), v Münchnu (1958), Parizu (1959, 1962), USA (1961) in drugod.

1938—1942 je bil honorarni profesor in 1942—1943 pogodbeni docent na Akademiji za glasbo v Ljubljani. V začetku septembra 1943 je odšel v NOV. Od januarja 1944 dalje je bil najprej sodelavec in nato član kolegija Znanstvenega inštituta pri predsedstvu SNOS. V tem inštitutu je bil do jeseni 1945, ko se je kot izredni profesor vrnil na Akademijo za glasbo. Od 1952 do 1962 je bil ravno tam redni profesor. Leta 1962 je bil izvoljen za rednega profesorja za zgodovino slovanske in novejšje svetovne glasbe na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani in bil prav tam izvoljen tudi za predstojnika oddelka za muzikologijo.

Od 1951 je član Société Internationale de Musicologie (Basel), od 1952 član Association Internationale des Biblioth ques musicales (Kassel), od 1954 član Répertoire International des Sources musicales. 1961 je bil izvoljen za stalnega člana International Institute for comparative Music Studies, 1964 pa za člana in podpredsednika znanstvenega sveta tega inštituta (zahodni Berlin).

Sodeloval in predaval je na mednarodnem kongresu UNESCO za glasbeno vzgojo v Bruxellesu (1954), na VI., VII., VIII. in IX. mednarodnem muzikološkem kongresu v Oxfordu (1955), Kölnu (1958), New Yorku (1961) in Salzburgu (1964), nadalje na mednarodnem Mozartovem kongresu na Dunaju (1956), na kongresu Mednarodnega združenja za glasbene biblioteke v Cambridgeu (1959). Sodeloval in predaval je na mednarodnih muzikoloških konferencah v Teheranu (1961), Tokiu (1961), Parizu (1962), Kasselu (1962), Milanu (1963), New Delhiju (1964). Ravno tako je sodeloval na strokovnih konferencah in simpozijih v domovini, tako na primer v Dubrovniku (1960), na Bledu (1963, 1964) in drugod. Udeležil se je in sodeloval na raznih delovnih konferencah, tako npr. na zasedanju Mednarodnega arhiva za glasbene vire v Parizu (1954) in Milanu (1963), na zasedanju Združenja evropskih glasbenih visokih šol v Kölnu (1960) in na zasedanju Mednarodnega inštituta za komparativno muzikologijo v zahodnem Berlinu (1964).

O vprašanih slovanske in posebej slovenske zgodovine glasbe je predaval na Akademie für Musik und darstellende Kunst na Dunaju (1952) in na univerzah v Nottinghamu (1953), Edinburghu (1953), Glasgowu (1955), Londonu (1953, 1955, 1957), v Circolo della cultura e delle arti v Trstu (1963) in drugod.

Iz obsežnega literarnega opusa D. Cvetka bi podčrtali Zgodovino glasbene umetnosti na Slovenskem, ki je izšla pri Državni založbi Slovenije v treh zvezkih, poljudno Stoletja slovenske glasbe, monografske orise naših pomembnih glasbenikov Rista Savina, Davorina Jenka, Janeza B. Novaka in Jakoba Gallusa ter dve posebni, za zgodovino razvoja te stroke pri nas pomembni študiji Academia Philharmonicorum Labacensis in Neznani inventar muzičnih knjig iz l. 1620.

Ta in številne podrobne razprave, eseji in preglede nam omogočajo sledečo sodbo o D. Cvetku kot zgodovinarju: je bil prvotno teoretično muzikološko in pedagoško usmerjen, zanimala ga je glasbena vzgoja ter psihologija in estetika glasbe. Kmalu pa se je preorientiral v zgodovino glasbe in se posvetil raziskovanju slovanske in posebej slovenske glasbe s specialnim ozirom na njeno mesto v evropskem glasbenem razvoju. Dotedanja deskriptivno usmerjena literatura o pomembnih poglavjih naše glasbene zgodovine, kakor je glasba naših protestantov, Jakob Gallus, filharmonija, gledališče in opera, Glasbena matica, moderna glasba itd. ga ni zadovoljevala. Pri vsem priznanju uspehov na tem področju, kakor jih predstavljajo dela K. Čerina, V. Steske, P. Radiča, J. Mantuanija, L. M. Škerjanca in

mnogih drugih, je čutil, da prihaja čas sinteze in sistematike. Največji plod tega prizadevanja je omenjena Zgodovina glasbene umetnosti na Slovenskem, kjer mu je šlo za to, da pokaže, kako se je naš prostor vključeval v zgodovino svetovne glasbe in ji prispeval duhovne značilnosti svojega rodu. Široka verzi-ranost v strokovni literaturi in samostojno raziskovanje virov sta mu omogočila zgodovinsko sintetično delo, ki smo ga doslej pogrešali. Kot zgodovinar, ki je skeptičen do sebe in dvomi, da bi mogel biti objektivni sodnik tudi o najnovejši dobi, ki jo kot kos življenja sproti doživlja, se je v Zgodovini previdno omejil na čas do moderne, vendar pri poljudnem pregledu, ki ga predstavljajo Stoletja slovenske glasbe, tega pomisleka ni imel in je vključil tudi moderno.

Kot zgodovinar tudi ni mogel mimo vprašanja periodizacije in načelnih vidikov obravnave tega gradiva. Pomanjkanje lastnega izročila v zgodovini glasbe pri nas in otipljiva odvisnost od zunanjih pobud sta ga privedla do spoznanja, da bo našo zgodovino pragmatično strnjeno mogoče prikazati samo na ozadju mednarodnega dogajanja, posebno, ker si tako edino ustvarimo tudi zanesljiva merila za to, da lastnega ne bomo preveličali. V duhu tega spoznanja se ni spustil v kake lastne spekulacije o zgodovinskih vidikih razvoja glasbe, kakor tudi bi ga bila po Vurnikovem zgledu lahko zamikala aplikacija Cankarjevih osnovnih stilskih tipov likovne umetnosti tudi na zgodovino glasbe. Spoznal je namreč, da je likovna umetnost kot vizuelno doživljanje močno drugačna kakor akustična glasba in je kriterije prve samo zelo previdno in mutatis mutandis mogoče sprejeti kot osnovo za sistem druge. Če obstaja notranje gonilo, ki usmerja razvoj likovnih strok, obstaja nedvomno tako gonilo tudi v glasbenem razvoju, ni pa nujno, da sta si enaka. Da se izogne dvoreznosti spekulativnih sistemov, se je odločil za v svetovni literaturi doslej udomačeno sistematiko glasbene zgodovine po stilskih razdobjih; posebno je bil zato upravičen, ker romanika, gotika, renesansa, barok, rokoko, klasicizem, romantika, moderna itd. tudi za likovno umetnost ne pomenijo njej imanentnega bistva, temveč samo dogovorne označbe razdobij kulturnega razvoja sploh.

Kot kulturni esejist, ki teži po intuitivni poglobitvi zgodovinskih spoznanj, pa se Cvetko ni zadovoljil s tako doseženimi rezultati in je v svojih monografičnih spisih skušal seči globlje. Tja naj bi mu pomagala psihologija umetniškega ustvarjanja. Priča tega prizadevanja je posebno monografija Jacobus Gallus Carniolus.

Tu je v poglavju *Osebnost in človek* poskusil orisati na temelju podatkov, ki jih vsebujejo uvodi k izdajam Gallusovih del, razne karakteristike sodobnikov o njem in skope lastne izjave, njegov človeški lik in značaj. Opreديل ga je kot humanista, človeka širokega obzorja in versko strpnega, čeprav je služil predvsem katoliškim prelatom.

Presojajoč Cvetkovo zgodovinarsko delo lahko zaključimo, da je njegova metoda zgodovinopisno neoporečna; opira se na samostojno raziskovanje del, arhivskih in drugih virov in na kritično porabljanje doslej objavljenega. S svojimi deli je premaknil našo glasbeno zgodovino z deskriptivnega na sintetično obravnavanje in ji šele s tem dal pravo osnovo.

Poleg utrditve glasbene zgodovine, katero predstavljajo njegovi spisi, pa je Cvetko kulturno pomemben tudi zato ker je z ustanovitvijo muzikološke stolice na filozofski fakulteti ustvaril ti stroki oporišče, ki jo dviga na mednarodno raven. Ustanovil je tudi Muzikološki vestnik, ki naj sadove teh prizadevanj ne uveljavlja samo doma, ampak tudi v zunanjem svetu. Prav tu pa ima Cvetko že doslej obilo zaslug z objavami v tujih jezikih, s sodelovanjem pri mednarodnih muzikoloških enciklopedijah, predavanji na mednarodnih kongresih in podobnim, s čimer je zgodovino naše glasbe vključil v svetovno evidenco in ji priboril mesto, ki ji gre.

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za zgodovinske in družbene vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

BIBLIOGRAFIJA

(izbor)

I. Samostojne publikacije (knjige)

Problem občega muzikalnega vzgajanja ter izobraževanja, inauralna disertacija, odlomek, Ljubljana 1958, str. 18.

Risto Savin — *Osebnost in delo*, Ljubljana 1949, str. 201 (franc. résumé).

Davorin Jenko i njegovo doba, Beograd 1952, str. 237 (angleški résumé).

Odmevi glasbene klasike na Slovenskem, Ljubljana 1955, str. 253 (franc. résumé).

Davorin Jenko, Doba-Življenje-Delo, Ljubljana 1955, str. 297 (izpopolnjena in predelana izdaja).

Život i rad kompozitora Rista Savina, Beograd 1958, str. 204 (izpopolnjena in predelana izdaja).

Zgodovina glasbene umetnosti na Slovenskem, I, Ljubljana 1958, str. 415; II, Ljubljana 1959, str. 446; III, Ljubljana 1960, str. 514 (franc. résumé).

Academia Philharmonicorum Labacensis, Ljubljana 1962, str. 237 (franc. résumé).

Muzička kultura u Sloveniji, v publikaciji Historijski razvoj muzičke kulture u Jugoslaviji, Zagreb 1962, str. 279—527.

Skladatelji Gallus (Plautzius) Dolar in njihovo delo — Les compositeurs Gallus (Plautzius) Dolar et leur oeuvre, Ljubljana 1963, redakcija in uvod (I—XLVIII), sorevizija notnega teksta 1—204 (slovenski in francoski tekst).

Stoletja slovenske glasbe, Ljubljana 1964, str. 304.

Jacobus Gallus Carniolus, Ljubljana 1965, str. 291.

Gallus, Harmoniae morales, uvod (I—XXI), sorevizija (1—296), redakcija, 1966.

II. Razprave, eseji, članki

Glasbena kultura v slovenskem vzgojstvu, PZ XXXII, 1936, 102 do 125.

Češkoslovaško muzikalno vzgojstvo v teoriji in praksi, P LIX, 1937—1938, 105—112.

Sodobna češka in slovaška glasba, LZ LVIII, 1938, 558—565.

Plzenski skladatelji. Obzorja II, 1939, 321—324.

Sodobna ruska glasbena tvornost, LZ LIX, 1939, 493—498, 611—621.

Problem popularizacije muzičkog vaspitanja, Muzički glasnik IX, 1939, 49—58.

Savremena slovenačka muzika, Muzički glasnik IX, 1939, 161—166.

Savremeno muzičko stvaranje u Sovjetskoj Rusiji, Muzički glasnik XI, 1940, 85—104.

Pomen glasbe za sodobno življenje, LZ LX, 1940, 164—173.

Problemi umetnostne kritike, LZ LX, 1940, 582—586.

Muzikalnata kultura v Sloveniji, Sodba XI, Sofia 1940, 143—148.

Osebnost in delo Petra Iljiča Čajkovskega, Modra ptica 1940—1941.

Iz muzikalnih problemov, LZ LXI, 1941, 36—40.

Odras osvobodilne borbe v slovenski glasbi, Slovenski zbornik, Ljubljana 1945, 391—397.

Sovjetska glasba, v publikaciji Ukmar-Cvetko-Hrovatin, Zgodovina glasbe, Ljubljana 1948, 407—448.

Karakteristika tvornosti Rista Savina, NZ IV, 1949, 17—18.

Slovenačka muzička produkcija i reprodukcija 1945—1948, Muzika 1949, 16—27, 60—67.

Jakob Gallus-Petelin, Obzornik V, 1950, 535—542.

Jakob Gallus, Muzička revija I, 1950, 350—367.

Academia Philharmonicorum, NZ VII, 1952, 13—16.

Ustanovitev ljubljanske Glasbene matice v luči slovenskega glasbenega razvoja, NZ VII, 1952, 17—20.

Razvoj slovenske odrske glasbe, Gledališki list Narodnega gledališča v Mariboru, 1953, 122—124, 153—157, 236—242.

Petar Konjović — njegovo delo in pomen, SGR 1953, 106—110.

Janez B. Novak in njegov Figaro, Gledališki list-Drama, Ljubljana 1953, 106—110.

Jacobus Gallus Carniolus and His Music, Slavonic Review XXXIV, London 1955, 1—10.

La jugoslavia muziko, v publikaciji Jugoslavia kaj gijaj popoloj, 1955, 243—252.

Operna tvorba Petra Konjovića, Naša scena, Novi Sad 1953.
Ljubljanska Glasbena matica in njen pomen, Kronika 1954, 30—38,
110—115.

F. S. Vilharjevi stiki s Slovenci, NSd II, 1954, 898—917.

Evolution historique de la musique des peuples yougoslaves, Le
Conservatoire, Paris 1954, 50—52, 54—56.

Die jugoslawische Musik in ihrer geschichtlichen Entwicklung,
Kontakt, Hamburg 1954, 80—84.

The Problem of National Style in South Slavonic Music, Slavonic
Review XXXIV, 1955.

Le rôle de la musique à la portée de tous, v publikaciji La mu-
sique dans l'éducation, ed. UNESCO, Paris 1955, 42—47.

Die moderne jugoslawische Musik, Oesterreichische Musik-Zeit-
schrift X, 1955.

Janez Krstnik Novak, NSd IV, 1955, 676—695.

Mozart u Sloveniji, Zvuk 1956, 303—312.

Mozart in Slovenci, NSd IV, 1956, 97—106.

Wolfgang Amadeus Mozart, Gledališki list-Opera, Ljubljana 1956,
114—118.

Mozarts Einfluss auf die slowenische Tonkunst zur Zeit der Klas-
sik, Mozart-Jahrbuch des Zentralinstitutes für Mozartforschung, Salz-
burg 1957, 200—206.

The Renaissance in Slovene Music, Slavonic Review XXXVI, 1957,
27—36.

J. B. Novak — ein slowenischer Anhänger Mozarts, Bericht über
den internationalen musikwissenschaftlichen Kongress Wien, Mozart-
jahr 1956, Graz—Köln 1958, 103—106.

Kunstmusik-Slowenien, Jugoslawien, enciklopedija Musik in Ge-
schichte und Gegenwart VII, 1958, 307—315.

Ein unbekanntes inventarium librorum musicalium aus dem Jahre
1620, Bericht über den siebenten musikwissenschaftlichen Kongress,
Kassel—Basel—London—New York 1959.

Ein unbekanntes inventarium librorum musicalium, KmJb, Köln
1958, 77—80.

Les formes et les résultats des efforts musicologiques yougoslaves,
Acta musicologica XXXI, 1959, 50—62.

Instruction in Music as parts of General Education, v publikaciji
East—West, Music, Tokyo 1961, 123—126.

National sources, their functions and interpretation in musicolo-
gical research, v publikaciji Music, Libraries and Instruments, London
—New York 1961, 37—40.

Musique-Yougoslavie, v Encyclopédie de la musique Fasquelle III,
Paris 1961, 1101—1105.

Chopin et les Slovènes, Le livre slovène I/2, 62—66.

Testimonianza di Paolo Santonino sulle condizioni della musica
in Slovenia verso la fine del secolo XV, v publikaciji Ettore Desderi,
Bologna 1963, 29—37.

La funzione della musica nella formazione estetica dell'uomo,
Rassegna di pedagogia XXXI, 1963, 176—190.

La musique nouvelle en Yougoslavie, The World of Music, Paris
1962 (tudi résumé v angleščini).

Concrete examples, Musical America LXXXIII/2, 19.

Le motif de Figaro dans la musique slovène, *Le livre slovène I/1*, 31—34.

Funkcija glasbe v estetskem oblikovanju človeka, *Sodobna pedagogika XIV*, 61—68.

Le nationalisme musical et la musique universelle, v *Colloque international pour la Sociologie de la musique contemporaine*, Paris 1963, 121—124.

Stvaralački lik Petra Konjovića, *Zvuk 1963*, 348—352.

Chopin chez les Slovènes au XIXe siècle, v publikaciji *The Book of the First International Musicological Congress devoted to the works of Frederick Chopin*, Warszawa 1963, 281—288.

Les siècles de la musique slovène, *Le livre slovène I*, 117—120.

Musica-Jugoslavia, v *Enciclopedia della musica*, II, Milano 1964, 513 dalje.

The Problem of the Process of Listening to and of Making Indian and Western Music — Mistaken Universalism, *Cultural News from Asia*, New Delhi, May 1964.

Les transformations sociales ayant une influence sur la vie du musicien et sur sa position dans la société, v publikaciji *The Preservation of traditional Forms of the learned and popular Music of the Orient and the Occident*, Paris-Urbana, III, USA, 1964, 125—132.

Beethoven à Ljubljana, *Le livre slovène II/1*, 37—39.

Jakob Zupan — zadnji mojster slovenskega glasbenega baroka, *Zbornik Akademije za glasbo*, Ljubljana 1965, 17—26.

Gustav Mahler v ljubljanskem Deželnem gledališču, *Dokumenti Slovenskega gledališkega muzeja I*, 1964—1965, 190—200.

Jacobus Gallus à Olomouc et à Prague, *Sborník prací Filosofické fakulty Brněnské university*, XIV, F 9, Brno 1965, 59—70.

Les nouvelles orientations dans la musique slovène, *Le livre slovène III/I*, 25—29.

»Figaro« Janeza Krstnika Novaka, *Gledališki list Drame SNG*, XLV, št. 8, Ljubljana 1966, 226—235.

Joannes Baptista Dolar, *Hudební věda III*, Praha 1966, 88—95.

La musique slovène du XVIe au XVIIIe siècle, v publikaciji *Musica antiqua Europae orientalis*, Acta scientifica Congressus I, Warszawa 1966, 164—200.

Les premières représentations d'opéras de Verdi à Ljubljana, *Le livre slovène III/2*, 41—43.

Janaček na odru ljubljanske Opere, *Dokumenti Slovenskega gledališkega muzeja II*, 1966, 167—179.

Il Tamerlano de Giuseppe Clemente Bonimi, v publikaciji *Essays presented to Egon Wellesz*, Oxford 1966, 108—114.

The Problem of the Process of Listening to and of Making Western and Indian Music, v publikaciji *Music East & West*, New Delhi 1966, 112—118.

Encyclopédie de la musique Fasquelle, Paris; II, 1959; III, 1961; 74 biografskih prispevkov za jugoslovanske in slovanske skladatelje in glasbene teoretike.

Die Musik in Geschichte und Gegenwart: Kassel-Wilhelmshöhe; zv. V (1956): Gotovac; zv. VI (1957): Hochreiter, Höffer, Ipavec B., Jenko; zv. VII (1958): Kogoj, Kozina; zv. VIII (1959—1960): Lajovic, Lipovšek, Mantuani, Marolt, G. in K. Mašek; zv. IX (1961): Mihevc, Novak, Omerza; zv. X (1962): Osterc, Plautzius, Pollini, Praspergius, Premrl, Puliti; zv. XI (1963): Ravnik, Savin; XII (1965), XIII (1966).

Enciclopedia della musica Ricordi, Milano, zv. I (1965), zv. II (1964), zv. III (1964), zv. IV (1965): biografski prispevki o jugoslovanskih skladateljih, glasbenih teoretikih in muzikologih.

Muzička enciklopedija, Zagreb, zv. I (1958), zv. II (1963), večina biografskih prispevkov o slovenskih skladateljih, glasbenih teoretikih in muzikologih in prispevki na konkretne teme iz slovenske glasbe.

Enciklopedija Jugoslavije, Opća enciklopedija, Zagreb: biografski prispevki o slovenskih glasbenikih, ki so vključeni v doslej natisnjene zvezke.

Slovenski biografski leksikon, zv. IX, posamezni biografski prispevki.

V tisku: nadaljnji biografski prispevki za Enciclopedia della musica, zv. IV; Musik in Geschichte und Gegenwart, zv. XII; Enciklopedija Jugoslavije, Opća enciklopedija, SBL.

III. Ocene in poročila

Kot glasbeni kritik je v razdobju 1952—1941 in 1945—1948 objavil številna poročila in ocene o koncertih, opernih uprizoritvah, natisnjenih skladbah in drugih glasbenih tiskih v slovenskem, hrvaškem, srbskem, češkem nerevialnem periodičnem in revialnem tisku. Nadalje je objavil ocene o slovenskih in tujih muzikoloških publikacijah in o slovenskih kompozicijah v Slovenski glasbeni reviji, Naših razgledih, Zvuku, Slavonic Review, Melosu, Musical America in drugod.

IV. Razno

Gradivo za slovenski del publikacije Yugoslav music, ed. Jugoslavija, Beograd 1959.

Souredništvo zbirke Pet Prešernovih pesmi, Ljubljana 1948.

Souredništvo zbornika Jugoslovenska solo-pesma, ed. Savez kompozitora Jugoslavije, Beograd 1959.

Uredništvo: Muzikološki zbornik, I (1965), II (1966).

V. Kompozicije

Zbori, samospevi, skladbe za klavir, orgle, komorna dela (npr. Godalni kvartet, Godalni trio) itd. Nekatere skladbe so bile tudi natisnjene.

ANTON SLODNJAK

Rodil se je 13. junija 1899 v Bodkovicah pri Ptuju. Od 1912 do 1920 je obiskoval klasično gimnazijo v Mariboru. Po maturi je študiral na slavističnem oddelku univerze v Ljubljani. Leta 1925 je promoviral iz slovanske filologije, l. 1927 je napravil diplomski, l. 1931 profesorski izpit. V študijskih letih 1925/26 in 1926/27 se je izpopolnjeval na univerzi v Krakovu, kjer je bil zadnje leto tudi lektor slovenskega jezika. Od 1927 do 1945 je bil profesor na trgovski akademiji (sedaj ekonomski srednji šoli) v Ljubljani. Od 1945 do 1947 je bil najprej vršilec poslov šefa, nato šef in končno načelnik

odseka oziroma oddelka za strokovno šolstvo pri ministrstvu za trgovino in preskrbo v Ljubljani. Od 1947 do 1950 je bil izredni profesor slovenske književnosti na vseučilišču v Zagrebu, od 1950 do upokojitve 1959 redni profesor istega predmeta na univerzi v Ljubljani. Od l. 1961 do 1965 je predaval kot profesor-gost slovensko, hrvaško in srbsko književnost in slovenski jezik na Goethejevi univerzi v Frankfurtu.

Anton Slodnjak, od l. 1950 znanstveni sodelavec Slovenske akademije znanosti in umetnosti, že skoraj štirideset let vidno posega v slovensko slovstveno-zgodovinsko znanost. Od svoje prve večje zasnove Pisma o slovenski književnosti (1932—33), ki jo je preuredil v prvi moderni Pregled slovenskega slovstva (1934), do obsežne Zgodovine slovenskega slovstva (pri Slovenski Matici), za katero je prispeval poglavja Realizem I (1959), Realizem II (1961), Nova struja in nadaljnje oblike realizma in naturalizma (1963) stoji Slodnjak v ospredju slovenske slovstveno-zgodovinske znanosti kot raziskovalec posameznih dob, prireditelj kritičnih pa tudi poljudnih izdaj posameznih pesnikov in pisateljev, pisec monografij ter informator v domačih in tujih

revijah; sega pa tudi na območje hrvaške in srbske književnosti in v posamezna poglavja svetovnega slovstva. Skoraj ni pomembne dobe ali razdobja, kjer bi A. Slodnjak ne bil zastavil svojega raziskovalnega daru in kjer bi se ne bil dokopal do novih odkritij. Njegova znanstvena prizadevnost ima očiten namen, da išče gibalne sile v času in ljudeh, da ugotavlja vrednote posameznih del in jih strne v zgodovinsko rast naše narodne, družbene in človečanske zavesti. To dejavnost označuje velika avtorjeva vnema in ustvarjalni zanos, s katerim dopolnjuje svoje in tuje delo ter poravnava tudi napake prejšnjih časov. Pri tem se opira na svoje obsežno zgodovinsko, družbenokritično in estetsko znanje, večkrat pa tudi na svojo umetniško intuicijo.

Znanstvena dejavnost A. Slodnjaka obsega okoli 300 del (samostojnih knjig, razprav, člankov in poročil). Pisal je razprave in esejistične članke o Trubarju, Vrazu, Slomšku, Stritarju, Kersniku, Aškercu, Finžgarju, Župančiču, Prežihovem Vrancu, o svojih akademskih učiteljih Iv. Prijatelju, Fr. Kidriču, R. Nahtigalu, Fr. Ramovšu, o slovenski moderni ter o slovstvu med obema vojnama. Največ raziskovalnega dela pa je posvetil Prešernu in njegovi dobi, Levstiku in Iv. Cankarju. Poleg sinteze Prešernovega življenja in dela v Slovenskem biografskem leksikonu je raziskal posamezne vrhove njegovega pesniškega ustvarjanja (Slovo od mladosti, Sonetje nesreče, Sonetni venec), oskrbel je za domači in tuji trg več komentiranih izdaj Poezij, svoja dognanja pa je strnil v monumentalni ilustrirani izdaji Prešerna v dveh knjigah (1964). Kot urednik Zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev in kot pisec monografij je vztrajno odkrival novo dokumentarno gradivo; oskrbel je dve izdaji Levstikovih del: proze (Zbrano delo III—VI, 1931—1935), celotno zbrano delo (doslej I—IX, 1948—61), Frana Erjavca zbrano delo (I—IV, 1934—40), Stanka Vraza, A. Aškerca, Frana Milčinskega. Za preučevanje življenja in dela Iv. Cankarja je pridobil dragoceno dunajsko gradivo (Štefke Löflerjeve). Uredil in pojasnil je tudi izdajo Prijateljevih esejev (I—II, 1952—53) in Murkovega izbranega dela (1962). Vse te izdaje izpričujejo, kako temeljito pozna osrednje in obrobno slovstveno gradivo, ga zna razživiti in skleniti v njegovi časovni funkcionalnosti. Za širšo informacijo je 1958 napisal obsežno Geschichte der slowenischen Literatur (v zbirki Grundriss de slavischen Philologie und Kulturgeschichte).

A. Slodnjak je z zgodovinskimi in kritičnimi prispevki sodeloval skoraj pri vseh slovenskih leposlovnih in znanstvenih glasilih, pa tudi hrvaških, srbskih in makedonskih; obenem je

sodelavec pri več domačih in tujih enciklopedijah. Njegovo delo je bilo s priznanjem ocenjeno doma in v tujini. Pogosto se je udeleževal mednarodnih slavističnih sestankov in kongresov, na njih predaval zlasti o slovenski romantiki in moderni: Dunaj (1950), Berlin (1955), Beograd (1955, 1957), Celovec (1955), Rim (1955), Varšava (1956), Moskva (1958), Göttingen (1962), Köln (1964).

Bibliografski pregled Slodnjakovega dela v knjigi: Jože Pogачnik, Anton Slodnjak, Študije in eseji (1966), 45—64.

Za rednega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za filološke in literarne vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

VELIBOR GLIGORIĆ

Rojen je bil 28. junija 1899 v Ripnju. Za časa prve svetovne vojne je študiral v Franciji in končal tamkaj srednjo šolo v Beaulieu-u, pravno fakulteto pa 1924 v Beogradu. Med vojnama je bil v službi v ministrstvu za trgovino in industrijo. V drugi svetovni vojni je bil interniran in deportiran v Nemčijo. Po vojni je bil direktor drame in upravnik Narodnega pozorišta v Beogradu, nato pa upravnik Jugoslovenskega dramskega pozorišta. Je pravi član Srpske akademije nauka i umetnosti, od 1965 pa njen predsednik.

Velibor Gligorić je bil zlasti v obdobju med vojnama eden najbolj markantnih kritikov, ne le del piscev in znanstvenikov, marveč tudi ustanov, predvsem v Srbiji. Ustanavljal in urejeval je časopise Nova svetlost, Raskrsnica, Savremeni pregled in bil sourednik časopisa Umetnost i kritika. Ocenjeval in preocenjeval je tradicionalna gledanja književne zgodovine na posamezne pisce kot na Borisava Stankovića, Branislava Nušića, Radoja Domanovića, A. G. Matoša, Vladislava Petkovića, Tina Ujevića in druge. Iz dobe po drugi svetovni vojni je zlasti omeniti njegovo knjigo Srpski realisti (1. izdaja 1954), v kateri podaja Gligorić izsledke svojih prizadevanj, da pokaže nastanek in razvoj realizma v srbski književnosti, glede na njegove najpomembnejše predstavnike in v zvezi z duhom ter tokovi časa, v katerem so živeli.

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za filološke in literarne vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

RAZRED ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE IN TEHNIŠKE VEDE

DUŠAN HADŽI

Rojen je bil l. 1921 v Ljubljani, kjer se je šolal do diplome na skupini za kemijo Filozofske fakultete leta 1944. Stopnjo doktorja kemijskih znanosti mu je podelila Slovenska akademija znanosti in umetnosti leta 1953 na osnovi disertacije »Elementarni procesi tvorbe koksa«.

Krajši čas je služboval v Mestni plinarni v Ljubljani, delal v raziskovalnem inštitutu GUMPRO v Beogradu do leta 1948, ko je postal višji asistent na Kemijskem inštitutu Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Tu je delal pod vodstvom akademika prof. M. Samca na kemiji pre-

moga in koksa. V letih 1950 in 1951 je bil v Franciji (Rennes, Paris) in Angliji (Cambridge) kot štipendist Akademijskega sveta zaradi uvajanja v infrardečo spektroskopijo. L. 1953 je pričel predavati na Kemijskem oddelku tedanje Prirodoslovno-matematično-filozofske fakultete predmet Teoretske osnove organske kemije, sprva honorarno, pozneje pa kot redni docent. Na Kemijskem inštitutu SAZU je še naprej honorarno delal kot vodja skupine za fizikalno kemijo. L. 1957 je postal izredni profesor na Naravoslovni fakulteti, l. 1962 pa redni na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, kjer sedaj predava predmete Struktura atomov in molekul ter Teoretske osnove organske kemije. Kot honorarni predavatelj sodeluje pri 3. stopnji študija kemije na Prirodno-matematični fakulteti v Zagrebu. L. 1957 je organiziral Mednarodni simpozij o vodikovi vezi, l. 1958 je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča za znanstveno delo, l. 1959—60 je bil dekan Naravoslovne fakultete l. 1960—61 pa je bil kot Visiting Fellow Mellonovega Inštituta v Pittsburgu, Pa. Nedavno je bil izvoljen za predsednika komisije za kemijo pri Zveznem svetu za koordi-

nacijo znanstvenega dela. Je član uredniških odborov mednarodnih revij *Spectrochimica Acta* in *Molecular Physics* ter strokovnih društev *The Chemical Society* (London), *Faraday Society*, *Bunsengesellschaft* in *Société de chimie physique* poleg domačih kemijskih društev. Udeležil se je 14 mednarodnih kongresov in več nacionalnih kongresov z referati in plenarnimi predavanji. Kot gost je predaval na univerzah ali strokovnih društvih v Bologni, Stuttgartu, Parizu, Liègeu, Cambridgeu, Oxfordu, Manchesteru, Pittsburgu, Berkeleyu (Calif.), Los Angelesu, Madisonu (Wis.), Durhamu (N. C.), Ottawi, Varšavi in Poznanju.

Znanstveno delo prof. D. Hadžija je bilo sprva usmerjeno na kemijo premoga in koksa, predvsem na problem kemijskega mehanizma tvorbe koksa ter na uporabo fizikalnih metod pri raziskovanju premoga. Pri tem delu se je spoznal z infrardečo spektroskopijo, katero je pozneje vse bolj intenzivno gojil v smeri njene uporabe pri analizi nadrobne strukture kompleksnih molekul in problemih vodikove vezi. V Jugoslaviji se je kot prvi začel ukvarjati z infrardečo spektroskopijo in kmalu pritegnil k tej vedi številne mlade kemike in fizike. Pod njegovim direktnim vodstvom je opravilo 10 kandidatov doktorate na temah iz infrardeče spektroskopije. Izmed teh so že trije akademski učitelji.

Bibliografija šteje nad 50 originalnih publikacij. Od tega se nanaša 10 razprav na problematiko premoga in sicer na infrardeče spektre premogovnih derivatov (1),* huminskih kislin (16), potencialnih intermediatov pri procesu koksanja (5, 7), domačih lignitov (22), na kemizem procesov pri pirolizi in tvorbi koksa (6, 10), površinske karakteristike in grafitizirnost premoga iz Raše (12) ter kapilarne značilnosti velenjskega lignita (47). Eno delo se nanaša na študij dobivanja in karakterizacijo kationskih izmenjavalcev iz domačih premogov (46).

Večina publikacij je iz področja infrardeče spektroskopije. 17 del obravnava asignacije infrardečih trakov v spektrih kompleksnih molekul, zlasti takih, ki vsebuje skupine C—O, OH ter NH. To so kinoni (2, 4), hidroksikinoni in enoli (8, 17), karboksilne kisline (3, 20, 30), aromatski amini, amidi in hidroksamove kisline (23, 24, 25). Obdelal je tudi spektre spojin s skupinami S=O in S—O (28) ter raznih kloronaftalenov (15). Izkušnje pridobljene pri študiju karakterističnih frekvenc je uporabil pri raziskavah tautomernih sistemov in spojin, katerim je težko

* Številke v oklepajih se nanašajo na seznam publikacij.

opredeliti strukturo na podlagi klasičnih kemijskih metod. To velja za oksid grafita (14), kisle soli karbonskih kislin (15), sulfinske in seleninske kisline (11, 21), hidroksiazio spojine in kinonmonoksime (18, 19). S pomočjo spektrov je tudi študiral pojav polimorfizma pri spojih z vodikovimi vezmi. Nadalnjih 19 del obravnava problematiko vodikovih vezi, predvsem močnih vodikovih vezi v kristalih. Gre za korelacijo med spektralnimi karakteristikami in tipi potencialnih funkcij protona v vodikovih vezeh pri feroelektrikih tipa KH_2PO_4 (31, 42, 50), kislil soleh karboksilnih kislin (43, 55) aduktih karboksilnih kislin za raznimi bazami, kjer se tvorijo izredno močne vodikove vezi in kjer nastopa problem prenosa protona s kisline na bazo (32, 33, 51, 53). Podobni problemi so bili predmet raziskav o spektrih aduktov fenolov s kisikovimi bazami (54). Ta smer dela je vodila do odkritja znatnega števila spojin s simetrično vodikovo vezjo (43, 45, 51), kar so potrdila poznejša dela z uporabo difrakcij nevtronov in žarkov X, ki so jih izvršili na avtorjevo pobudo v Angliji (prof. Bacon in dr. Speakman). V delih (41, 44, 52) obravnava korelacije med premiki valenčnih in deformacijskih trakov, med njih intenzitetami in jakostjo vodikove vezi ter med frekvenco valenčnega nihanja OH, tipom potencialne krivulje in $\text{O}-\text{H} \dots \text{O}$ razdaljo v kristalih. V delih (26, 36, 37) razpravlja o izvoru širine trakov OH valenčnega nihanja in njih razcepil, ki se pojavljajo v infrardečih spektrih spojin z močnimi vodikovimi vezmi. V zadnjem času je ubral še eno smer dela in sicer proučevanje elektronskih učinkov substituentov na valenčne frekvence skupin $\text{X}-\text{H}$ in intenzivnosti ustreznih trakov. Na ta način se bo dalo dobiti podatke o nadrobni elektronski strukturi skupin kot so OH, NH, SH itd. Ena publikacija s tega področja je že izšla (49), več pa je v pripravi. Predložena za tisk so še druga dela o infrardečih spektrih organofosfornih kislin, tekočih aduktov karboksilnih kislin s sulfoksidi in fosfinoksidi ter o vodikovih vezeh v teh spojinah. V delu ima tudi monografijo o vodikovi vezi, ki jo je naročila založba Interscience Publ. Co. (New York).

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za matematične, fizikalne in tehniške vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

Seznam objavljenih del

Knjige:

Hydrogen Bonding (Pergamon Press, London 1959). Zbrana dela Mednarodnega simpozija o vodikovi vezi.

Characteristic Features in the Spectra of Organic Molecules (Elsevier Publ. Co. Amsterdam 1965). 7. poglavje monografije »Infra-red Spectroscopy and Molecular Structure«.

Razprave:

1. Uporaba infrardeče spektroskopije pri analizi premogovih derivatov.

Razprave SAZU, Ser. 3 A, III, 98, 1951.

2. The carbonyl frequency in polycyclic quinones (z N. Sheppardom).

J. Amer. Chem. Soc. 73, 1460, 1951.

3. The infrared absorption bands associated with the COOH and COOD groups in dimeric carboxylic acids (z N. Sheppardom).

Proc. Roy. Soc. 216, 247, 1953.

4. The influence of the structure upon the absorption frequency of the carbonyl group in quinones.

Arhiv za kemiju 25, 33, 1953.

5. Structure of possible intermediates in carbon formation during pyrolysis of organic compounds.

Fuel 30, 112, 1953.

6. Elementarni procesi tvorbe koksa (disertacija).

Razprave SAZU, Ser. 3 A, VI, 41, 1954.

7. La structure des intermediaires dans la formation du carbone. Leurs spectres infrarouges et ultraviolets.

J. de Physique et rad. 15, 194, 1954.

8. The infrared spectra and hydrogen bonding in chelated hydroxyquinones (z N. Sheppardom).

Trans. Faraday Soc. 50, 911, 1954.

9. Heats of wetting of sulphur coals of Istria and some other Yugoslav coals (z A. Novakom).

Vestnik Slov. kem. dr. 1, 175, 1954.

10. Über das Verkoken nichtbackender Köhlen (z R. Kavčičem in M. Samcem).

Brennstoffchemie 35, 44, 1954.

11. Absorption spectra and structure of sulphinic acids (s S. Detonijem).

J. Chem. Soc. 1955, 3165.

12. The heat of wetting and graphitizability of Raša coal of Istria (z A. Novakom).

Bull. Sci. Yugosl. 1, 104, 1955.

13. Les spectres infrarouges et la structure des sels acides de quelques acides carboxyliques (z A. Novakom).

Nuovo Cimento, Suppl. 2, 715, 1955.

14. Infrared spectra of graphitic oxide (z A. Novakom).

Trans. Faraday Soc. 51, 1614, 1955.

15. Infrared spectra of polychloronaphthalenes (z L. Cencljem). Spectrochim. Acta 7, 274, 1955.

16. Infrared spectra of humic acids and their derivatives (z M. Čehom).

Fuel 35, 77, 1956.

17. Infrared absorption bands associated with the chelate ring in unsaturated hydroxycarbonyl compounds (z S. Bratožem in G. Rossmysjem).

Trans. Faraday Soc. 52, 464, 1956.

18. Absorption spectra and structure of some solid hydroxyazo-compounds.

J. Chem. Soc. 1956, 2143.

19. Infrared spectra and structure of some quinone menoximes.

J. Chem. Soc. 2725, 1956.

20. The infrared absorption bands associated with the COOH and COOD groups in dimeric carboxylic acids. Part II. The region 3700—1600 cm^{-1} (s S. Bratožem in N. Sheppardom). Spectrochim. Acta 8, 249, 1956.

21. Les spectres infrarouges des acides benzène- et toluène-séléniques et de l'acide sélénieux (s S. Detonijevo).

J. Chim. phys. 53, 760, 1956.

22. Infrared spectra of lignites (z A. Novakom). Vestnik Slov. kem. dr. 3, 113, 1956.

23. Infrared absorption bands associated with the NH group. Part I. Some secondary aromatic amines (z M. Skrbļjakovo).

J. Chem. Soc. 1957, 843.

24. Infrared absorption bands associated with the NH group. Part II. Some secondary thioamides and N-methylsulphinamide.

J. Chem. Soc. 1957, 847.

25. Infrared absorption bands associated with the NH group. Part III. Hydroamic acids and derivatives (z D. Prevorškom).

Spectrochim. Acta 10, 38—51, 1957.

26. Infrared spectra of molecules with hydrogen bonds (s S. Bratožem).

J. Chem. Phys. 27, 991—97, 1957.

27. The infrared spectrum and the OH in-plane deformation frequency in $\text{CH}_3\text{CD}_2\text{OH}$ (z D. Jeremićem).

Spectrochim. Acta 9, 263, 1957.

28. Infrared spectra of some organic sulphur-oxygen compounds (s S. Detonijevo).

Spectrochim. Acta 11, 611—8, 1958.

29. Die Austauschfähigkeit der Hydroxylgruppen von frischen und gealterten Amylosen bzw. Amylopektin mit schweren Wasser (z M. Čehom).

Die Stärke 10, 99, 1958.

30. The OH in-plane deformations and the C-O stretching frequencies in monomeric acids and their association shifts (z M. Pintarjem).

Spectrochim. Acta 12, 162, 1958.

31. The infrared spectra of some ferroelectric compounds with short hydrogen bonds (z R. Blincem).

Molecular Phys. 1, 391, 1958.

32. The infrared spectra of mixtures of carboxylic acids with pyridine and of the pyridine carboxylic acids. The position of the proton in the respective hydrogen bonds.

Vestnik Slov. kem. dr. 5, 21, 1958.

33. Die Infrarot-spektren von Mischungen von Carboxylsäuren mit Pyridin und das Tunnelieren in der Wasserstoff-brücke OH...N.
Z. für Elektrochem. 62, 1157, 1958.
34. Infrared spectra and hydrogen bonding in the nickel-dimethylglyoxime and related complexes (z R. Blincem).
J. Chem. Soc. 4536, 1958.
35. The infrared spectra and the hydrogen bond in some acid salts of phthalic acid (z A. Novakom).
Bull. Sci. 4, 40, 1958.
36. The tunnelling of the proton as a cause of the splitting of hydroxyl stretching bands (z R. Blincem).
Hydrogen Bonding 147 (Pergamon Press 1959).
37. An interpretation of the breadth of hydrogen stretching bands in the spectra of hydrogen bonded molecules (s S. Bratožem).
Hydrogen Bonding 111 (Pergamon Press 1959).
38. The hydrogen bonds and the structure of naphtazarin (z R. Blincem in E. Pirkmajerjem).
Hydrogen Bonding 333 (Pergamon Prses 1959).
39. The in-plane normal vibrations of formic acid (z R. Blincem).
Spectrochim. Acta 15, 82, 1959.
40. Infrared spectra of hydrogen-bonded compounds exhibiting polymorphism. I. 2,5-dihydroxybenzoquinone (z A. Stojiljkovičev).
Vestnik Slov. kem. dr. 5, 76, 1958.
41. The influence of hydrogen bonding upon the frequency and intensity of the OD in-plane deformation vibration of some phenols and alcohols (z I. Petrovom in M. Zitkovo).
Advances in Mol. Spectroscopy, 794 (Pergamon Press 1962).
42. Infrared and proton magnetic resonance spectra of crystals with very short hydrogen bonds (z R. Blincem).
Spectrochimica Acta 16, 852 (1960).
43. Infrared spectra of and hydrogen bonding in some acid salts of carboxylic acids (z A. Novakom).
Univerza v Ljubljani, 1960.
44. The relation between the bridge lenght of short hydrogen bonds, the potential curve, and the hydroxyl stretching frequency (z R. Blincem in A. Novakom).
Z. Elektrochem. 64, 567, 1960.
45. The hydrogen bonds in di- (p-chlorphenyl) hydrogen phosphate (z A. Novakom).
Proc. Chem. Soc. 1960, 240.
46. Kationski izmenjalci iz domačih premogov (s S. Lapanjetom).
Vestnik Slov. kem. dr. 6, 71, 1959.
47. Heats of wetting adsopriton isotherms of Velenje lignite and xylite (s P. Božičem in A. Novakom).
Bull. Sci. Yugosl. 5, 38, 1960.
48. Infrared spectra of hydrogen bonded substances exhibiting polymorphism. II o- Aminobenzois acid (z L. Premrujem).
Boll. Scient. Fac. Chim. Ind. Bologna 18, 148, 1960.
49. Correlazione delle frequenze e delle intensità delle bande IR del gruppo SH con fattori strutturali (z J. Janom in G. Modeno).
Ricerca Scient. 30, 1065, 1960.
50. Far-infrared fands of some crystals with strong hydrogen bonds.
J. Chem. Phys. 34, 1445, 1961.

51. Hydrogen bonding in some adducts of oxygen bases with acids. Part. I. Infrared spectra and structure of crystalline adducts of some phosphine-, arsine-, and amine oxides, and sulphoxides with strong acids.

J. Chem. Soc. 1962, 5128.

52. Hydrogen bonding and the acid-base levels.

Boll. Scient. Fac. Chim. Ind. Bologna, 21, 23, 1963.

53. Infra-red spectra of solutions of some acid salts of carboxylic acids in dimethylsulphoxide (z A. Novakom).

Spectrochim. Acta, 18, 1059, 1962.

54. Infra-red spectra of, and hydrogen bonding in, some adducts of phenols with their phenoxides and other oxygen bases (z A. Novakom in J. E. Gordonom).

J. Phys. Chem. 67, 1118, 1963.

55. The hydrogen bond. — (Lectures on solid State Physics, Hergnovi, 1963).

SKNE, 1964, 205—217.

56. Hydroxyl bands in the infrared spectra of organophosphoric and phosphinic acids. — Spectrochim. Acta, 20, 1964, 949—955 (skupno s S. Detonijevo).

57. Stéréochimie des hydrazones: vibration de valence du groupement NH. — Rev. Roumaine de Chimie, 10, 1965, 1183—1187 (skupno z J. Janom).

58. Structural factors influencing the NH frequencies. — Rev. Roumaine de Chimie, 10, 1965, 1163—1172 (skupno z A. Ažmanom, J. Janom in S. Oblakom).

59. Infrared spectra of strongly hydrogen bonded systems. — J. Pure and Appl. Chemistry, 11, 1965, 435—453.

60. Hydrogen bonding in some adducts of oxygen bases with acids. Part II. Infrared spectra of liquid adducts of carboxylic acids with sulphoxides, phosphineoxides and other bases. — J. Chem. Soc., A, 1966, 439—445 (skupno z N. Kobilarevom).

61. Deuteron quadrupole coupling and hydrogen bonding in crystals. — Nature, 212, 1966, 1307—1309 (skupno z R. Blincem).

VASO BUTOZAN

Rojen v Starčevu pri Pančevu 5. decembra 1902. V Pančevu je končal osnovno šolo in gimnazijo (1921), absolviral Filozofsko fakulteto v Beogradu, v Zagrebu pa Veterinarsko fakulteto, kjer je leta 1931 doktoriral. Od 1930 do 1932 je bil asistent na tej fakulteti. L. 1934 je postal predstojnik Oddelka za veterinarsko epidemiologijo v Higienskem zavodu v Banji Luki, kjer je ostal do odhoda v partizane julija 1941.

Po osvoboditvi je bil 1949 izvoljen za rednega profesorja za veterinarstvo na Agronomski fakulteti v Sarajevu, a 1950. leta za rednega profesorja Veterinarske fakultete v

Sarajevu, kjer je deloval do upokojitve l. 1966. Sedaj je direktor Znanstveno-raziskovalnega in diagnostičnega inštituta veterinarske fakultete v Sarajevu. 1949—1950 in 1952—1956 je bil rektor univerze v Sarajevu.

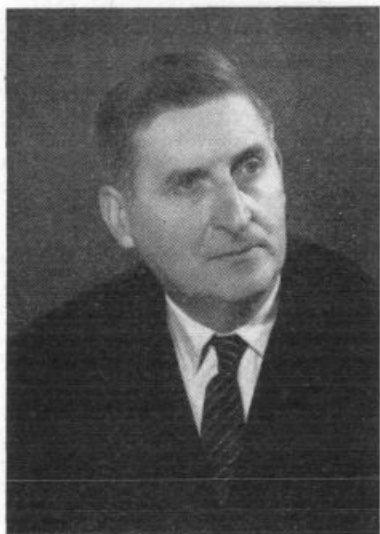
Za časa narodnoosvobodilne vojne je prof. Butozan opravljal mnogostranske in zelo pomembne funkcije. Omeniti je zlasti njegovo delo kot šefa vojne sanitete za Bosansko Krajino, dalje organizacijo civilne zdravstvene službe, skrb za gospodarstvo, svojce padlih borcev in prehrano vojske. Bil je član predsedništva AVNOJ-a in ZAVNO BiH-a. Po osvoboditvi je bil poslanec v zvezni in bosansko-hercegovski ljudski skupščini, minister za zdravje in socialno politiko, minister za agrarno gospodarstvo in minister za znanost in kulturo NR BiH.

Prof. Butozan je bil predsednik Naučnega društva Bosne in Hercegovine, od ustanovitve 1966 pa je predsednik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Je dopisni član Srpske akademije nauka i umetnosti, redni član Naučnega društva za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije, redni član Akademije

znanosti v New Yorku in dopisni član Akademije za agrarne vede v Nemški demokratični republiki. Ima častni doktorat univerze v Sarajevu in Humboldtove univerze v Berlinu.

Preiskuje predvsem hematurijo pri govedu. O tem in drugih vprašanih svoje stroke je objavil preko 80 razprav in člankov v tu- in inozemskih publikacijah.

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

Rojen je bil 8. junija 1907 v Ljubljani, kjer je maturiral na klasični gimnaziji v Ljubljani l. 1925. L. 1930 je diplomiral na ljubljanski Filozofski fakulteti iz geografsko-zgodovinske študijske skupine, 1935 pa je na temelju doktorske disertacije »Kmečka naselja na vzhodnem Gorenjskem« promoviral za doktorja filozofije. Isto leto je bil postavljen za asistenta v Geografskem inštitutu Filozofske fakultete v Ljubljani. V študijskem letu 1936/37 se je strokovno izpopolnjeval v Franciji (Pariz, Strasbourg). L. 1940 je bil postavljen na Filozofski fakulteti za privatnega docenta, l. 1945

pa za univerzitetnega docenta. L. 1947 je bil imenovan za izrednega, 1950 pa za rednega profesorja. Od marca do novembra 1950 je bil dekan Prirodoslovno-matematične fakultete, od novembra 1950 do oktobra 1952 prorektor univerze ter v študijskem letu 1953/54 ponovno dekan Prirodoslovno-matematične fakultete.

Glavno znanstveno delo prof. Ilešiča je usmerjeno v agrarno geografijo, v vprašanje geografske regionalizacije, deloma še v preučevanje naših rek in v razčiščevanje načelne, teoretične problematike geografske znanosti.

Najintenzivnejše je bilo v smeri morfogenetske agrarne geografije, to se pravi genetskega in tipološkega preučevanja tradicionalnih agrarnih naselij in njihove zemljiške strukture. Rezultati tega dela so bili zajeti v sintetični študiji »Sistemi poljske razdelitve na Slovenskem« (Dela Inštituta za geografijo SAZU, 1950). Delo je bilo nagrajeno s Prešernovo nagrado za leto 1951. O isti problematiki je prof. Ilešič večkrat poročal v mednarodnem strokovnem svetu, tako na XVII. mednarodnem geografskem kongresu 1952 v Washingtonu, na mednarodnem simpoziju za agrarno geografijo in zgodovino 1957 v Nancyju, kjer je s svojim referatom vzbudil posebno pozornost, in na podobnem simpoziju

1960 v Vadsteni na Švedskem. Pozneje je raztegnil svoje raziskave še na Prekmurje, hkrati pa celotno problematiko na Slovenskem osvetlil v luči novih dognanj v evropski in svetovni literaturi, kjer so se prav v tem času izoblikovali novi pogledi in nove metode. Na pobudo nekaterih udeležencev simpozija v Nancyju je svoje sintetično delo, bistveno dopolnjeno, objavil leta 1959 v nemškem jeziku v »Münchner Geographische Hefte«. Novost v primerjavi s prvotno slovensko študijo je v novem kritičnem pretresu uporabnosti agrarno-morfo-genetskih kriterijev za zgodovino agrarne naselitve in agrarnega gospodarstva. Novejša evropska preučevanja so namreč bistveno omajala prvotno, marsikdaj pretirano naziranje o popolni kontinuiteti tradicionalne agrarne pokrajine od srednjega veka do franciscejskega katastra (začetek 19. stoletja) in močno obogatila dognanja o posameznih fazah in procesih njenega razvoja v teku stoletij.

Zadnji čas je prof. Plešič skušal preusmeriti slovensko in jugoslovansko »agrarno« geografsko v kompleksno geografsko podeželske pokrajine sploh. Ta naj vključuje tudi probleme sodobnih transformacij agrarne pokrajine in njene notranje strukture. Preučevanja je oplodil z izkušnjami tako imenovane »socialne« agrarne geografije v Srednji in Zahodni Evropi ter z izkušnjami in pobudami mednarodne akcije za preučevanje in kartiranje izrabe tal, organizirane v okviru ustrezne komisije pri Mednarodni geografski uniji. Za vključitev v to akcijo je dal prof. Plešič jugoslovanskim geografom pobudo že po washingtonskem mednarodnem geografskem kongresu l. 1952, predvsem pa po mednarodni konferenci za preučevanje izrabe tal v Varšavi.

Druga problematika, s katero se je prof. Plešič zadnja leta ukvarjal, je problematika geografske regionalizacije ali rajonizacije, ki je danes močno v ospredju geografskega zanimanja povsod po svetu. Lotil se je v več metodoloških člankih v domačem strokovnem krogu pa tudi v referatih na XIX. mednarodnem geografskem kongresu v Stockholmu 1960 ter na zasedanjih komisije pri Mednarodni geografski uniji. Konkretno je uporabil svoje poglede na regionalizacijo v metodološko podprtih študijah o regionalizaciji Slovenije in Jugoslavije. Od teh je prva postala temelj vseh nadaljnjih tovrstnih študijskih del pri nas. Pri tem se je odločil za dvojno regionalizacijo, za tako imenovano fiziognomsko-pokrajinsko, ki zajema vse materialne, ne samo prirodne, marveč tudi antropogene sestavine geografskega okolja, in za družbeno-gospodarsko funkcijsko, ki se opira predvsem na gravitacijske tokove družbenega in gospodarskega dogajanja.

Prof. Plešič se je kakor že poprej tudi v povojnih letih ukvarjal še z nekaterimi povsem fizično-geografskimi temami, predvsem z geografskim preučevanjem naših rek. Tako je njegova študija o rečnih režimih v Jugoslaviji še vedno prva geografska sintetična študija te vrste v Jugoslaviji, ki je dala pobudo mnogim mlajšim raziskovalcem. S študijami o podolžnih profilih Soče in zgornje Save je dal pobudo za uvajanje eksaktnih kvantitativnih metod v našo geomorfologijo. Na primeru obeh slovenskih alpskih rek je prikrojil analizo podolžnih rečnih profilov beograjskega profesorja Petra Jovanovića posebnim razmeram ob teh dveh rekah (glacialnemu in fluvio-glacialnemu reliefu) ter jo dopolnil z novimi analitičnimi pokazovalci.

Slednjič je treba omeniti še prizadevanja prof. Plešiča za razčiščevanje teoretične problematike geografije kot znanosti. V številnih poročilih je zastopal stališče o enotnosti geografije, ki je utemeljena v kompleksni geografski (prostorsko-pokrajinski) stvarnosti kot enotnem objektu vseh geografskih panog. Glavni namen naj ji bo ugotavljati vzročne in funkcijske korelacije med različnimi faktorji in procesi v prostoru. Pri tem osporava teoretsko nujnost geografskega dualizma, to je cepitve geografije na dve samostojni znanstveni disciplini, na fizično in ekonomsko geografijo, povsem pravilno sodeč, da so med drugim prav koleracije med naravo in družbo ena od osnovnih nalog geografskega premostrivanja.

Razen tega se je prof. Plešič lotil še drugih problemov in se udeleževal tudi na drugih področjih geografije in je na teh prav tako dosegel lepe uspehe. Njegovo neumorno delavnost dokazujejo slednjič še številni strokovni priročniki in visokošolski ter srednješolski učbeniki. Prof. Plešič si je z vztrajnim znanstvenim delom pridobil toliko zaslug, da je priznan kot eden najboljših geografov ne samo v domačem, marveč tudi v inozemskem znanstvenem svetu. Poleg že omenjenih se je z referatom udeležil še mednarodnega geografskega kongresa v Londonu (1964), 4. kongresa geografov SSSR v Moskvi (1964), mednarodne konference za metode preučevanja izrabe tal v Varšavi (1960), dveh kongresov poljskih geografov v Lublinu (1964) in Wrocławu (1966). Je dopisni član in se aktivno udeležuje zasedanj raznih komisij Mednarodne geografske unije, je častni član Srpskega geografskega društva in Poljskega geografskega društva.

Bibliografija znanstvenih in strokovnih del profesorja S. Plešiča je objavljena v Geografskem vestniku 39 (1967), str. 11 do 20.

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

DIMITRIJE JOVČIĆ

Dimitrije Jovčić je bil rojen l. 1889 v Vranju v Srbiji. Medicinske študije je začel in dokončal v Parizu, kjer je promoviral l. 1918. Tudi specializacijo iz dečje kirurgije in ortopedije je nadaljeval v Franciji in se dve leti praktično in teoretično usposabljal na klinikah v Parizu ter v centru za osteoartikularno tuberkulozo Beck-sur-Mer. Po dovršeni specializaciji je bil l. 1921 postavljen za sekundarnega zdravnika v državni bolnici v Beogradu, l. 1924 pa je osnoval prvi oddelek za dečjo kirurgijo v Jugoslaviji in leto dni za tem postal šef tega oddelka. L. 1933 je bil izvoljen za privatnega docenta na Medicinski fakulteti v Beogradu. L. 1947 je bil izvoljen za izrednega profesorja in upravnika klinike za dečjo kirurgijo, kjer je l. 1953 postal redni profesor. Na tem mestu je ostal do upokojitve l. 1961.

Dr. Jovčić se je kot prostovoljec udeležil balkanske in I. svetovne vojne in bil odlikovan z visokimi domačimi in tujimi odlikovanji (Officier de la Légion d'honneur, Officier de l'Ordre de la Santé Publique). V osvobodilni vojni je sodeloval kot kirurg pri zaključnih borbah na fronti v Sremu.

Od časa izvolitve za profesorja pa do upokojitve je profesor Jovčić opravljal številne funkcije v fakultetnih odborih in komisijah Medicinske fakultete, postal je prvi predsednik novo ustanovljenega društva Udruženja ortopeda i traumatologa Jugoslavije, prvi častni predsednik ortopedsko-travmatološke sekcije Srpskoga lekarskog društva, Associé étranger de l'Académie de Chirurgie Paris, častni član društva Société française d'Orthopédie et de Traumatologie, dopisni član ameriškega in italijanskega ortopedsko-travmatološkega društva in bil dolgoletni predstavnik Jugoslavije v upravnem odboru SICOT. V povojni dobi se je udeležil po večini vseh kongresov v domovini in predaval na številnih inozemskih kongresih (Francija, Italija, Švica,

Švedska) o opažanjih in izsledkih iz raznih področij svoje stroke.

Prof. Jovčić je do danes objavil v domovini in v inozemstvu 90 znanstvenih in strokovnih del (48 v domačih, 42 v inozemskih medicinskih revijah). V svojih delih posega prof. Jovčić v najaktualnejša poglavja splošne kirurgije otroške dobe, prav tako pa tudi ortopedije in travmatologije otroške dobe.

Izmed njegovih del je na prvem mestu omeniti publikacije s področja akutnega abdomena otroške dobe; v razpravah »Akutni apendicitis« in »Apendikularni peritonitis« obravnava najbolj nevarna akutna obolenja. Iz teh del, ki so bila objavljena v Mémoires pariške kirurške akademije, je razvidno, da je pri teh operacijah imel do tedaj najnižje zabeleženo smrtnost. Akutni invaginaciji črevesa kot drugi najtežji obliki akutnega abdomena pri otrocih so dr. Jovčić in njegovi sodelavci posvetili nekaj pomembnih del. Nadalje je omeniti publikacije o hipertrofiji ileusa pri novorojenčkih, ki jo je Jovčić pri nas prvi pričel operativno zdraviti. Njegovo delo o »Pneumokoknem peritonitisu pri otrocih« je vzbudilo posebno pozornost. V dobi pred antibiotiki je to obolenje zahtevalo izredno veliko žrtev in je mortaliteta znašala od 85—100 %. Prof. Jovčić je med prvimi uporabil penicilin in z njim dosegel nenavadno ugodne rezultate, o katerih je poročal l. 1949 na pariški kirurški akademiji.

Med prirojenimi omfalocelami je prof. Jovčić dognal in opisal tretjo, intermediarno obliko, katero so potrdili in osvojili kasneje številni avtorji. Pomembno je prispeval s svojim raziskovanjem k razpravi malignih tumorjev ozkega in debelega črevesa pri otrocih. S področja urologije so bile predvsem zapazene njegove publikacije: »Maligni tumorji ledvic — (Analiza 150 primerov)« in pa »Transplantacija uretra v sigmo pri ektopiji sečnega mehurja«.

Vrsto del je prof. Jovčić posvetil vprašanju travmatizma otroške dobe. Že l. 1926 je med prvimi pri nas opozoril na kompleksnost problematike in na prednost konzervativnih ortopedskih metod zdravljenja pri določenih svežih prelomih kosti. Postavil je indikacije za osteosinteze in dokumentarno obdelal veliko število operiranih primerov, pri katerih konzervativno zdravljenje ni uspelo. Principi, ki jih je postavil pred tridesetimi leti na področju zdravljenja otroških prelomov, so bili v celoti potrjeni na mednarodnem kongresu SICOT leta 1957 v Barceloni.

Brez dvoma najpomembnejši Jovčićev doprinos v znanstvenem in strokovnem pogledu pa so njegova dela s področja orto-

pedije. Med prvimi je pri nas prišel s sistematičnimi raziskavami pojava prirojenih anomalij kolka, v prvi vrsti prirojenega izpaha kolka, ki mu je posvetil takorekoč svoje življenjsko delo. V njegovih publikacijah je prikazana domala celotna problematika glede na zgodnjo diagnozo, na konzervativne in operativne metode zdravljenja, glede na indikacije in vlogo artrografije kolka in še posebej glede na kritično analizo rezultatov. Na kongresu jugoslovanskega in čehoslovaškega ortopedskega društva l. 1937 v Beogradu je v obširnem referatu »Prirojen izpah kolka in njegovo ortopedsko zdravljenje« v sodelovanju z dr. Stojanovićem položil temelje vsemu nadaljnjemu delu in že takrat opozoril na pomembnost zgodnje diagnoze in zgodnjega zdravljenja, da bi se izboljšali rezultati zdravljenja.

S področja prirojenih anomalij je prof. Jovčić obelodanil raznotere malformacije hrbtnice in v člankih »Spina bifida cystica« in »Spina bifida occulta« opisal kirurške intervencije, s pomočjo katerih je uspelo operativno kriti defekte. V vrsti publikacij obravnava pa tudi specialno področje neonatalne kirurgije: prirojene atrezije ezofagusa, žolčnih vodov, vprašanja megakolona, diafragmalnih hernij, mekonialnega ileusa in peritonitis.

Preko 30 let je prof. Jovčić proučeval Littlovo bolezen in opazoval rezultate zadajšnje radikotomije (Försterjeva operacija), kateri je sledila sistematična medicinska rehabilitacija. Spastične infantilne pareze in paralize je kot aktualen nevrološki in ortopedski problem obravnaval v številnih publikacijah, ki jih je objavljajl v: Presse Médicale, Mémoires de l'Académie de Chirurgie de Paris, Revue d'Orthopédie itd.

Prof. Jovčić je bil med prvimi, ki je kot učenec prof. Ménard-a in prof. Sorrel-a prenesel na domača tla klasične koncepte ciklične evolucije osteoartikularne tuberkuloze in v številnih publikacijah objavil takratne principe konzervativnega in operativnega zdravljenja s posebnim ozirom na osteoartikularne artrodeze. V kasnejši dobi je bil Jovčić prav tako med prvimi, ki je proučeval in opisal rezultate zdravljenja s streptomycinom, ki jih je l. 1950 podal na francoskem ortopedskem kongresu.

Ko je po vojni kostna in sklepna tuberkuloza tako porasla, da je postala eden najtežjih problemov naše zdravstvene službe, so bile Jovčićeve izkušnje v zdravljenju s tuberkulostatiki dragocena pridobitev, ki so jo pričele uspešno uporabljati zdravstvene ustanove širom naše države — med prvimi bolnica Val-

doltra v Sloveniji, ki je ob Jovčičevi vsestranski podpori l. 1947 postala prvi »Zvezni institut za OAT« v novi Jugoslaviji.

Napredne ideje v pogledu strokovnega sodelovanja, ki jih je prof. Jovčić dosledno razvijal tudi v mednarodnem merilu, še posebej pa med bratskimi slovanskimi državami, so doživele svojo prvo uresničitve v l. 1937, ko mu je uspelo organizirati v Beogradu skupni kongres jugoslovanskega in čehoslovaškega ortopedskega društva, ki so se ga tudi udeležili predstavniki Poljske in Bolgarije — in kjer so bili pod njegovim vodstvom izdelani načrti za bodoče delo v obliki medsebojnega posredovanja strokovnih in znanstvenih dosežkov na področjih ortopedije in travmatologije.

Prof. Jovčić je s svojim življenjskim delom postavil temelje tako ortopediji kot kirurgiji otroške dobe na naših tleh in njegova zasluga je, da so se na njegovi kliniki formirale generacije specialistov omenjenih strok pri nas. Ugledu, ki ga uživa v našem domačem medicinskem svetu, so se pridružila številna priznanja v zamejstvu, kar pričajo njegova dela, citirana v tujih publikacijah ozir. učbenikih: kirurgije (Kirschner-Nordmann), pediatrije (Pfaundler-Schlossmann), ortopedije (Ombrédanne-Mathieu), osteoartikularne tuberkuloze (Sorrel), monografije o artrorizah (Kocher), v francoski medicinski enciklopediji in v kongresni publikaciji italijanskega ortopedskega društva (Zanoli).

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

MARIJAN SALOPEK

Marijan Salopek je bil rojen 23. decembra 1883 v Karlovcu. Univerzo je študiral v Zagrebu in na Dunaju, kjer je bil leta 1909 promoviran na podlagi disertacije o triadnih amonitih. Še isto leto je na poziv prof. Gorjanovića-Krambergerja nastopil službo kustosa pri Geološko-paleontološkem oddelku Hrvatskega narodnega muzeja v Zagrebu. V študijskem letu 1909/10 je nadaljeval študije na politehniko v Zürichu, naslednje leto pa na univerzi v Parizu. Po prvi svetovni vojni se je pripravljal za znanstveno kariero. V decembru 1919 je dosegel veniam legendi. Takoj nato je bil pozvan na

novo ustanovljeno stolico za geologijo in paleontologijo na Filozofski fakulteti univerze v Ljubljani, kjer je bil v marcu 1920 imenovan za izrednega profesorja, leta 1924 pa za rednega profesorja. V Ljubljani je ostal do leta 1928, ko je odšel v Zagreb, kamor je bil pozvan na izpraznjeno stolico. Tam je deloval do svoje upokojitve leta 1955.

Leta 1930 je bil imenovan za dopisnega člana Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, leta 1935 za izrednega pravega člana, leta 1937 pa za rednega pravega člana. Na njegovo pobudo je bila na akademiji ustanovljena geološko-paleontološka zbirka in laboratorij za kras ter ediciji »Acta geologica« in »Palaentologica jugoslavica«.

Profesor Salopek se je ukvarjal predvsem s cefalopodno favno, ki jo je obdelal z raznih krajev Hrvatske, Dalmacije, Črne gore pa tudi Slovenije. Zato se je posvetil v prvi vrsti raziskovanju triadnih in jurskih skladov. Pozneje se je začel zanimati še za mlajši paleozoik in za starejši terciar.

V času svojega delovanja na ljubljanski univerzi je ustanovil Geološko-paleontološki inštitut na filozofski fakulteti in ga bogato opremil. S svojimi študenti je raziskal mnoga področja v Sloveniji in ostali Jugoslaviji. Na geološki ekskurziji

v Bohinj in na Triglav je odkril mnogo novih nahajališč fosilne favne in nabral obilo gradiva za poznejše študije o amonitni favni (Osvrt na geološko ekskurziju u Bohinj i na Triglav, Glasnik Hrvatskog prirodoslovnog društva, Spomenica Gorjanoviću, 38—39, Zagreb 1925/26). S pomočjo amonitov, ki jih je obdelal po več letih, je dognal, da pripadajo jurski skladi v Dolini Triglavskih jezer srednjemu malmu. V zvezi s tem je razpravljaj tudi o nastanku jezer (O gornjoj juri u dolini Sedmerih jezera, Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 246, Zagreb 1933). Leta 1926 je pričel skupno s prof. Seidlom geološko kartirati novomeško specialko (Geološko proučavanje i kartiranje u Sloveniji godine 1926, Geografski vestnik 1927). To delo je nadaljeval še v letih, ko je že služboval na svojem novem mestu v Zagrebu (Izvještaj o geološkom kartiranju lista Novo mesto, Izvještaj Geološkog instituta Jugoslavije za 1932, za 1933, Beograd 1933, 1934, 1935). Za mednarodni kongres v Heerlenu je sestavil referat o karbonskih skladih v Sloveniji, ki jih je stratigrafsko primerjal z ostalimi važnejših evropskih nahajališč (Einige Angaben über das Karbon in Slowenien, C. R. Congr. Stratigr. Carbonifère, Heerlen 1927, Liège 1928). Dolgo vrsto let je pisal v tuje strokovne revije poročila in ocene o geoloških in paleontoloških delih, ki so izhajala pri nas in tako seznanjal zunanji svet o znanstvenih dosežkih v domovini.

Bibliografija del prof. Salopeka je bila objavljena v reviji Acta geologica 5 (Prirodoslovna istraživanja 35), Zagreb 1965, str. 9—11.

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za prirodoslovne in medicinske vede je bil izvoljen 7. februarja 1967.

JANEZ CILENŠEK

Slovenski skladatelj, zdaj rektor Visoke glasbene šole (Franz-Liszt-Hochschule für Musik) v Weimarju, je bil rojen 4. decembra 1913 v kraju Velika Dubrava pri srcu Lužic, Budyšinu. Njegov oče je bil doma iz Liboj pri Celju, kjer se je rodil leta 1886, a je moral zaradi nepovoljnih razmer iskati kruha zunaj ter se je naselil v Saški, ki je takrat nudila delavcem boljše pogoje za obstoj kot domovina. Kot mladenič je s starši pogosto obiskaval svojo rodno domovino, v glavnem pa je živel v Budyšinu, kjer je dokončal osnovne in srednješolske študije z maturo leta 1933. Že zgodaj je

kazal nagnjenje in nadarjenost za glasbo in se odločil zanjo. Vpisal se je na konservatorij v Leipzigu, kjer je študiral pri znanem skladatelju in organistu J. N. Davidu kompozicijo in cerkveno glasbo. Takoj po koncu vojne je bil nastavljen kot docent na konservatoriju v Erfurtu. Dve leti kasneje je bil poklican na akademijo v Weimarju, kjer je 1966 postal njen rektor.

Cilenšek velja kot najvidnejši predstavnik zmerne moderne v obeh Nemčijah. Deležen je bil številnih nagrad, tako znamenite nacionalne nagrade za glasbo (1955) in je redni član Nemške akademije umetnosti v Berlinu v razredu za umetnost. Najmočnejše poteze njegovega muzikalnega značaja so ravnost, ciljnost in stanovitnost: že prilično zgodaj si je ustvaril svoj glasbeni svet, v katerem si je z zgledno vztrajnostjo izklesal svojo lastno muzikalno podobo. Načelno in premišljeno se je postopoma podal na nekatera izbrana področja ustvarjalnosti, v glavnem na komorno glasbo in na orkestralno glasbo. Od leta 1949 do 1953 je napisal pet koncertov za razne instrumente in orkester, nato pa je prav tako odločno prešel na simfonično

glasbo in ustvaril do leta 1964 šest simfonij, od katerih je četrta napisana za sam godalni orkester. Drugih panog komponiranja se je Cilenšek doslej komaj bežno dotaknil.

Njegova dela kažejo v tehničnem pogledu naslon na njegovega učitelja in skladateljski krog, ki je v drugem in tretjem desetletju našega stoletja krenil od takrat v Nemčiji prevladujoče Hindemithove smeri v manj radikalno, čeprav ne strogo nasprotno orientacijo. Izrazno se je odvrnil od njene močne osebne obarvanosti in se usmeril močnejše na realistični svet: razgibavajo ga dogodki časa, njihovi problemi in reševanja in od njih je njegova ustvarjalnost bistveno prizadeta. Vsaka od simfonij izraža na svojstven način njegovo časovno doživljanje ali pa njegov odnos do aktualnih vprašanj, ne da bi s tem prešla v ceneni naturalizem. Večina teh simfonij je v treh stavkih; v pogledu tonskega gradiva je Cilenšek usidran na trdnih tleh diatonike, ne da bi zametaval kromatično obogatitev: ne loteva pa se muzikalnih problemov tonalnosti in atonalnosti in njihovih konfliktov, ki sicer zavzemajo mnogo prostora v problematiki današnjega skladateljskega sveta. Cilenšek skuša v najbolj jedrnatih in strnjenih oblikah izraziti, kar mu je najbolj pri srcu, ne da bi hotel konkretno komentirati neke doživljaje ali dogodke; njegova glasbena govorica je tedaj klena, morda tudi trpka, a ravna in enotna in zavoljo tega tudi pristopna.

Za dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v razredu za umetnosti je bil izvoljen 7. februarja 1967.

Seznam skladb Janeza Cilenška

1. Koncert za orgle in orkester (1950)
Praizvedba v Weimarju 1951, nato med drugim v Jeni, Varšavi, Bayreuthu itd.
2. Koncert za klavir in orkester (1950)
Tiskan 1953, založba Breitkopf & Härtel, Leipzig.
Praizvedba 1950 v Weimarju, nato v Gothi, Leipzigu itd.
3. Koncert za violončelo in orkester (1952)
Praizvedba 1952 v Weimarju; nato v Gothi, Erfurtu, Berlinu itd.
4. Koncert za violino in orkester štev. 2 (1953)
Tiskan 1954 — založba Breitkopf & Härtel, Leipzig.
Praizvedba 1953 Gotha, nato v Berlinu, Erfurtu, Weimarju, Leipzigu, Moskvi, Leningradu itd.
5. Simfonija štev. 1 (1954)
Tiskana 1956 — založba Breitkopf & Härtel, Leipzig.
Praizvedba 1954 Gotha, nato v Eisenachu, Weimarju, Leipzigu, Berlinu, Pragi itd.

6. Simfonija šte. 2 (1956)
Tiskana 1958, založba Neue Musik Berlin.
Praizvedba 1956 Gotha, nato v Jeni, Geri, Halle, Weimarju, Dresdenu, Kasselu itd.
7. Simfonija šte. 3 (1957)
Tiskana 1960, založba Neue Musik Berlin.
Praizvedba 1957 Gotha, nato v Erfurtu, Weimarju, Leipzigu, Berlinu, Oldenburgu itd.
8. Simfonija šte. 4 (1958)
Tiskana 1958; Edition Peters Leipzig.
Praizvedba 1958 Weimar, nato v Oldenburgu, Magdeburgu, Berlinu, Dresdenu, Varšavi, Moskvi itd.
9. Simfonija šte. 5 (1959)
Tiskana 1961, Edition Peters Leipzig.
Praizvedba 1959 Leipzig.
10. Simfonietta (1963)
Pripravljeno za tisk pri Edition Peters Leipzig.
Praizvedba 1963 Weimar, nato v Plauen, Hildburghausenu, Berlinu itd.
11. Koncert za klavir in orkester (1966)
Praizvedba 1966 Gotha.

Komorna glasba:

12. Sonata za violino in klavir (1948)
Tiskana 1950, Breitkopf & Härtel Leipzig.
13. Sonata za flavto in kitaro (1950)
Tiskana 1962, Breitkopf & Härtel Leipzig.
14. Sonata za klavir (1951)
Tiskana 1954, Edition Peters Leipzig.
15. 5 pesmi za bariton in klavir (1953)
Tiskano 1954, Edition Peters Leipzig.
16. Sonata za oboo in klavir (1960)
Tiskana 1964, Edition Peters Leipzig.

UMRLI ČLANI

Rado Kušej, rojen 21. julija 1875, umrl 10. maja 1941. Dr. iur., redni profesor za cerkveno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 185—190.

Metod Dolenc, rojen 19. decembra 1875, umrl 10. oktobra 1941. Dr. iur., redni profesor za kazensko pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938, načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do smrti. — Glej Letopis I, 193—197.

Gregor Krek, rojen 27. junija 1874, umrl 1. septembra 1942. Dr. iur., redni profesor rimskega in državnega prava na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 7. oktobra 1938; prvi glavni tajnik akademije od 28. januarja 1938 do 11. julija 1942. — Glej Letopis I, 201—238.

Alfonz Pavlin, rojen 14. septembra 1853, umrl 1. decembra 1942. Gimnazijski profesor v pokoju; strokovnjak za floristiko, fitogeografijo in botanično sistematiko; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 241—257.

Ferdinand Seidl, rojen 10. marca 1856, umrl 1. decembra 1942. Realčni profesor v pokoju; strokovnjak za meteorologijo, klimatologijo, seizmologijo in geologijo; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 261—290.

Rihard Jakopič, rojen 12. aprila 1869, umrl 21. aprila leta 1943. Akademski slikar; redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 41—45; II, 75—89.

Anton Breznik, rojen 26. junija 1881, umrl 26. marca leta 1944. Dr. phil., gimnazijski ravnatelj, jezikoslovec, dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 157—160; II, 61—74.

Matiija Jama, rojen 4. januarja 1872, umrl 4. aprila 1947. Akademski slikar; redni član umetniškega razreda od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 47—49; II, 90—103.

Ivan Regen, rojen 9. decembra 1868, umrl 27. julija 1947. Dr. phil., gimnazijski profesor v pokoju; strokovnjak za živalsko fiziologijo in občo biologijo; dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 175—176; II, 104—105.

Milan Škerlj, rojen 4. septembra 1875, umrl 8. decembra 1947. Dr. iur., redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na univerzi v Ljubljani; redni član pravnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 127—130; II, 106—125.

Oton Župančič, rojen 23. januarja 1878, umrl 11. junija 1949. Književnik; redni član razreda za umetnosti od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 151—153; III, 225—256.

France Kidrič, rojen 23. marca 1880, umrl 11. aprila leta 1950. Dr. phil., redni profesor za starejše slovanske in slovensko literaturo na univerzi v Ljubljani, višji znanstveni svetnik akademije; redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; od 28. junija 1941 do 1. julija 1942 načelnik tega razreda; od 2. oktobra 1945 do smrti predsednik akademije. — Glej Letopis I, 51—61; II, 34—44; III, 257—266; IV, 86—100.

Sergej Ivanovič Vavilov, rojen 24. marca 1891, umrl 25. januarja 1951. Prezident Akademije nauk SSSR v Moskvi; dopisni član razreda za matematične, prirodoslovne, medicinske in tehnične vede od 7. novembra 1947.

Janko Šlebingler, rojen 19. oktobra 1876, umrl 3. februarja 1951. Dr. phil., upravnik Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani v pokoju, slovenski bibliograf; dopisni član razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 21. decembra 1946. — Glej Letopis II, 54—58; IV, 101 do 124.

Matija Murko, rojen 10. februarja 1861, umrl 11. februarja 1952. Dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo na Karlovi univerzi v Pragi v pokoju; dopisni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 172—174; V, 168—177.

Fran Ramovš, rojen 14. septembra 1890, umrl 16. septembra 1952. Dr. phil., redni profesor za fonetiko in zgodovino slovenskega jezika na univerzi v Ljubljani, redni član filozofsko-filološko-historičnega razreda od 7. oktobra 1938; načelnik tega razreda od 28. januarja 1939 do 31. januarja 1940; glavni tajnik akademije od 11. julija 1942 do 19. maja 1950; predsednik akademije od 19. maja 1950 do smrti; upravnik Inštituta za slovenski jezik. — Glej Letopis I, 105—110; V, 148—160.

Boris Kidrič, rojen 10. aprila 1912, umrl 11. aprila 1953. Predsednik Gospodarskega sveta FLRJ; redni član razreda za zgodovinske in družbene vede od 6. decembra 1949. — Glej Letopis III, 156—164; V, 161—167.

Lucien Tesnière, rojen 13. maja 1893, umrl 6. decembra 1954. Redni profesor za primerjalno jezikoslovje na univerzi v Montpellièru; dopisni član razreda za filološke in literarne vede od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 92—94; VII, 59—65.

Pavel Lunaček, rojen 31. januarja 1900, umrl 2. aprila leta 1955. Dr. med., redni profesor za ginekologijo in porodništvo, predstojnik Ginekološko-porodniške klinike na medicinski fakulteti univerze v Ljubljani; redni član razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 30. junija 1954. — Glej Letopis VI, 61—65; VII, 55—58.

Petar Skok, rojen 1. marca 1881, umrl 3. februarja 1956. Dr. phil., redni profesor za romansko filologijo na vseučilišču v Zagrebu v pokoju; dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 89—91; VIII, 77—82.

Janko Polec, rojen 19. avgusta 1880, umrl 12. maja 1956. Dr. iur., redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na univerzi v Ljubljani v pokoju; redni član od 7. oktobra 1938; načelnik pravnega razreda od 23. februarja 1949, predsednik Terminološke komisije pri akademiji. — Glej Letopis I, 97—101; VIII, 48—60.

Jože Plečnik, rojen 23. januarja 1872, umrl 7. januarja leta 1957. Redni profesor za arhitekturo na univerzi v Ljubljani; redni član od 7. oktobra 1938. — Glej Letopis I, 87—89; VIII, 61—76.

Rajko Nahtigal, rojen 14. aprila 1877, umrl 29. marca leta 1958. Dr. phil., redni profesor za slovansko filologijo in primerjalno gramatiko slovanskih jezikov v pokoju in častni predstojnik Slovanskega inštituta na univerzi v Ljubljani; redni član od 7. oktobra 1938, prvi predsednik akademije od 4. januarja 1939 do 27. junija 1942, načelnik razreda za zgodovinske in zemljepisne vede, filozofijo in filologijo od 2. oktobra 1945 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis I, 71—75; IX, 63—67.

Franc Ksav. Lukman, rojen 24. novembra 1880, umrl 12. junija 1958. Dr. theol., dr. phil., redni profesor za historično dogmatiko, za zgodovino starokrščanskega slovstva in za zgodnjo cerkveno zgodovino na Teološki fakulteti v Ljubljani v pokoju; dopisni član od 16. maja 1940. — Glej Letopis I, 168—169; IX, 78—81.

Andrija Štampar, rojen 1. septembra 1888, umrl 26. junija 1958. Dr. med., redni profesor za higieno in socialno medicino na vseučilišču v Zagrebu, predsednik Jugoslavske akademije znanosti i umjetnosti; dopisni član od 7. novembra leta 1947. — Glej Letopis IX, 82—84.

Izidor Cankar, rojen 22. aprila 1886, umrl 22. septembra 1958. Dr. phil., redni profesor za zgodovino umetnosti na univerzi v Ljubljani v pokoju, redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 67—73; IX, 68—77.

Kazimierz Nitsch, rojen 1. februarja 1874, umrl 26. septembra 1958. Profesor poljskega jezika na univerzi v Krakovu; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis IX, 85—87.

Pavel Golia, rojen 10. aprila 1887, umrl 13. avgusta 1959. Književnik, upravnik Slovenskega narodnega gledališča v pokoju; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 116—120; X, 34—39.

Aleksandar Belić, rojen 2. avgusta 1876, umrl 26. februarja 1960. Dr. phil., profesor za lingvistiko na univerzi v Beogradu v pokoju; predsednik Srpske akademije nauka; dopisni član od 7. novembra 1947. — Glej Letopis XI, 36—38.

Anton Lajovic, rojen 19. decembra 1878, umrl 28. avgusta 1960. Komponist in muzikolog. Redni član od 16. maja 1940, tajnik razreda za umetnosti od 30. septembra 1949 do smrti. — Glej Letopis I, 63—67 in XI, 34—35.

Ejnar Dyggve, rojen 17. oktobra 1887, umrl 6. avgusta 1961. Dr. h. c., dr. ing. h. c., arhitekt in arheolog. Dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 47—48 in XII, 81—82.

Božidar Lavrič, rojen 10. novembra 1899, umrl 15. novembra 1961. Dr. med., dr. h. c., redni profesor za kirurgijo na Medicinski fakulteti v Ljubljani in predstojnik Kirurški klinike; redni član od 6. decembra 1949, od 21. marca 1950 do smrti podpredsednik akademije. — Glej Letopis III, 201—202 in XII, 72—80.

Zdeněk Nejedlý, rojen 10. februarja 1878, umrl 9. februarja 1962; profesor Karlove univerze v Pragi; prezident Akademije znanosti ČSR. Dopisni član od 7. novembra 1947.

Fran Saleški Finžgar, rojen 9. februarja 1871, umrl 2. junija 1962; književnik; redni član od 7. oktobra 1938, od 28. januarja 1939 do 30. septembra 1949 načelnik razreda za umetnosti. — Glej Letopis I, 23—25 in XIII, 45—46.

Milan Vidmar, rojen 22. junija 1885, umrl 9. oktobra 1962, dr. h. c., dr. techn. ing., redni profesor za elektrotehniko na univerzi v Ljubljani; redni član od 16. maja 1940, načelnik matematično-prirodoslovnega razreda od 10. oktobra 1940 do 16. junija 1942, predsednik akademije od 27. junija 1942 do 2. oktobra 1945, tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede od 30. septembra 1949 dalje, upravnik Inštituta za elektriško gospodarstvo od 1. junija 1948 do 1. maja 1959, konzulent tega inštituta od 1. maja 1959 dalje. — Glej Letopis I, 130—142 in XIII, 47—50.

Vale Vauk, rojen 21. februarja 1886, umrl 27. novembra 1962, dr. phil., redni profesor za botaniko na vseučilišču v Zagrebu v pokoju, dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 108—109 in XIII, 51—53.

Anton Sovrè, rojen 4. decembra 1885, umrl 1. maja 1963. Redni profesor za grški jezik na univerzi v Ljubljani. Redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 86—88 in XIV, 36—38.

Milan Bogdanović, rojen 4. januarja 1892, umrl 28. februarja 1964. Književnik, gledališki kritik in esejist, profesor za sodobno jugoslovansko književnost na univerzi v Beogradu od 1946 do 1949, do 1962 upravnik Narodnega gledališča v Beogradu. Dopisni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 135—136.

Maks Samec, rojen 27. junija 1881, umrl 1. julija 1964. Dr. phil., redni profesor na univerzi v Ljubljani od 1919 do 1945, nato do 1959 upravnik Kemičnega inštituta »Boris Kidrič« v Ljubljani in od 1959 njegov znanstveni svetovalec. Redni član od 6. decembra 1949. Od 16. novembra 1962 do smrti tajnik razreda za matematične, fizikalne in tehniške vede. — Glej Letopis III, 188—198 in XV, 60—61.

Juš Kozak, rojen 26. junija 1892, umrl 29. avgusta 1964. Književnik. Redni član od 22. decembra 1961. — Glej Letopis XII, 54—62 in XV, 62—64.

Ivan Grafenauer, rojen 7. marca 1880, umrl 29. decembra 1964. Dr. phil., profesor v pokoju. Dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946. Tajnik razreda za filološke in literarne vede od 30. septembra 1949 do smrti, upravnik Inštituta za slovensko narodopisje pri akademiji. — Glej Letopis I, 161—165 in XV, 65—71.

Ilija Djuričić, rojen 18. julija 1898, umrl 2. aprila 1965, dr. med., redni profesor za fiziologijo na Veterinarski fakulteti univerze v Beogradu; dopisni član od 22. decembra 1961;

predsednik Srpske akademije nauka i umetnosti v Beogradu. — Glej Letopis XII, 40—42 in XVII, 50—52.

Igor Tavčar, rojen 2. novembra 1899, umrl 27. decembra 1965; dr. med., redni profesor za interno medicino na Medicinski fakulteti v pokoju; redni član od 6. decembra 1949, upravnik Inštituta za medicinske vede pri akademiji. — Glej Letopis III, 203—204 in XVI, 63—65.

Ivo Krbek, rojen 23. avgusta 1890, umrl 16. januarja 1966, dr. iur., redni profesor za upravno pravo na vseučilišču v Zagrebu, dopisni član od 17. oktobra 1958. — Glej Letopis IX, 51—52 in XVII, 53—55.

Anton Melik, rojen 1. januarja 1890, umrl 8. junija 1966, dr. phil., redni profesor za geografijo na univerzi v Ljubljani; dopisni član od 16. maja 1940, redni član od 21. decembra 1946, tajnik razreda za prirodoslovne in medicinske vede od 8. oktobra 1955, upravnik Inštituta za geografijo pri akademiji. — Glej Letopis I, 170—171 in XVII, 37—46.

Marjan Kozina, rojen 4. junija 1907, umrl 19. junija 1966, izredni profesor na Akademiji za glasbo v Ljubljani v pokoju; redni član od 2. junija 1953. — Glej Letopis V, 123—124 in XVII, 47—49.

Marjan Salopek, rojen 23. decembra 1883, umrl 23. februarja 1967. Dr. phil., redni profesor za geologijo na vseučilišču v Zagrebu v pokoju. Dopisni član od 7. februarja 1967. — Glej to knjigo Letopisa str. 59—60 in str. 83—86.

Josip Plemelj, rojen 11. decembra 1873, umrl 22. maja 1967. Dr. phil., častni doktor matematičnih in tehničnih znanosti. Redni profesor za matematiko na univerzi v Ljubljani v pokoju. Redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti od 7. oktobra 1938. Načelnik matematično prirodoslovnega razreda oziroma razreda za matematične, prirodoslovne in tehnične vede od 16. julija 1942 do 30. septembra 1949. — Glej Letopis I, 93—94 in to knjigo Letopisa, str. 73—78.

Alojz Gradnik, dr. iur., rojen 5. avgusta 1882, umrl 14. julija 1967. Književnik. Redni član od 21. decembra 1962. — Glej Letopis XIII, 33—38 in to knjigo Letopisa, str. 79—82.

JOSIP PLEMELJ

Dne 22. maja 1967 je v Ljubljani umrl akademik prof. dr. Josip Plemelj, matematik svetovnega slovesa.

Rodil se je 11. decembra 1873 v vasi Grad na Bledu kot sin mizarja in malega kmeta. Njegov oče Urban Plemelj je bil trikrat poročen in je umrl, ko je bil pokojni profesor, drugi otrok tretje žene Marije r. Mrak, star komaj eno leto. Mati je po očetovi smrti s težavo preživljala družino. Zato sprva mali Joža ni bil namenjen za šolanje, čeprav si je tega zelo želel, ko je videl, da se šolajo otroci bogatega sosedu. Končno pa se je le našla možnost, da ga je mati poslala v šole v Ljubljano, kjer je potem obiskoval gimnazijo od l. 1886 do 1894. Do četrtega razreda se je preživljal s skromnimi prispevki od doma in s podporami dobrih ljudi. V višjih razredih se je vzdrževal sam z instruiranjem svojih sošolcev. Od tedaj ni imel več materialnih težav pri študiju.

Vesetje in nadarjenost za matematiko je pokazal že v prvih razredih gimnazije. Srednješolsko matematiko je obvladal konec tretjega in v začetku četrtega razreda, tako da je kot četrtošolec pomagal osmošolcem pri maturitetnih nalogah. Poleg matematike se je zelo zanimal tudi za astronomijo, predvsem nebesno mehaniko. Ni se pa odlikoval samo po sposobnosti hitrega dojetja, temveč je začel zelo zgodaj samostojno odkrivati nova dejstva. Tako je že v nižji gimnaziji sam našel vrste za nekatere elementarne funkcije, npr. za $\sin x$ in $\cos x$. Tedaj je bilo v Ljubljani težko priti do knjig iz višje matematike. Zato je bil zanj velik dogodek, ko se mu je v petem razredu posrečilo dobiti v antikvariatu knjigo A. Burga *Höhere Mathematik*. To je bilo starinsko delo (izšlo okrog leta 1830) v treh zvezkih, ki so obsegali med drugim infinitezimalni račun, diferencialne enačbe in variacijski račun. O kaki matematični korektnosti ni bilo govora. Mladi Plemelj je vse tri zvezke v kratkem predelal. Razočaran je bil, ko je našel v njih omenjeni dve vrsti za kotne funkcije.

Posebno spretnost in veselje je imel pri reševanju težkih konstrukcijskih nalog. Na te naloge se je v poznejšem življenju rad vračal, našel nove rešitve in odkril na njih marsikaj matematično zanimivega. Iz gimnazijskih let izvira tudi njegova konstrukcija pravilnega kroga včrtanega sedmerokotnika in sicer natančno, ne le aproksimativno; je to enostavna rešitev s trisekcijo kota, ki je bila dotlej neznana in ki nujno privede do

stare babilonske oz. indijske približne konstrukcije. Objavil pa je to rešitev dosti pozneje (l. 1911). Ob neki priliki je izrazil mnenje, da bo morda to njegovo delo preživelo vsa njegova druga dela, ki so se gibala na meji tega, kar je bilo s tedanjimi pripomočki dosegljivega. Tiče se namreč vprašanja, ki izvira iz davnih časov, je dostopno preprostemu matematičnemu razumu in bo zato gotovo vedno zbujalo nekaj zanimanja.

Razumljivo je, da si je pridobil na gimnaziji velik sloves tako med svojimi profesorji kakor med sošolci. V višjih razredih ga je učil matematiko in fiziko prof. Vincenc Borštner, ki ga je takoj spoznal, saj je mladi Plemelj zelo prednjačil s svojim znanjem in sposobnostjo. Od petega razreda naprej ga ni nikoli vprašal za red. Le če kdaj nobeden v razredu ni znal rešiti kake naloge, se je obrnil k njemu, in mu rekel, naj on reši nalogo.

Po maturi, l. 1894 se je vpisal na filozofsko fakulteto dunajske univerze, kjer je nameraval študirati matematiko in astronomijo. Tam ga je že v prvem semestru pri prvem srečanju v seminarju odkril prof. Escherich in ga takoj določil za akademsko kariero. Nasvetoval mu je, naj študira matematiko in ne astronomijo, zakaj v astronomiji tedaj ni bilo kruha. Napravil je tudi vse korake, da mu je gmotno omogočil študij. Poleg Eschericha je Plemelj poslušal na Dunaju še predavanja profesorjev Gegenbauer-ja, Boltzmann-a in Weiss-a. Promoviral je l. 1898 z disertacijo Über lineare homogene Differentialgleichungen mit eindeutigen periodischen Koeffizienten. Študije je najprej nadaljeval v Berlinu (1899/1900) in nato v Göttingenu (1900/01) pri slavnih matematikih F. Kleinu in D. Hilbertu.

Leta 1902 je postal privatni docent na dunajski univerzi. Ker mesto privatnega docenta ni bilo plačano, je bil ta čas nastavljen v dvorni biblioteki v Regionalbureau für die naturwissenschaftliche Bibliographie, eno leto pa je bil tudi asistent za matematiko na tehniški visoki šoli (1906/07). L. 1907 je bil imenovan za izrednega profesorja na univerzi v Černovicah, naslednje leto pa za rednega profesorja prav tam. Univerza v Černovicah je imela misijo širiti slavo nemške kulture na vzhod. Profesor kot zaveden Slovenec si je seveda želel, da bi čim prej nehal delati v čast nemški znanosti in se posvetiti delu za svoj narod. Med prvo svetovno vojno je bil hud nasprotnik centralnih sil. To mu je prineslo razne težave. Tedanja avstrijska policija ga je označila s P. V. (politisch verdächtig) in ga leta 1917 celo konfinirala na Moravskem. S posredovanjem dunajskih matematikov je bil pozneje premeščen na Dunaj, kjer je delal v nekem vojaškem inštitutu. Po razsulu avstro-ogrske monarhije

je bil najprej član univerzitetne komisije pri pokrajinski vladi v Ljubljani. L. 1919 je postal redni profesor za matematiko na ljubljanski univerzi, ki je bila tedaj ustanovljena. Bil je njen prvi rektor (1919/20). Na ljubljanski univerzi je ostal do l. 1957, ko je prešel kot profesor na Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.

Glavna matematična področja, s katerimi se je prof. Plemelj ukvarjal so: teorija linearnih diferencialnih in integralnih enačb, teorija potenciala in funkcijska teorija. Iz vseh teh področij je objavil tehtne razprave.

Na prelomu devetnajstega v dvajseto stoletje se je začela v matematiki naglo razvijati teorija integralnih enačb. Pokazalo se je, da so integralne enačbe uspešen pripomoček v teoriji parcialnih diferencialnih enačb, potenciala itd. Mnogo problemov iz teorije in uporabe je bilo mogoče rešiti šele z njimi. Ko je prof. Plemelj študiral v Göttingenu, je tam Šved E. Holmgren poročal o izsledkih, ki jih je pravkar našel I. Fredholm v tej teoriji. Göttingenška šola se je z D. Hilbertom na čelu takoj lotila raziskovanja novega področja. Med prvimi, ki so tu dosegli lepe uspehe, je bil prof. Plemelj. Objavil je več razprav, ki so zbudile pozornost v matematičnem svetu in mu prinesle priznanje. Njegovi prvi dve deli, kjer je uspešno uporabil linearne integralne enačbe pri reševanju robnih problemov v teoriji potenciala in v fiziki pri problemu stacionarnih toplotnih stanj, je označil slavni francoski matematik E. Picard kot »deux excellentes mémoires«. Vrh njegovega ustvarjalnega dela na tem področju gotovo pomeni knjiga *Potentialtheoretische Untersuchungen*, ki je dobila nagrado znanstvenega društva kneza Jablonskega v Leipzigu. Ta knjiga se odlikuje po pomembnosti in globini izsledkov in po dovršeni izdelavi.

Trajen spomenik v matematiki pa si je prof. Plemelj postavil z rešitvijo Riemannovega problema, s katerim so se matematiki zaman ukvarjali 50 let. Gre za nalogo, dokazati obstoj sistema funkcij z dano monodromijsko grupo in z danimi razvejišči na ravnini kompleksnih števil. Tak sistem dobimo pri reševanju linearnih diferencialnih enačb Fuchsovega tipa. Hilbert je l. 1905 prevedel Riemannov problem na neko rešljivo integralno enačbo. Rešitev te enačbe pa še ni zagotavljala splošne rešitve Riemannovega problema. Tudi je Hilbertova metoda zelo komplicirana. Prof. Plemelj je našel ključ do svoje rešitve v izreku o robnih vrednostih regularne analitične funkcije. Ta izrek je sam odkril. Enačbe, ki dajo robne vrednosti, so zdaj znane pod imenom Plemeljeve formule. Te formule so omo-

gočile prevesti problem na enostaven sistem linearnih integralnih enačb. S tem je bila odprta pot do popolne rešitve. Izkaže se, da vselej eksistira bazični sistem, to je tak sistem, s katerim se dajo razmeroma preprosto izraziti vse druge rešitve. Bazični sistem ustreza nekemu sistemu navadnih linearnih diferencialnih enačb prvega reda z racionalnimi koeficienti Fuchsovega tipa.

Z Riemannovim problemom so se zaman ukvarjali številni matematiki, med njimi L. Schlesinger, ki si je zastavil kot svoj življenjski cilj rešiti to nalogo. Žal je bil ves njegov trud zaman. Prav prof. Plemlj je bil tisti, ki je ugotovil, da je Schlesingerjeva metoda neuspešna in da ne vodi do cilja. Göttingenški matematiki so namreč imeli Schlesingerjevo rešitev za pravilno. Zaradi tega je nastala polemika med prof. Plemljem in L. Schlesingerjem (glej Jahresbericht der deutschen Mathematiker Vereinigung XVIII, 1909).

Poleg integralnih enačb je bil v matematiki dolgo časa v središču zanimanja problem uniformizacije algebraičnih funkcij. Gre za nalogo izraziti kompleksni spremenljivki, ki sta vezani s kako algebraično enačbo, kot enolični funkciji neke tretje spremenljivke. Tako izražanje se da doseči z avtomorfnimi funkcijami, katerih teorijo sta malo prej razvila H. Poincaré in F. Klein. Vse izreke, ki pridejo pri uniformizaciji v poštev, je popolnoma splošno dokazal nemški matematik P. Koebe. Toda tudi na tem področju so prispevki prof. Plemlja pomembni. Našel je preprost dokaz za existenco takih uniformizirajočih spremenljivk, ki imajo mejni krog. Nadalje je rešil nalogo, kako se da preslikati kolobar z analitično prirejenostjo robnih točk na kolobar, kjer je ta prirejenost linearna.

V teoriji uniformizacije algebraičnih funkcij in v teoriji enolistih (univalentnih) funkcij igra pomembno vlogo izrek o analitičnem raztegu slik. V kvalitativni obliki je našel ta izrek in ga tudi dokazal P. Koebe. Kvantitativno stran in najostrejšo formulacijo pa mu je dal prof. Plemlj v svojem dunajskem predavanju na zborovanju združenja nemških matematikov l. 1913. (Predavanje je bilo v celoti objavljeno šele 10 let pozneje v Radu Jugoslavenske Akademije, 228, 1923, 43—49. Zato je Plemljev prispevek na tem področju premalo upoštevan v literaturi.)

Linearna diferencialna enačba Fuchsovega tipa s štirimi singularnimi točkami vsebuje en akcesorični parameter. Prof. Plemlj je dokazal, da se da ta parameter, če je med eksponenti v singularnih točkah neka zveza, vedno tako določiti, da se kvo-

cient dveh neodvisnih rešitev enačbe povrne vase pri obkroženju dveh izbranih singularnih točk. Pri tem problemu je upošteval, da se rešitve linearnih diferencialnih enačb kot funkcije akcesoričnih parametrov odlikujejo z raznimi lastnostmi. Te lastnosti je sam odkril nekaj let prej.

Med manjšimi prispevki naj omenim še enostaven in lep dokaz Fermatove trditve za pete potence in pa rekonstrukcijo duhovitega Galoisjevega dokaza, kdaj se da znižati stopnja modulske enačbe.

Ker so bila dela prof. Plemlja zelo pomembna in so nekatera postala osnova za nadaljnja raziskovanja, si je kmalu pridobil priznanje znanstvenega sveta. Tako je prejel l. 1911 že omenjeno nagrado društva Jablonowskega, naslednje leto pa na Dunaju nagrado Richarda Liebena. V domovini mu je bila l. 1954 podeljena Prešernova nagrada. Dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti je postal l. 1925, dopisni član Srpske akademije nauka pa l. 1930. Redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti je bil od njene ustanovitve l. 1938. Od l. 1954 je bil tudi član Bavarske akademije znanosti v Münchnu. Pomen njegovega dela je nadalje prav lepo razviden iz Enciklopedije matematičnih znanosti (Encyklopädie der mathematischen Wissenschaften), kjer so skoraj vse njegove razprave obilo citirane.

Prof. Plemelj se je loteval samo težkih matematičnih problemov. Svoje izsledke je objavil šele tedaj, ko jih je dognal do vseh podrobnosti in našel najkrajšo pot do rešitve. Zato je pogosto odlašal z objavljanjem svojih člankov in večkrat se je zgodilo, da so ga pri tem drugi prehiteli. Ni bil naklonjen uvajanju novih pojmov in izrazov v matematiko, če ni bilo to nujno potrebno. Velik poudarek je dajal estetski strani matematike. Njegova dela se odlikujejo po premišljeni dispoziciji in elegantnosti dokazov.

Vrnitev v domovino je bila pravzaprav žrtev za njegovo znanstveno kariero. Osamljen v majhnem mestu, kakršno je bila tedaj Ljubljana, brez dobre matematične knjižnice, je praktično nehal z znanstvenim delom in ostal le še učitelj matematike. Njegovo delo pa so nadaljevali drugi. Tako so metode, s katerimi je reševal Riemannov problem, postale osnova za teorijo singularnih integralnih enačb. Ta teorija se zelo uporablja v mehaniki, zlasti v teoriji trdnosti. Razvila jo je sovjetska šola pod vodstvom N. I. Mushelišvilija.

Za razvoj matematike in eksaktnih znanosti je bil prihod prof. Plemlja v Ljubljano neprecenljivega pomena. Na naši uni-

verzi je predaval triletni cikel za slušatelje matematike. Ta cikel je obsegal teorijo analitičnih funkcij, diferencialne enačbe z variacijskim računom in algebro s teorijo števil. Za slušatelje naravoslovne in tehnične fakultete pa je predaval še osnovna predmeta Matematiko I in II. Kot izvrsten učitelj je skoraj 40 let na ljubljanski univerzi zbuhal zanimanje za matematiko in držal matematično izobrazbo srednješolskih profesorjev na visoki ravni. Vzgojil je več generacij matematikov. Vsi predavatelji matematike na ljubljanski univerzi in številni fiziki smo njegovi učenci.

Na prvem kongresu matematikov in fizikov Jugoslavije, ki je bil na Bledu l. 1949, so mu z več strani izrazili željo, naj napiše svoja predavanja. Dela se je res takoj lotil in tako so v desetih letih izšle pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti tri njegove knjige: Teorija analitičnih funkcij (1953), Diferencialne in integralne enačbe. Teorija in uporaba (1960) in Algebra s teorijo števil (1962). Zadnja njegova knjiga pa nosi naslov Problems in the Sense of Riemann and Klein. Prevedel jo je v angleščino prof. J. R. M. Radok in je izšla l. 1964 v Ameriki pri založbi J. Wiley. Ta knjiga obravnava tista področja, s katerimi se je pokojni profesor največ ukvarjal in največ prispeval za njihov razvoj: diferencialne in integralne enačbe, Riemannov problem in Kleinovi teoremi.

Z ustanovitvijo ljubljanske univerze so se začela predavanja iz višje matematike v slovenskem jeziku. Potrebno je bilo torej izdelati ustrezno terminologijo v našem jeziku. Tudi za to gre velika zasluga prof. Plemlju. S svojim izrednim poslušom za jezik je ustvaril vrsto dobrih izrazov za razne matematične pojme in tako postavil temelj za nadaljnji razvoj.

Na koncu naj poudarim osebne kvalitete pokojnega profesorja. Kot izvrstnega matematika smo ga njegovi učenci spoštovali, zaradi njegovih velikih človeških odlik pa smo ga imeli radi.

Ivan Vidav

In memoriam dr. ALOJZU GRADNIKU

Ko čovek v svoji muki onemi,
je meni dano reči, kār me muči.

J. W. Goethe

Lani 14. julija 1967 je umrl tri tedne pred svojo petinosemdesetletnico pesnik dr. Alojz Gradnik, redni član razreda za umetnosti Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Noben tako pomemben slovenski pesnik, kakor je Gradnik, ni dosegel tako visoke starosti, čeprav ni mogoče trditi, da je potekalo njegovo življenje mirno ali celo meščansko lagodno. Na zunaj sicer kaže ta videz, toda kdor ga je поблиže poznal, ve, da so v njegovi notranjosti divjali včasih hudi viharji, ki so bili zdaj posledica osebnih zapletljajev z življenjem, okoljem in ljudmi, zdaj posledica njegovega precej zapletenega in težkega značaja. Kdor se tudi po tej strani pogloblja v njegovo poezijo, si more odkriti marsikakšno sled v njej, ki zdaj manj zdaj bolj odkrito priča o prvem in drugem. V razne zapletljaje ga je včasih spravila tudi njegova sodniška služba, ki za občutljivega pesnika ni bila zmeraj lahka, kakor ni bil lahek njegov položaj v književnosti. Bil je sopotnik slovenske Moderne, ki je dala dve tako veliki umetniški osebnosti, kakor sta bili Ivan Cankar in Oton Župančič. Občutljiv kakor vsak umetniški značaj se je čutil včasih zapostavljenega in nekje ob robu, dokler ga ni ob njegovi petdesetletnici kritik Josip Vidmar z esejem, ki je izšel kot uvod k izboru Gradnikove lirike »Svetle samote«, postavil med naše največje pesnike, vsekakor pa nekje vštric z Otonom Župančičem, čeprav ni mogel in ne more nikoli doseči tiste popularnosti, kakor jo je dosegel Župančič. Vidmar je sicer odkril, da so Gradnikove samote svetle, da niso zgolj mračne, kakor se po navadi misli, toda tudi izza svetlih samot se skriva marsikakšna senca življenja in večkrat težka pesnikova bolečina in nezadovoljstvo s svetom kakor tudi s samim seboj. Gradnik je bil v bistvu vendarle en sam boj raznih protislovij življenja in značaja, boj z razočaranji in hrepenenji. V tem je Prešernu celo sorodnejši kakor Župančič, čeprav se po značaju svoje lirike, po stilu in jeziku, prav tako pa po melodiji razlikuje od obeh. Ni tako sončen in fantovski kakor je Župančič v »Mladih poteh«, pa tudi ne tako veder, kakor je Župančič v svoji zreli dobi, ni pa tudi tako revolucionaren, čeprav sodi poleg svoje intimne lirike tudi med naše pomembne domoljubne pesnike, ki je svoj patriotizem izpričal v nekaterih pesmih prav tako globoko, ka-

kor je globoko zajel eros in smrt. Ni nežen lirik, kakor sta bila Prešeren in Jenko, tudi njegov stih nima tako tenkih melodij, ki bi bralca takoj ponesle na svojih krilih v svet romantično navdihnjené ljubezenske poezije in prav tako romantične bolesti zaradi ljubezni do ženske, čeprav je ni nič manj globoko občutil. Toda občutil jo je ne samo kot neko bridko usodo, kakor sta jo občutila Prešeren in Jenko, marveč kot nekaj usodno okrutnega, kot strašen boj dveh demonskih elementov moškega in ženskega, ki se privlačujeta in hkrati tudi odbijata, da je med njima trajen mir nemogoč, kvečjemu le trenutno premirje. Redka je uteha in kratkotrajna, večkrat je celo varljiva. Gradnikova ljubezenska lirika je izrazito moška v doživetju in izrazu. Najznačilnejše za Gradnikovo ljubezensko liriko pa je skoraj stalna navzočnost smrti. Saj je misel na smrt pogosto tudi pri Prešernu, toda njemu je potešiteljica. Gradniku pa je prav takšen usoden demon kakor poganski bog Eros, ki oba grozljivo lebdita nad človekovim, še posebej nad moškim življenjem. Videti je včasih, da se ju boji obeh, čeprav jih tudi premaguje, toda trajno ju dolgo ne more premagati, bije pa se z njima zmeraj. V tem je nekaj goethejevskega demonizma, čeprav ni dobil pri Gradniku tako filozofskega izraza, marveč je njegova lirika emocionalna pesem krvi, pojoče krvi, ki jo je sprejel od rodne zemlje. Ta mu ni le draga domovina v življenju in smrti, marveč panteistični demon življenja, njegovih sokov, njegova zibelka in hkrati pravir vsega, kar diha in živi, nič manj pa dobrotnica, ki ga bo na koncu potešila, pomirila v svojem okrilju. Pesnik čuti, kako se po njem pretaka njena kri, ki je ljubezen in gnev, molitev in kletev, žetev cvetenja in trohnobe. Kot njen polnokrvni, z njeno demonijo prepojeni sin si zato želi, da bi se njena kri vsa prelila v njegov spev, kakor je zares presenetljivo lepo in hkrati skoraj grozljivo izpovedal v zanj tako značilni pesmi »Pojoča kri«, ki ne izstopa le iz njegove lirike, marveč je samosvoja v naši liriki sploh.

Gradnikova ljubezenska lirika je pesem hrepeneče duše in telesne sle, ki se malokdaj znajdeti v harmoniji, in še takrat le za hip, v neki omami, ki je kakor smrt. Boj med obema pa se bije v njegovem srcu, ki je zdaj telo zdaj duša. Pesnik govori o ljubezni včasih iz ženskih ust (ciklus Pisma in De profundis), ki izpovedujejo neko predanost, še več — neko darovanje ženske moškemu, ki pa jo, kakor pričajo moške pesmi, hoče popolnoma osvojiti in imeti zase. Ne gre le za potešitev, marveč za neko prerojenje in sproščenje moškega, človeka in pesnika, ki drug v drugem globlje občutita in doživljata eros kakor povprečni

moški in povprečne ženske. Predajanje in daritvenost, ki bi naj bila v ženski ljubezni, kakor pričajo Gradnikove pesmi, pisane po ženskem jazu, pa so le prikrito in prenešeno hrepenenje moškega z njegovo slo vred, ki si to predajanje in žrtvovanje želita in hrepenita po njem, ker ga mož in pesnik potrebuje zase, za svoje pregorevanje in prerojenje.

Kakor je Gradnikova ljubezenska lirika vsa zemeljska kljub svoji duhovnosti, tako je zemeljska tudi njegova domovinska pesem, ki ni v svoji rustikalnosti niti najmanj idilična, marveč je trda in grčava, kakor je briški svet, kamenit in hkrati zemeljsko sočen, da daje svoji trti vino, ki ga prežiga sonce v žlahtno briško kapljo. Zemlja, v kateri se je pesnik rodil, ga je priklenila nase kot njegova nacionalna domovina, kateri je posvetil vrsto lepih pesmi kot izraz svoje globoko občutene ljubezni do nje, prav tako pa je z njo povezan kot človek, kot bitje, ki je z zemljo eno. Zato tudi občuti v sebi tako globoko, pristno in prvobitno vez, ki je med zemljo in kmetom, človekom, ki jo obdeluje in svojim znojem prekvaša, da bi mu rodila in dala vse žlahtno, kar moreta skupaj dati življenju oba. V tem panteističnem odnosu med njima, ki je hkrati tudi pesnikov osebni odnos do zemlje, je nekaj prarustikalnega, patriarhalno kmečkega, kar je dobilo v nekaterih Gradnikovih pesmih o zemlji in kmetu tako klasičen izraz, kakor ga je po svoje dal Župančič v »Dumi«. Gradnik ni ustvaril cikla o tolminskem puntu zgolj zaradi zgodovinsko pomembnega poglavja iz preteklosti svoje ožje domovine, marveč predvsem zaradi po njegovem elementarne povezanosti, ki je med kmetom in zemljo in ki sta po pesnikovem spoznanju in doživljanju nerazdružljiva, ker sta eno. Takšna je tudi socialnost tega cikla in takšna je tudi njegova religioznost. Kmetu je edini gospodar Bog, a ne zato, ker je lastnik vsega, marveč, ker je sam vse. Tudi tisto polje, ki ga kmet orje, bilka, ki jo reže, trta, ki jo zaliva kmetov znoj, vse kar je in kar mu je dal Bog v fevd. Zato je tudi on edini upravičeni kmetov fevdalni gospod in nihče drugi. Zaradi tega so se vsi puntarji pri svojih pravicah toliko sklicevali nanj in se upirali oblasti posvetne in cerkvene gosposke, ki jih je izkoriščala in naredila iz njih svoje tlačane, ko so vendar v resnici le kmetje, to se pravi od Boga postavljeni obdelovalci zemlje. Zato tudi niso niti njegovi tlačani, čeprav je gospodar njim in zemlji, marveč njegovi državljeni. Šele ob smrti mu dajejo končni račun o svojem življenju in delu in o tem, kako so ravnali z zemljo in kako so se mu z njo zadolžili in oddolžili. Gradnika moti in vznemirja zaradi tega tudi civilizacija, ki prav

tako kakor pereče socialno vprašanje vasi našega časa podira patriarhalno razmerje med kmetom in zemljo ter ga počasi razkraja, kar povzroča pesniku skrb in bol. Noben slovenski pesnik in pisatelj ni tega občutil na tak način, kakor Gradnik, prebivalec svetlih samot in njih samotni, izvirni pesnik, hkrati pa doslej edini, ki si je odkrival in doživljal redko komu se odkrivajoče demonstvo vsega bitja in nebitja ter mu dal takšen osebnost in visoko pesniški izraz kakor Gradnik. Prekaljal in zorel je v ognju resnic in zmot, iskanj in blodenj, muk in trenutnih uteh, upov in prevar, sovraštva in ljubezni, šel je skozi vice in pekel tega sveta, nenehno iskajoč spoznanje, očiščenje in odrešenje, potujoč kot prevajalec tudi skozi svetove drugih književnosti in njih ustvarjalcev od kitajske do španske in italijanske lirike, od Li-Tai-Poa in njegovih veselo-otožnih pesmi do Shakespearovih sonetov in še marsičesa drugega. Mlad je med prvimi prevedel nekaj povesti M. Gorkega, na starost pa je zmeraj znova živel v svetu svoje kitajske lirike, ki sodi med njegove največje prevajalske umetnine. S svojim delom si je priboril častno mesto med največjimi pesniki slovenskega jezika in ljudstva.

Dr. Bratko Kreft

MARIJAN SALOPEK

Profesor Salopek se je silno razveselil sporočila, da ga je Slovenska akademija znanosti in umetnosti (7. februarja 1967) izvolila za svojega dopisnega člana. Žal tega veselja ni dolgo užival. Že po nekaj dneh se ga je lotila težka bolezen, ki se je pojavljala pri njem že pred desetletji, a jo je bil vedno premagal. Tokrat pa ga je močno želodčno krvavenje tako oslabilo in izčrpalo, da je boleznii 23. februarja podlegel.

Marijan Salopek je bil rojen 23. decembra 1883 v Karlovcu. V domačem kraju je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo, toda maturiral je na klasični gimnaziji v Zagrebu. Tam se je vpisal na univerzo, kjer je dva semestra poslušal predavanja iz geologije in paleontologije pri prof. D. Gorjanoviću—Krambergerju, iz mineralogije in petrografije pa pri prof. M. Kišpatiću. Nadaljnje semestre je študiral na dunajski univerzi pri profesorjih V. Uhligu, F. E. Suessu, M. Reyerju, C. Dienerju, F. Kossmatu in O. Abelu. Pri Uhligu je izdelal disertacijo »Ein Beitrag zur Cephalopodenfauna der mittleren Trias von Süddalmatien und Montenegro«, na podlagi katere je bil leta 1909 promoviran. Nekaj let pozneje je izšla disertacija pod nekoliko spremenjenim naslovom (Abh. Geol. R. A. Wien 16, 3, 1911). Leta 1909 je Salopek na poziv prof. Gorjanovića — Krambergerja nastopil službo kustosa pri geološko-paleontološkem oddelku Hrvatskega narodnega muzeja v Zagrebu. Da se pripravi na habilitacijo, mu je bil podeljen dvoletni študijski dopust. Prvo leto (1909/10) se je izpopolnjeval na politehnikii v Zürichu pri prof. A. Heimuu. Tam je napisal razpravo »Über den oberen Jura von Donji Lapac in Kroatien« (Mitt. Geol. Ges. Wien 3, 1910). Naslednje leto je nadaljeval študije na univerzi v Parizu pri prof. E. Haugu. Ob koncu študija je objavil monografijo »O srednjem trijasu Gregurić-brijega u Samoborskoj gori i o njegovoj fauni« (Djela JAZU 20, Zagreb 1912). Po vrnitvi je leta 1911 mesec dni sodeloval z dunajskim geologom Kossmatom pri geološkem kartiranju Vzhodnih Alp, predvsem v Julijskih Alpah, da bi se čim bolj usposobil za tovrstno dejavnost. Dve leti pozneje je prav tako mesec dni sodeloval pri geoloških kartiranjih Geološkega zavoda v Budimpešti. Leta 1914 je začel pod okriljem istega zavoda z geološkim kartiranjem lista Lož — Čabar, kar pa je moral ob izbruhu vojne prekiniti zaradi vpoklica v vojaško službo. Že v januarju 1917 je ponovno prevzel službo kustosa v Hrvatskem narodnem muzeju v Zagrebu. V decembru 1919

je dosegel na filozofski fakulteti v Zagrebu veniam legendi iz stratigrafske geologije. Takoj nato je bil pozvan na novo ustanovljeno stolico za geologijo in paleontologijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani, kjer je bil 20. marca 1920 imenovan za izrednega profesorja. Razen tega je bil honorarni predavatelj za geologijo in paleontologijo na tehniški fakulteti. V avgustu 1924 je napredoval za rednega profesorja. V Ljubljani je ostal do leta 1928, ko je odšel v Zagreb, kamor je bil pozvan na izpraznjeno stolico za geologijo in paleontologijo. V oktobru istega leta je bil postavljen še za direktorja geološko-paleontološkega oddelka v Hrvatskem narodnem muzeju. Iz političnih razlogov je bil 16. oktobra 1941 upokojen. Z odlokom AVNOJ-a z dne 3. februarja 1945 pa je bila njegova upokojitev razveljavljena. Na zagrebški univerzi je nato deloval kot aktivni profesor do svoje upokojitve leta 1955, kot honorarni predavatelj pa do leta 1960.

Disertacija je Salopeku začrtala smer znanstvenega dela za več desetletij. Z veliko vnemo je preiskoval cefalopodno favno in v zvezi z njo triadne in jurske sklade. Med amoniti, ki jih je obdelal iz raznih krajev Hrvatske, Dalmacije, Črne gore pa tudi Slovenije, je ugotovil nov podrod *Popinites*, številne nove vrste *Proteites dalmatinus*, *Japonites crnogorensis*, *Xenaspis bukovskii*, *Proarcestes hospitus*, *Megaphyllites labiatus*, *Ptychites gorjanovići-krambergi*, *P. gretae*, *P. profugus*, *P. pseudorugifer*, *P. contractus*, *Halilucites zagoriensis*, *H. haugi*, *Protrachyceras doraе*, *P. vouki*, *Gymnites intermedius*, *G. uhligi*, *Dinarites (Velebitis) dinaricus*, *Kellnerites samoborensis* in več novih podvrst. Številne razprave s tega področja dokazujejo, da je postal Salopek eden najboljših poznavalcev amonitne favne za dinaride. Še pred drugo svetovno vojno je pričel posvečati čedalje večjo pozornost mlajšemu paleozoiku. Raziskoval je v glavnem permške sklade v Velebitu in v Liki. Po vojni je razširil raziskovanja na Gorski kotar in Hrvatsko primorje. Na terenskih ogledih je s svojimi sodelavci nabral toliko fosilnega gradiva, da ga bodo mlajši paleontologi še dolgo let obdelovali. Zadnja leta je osredotočil zanimanje na Istro, kjer ga ni toliko zanimal razvoj krede kakor mnogo bolj stratigrafija paleogena in tamkajšnje tektonske razmere. Raziskoval je predvsem severno Istro in območje Labinskega in Pićanskega bazena.

Dolgo vrsto let je Salopek pisal v tuje strokovne revije poročila in ocene o geoloških in paleontoloških delih, ki so izhajala pri nas in tako seznanjal zunanji svet o znanstvenih dosežkih v domovini.

Čeprav je Salopek deloval na ljubljanski univerzi samo osem let, si je pridobil v tem času toliko zaslug, da ga bomo Slovenci ohranili trajno v najlepšem spominu. Ustanovil je Geološko-paleontološki inštitut na filozofski fakulteti in ga bogato opremil, celo s knjižnimi deli, ki so bila že v tisti dobi prava redkost. Vzgojil je naše prve geologe, s katerimi je raziskal mnoga področja v Sloveniji in v drugih pokrajinah Jugoslavije. Na geološki ekskurziji v Bohinj in na Triglav je odkril več novih nahajališč fosilne favne in nabral obilo gradiva za poznejše študije o amonitni favni (Osvrt na geološko ekskurziju u Bohinj i na Triglav, Glasnik Hrv. prirodosl. dr., Spomenica Gorjanoviću 38—39, Zagreb 1925/26). S pomočjo amonitov, ki jih je obdelal po več letih, je dognal, da pripadajo jurski skladi v Dolini Triglavskih jezer srednjemu malmu. V zvezi s tem je razpravljal tudi o nastanku tamkajšnjih jezer (O gornjoj juri u dolini Sedmerih jezera, Rad JAZU 246, 1933). Leta 1926 je prišel skupno s prof. Seidlom geološko kartirati novomeško specialko (Geološko proučavanje i kartiranje u Sloveniji godine 1926, Geogr. vestn. 1927). To delo je nadaljeval še v letih, ko je že služboval na svojem novem mestu v Zagrebu (Izveštaj o geološkom kartiranju lista Novo mesto, Izvj. Geol. inst. Jugosl., Beograd 1933, 1934, 1935). Za mednarodni kongres v Heerlenu je sestavil referat o karbonskih skladih v Sloveniji, ki jih je stratigrafsko primerjal z drugimi važnejših evropskih nahajališč (Einige Angaben über das Karbon in Slowenien, C. R. Congr. Stratigr. Carbonifère, Heerlen 1927, Liège 1928).

Salopek je na zagrebški univerzi vzgojil veliko število sposobnih geologov. Mnogi med njimi zavzemajo danes vodilna mesta in nadaljujejo njegovo začetno delo. Njih pomembni uspehi najlepše dokazujejo, kako dober pedagog je bil pokojni Salopek.

Za zasluge, ki si jih je pridobil za razvoj geologije in paleontologije na Hrvatskem in v Jugoslaviji sploh, je prejel razna odlikovanja in priznanja. Leta 1930 je bil izvoljen za dopisnega člana matematično-prirodoslovnega razreda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, leta 1935 za njenega izrednega pravega člana, leta 1937 pa za rednega pravega člana. Od leta 1955 do 1958 je bil tajnik oddelka za prirodoslovne vede. Na njegovo pobudo sta bila na zagrebški akademiji ustanovljena geološko-paleontološka zbirka in laboratorij za kras. Začel je izdajati strokovna časopisa »Acta geologica« in »Palaeontologica jugoslavica«. Slednji je edina paleontološka revija v Jugoslaviji. Razen tega je bil Salopek med ustanovitelji komisije za znanstveno raziskovanje krasa JAZU, od leta 1960 pa njen

predsednik. Že več let izdaja komisija časopis »Krš Jugoslavije«. Nadalje je bil Salopek dopisni član Avstrijske akademije znanosti na Dunaju in naše Akademije. Hrvatsko geološko društvo ga je izvolilo za častnega člana. Leta 1957 je bil odlikovan z redom dela I. stopnje, leta 1965 pa je prejel nagrado Ruđera Boškovića za svoje doživljenjsko znanstveno delo.

Zaslužnega znanstvenika, ki je do zadnjega z velikim zanimanjem zasledoval tudi razvoj geologije in paleontologije v Sloveniji in vedno rad sodeloval z nami, bo Slovenska akademija znanosti in umetnosti ohranila v trajnem spominu.

I. Rakovec

III

POROČILA O DELU AKADEMIJE

AKADEMIJA V LETU 1967

Člani in nameščenci akademije

Znanstveno-strokovno in organizacijsko-upravno delovanje akademije sloni na delu njenih članov, znanstvenih sodelavcev v inštitutih in zunaj njih ter strokovnih, upravnih ter drugih nameščencev.

Število članov se je v letu 1967 spremenilo s smrtjo treh in z izvolitvijo novih članov 1 rednega in 7 dopisnih. Umrli sta dva redna člana in en dopisni član; dne 22. maja 1967 redni član v sestavu 3. razreda matematik dr. Josip Plemelj, redni član akademije od njenega začetka l. 1938 in dolgoletni načelnik njenega matematično-prirodoslovnega razreda; dne 14. julija 1967 pa redni član akademije v sestavu petega razreda književnik dr. Alojz Gradnik, redni član od leta 1962. Kmalu po izvolitvi za dopisnega člana naše akademije je dne 23. februarja 1967 umrl geolog prof. dr. Marjan Salopek, redni član Jugoslavenske akademije in bivši profesor ljubljanske in zagrebške univerze.

V letu 1967 je izvolila akademija nove člane:

v I. razredu za dopisnega člana dr. Dragotina Cvetka, rednega profesorja univerze,

v II. razredu za rednega člana dr. Antona Slodnjaka, profesorja univerze v pokoju, in za dopisnega člana Velibora Gligorića, predsednika Srpske akademije nauka i umetnosti.

v III. razredu za dopisnega člana dr. Dušana Hadžija, rednega profesorja univerze,

v IV. razredu za dopisne člane: dr. Vasa Butozana, predsednika akademije Bosne in Hercegovine, dr. Svetozarja Ilešiča, rednega profesorja univerze, dr. Demetrija Jovčića, pravega člana Srpske akademije nauka i umetnosti, dr. Marijana Salopeka, pravega člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.

v V. razredu za dopisnega člana Janeza Cilenška, rektorja visoke glasbene šole v Weimarju.

Ob koncu leta 1967 je štela akademija 2 častna člana, 34 rednih in 29 dopisnih članov. Od teh je bilo v prvem razredu

8 rednih in 8 dopisnih članov, v drugem razredu 5 rednih in 3 dopisni člani, v tretjem razredu 5 rednih in 2 dopisna člana, v četrtem razredu 6 rednih in 12 dopisnih članov, v petem razredu 10 rednih in 4 dopisni člani. Od 29 dopisnih članov jih prebiva v Sloveniji 9, v ostali Jugoslaviji 15, v inozemstvu pa pet.

Uslužbencev je bilo ob koncu leta 105. Porazdelitev po njihovi zaposlitvi in namestitvi nam pokaže naslednjo podobo: znanstvenega in strokovnega kadra je bilo 53, bibliotekarjev, knjižničarjev in laborantov je bilo 17, upravnega in računovodstvenega osebja 15, tehniških in pomožnih delavcev je bilo 19, volonter je bil eden. Uslužbencev, ki so delali s skrajšanim delovnim časom je bilo 12, stalno honoriranih zunanjih znanstvenih sodelavcev pa 10. Pri znanstvenem in strokovnem delu inštitutov je bilo zaposlenih večje število zunanjih znanstvenih in strokovnih sodelavcev, zlasti na primer pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika, pri Slovenskem biografskem leksikonu, pri Gospodarski in družbeni zgodovini Slovencev ter pri delu medakademijskih odborov in še drugod.

Svet delovne skupnosti je obravnaval vprašanja, ki mu jih je predložila uprava akademije. Najvažnejša tekočih zadev, ki se ponavlja skoraj na vsaki seji, so sredstva za zidavo stanovanj in njihova delitev. Kljub vsem težavam pa je problem na akademiji skoraj že rešen. Trenutno ima svet le še eno prošnjo, tudi tej pa bo mogoče ugoditi v začetku leta 1969.

Inštituti

Število inštitutov pri akademiji se ni povečalo, po številu jih je 10. Nekateri večji so porazdeljeni na sekcije, na primer Inštitut za slovenski jezik in Inštitut za zgodovino. Neposredno pri predsedstvu je Študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva, ki je v letu 1967 končno dobil svoje delovne prostore in nameščenca, dodeljenega iz Inštituta za zgodovino delavskega gibanja. Kartografski zavod je tesno povezan z Geografskim inštitutom, Odbor za favno, floro in gejo Slovenije pa z Biološkim inštitutom. Terminološka komisija ima pet sekcij, pravno, tehniško, medicinsko, prirodoslovno in sekcijo za umetnosti. Akademija je slejkoprej soustanoviteljica pri Inštitutu za elektrogospodarstvo, pri Kemijskem inštitutu Borisa Kidriča in pri Inštitutu za turbinske stroje, pri vseh brez materialnih obveznosti.

Delo v inštitutih in v sekcijah ter v terminološki komisiji je bilo omogočeno s sredstvi iz redne dotacije republiškega proračuna, v dokajšnji meri pa tudi iz sredstev, ki so jih dali na razpolago Sklad Borisa Kidriča, Zvezni sklad za znanstveno delo, pa tudi nekatere gospodarske organizacije.

Skoraj vsi inštituti tožijo o pomanjkanju prostorov. Dotok knjig narašča od dneva v dan in zanje ni več prostora. Tudi za prostor znanstvenih delavcev je velika stiska. Nekoliko je temu odpomogla namestitvev nekaterih inštitutov ali delov inštitutov v novo zgrajenih desetih sobah na podstrešju glavnega poslopja akademije.

Podrobna poročila o delu v inštitutih, sekcijah itd. so objavljena v tej knjigi Letopisa akademije.

Publikacije

V letu 1967 je izšlo pri akademiji — v primerjavi s prejšnjimi leti — po številu in obsegu manjše število publikacij, le šest v skupnem obsegu 1418 strani, kar da okrog 88 tiskovnih pol. Vzrok temu so nekatere publikacije, za katere smo upali, da bodo še v letu 1967 izšle, pa se je delo pri njih v tiskarnah zaradi zahtevnejšega stavka in drugih ovir zavleklo. Taka dela, ki so tik pred izidom, ali pa v korekturah, so zlasti štiri, vsa z večjim obsegom (10. knjiga Razprav 4. razreda, 10. knjiga Geografskega zbornika, 18. letnik Arheološkega vestnika in prva knjiga korespondence Frana Levca). Na novo sprejetih za tisk je pa bilo v letu 1967 pet razprav in dve deli. V letu 1968 bo izšla tudi prva knjiga Slovarja slovenskega knjižnega jezika, predvidoma nekaj zvezkov Etimološkega slovarja slovenskega jezika in 1. knjiga del Frana Ramovša. Želeli bi, da bi inštituti v večjem številu predlagali za objavo dela svojih sodelavcev.

Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti je odobril za Slovar slovenskega knjižnega jezika 120.000 N din, za Etimološki slovar 15.000 N din in za Slovenski biografski leksikon 20.000 novih dinarjev.

Za publikacije, izšle v letu 1967, je bilo potrošenih skupno 147.918 N din (z vštetimi honorarji, stroški za tisk, klišeji in vezavo). Po tiskovni poli so znašali povprečni celokupni stroški ene publikacije v letu 1967 N din 1680.

Zapuščina arhitekta J. Jagra iz Minneapolisa v ZDA je končno prispela in je shranjena v sobi biblioteke v centralni stavbi akademije, ki se imenuje odslej »soba arhitekta Ivana

Jagrač. Sestavljajo jo fascikli njegovih originalnih načrtov in korespondence, okoli 2.000 dragocenih knjig, tudi unikatov, jugoslovanske narodne noše in vezenine in kartoteka člankov z raznih kulturnih področij. Vse to bo zbrano na enem mestu in bo kmalu dostopno javnosti.

Kongresi, študijska bivanja in podobno

Akademija je dobila za leto 1967 na razpolago neblagovnih deviz za N din 25.000 in blagovnih deviz v konvertibilnih valutah za N din 3807,25.

Neblagovne devize so bile uporabljene za:

- a) udeležbo sedmih članov oz. znanstvenih sodelavcev akademije na raznih kongresih in znanstvenih zborovanjih v inozemstvu,
- b) za študijska potovanja desetih članov oz. znanstvenih sodelavcev v inozemstvo.

Kongresov in podobnih prireditev v inozemstvu so se v letu 1967 udeležili:

- akad. France Bezljaj — Simpozija za slovansko etimologijo v Moskvi;
- akad. Viktor Korošec — XVI. delovnega zborovanja asiriologov v Chicagu (od akademije le delno kritje stroškov);
- akad. Fran Zwitter — mednarodnega kongresa ob 100-letnici dualizma v Bratislavi;
- akad. Bogdan Breclj — zasedanja mednarodnega komiteja SICOT v Londonu;
- znanstveni svetnik dr. Maks Wraber — XI. mednarodnega simpozija o sindinamiki vegetacije v Rinteln/Weser (ZR Nemčija) in VIII. simpozija vzhodnoalpsko-dinarske sekcije mednarodne zveze za fitosociologijo na Dunaju;
- asistent ing. Ivo Puncer — VIII. simpozija vzhodnoalpsko-dinarske sekcije mednarodne zveze za fitosociologijo na Dunaju;
- višji znanstveni sodelavec dr. ing. Mitja Brodar — III. zborovanja o kamenodobni nomenklaturi v Halle/Saale.

Študijska potovanja

- akad. Josip Vidmar in akad. Anton Kuhelj — študijsko potovanje v Zah. Nemčijo na povabilo ustanove Deutscher Akademischer Austauschdienst v Bad Godesbergu;

- akad. France Koblar — študij v knjižnicah na Dunaju, v Gradcu in Salzburgu za proučevanje škofjeloškega pasijona;
- akad. France Stele — študij umetnostno zgodovinskega gradiva v Italiji;
- akad. Milko Kos — udeležba na proslavi 75-letnice obstoja Zgodovinske deželne komisije za Štajersko v Gradcu;
- akad. Viktor Korošec — potovanje na Dunaj zaradi navezave stikov z orientalisti;
- dr. France Bernik — ekscerpiranje časopisov na Dunaju v zvezi s pripravo II. dela Levčeve korespondence, ki bo izšla pri SAZU;
- znanstveni svetnik Drago Šega — študijsko potovanje na Dunaj;
- višji znanstveni sodelavec dr. Emilijan Cevc — študij umetnostno zgodovinskih spomenikov na Koroškem;
- znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov — raziskovanje ljudskega pripovedništva v Reziji (Italija).

Poleg tega se je večje število članov in znanstvenih sodelavcev udeležilo raznih kongresov in znanstvenih zborovanj doma v Jugoslaviji.

Naš Inštitut za slovensko narodopisje je v dneh od 28. marca do 1. aprila 1967 organiziral v Slovenjem Gradcu 5. posvetovanje vzhodnoalpskih narodopiscev Alpes Orientales.

Javnih predavanj je bilo v letu 6.

Na odprti katedri fakultete za elektrotehniko je 12. decembra 1967 predaval predsednik akademije o Slovenski akademiji in o organizaciji znanosti na Slovenskem.

Akademija je vključena v Svet znanstvenih akademij SFRJ. Predsedstvo Sveta je sedaj pri sedežu naše akademije in njen predsednik je predsednik Sveta. Naši člani in znanstveni sodelavci sodelujejo v odborih Sveta akademij, ki jih je 18 in pri koordinacijskem odboru medicinskih oddelkov, pa pri obeh sekcijah Bulletinu Scientifique, ki ga Svet akademij izdaja. Kot že v prejšnjih letih je imela naša akademija tudi v letu 1967 skrb za delovanje medakademijskih odborov: za arheološko karto Jugoslavije, za Tabula imperii Romani in za favno in floro Jugoslavije. Vodstvo prvih dveh odborov je pri arheološki sekciji našega Inštituta za zgodovino, odbora za favno in floro pa pri Biološkem inštitutu. Pri odboru za arheološko karto Jugoslavije je arheološka karta za Slovenijo take-rekoč že izdelana. Pri odboru za favno in floro pa so kot njegove publikacije izšli v letu 1967 štirje zvezki Kataloga favne Jugoslavije.

V okviru izmenjave med Svetom akademij in Nacionalno akademijo v Washingtonu je na predlog naše akademije odšel na študijsko bivanje v ZDA mag. ing. Rafael Cajhen.

Gradbena dela

Investicijska gradbena dela v stavbi akademije na Novem trgu 5 so končana. V nove prostore so se vselili: Inštitut za slovensko narodopisje, oddelek Inštituta za literature, Orientalistični inštitut, sekcija za etimologijo in onomastiko Inštituta za slovenski jezik, dve sekciji Terminološke komisije in v eno sobo biblioteka.

Začelo se je z adaptacijskimi deli v akademijski hiši na Novem trgu 4.

Podatki o nekaterih izvolitvah naših članov in sodelavcev:

akad. dr. Alija Košir je bil izvoljen za načelnika Medicinskega oddelka 4. razreda; za upravnika Inštituta za geografijo je bil izvoljen dopisni član prof. dr. Svetozar Ilešič; akad. doktor I. Rakovec je predstavnik akademije v republiški izobraževalni skupnosti, dopisni član prof. dr. Svetozar Ilešič je član sveta Študijskega centra za zgodovino slovenskega izseljenstva in član znanstvenega sveta Inštituta za raziskovanje krasa. V svetu Nuklearnega inštituta »Jožef Štefan« je predstavnik akademije dopisni član prof. dr. Dušan Hadži.

V muzejski svet Prirodoslovnega muzeja je bil kot naš predstavnik izvoljen dr. J. Bole, višji znanstveni sodelavec Biološkega inštituta, v muzejski svet Slovenskega etnografskega muzeja pa dr. M. Matičetov, znanstveni svetnik Inštituta za slovensko narodopisje.

V upravni odbor Sklada Borisa Kidriča sta bila za dveletno funkcijsko dobo kot naša delegata imenovana akad. L. Vavpetič in dopisni član A. Župančič.

Finančno poročilo

Akademija je imela v letu 1967 na razpolago:

1. za osnovno dejavnost iz republiškega proračuna SR Slovenije sredstva v znesku N din 3,710.000.—

2. iz republiške devizne kvote:
 deviznih dinarjev 3.807,25 blagovnih
 deviz in
 deviznih dinarjev 25.000.— neblagov-
 nih deviz
3. za investicijska dela: adaptacija poslopja
 Novi trg 4 v Ljubljani, iz republiškega
 proračuna N din 1,057.000.—
4. dotacije raznih skladov in gospodarskih
 organizacij za pogodbene naloge inšti-
 tutov in drugo N din 1,288.320,93

Od zneska pod 4 odpade v dobro:

1. Predsedstvo akademije:
 — od Sklada Borisa Kidriča — za študij-
 sko potovanje dr. D. Kermaunerja . . . N din 4.500.—
2. Inštitut za zgodovino:
 a) Sekcija za občo in narodno zgodovino:
 — od Sklada Borisa Kidriča za temo:
 Gospodarska in družbena zgodo-
 vina Slovencev (agrarne panoge) . N din 23.300.—
 — od Zveznega sklada za znanstveno
 delo za temo: Historično-topograf-
 ski leksikon in atlas jugoslovanskih
 dežel N din 6.419,73
 — od Sklada Borisa Kidriča za temo:
 Gospodarska in družbena zgodo-
 vina Slovencev (mere in uteži) . . N din 2.352.—
 — od Zveznega sklada za znanstveno
 delo za temo: Zgodovina koloniza-
 cije v Sloveniji v srednjem veku . N din 2.000.—
 — od Zveznega sklada za znanstveno
 delo za temo: Zgodovina koloniza-
 cije v Sloveniji v novejši dobi . . N din 4.000.—
- b) Sekcija za arheologijo:
 — od Sklada Borisa Kidriča za temo:
 Arheološka karta Jugoslavije, ozem-
 lje SR Slovenije N din 17.250.—
 — od Zveznega sklada za znanstveno
 delo za temo: Arheološka karta
 Jugoslavije N din 15.000.—

— od Zveznega sklada za znanstveno delo za temo: Materialna kultura Jugoslavije	N din	2.100.—
— od Zveznega sklada za znanstveno delo za temo: Tabula Imperii Romani	N din	36.000.—
— od Sklada Borisa Kidriča — za temo: Stratigrafska in kulturna obdelava paleolitske postaje Jame v Lozi pri Orehku	N din	500.—
3. Inštitut za slovenski jezik:		
a) Dialektološka sekcija:		
— od Srpske akademije nauka in umetnosti — za temo: Dialektološki atlas	N din	6.504,20
b) Leksikološka sekcija:		
— od Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti — za Slovar slovenskega knjižnega jezika	N din	114.000.—
c) Etimološko-onomastična sekcija:		
— od Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti — za Etimološki slovar slovenskega jezika	N din	15.000.—
— od Zveznega sklada za znanstveno delo — za onomastična dela	N din	7.000.—
4. Inštitut za literature:		
— od Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti — za Slovenski biografski leksikon	N din	20.000.—
— od Sklada Borisa Kidriča — za Literarni leksikon	N din	12.000.—
4. Inštitut za slovensko narodopisje:		
— od Sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti — za kulturne prireditve »Alpes orientales«	N din	7.000.—
6. Inštitut za biologijo:		
— od Zveznega sklada za znanstveno delo — za temo: Favna in flora Jugoslavije	N din	30.000.—
— od Sklada Borisa Kidriča — za temo: Vegetacijska karta Jugoslavije	N din	39.000.—

— od Zveznega sklada za znanstveno delo — za temo: Vegetacijska karta Jugoslavije	N din	80.150.—
— od Kmetijskega gozdnega posestva Kočevje — za gozdno vegetacijsko karto za območje »Rog«	N din	50.000.—
— od Sklada Borisa Kidriča — za taksonomijo in ekologijo morskih bentonskih alg	N din	2.500.—
7. Inštitut za paleontologijo:		
— od Sklada Borisa Kidriča — za temo: Hidrozojska favna in njen pomen za stratigrafijo zgornjejurskih skladov v Sloveniji	N din	2.040.—
8. Inštitut za raziskovanje krasa:		
— od Soške elektrarne Nova Gorica — za temo: Hidrologija krasa med Idrijco in Vipavo	N din	6.505.—
— od Zavoda za vodno gospodarstvo SR Slovenije — za temo: Hidrologija krasa	N din	3.000.—
— od Jamarskega kluba Rakek — za temo: Zelške jame	N din	9.000.—
— od Projekta za nizke gradnje, Ljubljana — za traso hitrostne ceste	N din	45.600.—
— od Zavoda za vodno gospodarstvo Ljubljana — za temo: Vodni tiri	N din	16.600.—
9. Delovni kabinet pokojnega akademika dr. M. Samca — za temo: Modificiranje cerealnih škrobov (dotacija Ministrstva za kmetijstvo ZDA)		
10. Predsedstvo akademije:		
— od Sklada SRS za pospeševanje založništva — za natis Arheološkega vestnika	N din	30.000.—
11. Predsedstvo akademije:		
— od Republiškega sekretariata za finance, Ljubljana — za adaptacijo poslopj	N din	250.000.—

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA

Poročilo o delu v letu 1967

Terensko delo je bilo povezano z raziskavami krasa v trasi predvidene hitrostne ceste Ljubljana—Razdrto. Pregledna študija o kraških pojavih v širšem pasu ob trasi med Vrhniko in Postojno je bila izdelana za potrebe idejnega projekta. Delo je bilo opravljeno po pogodbi s Projektom nizke zgradbe in oddano v roku do 31. 7. 1967. Drugi del raziskav krasa za potrebe glavnega projekta na odseku med Vrhniko in Postojno obsega podrobne raziskave vrtač, grezov in brezen. Posebej je treba v zimskem času preiskati tudi vse dihalnike v trasi in tako posredno ugotoviti mesta večje prevotljenosti.

V drugi polovici leta smo nadaljevali s preiskavami hidroloških razmer v krasu okoli Pivške kotline. Po naročilu Zavoda za vodno gospodarstvo SRS so bile raziskave v poletni, sušni in nato v bolj namočeni jesenski dobi usmerjene v študij vodnih virov za oskrbo Postojne, ki je v tem poletju še posebno občutila pomanjkanje vode.

Poleg omenjenih pogodbenih del so bile izvedene nekatere manjše preiskave za potrebe prakse. Z zunanji sodelavci je bil geodetsko izmerjen vhodni del Velike Karlovice za gradnjo odtočnega kanala za Rakovim mostkom. Več terenskih ekskurzij je bilo namenjeno opazovanju ledenih razmer v Veliki Ledenici v Paradani in v Ledeni jami v Dolu v Trnovskem gozdu. V prvi smo skušali prodreti skozi ledeni sifon, poskus pa je šele pokazal, kako se bo treba v prihodnje pripraviti za ta podvig.

K terenskemu delu moremo šteti tritedensko študijsko in raziskovalno ekskurzijo po Karpatskem krasu. Posebno poročilo o tej ekskurziji bomo pripravili za prihodnjo številko Acta carologica. Podčrtati pa moramo, da smo ob tej priliki poglobili stike z romunskimi speleologi, ki so nas obiskali že spomladi. Ogledali smo si najzanimivejše kraške predele v Romuniji, nato pa še najdaljšo slovaško jamo Demanovskine jaskine. Udeležili smo se tudi letnega zborovanja poljskih jamarjev v Krakovu.

Potovanje je bilo vsestransko uspešno, saj smo prišli v stik z uglednimi speleologi in z njihovimi kraškimi problemi. V Romuniji smo celo odkrili okrog 3 km novih rogov v jami Sura Mare, ki pa še ni do kraja pregledana in še manj izmerjena. Pričakujemo, da bomo sodelovanje z romunskimi speleologi še okrepili.

Spomladi smo začeli z odkopavanjem zasute jame pri Risovcu ob poti k Pivki jami. S priložnostnim delom je A. Vadnjal izkopal okrog 50 m³ ilovice in grušča in našel nekaj kosti ter drobcev paleolitskega kamenega orodja. Odkopavanje je poleg teh najdb pomembno tudi zaradi zanimive razporeditve različnih sedimentov, ki dopolnjujejo znanje o mlajšem geomorfološkem dogajanju v okolici Postojne.

Interno delo v inštitutu je obsegalo obdelavo terenskih podatkov, urejanje katastra in knjižnice ter izdelavo ustrezne dokumentacije k pogodbenim nalogam. Opravljenega je bilo precej risarskega dela, izdelane so bile predloge za terenske raziskave, prerisani načrti jam in kartografsko predstavljeni rezultati novjših preiskav. V prihodnje bo treba misliti na boljše tehnično opremo risalnice, v sedanjih razmerah si moramo namreč pomagati s precej preprostimi sredstvi, kar se odraža na kvaliteti in na delovni storilnosti.

Za potrebe hidroloških preiskav so bile opravljene številne kemične analize vode, predvsem meritve trdote, medtem ko so nam ostale analize napravili na Zavodu za kemične analize in tehnologijo in na Zavodu za zdravstveno varstvo SRS v Ljubljani. Pri preiskovanju vrtač in sedimentov v njih smo izvedli nekatere preproste analize, zahtevnejše preiskave pa smo oddali strokovnjakom v ustreznih institucijah.

Nadaljevali smo z urejanjem jamskega katastra, ki šteje sedaj že 2960 jamskih objektov, 813 vodnih objektov in preko 300 ostalih večjih kraških pojavov v Sloveniji. Inštitutska knjižnica se je v tem letu povečala z novimi številkami speleoloških revij z vsega sveta, ki jih prejemamo v zamenjavo, nabavili pa smo tudi nekaj novjših domačih in tujih publikacij o krasu.

V tem letu smo nekoliko izpopolnili jamarsko opremo, nabavili smo nekaj jamarskih delovnih oblek, gumijastih čolnov in eno gumijasto potapljaško obleko. Še vedno pa smo za zahtevnejše raziskovalne naloge preslabo opremljeni. Podobno je tudi z laboratorijsko opremo, ki se je v tem letu pomnožila s termostatom in s siti za granulometrične analize, vedno bolj občutno pa je pomanjkanje osnovne opremljenosti laboratorija.

Pri raziskovanju jam med Vrhniko in Postojno ter cerkniškega jamskega sistema so koristno sodelovali tudi člani Društva za raziskovanje jam Slovenije. Kot zunanji sodelavec inštituta je sodeloval pri terenskih raziskavah krasa in pri študijski ter tehnični obdelavi podatkov absolvent geografije Andrej Kranjc. Od septembra dalje pa je honorarno zaposlen biolog-speleolog Božo Drovenik, ki je pomagal E. Pretnerju pri raziskovanju jamske favne v Sloveniji. Udeležil se je številnih ekskurzij v jame, posebej pa se je posvetil raziskovanju favne v Podkrajnikovi Zijalki, za diplomsko delo pa obdeluje koleoptersko favno Menine.

Znanstveni sodelavec dr. France *Habe* je urejeval jamski kataster. Letošnja številka 110 novih jam sicer ni tako visoka kot v letu 1966, vendar se kataster iz leta v leto izpopolnjuje tudi z novimi podatki o že znanih jamah. Največ novih jam je bilo letos odkritih na Dolenjskem, zlasti v Beli Krajini in na Kočevskem, ostale pa so bile raziskane v Notranjskem podolju, na Idrijskem in v Julijskih Alpah. Veliko podatkov so prispevali klubi in sekcije Društva za raziskovanje jam Slovenije. Sodelavci inštituta so dopolnili jamski kataster s podatki o jamah v predelu med Vrhniko in Postojno. Skupno je bilo v tem predelu pregledanih nad 100 jamskih objektov, ki jih je dr. F. Habe v poročilu za Projekt nizke zgradbe na kratko opisal. Priloženi pa so tudi načrti teh jam.

V zvezi s temo o vodni preskrbi Postojne je sodeloval pri hidroloških opazovanjih Zgornje Pivke in pri barvanju Palškega ter Petelinjskega jezera. Samostojno je izvedel tudi barvanje potočka v Orehovških Ponikvah in dokazal njegovo zvezo z izviro pod Poličkom pri Prestranku. Sodeloval je pri raziskavah Male in Velike Karlovice ter pri opazovanju ledenic v Trnovskem gozdu. V sodelovanju z jamarskim klubom »Luka Čeč« je raziskoval tudi brezna v Kobiljih grižah in v okolici Jurišč na obrobju Pivške kotline. Udeležil se je študijske ekskurzije po Karpatskem krasu in ob tej priložnosti posnel veliko fotografij v romunskih in čeških jamah. Napravil pa je tudi nad 300 barvnih diapozitivov za strokovna predavanja o Karpatskem krasu. Udeležil se je dvodnevne študijske ekskurzije po Štajerskem in Koroškem, ki jo je organiziral Geografski inštitut univerze ob 60-letnici prof. Ilešiča. V povezavi z oddelkom za geografijo filozofske fakultete je vodil ekskurzijo študentov na Saješkem polju pri Postojni, udeležence jugoslovanskega mladinskega tabora na Barju pa v Postojnski jami.

Kot predsednik Društva za raziskovanje jam Slovenije je usmerjal dejavnost jamarških klubov in jim v številnih predavanjih posredoval speleološke značilnosti domačega in tujega krasa. Na občnem zboru društva je predaval o inventarizaciji kraških pojavov na Slovenskem, na posvetu o mednarodnem letu turizma pa o problemih zaščite jam. Udeležil se je razprav o turistični ureditvi Zelških jam in razprav o naravoslovnih proučevanjih Cerkniškega jezera. Sodeloval je na tečaju jamarške reševalne službe na Medvednici, ki ga je organizirala speleološka komisija Planinske zveze Jugoslavije. Organiziral je ekskurzijo po avstrijskem krasu in vodil slovensko jamarsko delegacijo na zborovanju jamarjev v Wörglu na Tirolskem. Zborovanja in ekskurzije sta se udeležila tudi dva člana inštituta. Vsega je imel v tem letu 15 predavanj o domačem in tujem krasu, od tega 3 predavanja v Trstu, slovenski šolski mladini, pri Slovenskem prosvetnem društvu in pri Slovenskem planinskem društvu.

Znanstveni sodelavec dr. Peter Habič je geomorfološko in hidrološko preučeval kras med Vrhniko in Postojno za potrebe idejnega in glavnega projekta hitrostne ceste. Obdelal je značilnosti drobne oblikovitosti kraškega površja v odvisnosti od reliefnega položaja in kameninske podlage, hkrati pa je preučeval sledove starejših fluvialnih sedimentov na kraškem površju. V Notranjskem podolju je odkril več sledov o površinskih vodnih tokovih; največ fluvialnih sedimentov pa je ohranjenih na kraškem površju ob robu Logaškega polja. Še pomembnejše so bile preiskave vrtač v trasi ceste. Po morfoloških in drugih značilnostih je vrtače v predelu med Vrhniko in Postojno razdelil v 5 kategorij. Posebej je obdelal 3 vrtače, ki so v njih za potrebe gradnje ceste odkopali sedimente v dnu. Na podlagi razmerja med velikostjo vrtač, brezen in jam je skušal ugotoviti značaj zakrasedlosti ter površinske in globinske prevodljenosti krasa. Skušal je ugotoviti značilnosti kraškega pretoka med Planinskim poljem in Ljubljanskim barjem ter med Pivško kotlino in Cerkniškim jezerom. Opozoril je na potrebno zaščito podzemeljskih voda pred odplakami s ceste zlasti Javorniškega podzemeljskega toka, ki napaja izvire v Malnih, kjer je predvideno zajeetje za bodoči postojnski vodovod.

Posebno pozornost je posvetil preučevanju udornih dolin in koliševk v Notranjskem podolju. Po obliki in nastanku je udorne doline razporedil v več kategorij, 115 znanih objektov pa predstavil v pregledni tabeli. Prostornine pregledanih koliševk znatno presegajo prostornine velikih podornin dvoran v

znanih jamah Notranjskega podolja. Iz tega lahko vsaj približno sklepamo na velikost še neznanih podzemeljskih rogov v tem delu krasa.

V zvezi z raziskavami Cerkniškega jamskega sistema je preučeval tudi udorne doline v predelu med Cerkniškim poljem in Rakovim Škocjanom. Pri tem je ugotovil, da je potek nekdanjih podzemeljskih rogov na odtočni strani Cerkniškega jezera že močno zabrisan s podori in z mlajšim kvartarnim zasipom jam.

Po naročilu Komunalnega podjetja Postojna so bile opravljene tudi hidrološke meritve in opazovanja kraškega izvira Korentan, ki je imel v poletni suši izredne nizke vode. V obdobju kritične vodne oskrbe sredi poletja je sodeloval pri izdelavi informacije o perspektivah vodne oskrbe Krasa, ki jo je po naročilu Sekretariata za urbanizem SRS pripravil Zavod za vodno gospodarstvo v Ljubljani. Sodeloval je v razpravi o idejnem projektu vodovoda Planina in se udeležil posveta o vodni preskrbi na Krasu, ki je bil avgusta v Sežani. Izdelal je nekaj krajših poročil o možnostih vodne oskrbe v Črnem vrhu nad Idrijo in o hidrogeoloških pogojih za odvajanje odpadnih voda iz Cerknice. Pripravil je tudi program preiskav vodnih virov za oskrbo Vrhnike, ki jih bo izvedel inštitut v prihodnjem letu.

V drugi polovici leta je največ časa posvetil preučevanju vodnih virov za oskrbo Postojne. S tem v zvezi je študiral hidrološke razmere v porečju Zgornje Pivke in na podlagi različnih metod prišel do novih spoznanj o javorniškem podzemeljskem toku. Rezultati teh preiskav bodo uporabljeni pri načrtovanju bodočega izkoriščanja kraških voda pod Javorniki za oskrbo Pivške kotline.

Udeležil se je zborovanja avstrijskih jamarjev v Wörglu na Tirolskem in študijske ekskurzije po Karpatskem krasu. Na zborovanju poljskih speleologov v Krakovu je imel krajše predavanje o poglavitnih nalogah raziskovanja krasa v Sloveniji. Na občnem zboru DZRJS je predaval o speleološki rajonizaciji krasa v Sloveniji, za permsko speleološko revijo »Peščeri« je napisal članek o dejavnosti inštituta od ustanovitve dalje. Za tisk je pripravil razpravo o krasu med Idrijo in Vipavo, nadalje poročilo o raziskavah Pološke jame in referate, ki jih je imel na zborovanju o Zunanjih Dinaridih in o splošnem vodnem gospodarstvu na krasu v Jugoslaviji.

Asistent Rado *Gospodarič* je sodeloval pri raziskavi krasa v trasi hitrostne ceste Vrhnika—Postojna z geološkimi in speleološkimi preučevanji. Posebej je študiral litološke in strukturne

pojave v krasu, kjer se podzemeljsko pretakajo vode iz Planinskega polja k izvirom Ljubljani. Poglavitni rezultati so dali vpogled v sestavo in zaporedje litoloških enot apnenca in dolomita v spodnjekrednih kameninah, v strukturo tega krasa, ki je zanj značilna mreža prelomov z vodoravnimi premiki v smereh NE—SW in NW—SE, in v kraško prevotljenost, kjer so razvita brezna kot posledica delovanja prenikujoče vode ob razpokah in prelomih ter vodoravne jame, ki jih oblikujejo ponornice.

Pri témi vodni viri na Postojnskem je sodeloval pri opazovanju in merjenju vodostajev v Matijevi jami, v Kobiljih grižah in v Korentanu. Na osnovi novih podatkov je sestavil geološko karto Pivške kotline in prikazal hidrogeološke situacije posameznih vodnih objektov. Pomembna je ugotovitev, da je zaledje Korentana zgrajeno iz zgornjekrednih in paleocenskih apnencev, kar kaže, da je Orehovški kras avtohtoni del dvignjene podlage fliša in ne tektonska krpa, kot so mislili doslej.

Pri nadaljevanju speleoloških raziskav med Planino, Cerknico in Postojno je s sodelavci izmeril Malo Karlovico, sodeloval pa je tudi pri geodetskem preverjanju načrta vhodnega dela Velike Karlovice. Raziskave so zajele tudi Tkalco jamo, kjer so bili odkriti rovi, ki jih doslej še nismo poznali. Gradivo o Karlovcih in o Cerkniskem jamskem sistemu pripravlja za tisk.

Sodeloval je pri opazovanju ledu v Paradani v Trnovskem gozdu in pri poskusu, da bi s soljo znižali ledeni čep ter tako prodrli v globlje prostore. V Postojnskem podzemeljskem sistemu in posebno v rovu za Veliko goro je preučeval podrte kapnike. Ugotovitve kažejo, da je podiranje kapnikov sestavni del razvoja jame in tesno povezano z alohtonimi sedimenti, ki so bili v ledeni dobi naplavljeni v jamo in deloma iz nje tudi odnešeni. O potresih, ki naj bi kapnike lomili, ni dokazov. O teh spoznanjih in o zaporedju naplavljenih sedimentov govori prispevek, ki ga je pripravil za tisk v Naših jamah. Ugotovljene razvojne stopnje je apliciral na ves podzemeljski jamski sistem in jih primerjal tudi s podobnimi pojavi v ostalih jamah Dinarskega krasa. Več novih spoznanj geološkega značaja sestavlja vsebino obširnejše naloge »Tektonika in kraški pojavi Postojnskega krasa«, ki sodi v okvir disertacije.

S proučevanjem geologije Pivške kotline je zbral podatke, ki osvetljujejo zgradbo njenega obrobja. Med pomembnejše rezultate štejejo nove najdbe paleocenskih kamenin pri Prestranku in Orehku, dokazujejo jih foraminifere *Rhipidionia liburnica* Stache in *Rhipidionina liburnica* Stache, *Stomatopsis* sp., *Cosinia* cf., ki dopolnjujejo l. 1966 ugotovljene paleocenske breče in

fliš med Postojno in Studenim. Pomembni so tudi številni novi strukturni podatki o severnem robu Pivške kotline, ki bodo koristili pri razlagi naravnih struktur na Notranjskem in pri tolmačenju tektonike Postojnskega krasa.

Mnogo časa je posvetil urejanju gradiva IV. mednarodnega speleološkega kongresa za tisk, uredniške posle pa je opravljal tudi pri speleološki reviji Naše jame. Udeležil se je zborovanja o geologiji Karavank v Mežici in tritedenske raziskovalne ekspedicije po Karpatskem krasu.

Asistent Franc *Leben* je pri terenskem delu skupaj z M. Brodarjem rekognosticiral Ajdovsko jamo pod Resevno pri Šentjurju, kjer so našli kamnitne sekire, obenem sta si ogledala tudi jamo Škadavnice pri Sv. Jeronimu nad Vranskim. Sodeloval je pri paleolitskih izkopavanjih v jami Poljšiška cerkev pri Gorjah, ki jih je vodil M. Brodar, pri sondiranju spodmolov okrog Bleda in Poljšice (Zadnja skala, Šolarjeva luknja in spodmol »Na stovcu«). Pomagal je pri določevanju lokacije arheološko pomembne Ajdovske jame v Babni gori v Ščavnici nad Bohinjem.

Sodeloval je z Mestnim muzejem v Ljubljani pri izkopavanjih antične Emone. Dokončal je tematsko delo o jamskih najdiščih na ozemlju jugovzhodnih Alp in prvo tretjino tega dela že oddal v tisk. Je stalni sodelavec Leksikološke sekcije za arheološke termine novega slovarja slovenskega jezika. V l. 1967 je napisal in oddal v tisk: Tominčeva jama v Škocjanskih jamah, Stratigrafija in časovna uvrstitev jamskih najdb na Tržaškem krasu, Časovno mesto bronaste verižice iz dvorišča SAZU.

Višji strokovni sodelavec Egon *Pretner* je nadaljeval raziskovanje jamske favne v Sloveniji, na Hrvaškem in v Hercegovini. Z biologoma dr. J. Boletom in dr. A. Martinčičem je bil na gorah in v jamah Prokletij, z družino dr. Deelemann iz Wassenar-a pa v jamah v okolici Pirota v Vzhodni Srbiji ter v jamah Zahodne Srbije in Vzhodne Črne gore; z Ardenskim speleoklubom pa na Orjenu. Sodeloval je na številnih ekskurzijah ljubljanskih biologov. Skoraj vsako nedeljo pa je biološko preiskoval jame v Sloveniji ter ob Kolpi in v okolici Plitvičkih jezer, skupaj z dr. J. Boletom in dr. G. Driolijem iz Trsta. Na teh ekskurzijah je med drugim dognal, da živi rod *Pheggomisetes*, ki je bil doslej znan le iz bolgarskih jam Stare Planine, tudi v Srbiji. V Liki je našel dve novi podvrsti *Astagobius angustatus-a*, v jamah okoli Peći in na Prokletiju pa 3 nove slepe hrošče; favna doslej neraziskanega gorovja Droškarice pri Grahovu v Črni gori se ujema s favno Orjena, na katerem je ugotovil nova naj-

dišča tamkajšnjih emdemnih vrst. Za tisk je pripravil katalog subfam. *Bathisciinae*, ki obsega 57 rodov s 190 vrstami in 125 podvrstami in zelo obširnim seznamom literature. Delo bo objavljeno v zbirki *Catalogus Faunae Jugoslaviae*. Za tisk pa ima pripravljeno tudi monografijo rodu *Astagobius* in opis novega *Leptodtrusa* z Velebita.

Načrt dela za leto 1968

Še nadalje bomo sodelovali pri hidroloških preiskavah krasa za potrebe vodne oskrbe in to v predelu med Idrijco in Vipavo, v okolici Pivške kotline in v zaledju kraških izvirov Ljubljani. Nadaljevali bomo s speleološkimi raziskavami v okolici Cerkniškega jezera, ki so del obširnejših naravoslovnih preiskav tega zanimivega kraškega predela.

Dopolnjevali bomo metode speleološkega, geomorfološkega in hidrološkega kartiranja krasa, študirali geološko zgradbo in tektoniko slovenskega krasa ter zbirali gradivo o jamski favni v Sloveniji in v Jugoslaviji. Izvedli bomo poskusno arheološko sondiranje v jamah in nadaljevali z izkopavanjem jame Risovec. Uredili bomo zbrano gradivo za prihodnjo knjigo *Acta carso-logica* in pripravili za tisk tudi nekatera poročila o preiskavah krasa v preteklem letu.

Sodelovali bomo pri proslavi 150-letnice odkritja Postojnske jame, na zborovanju slovenskih jamarjev v Postojni, na V. jugoslovanskem speleološkem kongresu v Skopju in na nekaterih speleoloških srečanjih v tujini, kjer bomo poročali o rezultatih novejših preiskav slovenskega krasa.

Objavljena dela članov inštituta v letu 1967

Rado Gospodarič: Über Entstehung und Alter der Paläogensichten im Pivka Becken bei Postojna. *Anz. d. mat.-naturw. Klasse d. Österr. Akad. d. Wissenschaften*, Jahrg. 1967, Nr. 2. (soavtorji G. Kolesvary, R. Pavlovec in F. Proto-Decima).

France Habe: Die Tektonik des nördlichen Randes des Piuka-beckens unter besonderer Berücksichtigung des Höhlensystems von Predjama. *Dritter internationaler Kongress für Speläologie*, Band 5. Wien 1966.

Objavljenih je tudi več manjših prispevkov v dnevnem časopisju, med drugim o zaščiti jam in preskrbi Postojne z vodo.

INSTITUT ZA PALEONTOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1967

Končana je obdelava mastodontovih molarjev in krovnine velenjskega premogovnika. Obe vrsti, *Bunolophodon arvernensis* in *Zygodolophodon borsoni*, ki jim pripadajo, sta po izoblikovanju strukturnih elementov sodeč, dosegli razvojno končno obliko. Tako torej imamo prvič opravka s pliocenskimi relikti, ki so preživeli v Evropi prvi poledenitveni sunek. Vrsta *Z. borsoni* je izumrla že v sredi najstarejšega pleistocena. S tem smo popolnoma upravičeni zgornji del krovnine, v katerem so ležali mastodontovi ostanki, staviti v spodnji villafranchij, ki v Jugoslaviji doslej še ni bil nikjer ugotovljen. Po palinoloških raziskavah, ki jih je v ta namen izvršil dr. A. Šercelj, višji znanstveni sodelavec Sekcije za arheologijo, in ki zgornje ugotovitve v celoti potrjuje, leži plio-pleistocenska meja nekaj deset metrov pod najdiščem.

Pri nadaljnjem obravnavanju ostankov jamskega leva (*Panthera spelaea*) iz Lesnega brda je bilo ugotovljeno, da gre samo za eno žival, čeprav je spodnji tretji premolar izredno majhen. Izkazalo se je namreč, da pripadajo zobje razmeroma majhnemu jamskemu levu, medtem ko so pripadale dosedanje najdbe te živalske vrste iz Slovenije in drugih delov Jugoslavije pretežno močnim in velikim živalim. Zanimivo je, da se skoraj na vseh preiskanih zobeh kaže nekaj znakov, ki se ne skladajo z značilnostmi jamskega leva, in da se kažejo na vseh tudi znaki, ki so sicer tipični za tигра. Kljub temu spadajo ostanki še v oblikovni krog jamskega leva. Zobje jamskega leva iz Lesnega brda nam nudijo lep primer, da so njih strukturni elementi podvrženi precejšnji variabilnosti, in to celo taki, kakršna doslej še ni bila znana.

Sedimentacija paleogenskih plasti v južnozahodni Sloveniji je potekala nekoliko drugače kot v Istri in Dalmaciji. Kot posledica tega je različna tudi favna. Zato so člani našega inštituta toliko raje sodelovali z geologi Geološkega zavoda v Ljubljani, ki so raziskovali boksitna ležišča v Pazinskem bazenu. Poseben

poudarek je bil na preiskavah numulitne in asilinske favne. Pregledanih je bilo nekaj profilov v okolici Karojbe v severozahodnem delu Pazinskega bazena.

Nad plastmi z zelo številnimi školjkami — te leže največkrat na rudistnem apnencu — so nekaj metrov debeli apnenci. V njih je ponekod precej alveolin, ni pa numulitov in asilin. Šele nad temi plastmi se začno apnenci, ki vsebujejo poleg alveolin še številne numulite, asiline, orbitolite in ponekod diskocikline. V nižjih plasteh so najbolj pogostni numuliti iz skupine *Nummulites laevigatus* ter vrsta, ki zelo spominja na *Nummulites discorbinus*. Potrebne bodo še podrobnejše raziskave teh numulitov, vendar utegneta biti obe vrsti novi. Že pri dosedanjih preiskavah pa se je pokazalo, da sta izredno pogostni in karakteristični obliki za del eocenskih plasti v vsem Pazinskem bazenu, nekoliko v Labinskem bazenu in najbrž tudi v Dalmaciji.

Del apnencev, v katerih so poleg drugih tudi omenjeni numuliti, je nastal nekako na prehodu iz spodnjega v srednji eocen, morda že v najnižjem delu srednjega eocena. V mlajših plasteh pa se pojavljajo razne oblike iz skupine *Nummulites perforatus*. Tudi med temi bo zelo verjetno nekaj novih vrst. V zgornjem delu apnenca dobimo *Nummulites millecaput*, ki nastopa tudi v spodnjem delu flišnih plasti. Fliš se je torej začel vsedati v luteciju.

Po favnističnih in sedimentoloških raziskavah, ki so bile delno izvedene tudi v prejšnjih letih, je bilo mogoče v Goriških brdih ugotoviti naslednje zaporedje in starost plasti. Nad rudistnim apnencem leži v Goriških brdih rdeči lapor. Med obema kameninama je erozijska diskordanca. Rdeči lapor se je vsedal v zgornji kredi in še v paleocenu. Po odložitvi rdečega laporja je bila ponovna erozijska faza, ki je v nekaterih delih laporje povsem odstranila. Sledila je sedimentacija kožbanskih plasti, ki so v glavnem iz spodnjega eocena, njihove najstarejše plasti pa morda še iz zgornjega paleocena. Kožbanske plasti prehajajo navzgor v medanske, ki so nastajale v spodnjem in srednjem eocenu.

Na prošnjo tovarne cementa in salonita v Anhovem so bile preiskane paleogenske flišne in flišu podobne plasti v Goriških brdih. Posebna pozornost je bila posvečena tamkajšnjim laporjem, primernim za cementno industrijo. Izračunane so bile tudi zaloge teh laporjev.

Pregled ugotovitev raziskav Goriških brd, narejenih v zadnjih letih, je podan v 10—11. številki 11. letnika časopisa »Buletin Scientifique«, Zagreb.

Na prošnjo prof. Herberta Hagna iz Münchna so bili določeni nekateri numuliti iz bavarskih nahajališč. Podatki so bili pomembni za raziskave tamkajšnjega starejšega terciarja.

Posebna pozornost je bila posvečena vrsti *Nummulites fabianii* in sorodnim oblikam iz raznih zgornjeeocenskih in oligocenskih nahajališč. Pokazalo se je, da prehodna oblika med *Nummulites fabianii* in *N. intermedius*, to je *N. problematicus*, nastopa tako v zgornjeeocenskih kakor tudi v oligocenskih plasteh. *Nummulites fabianii* je živel v zgornjem eocenu, *N. intermedius* pa je oligocenski.

Končana je obdelava jurske in kredne koralne favne iz zbirke dr. R. Radoičičeve iz južnozahodne Jugoslavije. Določene so vrste: *Heliocoenia (Decaheliocoenia) regularis* n. sp., *Microsolena* aff. *distefanoi* Prever, *Microphyllia* sp., *Lochmaeosmilia* sp., *Actinaraea minuta* Roniewicz in *Actinacis martiniana* D'Orbigny. Rodovi *Microsolena*, *Actinacis* in *Actinaraea* so zelo podobni skupini Spongiomorphaidea, ki jo paleontologi uvrščajo med hidrozaje. Na podlagi primerjave obdelanega fosilnega materiala pa smo prišli do sklepa, da je to samostojna skupina fosilnih knidarijev, podobno kot hetetide. Hetetide so mezozojski nasledniki tabulatnih koral, spongiomorfade pa so se razvile iz rugoznih koral in predstavljajo vmesno skupino med mezozojskimi heksakoralami in hidrozaji reda Sphaeractinoidea.

Vsi rodovi obdelanih koral razen *Heliocoenia*, so v Jugoslaviji prvič opisani. Bogata koralna favna iz vzhodne Srbije je povsem drugačna, zato domnevamo, da sta bili v mezozoiku na ozemlju Dinaridov in vzhodne Srbije dve ločeni sedimentacijski področji. Rezultati teh raziskav so pripravljene za tisk v 11. knjigi Razprav IV. razreda.

Končane so raziskave v zvezi s paleoekologijo jurskih hidrozajev v Sloveniji. Pri tem delu smo prišli do zanimivih sedimentacijskih ugotovitev. Po strukturi skeletne zgradbe hidrozajskih kolonij, po spremljajočih mikroorganizmih in s pomočjo strukturnih analiz apnencev smo ugotovili, da je *Cladocoropsis* uspeval na ravnem mirnem šelfnem področju, parastromatoporidni hidrozaji na zatišnjem grebenu, aktinostromaridni hidrozaji z elipsaktinijami pa na grebenski barieri, ki je mejila na odprto morje. Tu je bila cirkulacija vode zelo živahna, kar je omogočalo bujno rast kolonij, saj so imele zadosti hrane in čisto vodo. Sedimenti in favna na zunanji strani te bariere, to je na severni in severovzhodni strani, so globljemorskega značaja. Pri Tolminu in pri Sošicah poznamo pelagične kalpionele in radiolarije, v Alpah in Karavankah pa cefalopodno favno. Na severnem Do-

lenjskem nam zaenkrat razen liadnih vzorcev, ki kažejo na globljemorsko sedimentacijo (*Spirillina liassica*, drobni cefalopodi, spikule spongij), ni uspelo najti malmskih sedimentov. Pri podrobnejših raziskavah pa bomo verjetno tudi tukaj dobili več jurskih profilov. Zato bomo morali v prihodnjih letih posvetiti več pozornosti raziskavam severne Dolenjske. Zanimivo je dejstvo, da prav na ozemlju z globljemorsko favno dobimo večkrat stratigrafske presledke ali diskordance. S ponavljajočimi kopnimi erozijami si to težko razložimo. Pač pa si to razlagamo s podmorskimi tokovi, ki so bili ob grebenski barieri močnejši in so sedimentacijski material odnašali. Tako so v posameznih dobah na nekaterih mestih preprečevali sedimentacijo. Zunanji rob sferaktinidnega hidrozojskega grebena nam torej predstavlja približno mejo med globljemorskim (dosedaj alpskim) in plitvomorskim (dosedaj kraškim oziroma dinarskim) faciesom v jurski dobi na ozemlju Slovenije.

Načrt dela za leto 1968

1. Obdelava postkranialnega skeleta vrste *Zygalophodon borsoni*.
2. Nadaljevanje raziskav numulitne favne v srednjem delu Vipavske doline.
3. Preučevanje nekaterih oblik iz skupine *Nummulites laevigatus*.
4. Preučevanje meje kreda—terciar v Sloveniji.
5. Raziskave eocenske favne v srednji Istri in primerjava s favno iz južnozahodne Slovenije.
6. Nadaljnje zbiranje jurskih koral v Sloveniji.
7. Obdelava devonskih hidrozojev z Jezerskega.
8. Raziskava triadnih hidrozojev rodu *Heterastridium* iz Turčije.

INSTITUT ZA GEOGRAFIJO

Poročilo o delu v letu 1967

S prvim marcem 1967 je bil na mesto upravnika inštituta postavljen dopisni član SAZU prof. dr. Svetozar Ilešič.

Za dveurno dnevno urejanje geografske kartoteke Slovenije, za katero se že od leta 1950 zbira gradivo na inštitutu, je bil s 1. septembrom 1967 s pogodbo za nedoločen čas imenovan profesor dr. Valter Bohinec, upokojenec.

Kot doslej je tudi v letu 1967 teklo delo v glavnem po predvidenem načrtu. Razvijalo se je predvsem v dveh smereh, geomorfološki in družbenogeografski. Zaradi skromnih finančnih sredstev v letu 1967 nismo mogli, kot vedno doslej, pritegniti zunanjih sodelavcev (izjema je bil letni pregled Triglavskega ledenika in ledenika pod Skuto, kjer je sodeloval, kot vsako leto, meteorolog Dušan Košir). Ker tudi obljubljene denarne pomoči Sklada Borisa Kidriča za dolgoročno temo »Kvartarni sedimenti in njihova izraba na Slovenskem« zaradi znanih splošnih denarnih težav v letu 1967 ni bilo, smo bili za izpolnjevanje obširnega delovnega programa prisiljeni nasloniti se samo na skromna redna sredstva SAZU, ki so bila namenjena znanstvenemu delu. Zato je tudi predvideno delo pri nadaljevanju prevzete teme pri Skladu Borisa Kidriča za leto 1967 v celoti izpadlo.

Pri preučevanju kvartarnega razvoja doline Krke v letu 1966 je bilo težišče našega dela na mlajšem in srednjem pleistocenu, v letu 1967 pa smo se ukvarjali predvsem s starejšim pleistocenom in tudi s še starejšim obdobjem, ki pomeni že prehod v samo pliocensko dobo. Tako smo ogledali nahajališča kremenovega peska in proda v Kočevskem polju, na številnih krajih po Suhi Krajini, pa tudi v Krški dolini. Poizkušali smo čim bolj podrobno osvetliti odnos te nasutine do današnjega reliefa in tudi do še starejših miocenskih sedimentov, kot tudi do tako imenovanega »belvederskega proda«, ki je v vzhodnem delu Krške kotline pa tudi navzgor ob Savi ohranjen na tako šte-

vilnih krajih. Pri tem se je pokazalo, da so ti kremenovi peski in prodi podobno kot miocenski sedimenti samo skromni preostanek nekoč veliko bolj na široko razprostranjenih odkladnin. Tako domnevamo, da se je ohranil kremenov prod in pesek do danes le še v večjih tektonskih depresijah in kraških kotanjah, ki so kot kažejo neki znaki obstajale že pred samo akumulacijo tega proda. Po novejših geoloških ugotovitvah zapolnjujejo podobne kraške oblike tudi miocenski sedimenti, ki so se lokalno ohranili pod tem, domnevno pliocenskim prodom. Zato se vsiljuje domneva, da so se v območju Suhe Krajine ter v Krški kotlini lokalno ohranile celo miocenske kraške oblike, kar vse močno modificira dosedanje poglede na razvoj ravnikov in krasa na Dolenjskem. O tem, da je razmeroma droban in precej čist kremenov pesek in prod v območju Krške kotline in po bližnjih planotah dejansko le preostanek nekega starejšega nasipanja in da ni nastajal šele v dobi samega razvoja današnje doline Krke nas je prepričalo predvsem dejstvo, da se ostanki tega proda niso ohranili samo v večjih depresijah, marveč tudi po manjših kotanjah raztresenih po višjih predelih Suhe Krajine in tudi v vsem ostalem sosedstvu. V teh pogledih nas je utrdila tudi ugotovitev, da v obdobju najmočnejše erozije ob Krki pa tudi ob Savi za nastajanje tako svojskega kremenovega proda ni bilo pravih pogojev. Pri preučevanju akumulacijskih razmer ob Savi pa tudi v vsem ostalem vzhodnem območju Krške kotline se je namreč pokazalo, da je prod po terasah v višini 300 do 350 m, torej že v sami neposredni bližini najvišjih uravnjav na jugovzhodnem Dolenjskem, petrografske in tudi morfološko močno podoben produ na nižjih terasah in celo onemu v povrhnji preperelini zadnje würmske akumulacije. Poleg debelih kosov kremenja je v tem produ zelo veliko različno obarvanih peščenjakov, pomešanih z zelenimi in rdečimi vulkanskimi kameninami ali tufi. Takšen značaj tega proda nas je navedel na misel, da je ta prod razmeroma mlad in da tudi v najvišjih legah ne more biti pliocenske starosti (belvederski prod). Vedno bolj smo mnenja, da pripada večji del tega proda pleistocenu, ko je prišlo kljub prevladujoči eroziji tudi do obdobjnega nasipanja. Do podobnih zaključkov pa smo prišli tudi v območju Kočevskega polja, kjer se je pokazalo, da je tudi tu razmeroma droban in čist kremenov prod prekrit z debelejším prodom, med katerim so zelo številni, tudi kot pest debeli kosi železne rude. Ta debeli prod sestavlja široke pleistocenske terase in seže po nižjih prehodih pri Mali Gori tudi proti Krki. Prav na osnovi

teh ugotovitev smo postavili domnevo, da je obstojala še v starejšem pleistocenu tu čez stara hidrografska zveza med Kočevskim poljem in dolino Krke.

V letu 1967 smo raziskovali tudi kvartarni razvoj v območju Dobrav, ki zavzemajo svet širokih pleistocenskih teras med Radovljiško in Kranjsko ravnino. Pri tem preučevanju se je pokazalo, da so tukaj tekom pleistocena poleg Save izredno veliko nasipali tudi njeni levi pritoki, predvsem Kokra in Tržiška Bistrica, ki pritekata iz območja slabo odpornih, vododržnih kamenin. Ti dve reki sta tekom vsega pleistocena odpravili Savo na skrajni južni rob kotline pod samo apniško Jelovico. Vse te poteze nam najlepše izkazuje najvišja pleistocenska terasa (I B), ki bi ustrezala Brücknerjevemu starejšemu krovnemurodu in je bila kljub svoji obsežnosti doslej skoraj neopažena. Pri sledeči eroziji se je med takratnim vršajem Begunjščice in Tržiške Bistrice razvilo porečje Lešnice, med levim krilom vršaja Tržiške Bistrice in Kokro pa zelo široko porečje Rupovščice.

Pod to teraso zasledimo v območju Dobrav še dve vodilni konglomeratni terasi (I A in I); višja ustreza Brücknerjevemu mlajšemu krovnemurodu ter je globoko zakrasela, nižja pa predstavlja visoko teraso (I). Z višjo povezujemo morene najstarejše doslej pri nas ugotovljene poledenitve, ki se nahajajo nad Lipnico, jugovzhodno od Pustega gradu, z nižjo pa precej manj preperle morene druge poledenitve na Ledevnici južno od gorenjske ceste, na nasprotni strani Save pa jim ustrezajo morene na jugovzhodni polovici Brdske planote (kote 552 m in 551 m). Za večjo starost morenskega gradiva nad Lipnico govori predvsem globlja preperelost in zakraselost površine, poleg tega pa še to, da so tudi posamezni kameninski kosi veliko močnejše prepereli. Zunanji svetlejši pas, ki izkazuje najmočnejše učinke preperelosti drobirja seže tu 10—12 mm globoko, medtem ko seže pri morenah druge mlajše poledenitve, ki jih povezujemo z visoko teraso (I) le okrog 4—5 mm.

Dve samostojni akumulacijski fazi pa lahko ugotavljamo tudi v okviru mlajšega zasipa. Čeprav je višinska razlika med enim in drugim zasipom le neznatna ter preide lokalno starejše gradivo celo pod mlajšega, ene in druge akumulacije ni težko ločiti. Pri preučevanju se je pokazalo, da je prod starejše nasutine že delno konglomeriran ter da ga prekriva okrog 0.75 m debela preperelina, ki se v obliki že prav izrazitih žepov vriva v spodaj ležeči prod. Na mlajši, še povsem sveži nasutini pa je preperelina veliko tanjša ter tudi apniški prod v njej še ni do kraja preperel. Različno dolgo dobo preperevanja pa nam izka-

zuje tudi odpornejši silikatni drobir iz ene in druge prepere-line. Pri starejšem produ seže svetlejši, najbolj preperel pas okrog 2—2,5, mm globoko, medtem ko pri mlajši nasutini niti ne doseže polovico milimetra. Tudi do teh dveh akumulacij je prišlo ob dveh samostojnih poledenitvah, ki jih izpričujejo morene tretje in četrte poledenitvene faze. Morene starejše, tretje poledenitve so posebno lepo ohranjene v osrednjem delu Brdske planote, vzhodno od zaselka na Hribu, prekrivajo pa tudi Bratranico in severni del Ledevnice nad glavno gorenjsko cesto. Najmlajši ali četrta poledenitveni fazi pa ustrezajo velikanski morenski nasipi na skrajnem severnem delu Brdske planote v Dobravi (kote 598 m in 538 m) ter Šmidolski nasipi na nasprotni strani Save vzhodno od Radovljice.

Raziskali pa smo tudi ledeniške sledove v vsem širokem visokogorskem svetu v porečju Tržiške Bistrice. Pri tem se je pokazalo, da je segel ledenik izpod Ljubelja še preko Tržiča vse do nad Blajšnice vzhodno od Bistrice. Obsežno poledenitev pa smo ugotovili tudi v območju Košute. Povsod tod pa tudi pri ledenikih okrog Storžiča smo lahko ugotavljali sledove dveh ali celo treh poledenitev.

V okviru naših preučevanj smo podrobno preučili tudi sledove širokopoteznega periglacialnega nasipanja, ki je pustilo posebno v dolini Begunjščice ter v porečju Lešnice in Rupovšičice obilne sledove; tudi to gradivo izvira iz več poledenitvenih faz.

Izven programa je bilo vključeno preučevanje kvartarnega razvoja v porečju Kokre, za enkrat predvsem nad Preddvorom-Tupaličami. To je bilo pred leti že delno preučeno v okviru teme za Sklad Borisa Kidriča, a je ostalo več odprtih vprašanj, in predvsem ta naj bi skušala rešiti sedanje preučevanje. Novi glavni rezultati, do katerih je privedlo raziskovanje, so tile: Vse kaže, da so v porečju Kokre ohranjene sledi najmanj treh poledenitev, razlikovanih med seboj po različni sprijetosti morenskega gradiva (močno zlepljene, rahlo zlepljene in nesprijete morene). Razen teh obstajajo še postglacialne morene, kakor jih je ugotavljal že Lucerna. Sledi treh poledenitev so najbolj ohranjene v dolini Jezernice in Kokre do Kanonirja in v povirnem delu Storžiške Reke. Samostojni ledenik izpod Dolgih njiv je bil zelo velik, in je imel daljši obseg, kot je bilo znano doslej, saj je segal do spodnje Kokre in še naprej skoraj do Potoč. Tudi v območju tega ledenika so ohranjene zlepljene in nesprijete morene, ki tudi kažejo na tri glacialne faze. Ledenik, ki se je spuščal z območja Grintovca, dela južne Kočne in Gré-

beno mimo Suhadolnika proti dolini Kokre, je bil manj obsežen, kot je postavil Lucerna, saj pripadajo morene, ki jih je imel na izteku Roblekovega kota za produkt ledenika iz Suhadolnikovega grabna, »Roblekovemu« ledeniku. Glavni »jezerski« ledenik v zadnji glacialni fazi ni segal samo do Kanonirja, marveč ga je v dolini Kokre mogoče slediti do Zgornje Kokre. Izpod zahodne Kokre je tudi do Fužin prišlo v dolino Kokre obilo apniškega materiala, med katerim so v prevladi velike skale, že pravi balvani, ki so ali produkt ledenika ali zelo močne soliflukcije. Korelacija med ugotovljenimi morenami v porečju Kokre in konglomeratom ter prodrom v kokrskem vršaju niže Tupalič še ni izvedena; ta in natančnejši pregled sestave in geneze bi zahtevala dodatnega terenskega dela.

V okviru teme »Priseljevanja delovne sile v Ljubljano iz južnih republik«, za katero se je pričelo zbiranje gradiva že v letu 1966, je bilo do marca zaključeno večmesečno zbiranje podatkov. Naše preučevanje je zajelo zaposlene v okrog 180 podjetjih na območju mesta Ljubljane. S tem so bile zajete vse večje delovne organizacije, ki zaposlujejo delovno silo iz drugih republik SFR Jugoslavije.

Obdelava z našim popisom zajetih podatkov je pokazala, da je najbolj primerno, da zbrano gradivo zaradi kakršnekoli kasnejše primerjave z rezultati popisa prebivalstva 1961. leta uredimo in prikažemo po občinah, to je politično-teritorialni razdelitvi Jugoslavije, kakršna je bila 31. marca 1961.

Razčlenitev podatkov je pokazala, da so prišli delavci v Ljubljano skoraj iz vseh območij Jugoslavije. Po izločitvi kartotečnih listkov za delavce, ki so bili zaradi menjave službe na območju Ljubljane dvakrat ali celo večkrat zajeti pri našem popisu, smo ugotovili, da je leta 1966 delalo v Ljubljani 20.114 delavcev, priseljenih iz drugih republik Jugoslavije. Največ jih je prišlo iz SR BiH (8800) in Hrvatske (7620), iz SR Srbije 3250 (od tega samo iz Kosmeta 1170 delavcev) itd. Med priseljenci prevladujejo moški (87,5 %). Najštevilnejši so našli zaposlitev v gradbeništvu (66,3 %) ter v industriji (23 %), mnogo manj pa jih dela v komunalni (6,8 %) ter v trgovini in prometu. Razčlenitev starostne strukture iz drugih republik priseljenih delavcev v Ljubljano pokaže, da je kar polovica starih med 20. in 30. letom, oziroma v starosti od 16. do 35. leta je med njimi kar 83 % delavcev. Osnovni podatki kvalifikacijske strukture pokažejo, da je med njimi 54 % nekvalificiranih delavcev. Razčlenitev priseljevanja v Ljubljano po posameznih obdobjih je

dala zanimivo podobo: v letu 1966 se je v Ljubljani zaposlilo 6700 delavcev iz drugih republik Jugoslavije, medtem pa jih je tudi okrog 5400 odšlo iz Ljubljane.

Seveda so v vseh pogledih občutne razlike med priseljenci, ki so prišli v Ljubljano iz različnih predelov Jugoslavije. Vse te pa bo mogoče spoznati pri nadaljnji obdelavi zbranega in deloma že tudi urejenega gradiva. Dosedanje delo je pokazalo, da se bo treba pri nadaljnjem preučevanju priseljevanja delavcev v Ljubljano tesneje povezati s sociološkimi in etnološkimi vedami.

O strukturi gospodarsko zaostalih agrarnih pokrajin v Sloveniji, kar preučuje inštitut že peto leto, so bile v letu 1967 dokončno preučene vse hribovske kmetije v vzhodnem delu Gornje Savinjske doline, vključujoč celotno Dobroveljsko planoto, čeprav glavni del te že gravitira v Spodnjo Savinjsko dolino (naselja: Braslovško Dobrovlje, Jeronim, južni del Črete). Preučeni je bilo 434 hribovskih kmetij, skupaj s Solčavskim in Lučko pokrajino, ki sta v tem smislu že obdelani, so bile torej v Gornji Savinjski dolini obdelane vse hribovske kmetije, in zaradi primerjave tudi del samotnih dolinskih kmetij. Zbrano terensko in drugo gradivo bo v letu 1968 pripravljeno za objavo. Tendence razvoja so podobne onim v Lučki pokrajini in na Solčavskem, le da imajo najbolj na vzhod pomaknjena hribovita področja več poljedelstva in sadjarstva, medtem ko imajo hribovska naselja v zaledju Ljubnega in v zgornjih delih pobočij Zadrecke doline tudi v gospodarstvu bolj alpsko noto. Živinoreja je na splošno v zaostajanju za gozdarstvom, čeprav se v zadnjem času opaža skromni napredek prve, posebej pri nekaterih kmetih, ki so začeli pri živinoreji uvajati moderne metode, sloneče na rezultatih znanstvenih preučevanj. Ljudi za delo je na hribovskih kmetijah preučevane pokrajine še vedno malo (povprečno 3,2 od 5,3, kolikor jih je na kmetiji), mehanizacija je šele v razvoju in tudi povezava z dolino z boljšimi gozdnimi cestami se je šele prav začela. Ni se zato čuditi, da so kmetije še vedno v stagnaciji, veliko pa jih tudi nazaduje. Od leta 1820 do danes je bilo popolnoma opuščenih 9,3 % vseh hribovskih kmetij, delno pa še nadaljnjih 2,1 %. Več kmetij je na tem, da bodo v kratkem opuščene. Rešitev je v mehanizaciji, v solidnih cestah, ponekod v t. im. kmečkem turizmu in predvsem v večji in učinkovitejši podpori družbe. Kljub vsemu temu pa nekatere kmetije ne bodo mogle še naprej obstajati, zlasti tiste, do katerih je speljava modernejših cest nemogoča, in teh ni malo, pa tudi tiste ne, ki imajo premalo zemlje za večji kmetijski obrat,

kakršen je v današnjih razmerah edinole perspektiven. Take kmetije bi se morale združevati z drugimi, to pa je proces, ki se niti v zasnutku pri nas še ni začel.

Kot prejšnja leta smo tudi v letu 1967 pregledali ob zaključku talilne dobe stanje Triglavskega ledenika in ledenika pod Skuto, ki sta še naprej v fazi krčenja.

Geografska kartoteka Slovenije je bila dopolnjena z vsemi, v letu 1967 izišlimi geografskimi deli. Razen tega pa je bila kartoteka dopolnjena z manjkajočimi geografskimi deli, ki so zapopadena v publikaciji »Slovenska geografska bibliografija za razdobje 1960—1965«, izišli ob priliki VII. kongresa slovenskih geografov; vanjo smo uvrstili tudi pomembnejša rokopisna dela, predvsem elaborate. Honorarni sodelavec dr. Valter Bohinec je začel urejati geografsko kartoteko po sodobnih bibliotekarskih pravilih, prilagojenih specifičnosti geografske snovi (podrobne regije).

V letu 1967 ni izšla pri SAZU nobena geografska študija. Vzrok ni bil v pomanjkanju rokopisov, marveč v pomanjkanju denarja in obremenjenosti tiskarn. V tisk je šel Geografski zbornik X, za tisk pa sta pripravljene še dve knjigi, ki bosta izšli v zbirki »Dela«; na tiskarno čakata že tretje leto. Izven SAZU je asistent tov. Natek v letu 1967 objavil: 1. Vodno omrežje v Spodnji Savinjski dolini in njega uporaba za mlinarstvo in žagarstvo. Celjski zbornik 1967, str. 143—188; 2. Priseljevanje delovne sile v Slovenijo. Naši razgledi XVI, str. 149—150; 3. Vrednotenje podnebja v geografskem determinizmu. Geografski zbornik XIV, str. 44—47; 4. Žalec, regionalnogeografski oris. Geografski zbornik XIV, str. 83—92.

Načrt dela za leto 1968

V letu 1968 bomo v okviru Inštituta za geografijo SAZU nadaljevali s preučevanjem kvartarnih sedimentov in njihove izrabe v Sloveniji. Naša preučevanja bodo zajela dolino Kolpe nad Severinom, dolino Save med Dolom pri Ljubljani in Zidanim mostom, nadalje dolino Soče med Mostom na Soči in Solkanom ter tudi Jelovico. S terenskimi raziskavami bomo dopolnili dosedanja dognanja o kvartarnem razvoju doline Kokre in pripravili to gradivo za objavo. Za tisk pa želimo pripraviti tudi rezultate večletnih preučevanj kvartarnega razvoja Dobrav na Gorenjskem. Izrabo kvartarnih sedimentov bomo preučili v Dravinjskih gorica in Halozah.

V istem obdobju bomo nadaljevali s preučevanjem učinkov industrializacije v Sloveniji. V okviru tega programa bomo zaključili s preučevanjem dotoka delovne sile delavcev iz drugih republik SFRJ v Ljubljano. Z anketo, pri kateri bodo sodelovali tudi sociologi in etnologi, pa bomo skušali ugotoviti tudi prilagajevanje teh delavcev novemu socialnemu okolju.

V ospredju naših raziskav bo prav tako preučevanje hmeljarstva v Spodnji Savinjski dolini. Zaključiti pa želimo tudi s preučevanjem taborov na Slovenskem ter pripraviti to gradivo za objavo. Za tisk pa želimo pripraviti tudi študijo o hribovskih kmetijah v vzhodnem delu Gornje Savinjske doline in na Dobroveljski planoti.

Kot doslej bomo tudi v tekočem letu preučili stanje Triglavskega ledenika in ledenika pod Skuto. Obenem bomo preučili tudi eventualne nezgode, ki bi v tem letu doletele našo deželo (plazovi, poplave, podori itd.).

Pri Inštitutu za geografijo SAZU je v začetni fazi še akcija za oblikovanje komisije za raziskovanje prostorskih problemov Slovenije, ki naj bi usklajevala teoretično-znanstveno raziskovanje prostorskih problemov našega nacionalnega prostora ob sodelovanju vseh za prostor zainteresiranih ved. Komisija naj bi se oblikovala v letu 1968 za enkrat pri Inštitutu za geografijo, pozneje pa morda kot posebno telo v okviru SAZU.

Če bo v letu 1968 uspešno stekla splošna akcija za pripravo Nacionalnega atlasa Slovenije, ki bi ga založila Državna založba Slovenije, se bodo sodelavci inštituta z ustrežno tematiko vključili v realizacijo projekta.

V letu 1968 bo izšel X. zvezek Geografskega zbornika, XI. zvezek pa bo pripravljen za tisk.

KARTOGRAFSKI ZAVOD

Poročilo o delu v letu 1967

V preteklem letu smo za študijo Draga Mezeta izdelali v merilu 1 : 25.000 karto hribovskih kmetij v vzhodnem delu Gornje Savinjske doline in številne diagrame o zemljiških kategorijah v zvezi z delovno silo na posameznih kmetijah. Za tisk smo pripravili karte za razpravo Petra Habiča, Marjana Žagarja in Karla Grada. Za Milana Nateka smo na podlagi reproduciranih katastrskih mapnih kart priredili nekaj manjših skic o nekdanjih hidrografskih razmerah ob Savinji pri Žalcu. Na podlagi najnovejših rezultatov raziskovanj Milana Šifrerja smo za njegovo študijo pričeli izdelovati karto o kvartarnem razvoju Dobrav med Radovljiško in Kranjsko ravnino v merilu 1 : 25.000. Karta bo objavljena v dvobarvnem tisku.

Na naših delovnih matricah smo nadaljevali z revizijo krajevnih imen na področju Slovenije in matrice med seboj tehnično vskladili.

Za primerjalno kartoteko krajevnih imen je sedaj v prvi fazi obdelan ves nekdanji ljubljanski okraj, skupno 26 občin.

V fotolaboratoriju je iz novih posnetkov na terenu bilo razvitih 1350 slik, reproduciranih 58 raznih kart in risb ter izdelanih 30 m² povečav za interno delo v inštitutu in Kartografskem zavodu. Pridobili smo 10 m² fotomatric s področja Krasa in Soške doline v merilu 1 : 10.000 in 1 : 50.000 ter 110 mikrogramov raznih strokovnih tekstov.

Načrt dela za leto 1968

V letu 1968 bomo pripravili delovne osnove za preučevanje kvartarnih sedimentov, ki jih imajo v načrtu sodelavci inštituta za geografijo SAZU za doline Kolpe, Save in Soče pa za planoto Jelovice, Dravinjske gorice in Haloze. Na njih podlagi bomo nato izrisali karte za elaborate za Sklad Borisa Kidriča.

Na več kartah bo treba predočiti dotok delovne sile iz drugih republik Jugoslavije v Ljubljano. Na kartah Spodnje Savinjske doline pa bomo prikazali hmeljarstvo tega področja. Karte, ki bodo dozorele za objavo, bomo priredili za tisk.

V načrtu je sodelovanje z določenimi tematskimi kartami pri pripravah za Nacionalni atlas Slovenije.

V okviru možnosti bomo nadaljevali z dopolnjevanjem primerjalne kartoteke krajevnih imen in s tem v zvezi revizijo imen na kartah.

INŠTITUT ZA BIOLOGIJO

Poročilo o delu v letu 1967

I. Splošno stanje

Med osebnimi vestmi moramo z obžalovanjem dati na znanje prezgodnjo smrt zunanjega strokovnega sodelavca inštituta, dr. V. Bartola, ki se je uspešno udeleževal v preučevanju lepidopterske favne na Slovenskem in si uredil lepo zbirko metuljev. — Upravnik inštituta akad. Hadži zaradi hude bolezni in operacije več kakor pol leta ni mogel prihajati v inštitut, vendar je v bolnišnici in doma vztrajno nadaljeval svoje znanstveno delo, ko si je nekoliko opomogel od velike oslabeledosti. Po osebnih zvezah je ves ta čas skrbno spremljal potek dela v inštitutu, sprejemal poročila in dajal nasvete.

V delovnem programu ni bilo nobene bistvene spremembe. Raziskovalno delo je potekalo po načrtanem programu in se razvijalo, kakor vse doslej, v treh smereh — zoološki, botanični in splošno biološki. Delovne razmere so bile prav ugodne, kar zadeva modro vodstvo in ozračje medsebojnega zaupanja med upravnikom in člani delovnega kolektiva, mnogo manj ugodne, da ne rečemo neugodne, pa so bile glede na materialne možnosti. Iz leta v leto se ponavlja in še stopnjuje stiska zaradi prepričljivih proračunskih dotacij, zaradi prostorne stiske in zaradi pomanjkanja pomožnega osebja tehničnih delavcev in laborantov, slednjič tudi zaradi preskromnega doteka specialne literature za nekatera raziskovalna področja. Z ureditvijo majhnega laboratorija za algološko raziskovanje ob vhodu v inštitutske prostore se je prostorna stiska komaj zaznavno olajšala, ker ta laboratorij ni prikladen za trajno bivanje, marveč le za občasne poskuse. Zaradi trajnega in vedno bolj občutnega pomanjkanja rednih denarnih sredstev je večina inštitutskih znanstvenih delavcev prisiljena, da išče dodatne denarne vire v pogodbenih delih. Tako se botanični oddelek inštituta (geobotanika in algologija) že dolga leta vzdržuje sam s pogodbenimi dotacijami,

ki jih prejema od Zveznega sklada za financiranje znanstvene dejavnosti, od republiškega Sklada Borisa Kidriča in od gozdno-gospodarskih organizacij, v glavnem za preučevanje in kartiranje vegetacije in za algološka raziskovanja. Da ima pogodbeno delo svoje senčne strani za mirno in sproščeno raziskovalno delo, ni treba posebej poudariti. Mimo raznih obveznosti v času in prostoru nalaga pogodbeno delo zlasti težko breme organizacijske in administrativne narave.

Kljub vsemu navedenemu je bil delovni uspeh prav zadovoljiv. Vrsta razprav in elaboratov je bila napisanih in delno objavljenih v tisku, druga dela se nadaljujejo ali končujejo in nova zastavljajo. Razen v znanstveni raziskovalni smeri se udeležujejo člani inštitutskega kolektiva aktivno in uspešno v mnogih strokovnih in družbenih organizacijah, redakcijah, komisijah in odborih, kjer opravljajo nekateri vodilne funkcije.

Inštitutska knjižnica je narasla v preteklem letu za 235 novih knjig in 1221 novih zvezkov raznih revij. Ta prirastek izvira največ iz domače in tuje zamenjave, medtem ko nakup literature vedno bolj upada zaradi preskromnih finančnih sredstev. Posamezni raziskovalci si morajo v veliki meri sami pomagati z nakupom in zamenjavo potrebne literature ali z izposojanjem iz domačih in tujih knjižnic.

Predstojnik se je zaradi težke bolezni moral za dlje časa ločiti od dela v inštitutu, vendar delo ni trpelo, ker ga je v tem vodstvu popolnoma nadomestoval znanstveni svetnik prof. doktor Maks W r a b e r.

II. Terensko delo

Raziskovalno delo vseh inštitutskih sodelavcev je neogibno vezano na preučevanje in zbiranje gradiva po terenu, geobotanična skupina pa je v vegetacijski sezoni skoraj stalno v naravi, tako da znaša število njenih terenskih dni okrog 550. Za geobotaniko je terensko delo začetek in glavna vsebina, saj sloni kabinetno delo pretežno na obdelavi terenskega gradiva. Pri tem se računa, da zahteva kabinetna obdelava gradiva približno dvakrat toliko časa kakor terensko raziskovanje, kar pomeni v zimski dobi hudo delovno in časovno stisko.

Akademik J. H a d ž i zaradi bolezni ni mogel raziskovati na terenu.

J. Bole je na dveh ekskurzijah, v februarju in marcu, zbiral biospeleološki material, predvsem v severnem delu Istre, kjer je obiskal v sodelovanju s člani Inštituta za biologijo ljubljanske univerze 15 jam in veliko kraških izvirov, posebno bogat material pa je nabral v izviri Timave pri Tržiču (Monfalcone). Več krajših ekskurzij je usmeril v porečje Krke ter nabral izvirske in iz podzemlja naplavljenе vrste polžev pri Zagradcu, Podhosti, Podturnu, Sušici in Kostanjevici ter tudi iz podzemeljskih pritokov Krke v Loškem potoku in v okolici Ribnice. Nadaljeval je raziskovanje polžjih populacij na zahodnoistrskih otokih, s S. Brelihom pa je preiskal še 22 otokov in polžje populacije na istrski celini od Paluja do Poreča. V juliju je obiskal v družbi z E. Pretnerjem in dr. A. Martinčičem 4 jame blizu Peči (Kosmet) in več gorskih masivov v Prokletijah, kjer je nabiral primerjalni malakološki material. Začel je tudi z orientacijskimi preiskavami malakofavne na območju Notranjskega Snežnika.

J. Cernelutti je opravljal favnistična in druga biološka raziskovanja, zlasti še lepidopterska, ter nabiral biološki material zase in za druge raziskovalce. Z inštitutskimi sredstvi je napravil v juliju večjo ekskurzijo v Tresko, na Lazaropolje in planino Bistro, kjer je nadaljeval raziskovanje favne v ogroženi Treski in preučeval zlasti makedonsko planinsko favno. Vse druge krajše ekskurzije, večino v zvezi z disertacijskim delom, je opravil na lastne stroške (okolica Ljubljane, Savinjska dolina, Notranjski in Primorski kras, Kamniške in Julijske planine). Svoj letni dopust je temeljito izkoristil za raziskovanje črnogorske favne (Ulcinj, Skadarsko jezero, Titograd, Komovi, Andrijeviča, Kolašin).

I. Munda je raziskovala ekologijo bentonskih alg litorala in zgornjega sublitorala ob zahodni obali Istre (na otokih pri Rovinju in Vrsarju, v Limskem zalivu) ter preučevala litoralne biocenoze in bioprodukcijo. Študirala je tudi zimske, pomladanske in poletne razmere algovne vegetacije. To delo je financiral Sklad Borisa Kidriča. S finančno podporo Islandskega sklada za znanstveno raziskovanje (Visindasjódur) je raziskovala od avgusta do srede decembra bentonske alge v litoralu severozahodnih obal Islandije (polotok Snefellsnes, Breidski fjörd), kjer je meja razširjenosti za nekatere atlantske vrste in kjer se začneja borealna algoflora. To delo je nadaljevanje raziskovalne naloge z začetkom l. 1963. Izdelan je bil doslej pregled algovnih združb, ugotovljena je bila razširjenost posameznih vrst in po-

dan je bil profil značilnih biotopov. Vzporedno je potekalo merjenje salinitete in temperature morske vode. V zvezi z načrtom za izkoriščanje bentonskih alg so bili zbrani vzorci za kemijske analize.

Geobotanična skupina (M. W r a b e r, I. P u n c e r, M. Z u p a n č i č, M. P r e š e r e n in honorarni sodelavec J. H r i b a r) je po pogodbi s KGP Kočevje preučevala in kartirala (1 : 10.000) gozdno vegetacijo na območju Kočevskega Roga (5442 ha). Po pogodbi z našim inštitutom so isti objekt pedološko preučevali in kartirali sodelavci Inštituta za nauk o tleh in prehrano rastlin pri Biotehniški fakulteti ljubljanske univerze pod vodstvom prof. dr. inž. Bogdana V o v k a. Geološko je preučevala to območje dr. Vera G r e g o r i č, medtem ko je priložnostno preučeval talno favno doc. dr. Kazimir T a r m a n, oba od iste fakultete. — Glavni čas terenskega dela je bil posvečen nadaljevanju zvezne in republiške naloge »Vegetacijska karta Jugoslavije«. Preučevanje in kartiranje vegetacije je zajelo del Slovenskega Primorja in južne Notranjske (Šavrinska brda, Čičarija, Veliki kras, Slavnik, Brkini, Vremščica) v skupni površini ok. 1125 km². Po sklepu Zvezne komisije za koordinacijo dela pri vegetacijski karti Jugoslavije smo letos začeli kartirati v merilu 1 : 100.000 (doslej 1 : 50.000), toda na topografski podlagi 1 : 50.000. Ta nova kartirska tehnika je zahtevala svoj čas, da so se ji kartiranci privadili, težava namreč ni samo tehnične narave, marveč zadeva tudi sam vegetacijski sistem. Letni delovni načrt kartiranja vegetacije je bil presežen približno za 25 %, kar dokazuje izurjenost in vztrajnost kartircev.

M. W r a b e r je preučeval gozdno vegetacijo na Šentviškogorski planoti (med Idrijco in Bačo) za Soško gozdno gospodarstvo v Tolminu ter v Pomurju za KIK Pomurka v Murski Soboti.

Prof. dr. Viktor P e t k o v š e k in asistent France Š u š t a r z Biotehniške fakultete sta kot honorarna sodelavca preučevala in kartirala traviščno vegetacijo v Vipavski dolini, dolini Branice, na Srednjem Krasu, v Vipavskih brdih, v Postojnski kotlini, na Planinskem polju, Črnovrški planoti, v okolici Logateca in Vrhnike.

Tone W r a b e r, kustos Prirodoslovnega muzeja Slovenije, je kot honorarni sodelavec preučeval visokogorsko floro in vegetacijo na Matajurju, v Breginjskem kotu (Breški Jalovec, Breginjski Stol), dolini Koritnice in Možnice, okrog Predela in v dolini Jezernice ter v Triglavskem pogorju (Cmir, Begunjski vrh, Vrbanova špica, Rjavina, Škrlatica).

Honorarni strokovni sodelavec Srečko Grom je sodeloval pri nekaterih ekskurzijah (Kočevski Rog, Slov. Primorje) in nabiral mahovno floro.

III. Kabinetno delo

Notranje delo opravljajo inštitutski sodelavci v glavnem v zimskem času, ko počiva zunanje delo, osredotočeno pa je pretežno na obdelavo gradiva, zbranega na terenu. Pri kabinetnem delu se posebno čuti pomanjkanje ustreznih delovnih prostorov, zlasti za vegetacijsko kartografijo in izdelavo vegetacijskih tabel. Delovna stiska se stopnjuje tudi zaradi pomanjkanja pomožnega kadra, ki naj bi razbremenjeval znanstvene delavce z opravljanjem organizacijsko-tehničnih poslov.

Upravnik inštituta J. Hadži je kljub dolgotrajni mučni boleznii opravil veliko znanstvenega dela, kar se najbolje vidi v objavljenih in za tisk pripravljenih publikacijah. Veliko truda je vložil v urejevanje listkovnega kataloga favne Jugoslavije ter v organizacijsko delo v zvezi z izdajanjem Kataloga flore in favne Jugoslavije. Obdeloval je bogat material, ki so ga bili zbrali razni sodelavci in zlasti strokovni sodelavec Egon Pretner. V delu je obsežen rokopis z opisom številnih novih, zlasti jamskih vrst suhih južin in paščipalcev. To delo je povezano z izdelavo številnih mikroskopskih preparatov in risb ter merenj.

J. Bole je anatomsko preiskal mnoge populacije hidrobiid iz porečja Krke in preučil tudi konhiološko variabilnost teh populacij. Končal je taksonomska raziskovanja otoških populacij ob zahodni obali Istre. Pripravil je opis dveh novih otoških podvrst ter kritično obdelal že opisane melanistične otoške podvrste z otoka Figarola pri Rovinju. Nadaljeval je obsežno konhiološko in anatomsko raziskovanje podzemeljskega rodu *Zospeum*.

J. Carnelutti je sam prepariral in determiniral nabrani material, ker mu osebna finančna sredstva niso dovoljevala, da bi angažiral za to delo študentko biologije kot preparatoriko kakor lani. Zato je ostalo veliko zbranega gradiva neprepariranega in neobdelanega.

I. Munda je obdelovala algovni material iz severnega Jadrana in ga determinirala ter preučevala biomaso (mokra in suha teža biomase na 1 m², vsebnost pepela, proteinov, maščob idr. pri dominantnih vrstah). Študirala je obrast alg na eksponiranih steklenih ploščah v odvisnosti od osvetlitve in barve substrata. Obdelovala je tudi algološki material z islandskih obal.

Geobotanična skupina je pod vodstvom M. Wraberja obdelovala obilno vegetacijsko gradivo. Težišče dela je bilo na tabelarni obdelavi bogatega gradiva fitosocioloških popisov za razne rastlinske združbe, ki jih je treba поблиže opredeliti in jim določiti sistematski položaj. To zamudno delo zahteva mnogo potrpežljivosti in je uspešno le ob široki primerjavi z domačo in tujo literaturo. Vzporedno je potekalo prerinavanje na čisto vegetacijskih kart s kartiranega območja, izdelava ustreznih vegetacijskih legend ipd. Ker je izdelava vegetacijskih kart kompleksno delo, vezano tudi na sodelovanje drugih naravoslovnih strokovnjakov (geologov, pedologov, klimatologov), je potrebno skrbno usklajevanje dela, ki zlasti pri zunanjih sodelavcih ni lahko dosegljivo. Vsako leto je treba predložiti zveznemu in republiškemu financierju izčrpno in dokumentirano delovno in finančno poročilo, republiškemu Skladu Borisa Kidriča tudi za posamezne delovne faze.

Gradivo, ki se nabira na terenu in obdeluje v inštitutu, uporabljajo člani geobotanične skupine v primerni obliki in v mejah razpoložljivega časa tudi za osebno poglobljanje in specializacijo v določeni smeri ter za pripravo znanstvenih študij.

Člani geobotanične skupine so že drugičkrat organizirali v Ljubljani dvodnevni posvet razširjenega predsedstva vzhodnoalpsko-dinarske sekcije Mednarodne zveze za nauk o vegetaciji, ki se ga je udeležilo 12 jugoslovanskih in 10 tujih delegatov, vodil pa ga je M. Wraber. Na celodnevem posvetu (12. V.) so se obravnavala razna ogranizacijska, tehnična, personalna in znanstvena vprašanja, glavni predmet razgovora pa je bila priprava gradiva za izdajanje prodromusa rastlinskih združb vzhodnoalpsko-dinarskega prostora, ki je že razveseljivo napredovalo. Drugi dan posveta (13. V.) je bil posvečen celodnevni ekskurziji na Polhograjsko goro, kjer je bogata in zanimiva vegetacija dajala dovolj snovi za plodno diskusijo.

S. Grom je kot zunanji strokovni sodelavec vneto nadaljeval določevanje bogatega briološkega gradiva iz raznih krajev Slovenije ter urejal brioteko, ki jo je obogatil z nadaljnjimi 12 centurijami (vseh je sedaj 32). Pri tem je odkril mnogo za Slovenijo in Jugoslavijo novih taksonov in novih nahajališč redkih taksonov.

Zunanji sodelavec T. Wraber, kustos za botaniko v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, je prostovoljno determiniral bogat floristični material, zbran po vseh delih Slovenije, ter urejal herbarij. O svojih botaničnih odkritjih in študijah je napisal več prispevkov in razpravic za znanstvene časopise.

IV. Študijski sestanki in potovanja

Večina članov inštitutskega kolektiva se je udeležila raznih študijskih prireditev doma in v tujini ter na njih aktivno sodelovala z referati in diskusijo.

I. Munda je kot štipendistka islandskega sklada za raziskovanje prebila dobre štiri mesece na študijskem potovanju po obalah Islandije zaradi preučevanja algoflore in obiskala medtem inštitut za morsko biologijo v Oslu — Blindern. Sodelovala je z referatom na kongresu za morsko biologijo na otoku Helgolandu.

I. Puncer in M. Zupančič sta preživela v prvi polovici aprila 15-dnevni študijski dopust na Dunaju, kjer sta s skromno Knafljevo štipendijo izpopolnjevala svoje znanje v metodiki preučevanja in kartiranja vegetacije v ustanovah Forstliche Bundesversuchsanstalt — Institut für Standort in Institut für Waldbau an der Hochschule für Bodenkultur.

M. Wraber, I. Puncer in S. Grom so se udeležili 8. simpozija vzhodnoalpsko-dinarske sekcije Mednarodne zveze za nauk o vegetaciji na Dunaju (3.—8. VII. 1967) in imeli vsak svoj referat.

M. Wraber je sodeloval z referatom pri 11. mednarodnem simpoziju o sindinamiki vegetacije v kraju Rinteln/Weser v Zah. Nemčiji (20.—23. III. 1967), na povratku pa obiskal Institut für Waldbau-Grundlagen v Hann. Münden (na povabilo prof. dr. F. K. Hartmanna). — Sodeloval je z referatom pri mednarodnem simpoziju o problemih hrastov-gabrovih gozdov v Evropi v gradu Reinhardsbrunn pri Gothi v Vzhodni Nemčiji (17.—20. maja), nato pa je napravil študijsko ekskurzijo (21.—24. V.) v predgorje in pogorje Harza (kot gost dr. E. Eberhardta). — Udeležil se je 3. kongresa Jugoslov. društva za preučevanje zemljišča (2.—8. VI.) z ekskurzijo čez Plitvice in Liko ter z zborovanjem v Zadru, kjer je referiral v komisiji za kraška tla in probleme njihove izrabe. — Kot uradni delegat jugoslovanske vlade je sodeloval pri 13. zasedanju mednarodne alpske komisije (Commission internationale pour la protection des régions alpines) v kraju Garmisch-Partenkirchen na Bavarskem (12. do 16. VI.). — Z referatom je sodeloval pri I. mednarodnem posvetovanju za preprečevanje škode po eroziji in povodnjih v Celovcu (16.—20. X.), ki ga je organiziral Institut für Vegetationskunde E. Aichinger v sodelovanju z vzhodnoalpsko-dinarsko sekcijo Mednarodne zveze za nauk o vegetaciji.

V. Sodelovanje z domačimi in tujimi znanstvenimi ustanovami

Sodelovanje inštitutskih sodelavcev in njihovi stiki s sorodnimi ustanovami, organizacijami in strokovnjaki v domovini in tujini so bili tudi v preteklem letu zelo živahni in mnogostranski ter se iz leta v leto širijo in poglobljajo. Iz takšnega sodelovanja in povezovanja izvirajo mnoge koristi, saj si sodobnega biologa skoraj ni mogoče zamišljati brez zveze s širokim svetom, istočasno pa nalagajo mnogo obveznosti in bremen. Pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti se hudo pogreša organ za njeno uradno povezovanje z znanstvenim svetom ter vključevanje v mednarodno sodelovanje, zato si morajo posamezni znanstveni delavci sami pomagati in iskati zveze.

Posebno tesno in plodno je bilo sodelovanje s kolektivom Inštituta za biologijo ljubljanske univerze, s katerim so skoraj vsi člani našega inštituta povezani v skupnih raziskovalnih nalogah. Zelo živa in tesna je bila povezava z Zavodom za spomeniško varstvo SR Slovenije, kjer so nekateri naši člani uspešno sodelovali pri reševanju naravovarstvenih problemov, zlasti še s predlogi za republiški zakon o varstvu narave. Redna in aktivna je bila delovna povezava z Inštitutom za nauk o tleh in prehrano rastlin pri Biotehniški fakulteti, Inštitutom za gojenje gozdov pri isti fakulteti, Inštitutom za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije, Inštitutom za raziskovanje krasa SAZU v Postojni, Inštitutom za geografijo ljubljanske univerze in Inštitutom za geografijo SAZU, Prirodoslovnim muzejem Slovenije, Društvom biologov Slovenije, Slovenskim geološkim društvom, Društvom za raziskovanje jam Slovenije, Jugoslovanskim društvom za preučevanje zemljišča, z raznimi gozdnogospodarskimi organizacijami (KGP Kočevje, Soško gozdno gospodarstvo v Tolminu, Gozdno gospodarstvo Celje, Postojna in Kranj) itd.

Bolj ali manj redne in žive so bile tudi delovne zveze z biološkimi inštitucijami in organizacijami v raznih jugoslovanskih republikah. Posebno tesna je bila povezava s člani zvezne komisije za izdelavo vegetacijske karte Jugoslavije, ki so se lani ponovno sestali k posvetu za reševanje skupnih problemov, zlasti še za vztrajno borbo za sklenitev nove štiriletne pogodbe (1967—1970) o nadaljevanju vegetacijskega kartiranja z Zveznim skladom za financiranje znanstvene dejavnosti.

Stiki s sorodnimi ustanovami in znanstveniki v tujini zajemajo večino evropskih držav. To velja posebno za sosednje države Avstrijo, Italijo, Madžarsko, Bolgarijo in Romunijo. Po-

buda za navezovanje stikov ter deloma tudi za sodelovanje prihaja od mnogih strani iz tujine, zlasti glede zamenjave literature, dajanja podatkov, študijske zamenjave strokovnjakov ipd. Tem številnim željam in predlogom žal ni mogoče vedno ustreči.

Naš inštitut se vedno bolj razvija v mnogo iskano in obiskovano posvetovalno in izobraževalno središče, kjer zlasti mlajši biologi iščejo znanstvene pomoči, razne ustanove in organizacije pa prosijo za konkretno raziskovalno pomoč.

VI. Obiski in gostovanja

Z razširjajočo se mrežo stikov in sodelovanja se množijo tudi obiski in gostovanja domačih in tujih znanstvenikov, ki uradno ali zasebno obiskujejo naš inštitut, bodisi mimogrede na potovanju ali pa tudi za dalje časa, želeč se seznaniti z delom inštituta in posameznih njegovih sodelavcev in proseč za konkretno pomoč v določeni študijski zadevi. Največ obiskovalcev prihaja v vegetacijski sezoni, ko so člani inštituta najbolj zaposleni s terenskim delom. V središču vsega prometa obiskovalcev je upravnik J. Hadži, ki kot biološki polihistor radodarno razdeljuje svoje znanje in skušnje vsem željnim in potrebnim. Številnih domačih obiskovalcev, ki bolj ali manj redno prihajajo v naš inštitut, ne navajamo poimensko, ker jih je preveč. Iz drugih jugoslovanskih republik so nas obiskali: akad. profesor dr. inž. Pavle F u k a r e k (Sarajevo, Šumarska fakulteta), asistentka Marija B e d a l o v (Zagreb, Institut za botaniku Sveučilišta), inž. Anka D i n i ć (Beograd, Institut za biološka istraživanja), Zdravko S t e v č i ć (Rovinj, Institut za biologiju mora JAZU).

Naš inštitut so obiskali tile tuji gostje: prof. dr. T. O r g h i d a n in ga. D u m i t r e s c u , oba iz Bukarešte; profesor dr. M. H e c h t , New York; prof. dr. Sandro P i g n a t t i in njegova žena dr. Erika P i g n a t t i - W i k u s (Trst, Istituto di Botanica); dr. Livio P o l d i n i (istočtam); prof. dr. Alberto H o f m a n n (Torino); doc. dr. Teofil W o j t e r s k i (Poznanj, Instytut systematiki i geografii rošlin); dr. A. van der W e r f f (Wageningen); dr. Heinz O t t o (Dunaj, Pflanzenphysiologisches Institut der Universität); dr. Harald N i k l f e l d (Gradec, Institut für systematische Botanik); prof. dr. Heinrich W a g n e r (Dunaj, Institut für Botanik an der Hochschule für Bodenkultur); doc. dr. Paul S e i b e r t (München, Abteilung für Vegetationskunde der Bayerischen Anstalt für Gewässerkunde) in drugi.

Omeniti je treba uradne obiske zastopnikov oblasti, ki so se zanimali za delovne razmere in delovni program inštituta, posebej še glede na istoimenske ustanove (Inštitut za biologijo univerze, Biološki inštitut medicinske fakultete): Miloš P o l j a n š e k, pomočnik predsednika Zveznega sveta za koordinacijo znanstvenega dela (6. IV.); Marijan L a h, pomočnik republiškega sekretarja za prosveto in kulturo, inž. Stojan A r m i č (18. XI.) ter referent za biologijo na srednjih šolah, prof. Brane V e s e l.

VII. Objavljena in neobjavljena dela

Inštitutski sodelavci so napisali lepo število znanstvenih razprav, elaboratov, recenzij, poročil ipd., od katerih pa je bilo le manjše število objavljenih v tisku. Precejšnje število del je bilo oddanih v tisk v domačih in tujih časopisih in zbornikih, kjer čakajo na objavo, druga so še v rokopisu pri avtorjih, nekaj pa je elaboratov s pravico javnosti, ki so strojepisno razmnoženi za potrebe pogodbenih naročnikov.

a) V tisku objavljena znanstvena dela

1. B o l e J., 1967: Mehkužci in zoogeografski položaj Rakovega Škocjana. — Varstvo narave, 5: 129—137, Ljubljana.

2. B o l e J., 1967: Taksonomska, ekološka in zoogeografska problematika družine Hydrobiidae (Gastropoda) iz poročja Ljubljanice. prave IV. razr. SAZU, 10 (2): 109—120, Ljubljana. — Razprave IV. razr. SAZU, 10 (2): 75—108, Ljubljana.

3. B o l e J., 1967: Polži iz freatičnih voda Jugoslavije. — Raz-

4. C a r n e l u t t i J. in Š. M i c h i e l i, 1967: Makrolepidopteri Triglavskega narodnega parka in okolice (I) /Lepidoptera, Rhopalocera, Hesperioidea/. — Varstvo narave, 5: 107—127, Ljubljana.

5. G r o m S., 1967: Die pflanzengeographische Bedeutung einiger Moos-Taxa im Slowenischen Küstenland. — Mitteil. Ostalpin-dinarisch. pflanzensoziol. Arbeitsgemeinsch., 7: 73—76, Trst.

6. H a d ž i J., 1967: Lisenkizam i dijalektički materijalizam. — Zbornik »Marks i savremenost«, 3: 237—240, Beograd.

7. H a d ž i J., 1967: Pančić i evolucionizam. — Pančićev zbornik SANU: 157—164, Beograd.

8. M u n d a I. in D. Z a v o d n i k 1967: Algenbestände als Konzentrationen organischen Materials im Meer. — Helgoländer wissenschaft. Meeresuntersuchungen, 15: 622—629.

9. M u n d a I., 1967: Changes in the Algal Vegetation of a Part of the Deltaic Area in the Southern Netherlands (Veerse Meer) after its Closure. — Botanica Marina, 10/1—2: 141—157, Hamburg.

10. Munda I., 1967: Der Einfluss der Salinität auf die chemische Zusammensetzung, das Wachstum und die Fruktifizierung einiger Fucaceen. — *Nova Hedwigia*, 15: 471—508, Lehre.

11. Wraber M., 1967: Genetska veza između vegetacijskih i talnih jedinica na karbonatnom području Visokog krša Slovenije. — *Zemljište i biljka*, 16/1—3: 557—564, Beograd.

12. Wraber M., Ökologische und pflanzensoziologische Charakteristik der Vegetation des slowenischen küstenländischen Karstgebietes. — *Mitteil. Ostalpin-dinarisch. pflanzensoziol. Arbeitsgemeinschaft.*, 7: 3—32, Trst.

13. Wraber T., 1967: Das Caricetum firmae des Notranjski Snežnik (1796 m). — *Mitteil. Ostalpin-dinarisch. pflanzensoziol. Arbeitsgemeinschaft.*, 7: 167—172, Trst.

14. Wraber T., 1967: Nekateri nove ali redke vrste v flori Julijskih Alp (II). — *Varstvo narave*, 5 (1966): 53—65, Ljubljana.

15. Zupančič M., 1967: Der dinarische Bergahorn — Buchenwald (*Aceri-Fagetum dinaricum*) im slowenischen Hochkarstgebiet. — *Mitteil. Ostalpin-dinarisch. pflanzensoziol. Arbeitsgemeinschaft.*, 7: 89—95, Trst.

b) V tisk predložena znanstvena dela

1. Hadži J.: Nova teza o izvoru in razvoju iglokožcev. — *Razprave IV. razr. SAZU*, 11, Ljubljana.

2. Hadži J.: Pravi značaj človeške ribice. — *Naše jame*, 9, Ljubljana.

3. Hadži J.: Novi pogledi na filogenezu životinjskog sveta. — *SANU*, Beograd, posebna knjiga.

4. Hadži J.: Poti razvoja živalstva. — *Ilustr. enciklopedija živalstva*, 8, Mlad. knjiga, Ljubljana.

5. Munda I.: Observations on the Benthic Marine Algae in a Land-Locked-Fjord (Nordasvatner) near Bergen, Western Norway (with 6 plates). — *Nova Hedwigia* XIV/2—4: 519—548, Lehre.

6. Puncer I.: Das Ausklingen des Dinarischen Buchen — Tannenwaldes am Übergang des dinarischen in das subpannonische Gebiet Sloweniens. — *Verhandl. Zool.-Bot. Ges. Wien*, 107; 9 tipkop. str. (in karta).

7. Wraber M.: Šumska vegetacija Slovenije. — *Enciklopedija Jugoslavije*. — 52 tipkop. str.

8. Wraber M.: Über Verbreitung, Ökologie und systematische Gliederung der Eichen-Hainbuchenwälder in Slowenien (mit 1 Vegetationstabelle). — *Beihefte Fedde's Repert. spec. nov.* — 14 tipkop. str.

9. Wraber M.: Die Pflanzensoziologie als Helferin im Kampfe gegen Erosion und Hochwasser. — *Zbornik o 1. mednarodnem simpoziju o borbi proti povodnjim, Celovec 1967*; 14 tipkop. str.

10. Wraber M.: Vegetationsentwicklung auf Waldbrandflächen in Silikatgebieten der slowenischen Südostalpen. — *Zbornik o 11. simpoziju o sindinamiki vegetacije v kraju Rinteln/Weser*. — 9 tipkop. str. + sukses. shema.

11. Wraber M.: Die azidophilen Föhrenwälder des slowenischen pannonischen Randgebietes. — *Verhandl. Zool.-Bot. Ges. Wien*, 107; 8 tipkop. str.

c) V tisku objavljena poljudnoznanstvena dela, učbeniki, recenzije, poročila ipd.

1. Hadži J., 1967: Zoologija za gimnazije. — Drž. zal. Slov., Ljubljana, 242 str.
2. Puncer I. in M. Zupančič, 1967: Vzhodnoalpsko-dinarska sekcija mednarodne zveze za preučevanje vegetacije. — Gozd. vestnik, 25/3—4: 95—97, Ljubljana.
3. Wraber M., 1967: Naši pragozdni rezervati. — Proteus, 29/9 do 10: 243—246, Ljubljana.
4. Wraber M., 1967: Geobotanično raziskovanje na Ogrskem. — Gozd. vestnik, 25/3—4: 101—104, Ljubljana.
5. Wraber M., 1967: Več recenzij in poročil o publikacijah naravovarstvene vsebine, objavljenih v »Varstvu narave«, 5: 191—192, 192, 192—195, 196, 198, 199 (skupaj 5 str. petita).

č) Tipkopisno razmnoženi elaborati s pravico javnosti

1. Munda I.: The Algal Vegetation of the SW of Iceland (Snefellsnes, Bardaströnd, Breidafjörður). — Rep. 5, predloženo: 1) The Icelandic Research Foundation, Reykjavik; 2) Naturgripasafen, Reykjavik; 3) Hafransöknastöfunin, Reykjavik; 4) The State Electricity Authority, Reykjavik; 87 tipkop. str. + 9 tabel + 12 profilov.

Načrt dela v letu 1968

Glavna vsebina delovnega načrta za l. 1968 bo v nadaljevanju raziskovalnega dela, kakor ga nakazuje delovno poročilo za l. 1967. Pri tem bodo prevladovale srednjeročne raziskovalne naloge, med njimi mnoge s pogodbeno obveznostjo. Tudi obseg terenskega in kabinetnega dela bo ostal v glavnem isti zaradi nespremenjenega števila inštitutskih sodelavcev, čeprav zlasti pogodbeni dela silijo k razširjenju delovnega obsega in povečanju kadra sodelavcev. Spremembo v obeh smereh onemogoča predvsem pomanjkanje denarnih sredstev, deloma pa tudi pretesni delovni prostori.

Večina inštitutskih članov bo sodelovala pri triletnem programu (1968—1970) raziskovalnega projekta »Naravoslovne raziskave na območju Cerknškega jezera«, ki naj bi ga financiral Sklad Borisa Kidriča. Ta projekt je prvi primer vsestransko usklajenega sodelovanja vseh naravoslovnih strok (10—15).

Upravnik J. Hadži bo pripravil katalog favne Jugoslavije za skupino opilionidov. V ta namen mora prej obdelati gradivo in objaviti rezultate o številnih vrstah, novih za znanost. Determiniral bo gradivo, nabrano na raznih ekskurzijah, in izdelal v ta namen mikroskopske preparate in risbe ter opravil merjenja. Lotil se bo obdelave paščipalcev.

J. Bole bo nadaljeval preučevanje hidrobiid iz porečja Krke in Mirne na Dolenjskem. Končal bo analize polžjih populacij z otokov ob zahodni istrski obali s posebnim ozirom na stopnjo diferenciacije in speciacije ter v primerjavi s speciacijo pri kuščarjih (skupaj s S. Brelihom). Nadaljeval bo revizijo rodu *Zospeum*. Nadaljeval bo taksonomske študije rodu *Hadziella*. Pripravil bo referat o speciaciji podzemeljskih polžev za III. mednarodni malakološki kongres na Dunaju. Predvideva večjo študijsko ekskurzijo v jame in na vrhove apnenih gorstev v severozahodni in srednji Bosni.

J. Carnelutti bo nadaljeval raziskovalno delo v dosednji smeri in v dosedanjem obsegu. Potrebno je intenzivnejše favnistično raziskovalno delo ob slovenski vzhodni in severovzhodni meji, prav tako v Treski, zlasti v zgodnji pomladi in pozni jeseni. Žal se ta zaželeni delovni program ne da realizirati niti približno zaradi pomanjkanja časa in ljudi.

I. Munda bo nadalje raziskovala alge zahodne istrske obale ter nadaljevala taksonomske in biokemične študije algoflore. Predvideva tudi nadaljevanje algoloških študij ob islandskih obalah, če prejme finančno podporo islandskega sklada *Visindasjódur*. V načrtu ima kemijske analize nekaterih predstavnic iz družine *Rhodophyceae*, posebno glede na vsebnost proteinov in vitaminov. Preučevala bo tudi študij sladkovodnih alg v izvirkih ljubljanske okolice. Namerava se udeležiti algološkega kongresa v Španiji (IX. 1968) z referatom o primerjavi podmorske bentonske vegetacije v dveh islandskih fjordih z atlantskimi (*Dyrafjörður*) oziroma arktičnimi vodami (*Raydarfjörður*).

Geobotanična skupina (M. Wraber, M. Zupančič, I. Puncer, M. Prešeren) bo v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki nadaljevala študij in kartiranje vegetacije v merilu 1 : 100.000, toda na topografski podlagi 1 : 50.000. Kartiranje bo zajelo predvidoma južne in zahodne predele slovenskega submediteranskega območja (Koprščina, Sežanski in Komenski Kras, Vipavska dolina, Goriška Brda, Banjščice) s približno površino 950 km² (topografske sekcije 1 : 50.000 Trst 1, 2, Tolmin 3, 4). Predviden je skupen obhod s hrvaškimi kartirci po nekaterih obmejnih predelih med Slovenijo in Hrvaško zaradi usklajevanja vegetacijske sistematike.

Nadaljevalo se bo preučevanje in dopolnilno kartiranje traviščne vegetacije na delno že izdelanih topografskih sekcijah, kjer ta vegetacija doslej ni bila zajeta (V. Petkovšek, F. Suštar). Nadaljeval se bo tudi študij visokogorske flore in vegetacije

alpskih in dinarskih predelov kot priprava za kartiranje (T. Wraber). V načrtu je tudi nadaljnje zbiranje in urejanje briološkega gradiva za spopolnitev slovenske brioteke (S. Grom).

Kabinetno delo geobotanične skupine bo obsegalo analitično in sintetično obdelavo fitosociološkega gradiva (tabeliranje in sistemizacija rastlinskih združb, njihova ekologija in dinamika), izdelavo vegetacijskih kart in legend ter sestavo kompleksnega pogodbenega elaborata za območje Kočevskega Roga, ki je bilo lani skartirano. V načrtu je priprava za tisk ene ali dveh vegetacijskih kart v velikosti topografske sekcije 1 : 50.000 z legendo in s komentarjem. V ta namen so potrebne skrbne organizacijsko-tehnične priprave in poglobljen študij sinekologije, singenitike in sintaksonomije rastlinskih združb. Finančna sredstva za tisk vegetacijskih kart so deloma zagotovljena. Pri objavljanju vegetacijskih kart imajo posamezne ustanove — nositeljice projekta o izdelavi vegetacijske karte Jugoslavije — precejšnjo svobodo, da se pokažejo razlike v uporabljeni tehniki in metodiki ter da se na podlagi kritične presoje izbere tisti način, ki bo najprikladnejši za končno objavo vegetacijske karte Jugoslavije (1 : 200.000).

M. Wraber in M. Zupančič se bosta udeležila IX. simpozija vzhodnoalpsko-dinarskih fitosociologov v Camerinu v Italiji (23.—27. VI. 1968) in pripravila referate. M. Wraber ima v načrtu udeležbo pri 12. mednarodnem simpoziju o problemih vegetacijskih mej, ki ga priredi Mednarodna zveza za nauk o vegetaciji v kraju Rinteln/Weser v Zah. Nemčiji (8.—11. IV. 1968) in ki bo združen s posvetom vodilnih fitosociologov o problemih vegetacijskega sistema (6.—7. IV. 1968). Udeležiti se namerava tudi mednarodnega simpozija o problemih povezave med mediteransko in srednjeevropsko floro, ki ga organizirata Institut für systematische Botanik und Pflanzengeographie (Halle/Saale) in Biologische Gesellschaft der Deutschen Demokratischen Republik v kraju Halle/Saale (1.—6. VII. 1968). Kot uradni delegat jugoslovanske vlade se bo udeležil XIV. zasedanja Mednarodne komisije za varstvo alpskih pokrajin (C. I. P. R. A.) v kraju Chambéry v Franciji (v prvi polovici IX. 1968); v tej zvezi namerava po več kakor 30 letih obiskati Montpellier v južni Franciji, kraj svoje specializacije v fitosociologiji, kamor ga že dolga leta vabi prof. J. Braun-Blanquet, vodja slavne Station internationale de Géobotanique méditerranéenne et alpine. Za vsak simpozij bo pripravil referat.

ODBOR ZA UREJANJE FAVNE, FLORE IN GEJE SLOVENIJE

Poročilo o delu v letu 1967
in program dela za leto 1968

Inventarizacijo favne v obliki kartoteke smo ustrezno programu nadaljevali tudi v letu 1967. Izpisanih je bilo 781 listkov, tako da jih imamo sedaj vsega skupaj 22.358.

Razen tega smo veliko kartonov že prej registriranih vrst živali dopolnjevali z novimi podatki iz tekočih publikacij.

Medakademijski odbor za floro in favno Jugoslavije je nadaljeval z organizacijo in izdajanjem kataloga flore in kataloga favne Jugoslavije.

V letu 1967 so izšli naslednji zvezki:

1. Dr. B. Djulic in dr. Dj. Miric — Mammalia
2. Dr. P. Us — Orthoptera
3. Doc. dr. B. Sket — Isopoda (aquatica)
4. Prof. dr. V. Blečič — Gymnospermae

Za tisk sta pripravljena 2 zvezka:

1. Dr. A. Martinčič — Bryophyta Musci
2. E. Pretner — Bathysciinae

V obdelavi so naslednje živalske oz. rastlinske skupine:

Reptilia, Carabida, Aphaniptera Diplopoda, Araneida, Collembola, Syrphidae, Aves, Gastropoda, Pseudoscorpionidea Coleoptera aquatica, Dialypetalidae.

Sodelavci zvezka Dialypetalidae (iz vseh republik Jugoslavije) so imeli v novembru v Ljubljani delovni sestanek, kjer so si razdelili delo. Plenarni sestanek je bil odložen zaradi bolezni predsednika odbora.

INSTITUT ZA ZGODOVINO

Sekcija za občo in narodno zgodovino

Poročilo o delu v letu 1967

I. Glavno kolektivno delo v okviru sekcije je bilo ob podpori Sklada Borisa Kidriča namenjeno *Gospodarski in družbeni zgodovini Slovencev*.

1. Skupina Agrarne panoge se približujejo svoji sklepni fazi. Glavno delo je opravljala ožja redakcija (dr. P. Blaznik, dr. B. Grafenauer, dr. S. Vilfan), ki je določila enotna načela, po katerih se rokopisi različnih avtorjev pripravijo za tisk. Na skupnih sejah vseh treh članov so se obravnavala vsa problematična mesta in na podlagi sklepov so bili vnešeni v rokopise soglasno sprejeti popravki ali spremembe. Take tekste je ožja redakcija predložila članom agrarnega odseka. Na skupnih sejah je prišlo pri tako prečiščenih geslih le še do posameznih sprememb v podrobnostih, tako da so ti rokopisi godni za tisk. Na ta način je od skupnih 35 gesel dobilo 10 njih končno obliko. Dr. Vilfan je izdelal za gospodarski del nemške resumeje po posameznih geslih in sicer predvsem za tista, ki so dobila definitivno obliko. Pri socialno zgodovinskem delu se je izvajalo načelo, da se gesla Zemljiško gospodarstvo, Osebni položaj in Agrarna imovinska razmerja obdelajo v nemškem povzetku paralelno in je dr. Vilfan na ta način sestavil nemški povzetek do praga 18. stoletja. Akad. dr. M. Kos je do kraja izdelal karto Kolonizacija slovenskega ozemlja. Za ponazoritev gesla Kmečki dom je bila izrisana karta, ki naj prikazuje razmerje med zidanimi in lesenimi stavbami v začetku 19. stoletja po posameznih primerih. Gradivo je na osnovi franciscejskih katastrskih map zbrala višja arhivarka Majda Smole. Kot prilogo h geslu Zemljiška gospodarstva je dr. Vilfan izdelal karto Zemljiška gospodarstva v 17. stoletju od Trsta do vključno Brkinov.

2. Na novo je bila pritegnjena v obdelavo skupina *Mere in uteži*. Delo sta prevzela dr. P. Blaznik in dr. S. Vilfan. P. Blaz-

nik je predvsem vzpostavljajal zvezo med starejšimi in novejšimi urbarji za isto zemljiško gospostvo in pri tem ugotavljal notranjo relacijo merskih sistemov v okviru enega gospostva, hkrati pa je to relacijo povezoval z ljubljansko mero, kar bo v nadaljnjem omogočilo preračunavo za metrsko mero. — S. Vilfan je predvsem obdeloval posamezne obsežnejše vire, ki dajejo bodisi povezavo med posameznimi kraji, bodisi notranje relacije v nekem kraju.

II. Sekcija je za Slovenijo nadaljevala z delom v okviru medakademijskega odbora za *Historično-topografski leksikon in atlas srednjeveške Jugoslavije*. Akad. dr. M. Kos je nadaljeval z dokončno redakcijo gradiva za Kranjsko in dopolnjeval gradivo za Primorsko. — Dr. Blaznik je dopolnjeval gradivo za Štajersko. Med drugim je črpal material iz zbirke Stockurbare v Deželnem arhivu v Gradcu, kjer je bival 20 dni s pomočjo sredstev, ki jih je naklonil Zvezni fond za financiranje znanstvenega udejstvovanja. Pri obdelavi obsežnega gradiva se je posluževal v veliki meri katastrskih map in specialk, na podlagi katerih je uspešno lokaliziral vrsto doslej neubiciranih imen. — I. Zelko je dopolnjeval gradivo za Prekmurje in se v zvezi s tem mudil v septembru na Madžarskem. Obdelovanje materiala je napredovalo v taki meri, da se bo v doglednem času lotil končnega redigiranja.

III. Sekcija je za Slovenijo sodelovala še pri nekaterih medakademijskih odborih, ki obstajajo pri Svetu akademij SFR J:

a) *Odbor za slovar srednjeveške latinščine v Jugoslaviji*. Ta je svoje delo v glavnem končal. Natis prve knjige slovarja se je zaradi pomanjkanja denarnih sredstev zakasnil.

b) *Odbor za slovar novoveške latinščine v Jugoslaviji*. Ta na novo ustanovljeni odbor je z delom šele začel. Pripravljen je načrt za delo sodelavcev iz Slovenije.

c) *Odbor za repertorij srednjeveških historičnih virov*. Za to mednarodno znanstveno podjetje so sodelavci iz naše sekcije in iz Jugoslavije vobče svoje delo v glavnem končali. V letu 1967 je pri Istituto storico italiano per il medio evo izšla druga knjiga »Repertorium fontium historiae medii aevi«.

č) Za na novo ustanovljeni *Odbor za kolonizacijo jugoslovanskih pokrajin* je bil napravljen načrt dela za Slovenijo in pridobljeni so bili sodelavci.

Načrt za delo v letu 1968

I. Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev

1. Delo na skupini *Agrarne panoge* bo zaključeno.

2. *Mere in uteži*. V letu 1968 naj bi zbirali terenske podatke za današnje razširjenosti lokalnih nazivov za razne mere z označbo obsega. Delo v arhivih bo usmerjeno predvsem v zbiranje podatkov iz rektifikacijskih dominikalnih aktov in v pregled metroloških podatkov po reformiranih urbarjih za nekdanjo Notranjo Avstrijo.

II. Historično-topografski leksikon in atlas srednjeveške Slovenije

Akad. dr. M. Kos bo pripravil gradivo za Kranjsko za tisk. Dr. P. Blaznik bo dopolnjeval gradivo za Štajersko. Zbrano gradivo bo vnaprej obdeloval po ustaljeni metodi s pomočjo katastrskih map, specialk in s terenskim delom. I. Zelko bo skušal dokončati zbiranje gradiva za Prekmurje. Po končani obdelavi bo začel redigirati material v dokončno obliko.

III. Nadaljevalo se bo delo pri zgoraj navedenih medakademijskih odborih Sveta akademij SFRJ.

Delo oddelka za bibliografijo

1. Knjižnica sekcije

Prirastek v letu 1967 znaša 652 zvezkov, ki so vpisani v inventarni in signaturni katalog, kartotečni listki za avtorski in stvarni katalog so izdelani in ustavljeni.

2. Centralni katalog inozemskih zgodovinskih del v znanstvenih knjižnicah Slovenije

Pregledane so v Narodni in univerzitetni knjižnici signaturne številke 170.000—175.000, pregledan je prirastek Študijske knjižnice v Novem mestu l. 1955/1967 (24.—30. IX. 1967), pregledan je letni prirastek Študijskih knjižnic v Ravnah in Mariboru. Inkorporirano je gradivo Narodne in univerzitetne knjižnice in delno gradivo iz knjižnice v Novem mestu.

3. Retrospektivna slovenska zgodovinska bibliografija

Za bibliografijo člankov sta oddala sodelavca Peter Ribnikar, arhivar Arhiva Slovenije, 500 listkov (Novice 1857, 1858) in Ema Umek, arhivar Arhiva Slovenije, 500 listkov (Dolenjske

Novice, ki so s tem dokončno pregledane). Katalogizacijo, inkorporacijo in drugo delo za Centralni katalog in Retrospektivno bibliografijo opravlja Slava Pipp, hon. knjižničarka; pregled knjižnic, kontrolo dela in gesla za stvarni katalog hon. znanstveni sodelavec dr. Melitta Pivec-Stelè.

4. Drugo

Dr. M. Pivec-Stelè se je udeležila 13. in 14. X. 1967 Kongresa slovenskih knjižničarjev (Celje—Slovenj Gradec—Ravne) in 20.—30. XI. 1967 pregledala v Parizu v Archives Nationales novo gradivo o Ilirskih provincah, v Bibliothèque Nationale pa literaturo in v Archives des Affaires Étrangères arhivalije o kongresu Svete alianse v Ljubljani 1821.

Načrt dela za leto 1968

1. Centralni katalog inozemskih zgodovinskih del v znanstvenih knjižnicah Slovenije

Nadaljevanje pregleda Narodne in univerzitetne knjižnice, pregled prirastka Študijske knjižnice v Celju v letih 1960/1968 (1 teden), nadaljevanje inkorporacije do sedaj pregledanih knjižnic.

2. Retrospektivna slovenska zgodovinska bibliografija

Nadaljevanje pregleda Novic, pregled časopisa Mitteilungen des Instituts für österreichische Geschichtsforschung. — Pregled protokolov v Archivio storico v Trstu z ozirom na evakuirani ilirski arhiv (2 tedna).

Sekcija za zgodovino umetnosti

Poročilo o delu v letu 1967

Omejena materialna sredstva so nas prisilila, da smo svoje delo osredotočili predvsem na kabinetni študij in v izpopolnjevanje temeljne kartoteke umetnostnih spomenikov Slovenije in gradivo o Ilirskih provincah, v Bibliothèque National pa literarkartoteke umetnikov. Vanji smo vnašali tako terenske zapiske in izsledke kot bibliografske podatke in ekscerpte iz starejših periodik, ki smo jih sistematično pregledovali. Vzporedno s tem je nastajala tudi specialna kartoteka umetnostnih spomenikov 17. stoletja kot obdobja, ki je v naši umetnostni zgodovini še zelo malo raziskano. Delno smo dopolnili tudi fototeko in zbirko

negativov. Hud udarec je bila za nas smrt fotografskega mojstra tov. Boža Štajerja, ki je našo fototeko med svojim službovanjem na SAZU obogatil z mnogimi odličnimi posnetki in nam je bil vedno prijazen in odličen pomočnik, pa naj je šlo za laboratorijska ali za terenska dela.

Praktična nuja in študijsko delo nam narekuje, da prav dokumentacijski službi posvečamo veliko skrb, ker naša stroka zelo pogreša študijski dokumentacijski center. Ta ideal bi radi v našem okviru dosegli, vendar bi bilo za ta namen potrebno okrepiti predvsem ekscerptorsko mrežo, nujni pa bi bili tudi večji krediti za posnemanje načrtov in za izpopolnitev fototeke. Zaradi pomanjkanja sredstev je nekoliko zastalo zbiranje virov za umetnostno zgodovino Slovenije.

Z Zavodom za spomeniško varstvo v Kranju je Sekcija sodelovala pri obnovi in raziskavi romanske dvojne kapele na Malem gradu v Kamniku; dela je študijsko vodil dr. E. Cevc. Ta akcija se bo nadaljevala tudi v letu 1968, dokončna prezentacija spomenika pa bo končana verjetno 1969. Rezultati bodo objavljeni ob zaključku del.

Ostalo terensko delo je veljalo predvsem študiju posameznih spomenikov v zvezi s temeljno kartoteko. Med najinteresnejša nova odkritja spada kip iz zadnje četrtine 14. stoletja, najden v Dravski dolini. Po dolgoletnem programu sekcije smo nadaljevali tudi z revizijo spomenikov srednjega veka in renesančnega časa, s študijem slikarskih spomenikov 17. stoletja ter objektov, zlasti kiparskih in arhitekturnih, 19. stoletja. Posebno pozornost smo posvetili »romanizujoči smeri« v umetnosti, zlasti še arhitekturni, 15. stoletja in njenim nasledkom v prvi polovici 16. stoletja.

Načelnik sekcije, akad. dr. Stelè je predaval v Salzburgu o ljubljanskih galerijah, obiskal razstavo avstrijske gotike v Kremsu ob Donavi, pri kateri je bil tudi v častnem odboru in v zvezi s problematiko stilnih prehodov iz Italije v Srednjo Evropo študiral gotske freske subalpinskega pasu v Riminiju, Bergamu in Valtellini.

Višji znanstveni sodelavec dr. E. Cevc je obiskal razstavo avstrijske gotike v Kremsu, nato pa v nekajdnevnem študiju na Dunaju zasledoval dokumente o nekaterih umetnikih, ki so v 16. in 17. stoletju delovali na Slovenskem, zasledoval pa tudi zveze med dunajsko in ljubljansko arhitekturo druge polovice 19. stoletja.

Kot gost nas je obiskal akademik in univ. prof. dr. Jaroslav Pešina iz Prage. Ogledal si je več spomenikov naše srednjeveške

umetnosti, zlasti slikarskih, in 20. oktobra predaval v okviru SAZU o mojstru Teodoriku Praškemu in njegovem položaju v češkem in evropskem slikarstvu 14. stoletja.

Sekcija je sodelovala tudi pri študijski pripravi spominske razstave slikarja Jožefa Tominca, ki je v nekoliko spremenjenem sestavu bila prenešana iz Gorice v ljubljansko Narodno galerijo.

Sekcija za arheologijo

Poročilo o delu v letu 1967

Tudi v letu 1967 je sekcija za arheologijo nadaljevala delo na medakademijskih nalogah. Pri Arheološki karti Jugoslavije se je nadaljevalo delo predvsem za področja Srbije in Slovenije. Pregledane so bile že preje sestavljene shede za ostala področja Jugoslavije. Urejena so bila finančna vprašanja Odbora s strani Zveznega fonda za znanstveno delo. V okviru del medakademijske naloge Tabula Imperii Romani so bile v letu 1967 dokončane korekture za list Aquincum (Budapest) v redakciji Madžarske akademije znanosti. Na seji ekspertov v Rimu 1967 (meseca maja) je bil sekretar Odbora TIR dr. Jože Kastelic. Izvedena je bila organizacija za delo na listu Naissus (Niš). Razdeljene so bile naloge posameznim domačim sodelavcem za terene na ozemlju Jugoslavije in inozemskim sodelavcem drugih držav (Bolgarije, Grčije, Albanije in v manjši meri Romunije ter Italije), ki jih ta list obsega. Urejena so bila finančna vprašanja Odbora s strani Zveznega fonda za znanstveno delo.

Za Sklad Borisa Kidriča je sekcija dokončala drugo fazo dela na Arheološki karti Slovenije, pri kateri sodelujeta Narodni muzej in Zavod za spomeniško varstvo SRS. Redakcijska komisija (S. Gabrovec, S. Pahič, P. Petru, J. Šašel) je obdelala arheološko-topografske enote: Postojna, Sežana, Koper, Slovenj Gradec, Murska Sobota, Kočevje, Celje ter Ljutomer. Pripravljene so tudi uvodni članki: Dosedanja prizadevanja za arheološko karto Slovenije (P. Petru); Poselitvena zgodovina Slovenije v antiki (J. Šašel); Poselitvena zgodovina Slovenije v paleolitiku (S. Osole); Geografska podoba Slovenije v pleistocenu (D. Meze); Favna Slovenije v predzgodovinskih dobah (I. Rakovec); Vegetacija v predzgodovinskih dobah (A. Šercelj); poleg tega je vključen del bibliografije in novi podatki za Arheološko karto Jugoslavije (medakademijska tema).

Višji znanstveni sodelavec dr. ing. Mitja Brodar je s sodelovanjem Gorenjskega muzeja v Kranju nadaljeval od 5. do 17. VI. 1967 paleolitsko izkopavanje v Poljšiški cerkvi pri Gorjah. Kulturna plast iz zadnjih faz pleistocena je v glavnem prekopana; toda, ker so geološke prilike še nejasne, bo treba izkopavanja še nadaljevati. Ob tej priliki je tudi sondiral v Zadnji skali pri Gorjah in spodmolu Na stovcu v bližini Poljšice. Arheoloških najdb ni bilo, v obeh primerih pa je ugotovljena zveza jamskih sedimentov s pleistocensko moreno. Med letom je rekognosciral v Ajdovski jami na Babni gori med Bitnjem in Jerko, v jami Kok nad Nomnjem, v Ajdovski jami pod Resevno pri Šentjurju, v Škodavnici pri Sv. Hieronimu nad Vranskim in v Šolarjevi luknji pri Gorjah. Dokončal je študijo o koščenih konicah iz starejših faz mlajšega paleolitika, odkritih na ozemlju Nemčije in Avstrije. Dopolnjeval je kartoteko paleolitskega slovstva in kartoteko paleolitskih najdišč. V Poljšiški cerkvi izkopano arheološko in paleontološko gradivo je očistil, oštevilčil in pripravil za nadaljnjo obdelavo. V oktobru se je udeležil 5. mednarodnega simpozija za paleolitsko nomenklaturu, ki je bil tokrat v Halle a. d. Saale (DDR).

Višji znanstveni sodelavec dr. Alojz Šercelj je izvršil antrakotomske in ksilotomske analize arheoloških najdišč (Županov spodmol, Poljšiška cerkev, Ljubljana). Palinološko je preiskal sedimente iz vrtin pred Postojnsko jamo in uredil gradivo vanje temeljne kartoteke umetnostnih spomenikov Slovenije in iz vrtin na Ljubljanskem barju za pelodne analize. Izvršil je več vrtanj na Krasu in na Pokljuki. Konec oktobra je za eno leto odšel v Stuttgart, kjer na botaničnem inštitutu opravlja pelodne analize iz naših sedimentov.

Višji strokovni sodelavec Staško Jesse je poleg rednega bibliotekarskega dela tehnično uredil 17. zvezek Arheološkega vestnika, pripravil za tisk tudi 18. zvezek, v glavnem 6. zvezek Razprav 1. razreda in pripravil za redakcijo gradivo za 19. zvezek Arheološkega vestnika (Klemenčev zbornik).

Višji strokovni sodelavec Jaroslav Šašel je v sklopu teme Arheološke karte Slovenije skupaj z redakcijskim teamom zaključil drugo fazo dela na karti in opravil v tej zvezi nekaj terenskih ogledov. Delal je na »Clausurae Alpium Iuliarum«, katerih arheološko-topografski podatki bodo vključeni v Arheološko karto Slovenije, podrobno pa obdelani za temo medakademijskega odbora za antični limes. Na povabilo univerze v Tel Avivu se je kot njen gost udeležil s predavanjem »Alpes Iulianae« 7. mednarodnega kongresa za študij rimskega limesa; univerza

mu je tudi omogočila ogled mnogih izraelskih muzejev in arheoloških najdišč. Na kolokviju Arheološkega društva Slovenije v Celju je predaval o vzhodno-alpskih administrativnih področjih v antiki. Jeseni je s predavanjem »Praetentura Italiae et Alpium« sodeloval na 5. mednarodnem kongresu za grško in latinsko epigrafiko v Cambridge-u ter ob tej priliki obiskal muzeje v Cambridge-u, Oxfordu in Londonu.

Publicistična dejavnost članov sekcije v letu 1967:

dr. Mitja Brodar

Cetrto izkopavanje v Mokriški jami. Arheološki vestnik 17, 1966 (1967).

Površinska paleolitska najdba iz Ruperč vrha na Dolenjskem. Arheološki vestnik 17, 1966 (1967).

Ocena knjige: L. Vértes, Tata. Arheološki vestnik 17, 1966 (1967).

dr. Alojz Šercelj

Quartäre Vegetationsgeschichte Jugoslawiens auf palynologischer Grundlage. Haag.

Jaroslav Šašel

Huldigung norischer Stämme am Magdalensberg in Kärnten. Historia 16, 1967.

Bibliografski pregled in pregled izkopavanj v Fasti archeologici XIX, 1967.

Prispevki za leksika: ocene, prikazi in notice v Arheološkem vestniku 17, 166 (1967) in v Argu 4—6, 1965—1967 (1967).

Načrt dela za leto 1968

Glavno delo sekcije bo v letu 1968 na medakademijskih temah: Arheološka karta Jugoslavije (AKJ) in Tabula Imperii Romani (TIR). Pri AKJ bo glavno delo v zbiranju shedarijev. Vzporedno z zbiranjem bo potekalo tudi redigiranje gradiva. Odbor za TIR bo osredotočil vse delo na list Naissus, in sicer v sodelovanju z jugoslovanskimi in tujimi delavci, katerih teritorij zajema list (v večji meri z Bolgari, Grki in Albanci ter v manjši meri z Romuni in Italijani). V letu 1968 bo tudi sestanek vseh ekspertov, ki delajo pri TIR.

Slovenska komisija odbora za materialno kulturo Jugoslovani bo vsa dela zaključila in jih predala odboru pri Srpski akademiji nauka i umetnosti.

V 3. fazi Arheološke karte Slovenije bodo obdelana še preostala najdišča arheološko-topografskih enot: Novo mesto, Krško, Črnomelj, Ptuj ter članki: Naselitvena zgodovina Slovenije v mlajši kameni dobi (S. Pahič); Naselitvena zgodovina Slovenije v starejši in mlajši železni dobi (S. Gabrovec); Naselit-

vena zgodovina Slovenije v zgodnjem srednjem veku (J. Kaste-
lic); Antični kraški limes (P. Petru); Rimske ceste v Sloveniji
(J. Šašel) in Bibliografija (S. Jesse). Razen tega bo opravljena
tretja — dokončna — redakcija vseh tekstov. Izdelanih bo 10
zemljevidov poselitve Slovenije v posameznih obdobjih. Do
konca leta bo po možnosti pripravljen ves tekst za tisk. Začele
pa se bodo predpriprave za nadaljnje zbiranje gradiva s slo-
venskega etničnega ozemlja.

J. Šašel bo končal slovenski del 1. faze teme o kasnoantičnih
zaporah in pričel z delom za medakademijski odbor za izdajo la-
tinskih napisov.

V letu 1968 bo sekcija poleg dveh sondiranj v jamah na
Primorskem nadaljevala izkopavanja ledenodobnega najdišča v
Poljšiški cerkvi pri Gorjah (skupaj z Gorenjskim muzejem) in
opravila nekaj paleolitskih rekognosciranj. Nadaljevala bo z
obdelavo gradiva iz mezolitske postaje Pod Črmukljo pri Šem-
bijah ter iz paleolitske postaje Jama v Lozi pri Orehku in Polj-
šiške cerkve pri Gorjah. Nadaljevala bo tudi s študijem koščenih
konic zgodnjega mlajšega paleolitika.

V zvezi z deli na Arheološki karti Slovenije bomo reko-
gnoscirali posamezna arheološka najdišča.

Palinološki laboratorij namerava vrtati na kraških poljih
Like in Bosne v zvezi s študijem povezave vegetacije v Sloveniji
z jugovzhodnimi teritoriji; laboratorijsko pa bo obdeloval gra-
divo iz vrtine na ljubljanskem barju in hkrati ksilotomsko in
antrakotomsko analiziral izkopanine arheoloških najdišč.

ORIENTALISTIČNI INŠTITUT

Poročilo o delu v letu 1967

Delo v Orientalističnem inštitutu se je v letu 1967 nadaljevalo po delovnem programu in po že ustaljenih smernicah.

Orientalistični inštitut je v letu 1967 še gostoval v sobi Pravne sekcije Terminološke komisije SAZU. Ob razdelitvi novih prostorov v tretjem nadstropju glavnega akademijskega poslopja je dobil Orientalistični inštitut svojo sobo, v njej je začel poslovati dne 3. januarja 1968.

Osebnostna sestava Orientalističnega inštituta je skrajno skromna: upravnik profesor dr. Viktor Korošec je poklicno zaposlen primarno na Pravni fakulteti v Ljubljani; edina uslužbenka na Orientalističnem inštitutu je višja knjižničarka Julijana Šušteršič, ki opravlja poleg knjižničarskih poslov tudi vse administrativne posle. Kot občasni honorarni sodelavec pomaga absolvent primerjalnega jezikoslovja Francè Milavec. Za napredok Orientalističnega inštituta bi bilo nujno potrebno, da dobi svojega asistenta, brž ko bo na voljo primeren kandidat.

V letu 1967 je Orientalistični inštitut proučeval novo asiriološko literaturo, evidentiral asiriološke publikacije v Seminarju za prava Starega vzhoda na pravni fakulteti v Ljubljani.

Knjižnica Orientalističnega inštituta je pridobila 35 knjig in 17 letnikov revij, tako da ima sedaj 479 knjižničnih enot.

27. mednarodnega kongresa orientalistov, ki je bil od 12. do 19. avgusta 1967 v Ann Arbor-ju, (Michigan, ZDA), se je udeležil dr. Viktor Korošec in imel dne 14. avgusta 1967 v splošni seji (general session) sekcije za Stari bližnji vzhod predavanje: »The growth of legislation in ancient Mesopotamia and Asia Minor«. Po kongresu se je udeležil 16. mednarodnega svidenja asiriologov (Rencontre Assyriologique Internationale) v Chicagu (od 20. do 22. avgusta 1967) in si ob tej priliki ogledal ogromni tamkajšnji Orientalistični inštitut (Oriental Institute), ki izdaja veliki »asirski slovar« (Assyrian Dictionary). Finančno mu je udeležbo omogočil predvsem Zvezni svet za koordinacijo znan-

stvenih dejavnosti v Beogradu, delno glede potnih stroškov pa Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Pravna fakulteta v Ljubljani.

V času od zadnjega poročila je upravnik dr. V. Korošec objavil: v Zborniku znanstvenih razprav Pravne fakultete v Ljubljani, XXXII, 1966, str. 155—177 članek: Novi fragmenti sumerskega prava iz Ura (z nemškim résuméjem, ki ga bo ponatisnila Bibliotheca Orientalis v Leidenu):

v Arheološkem vestniku 17 (1966), str. 551—554, Ljubljana, dve knjižni poročili o knjigah:

Neumann, Gerhard, Gesten und Gebärden in der griechischen Kunst, Berlin 1965;

Realexikon der Assyriologie, III. Band, 2.—3. Lieferung, 1959, 1964. Več člankov in ocen je oddanih v natis.

Načrt dela za leto 1968

Delovni program Orientalističnega inštituta za leto 1968 obsega:

1. proučevanje novih edicij klinopisnih tekstov;
2. proučevanje nove asiriološke literature;
3. evidentiranje asiriološke literature v drugih knjižnicah v Ljubljani;
4. evidentiranje pravne terminologije;
5. pripravljanje občasnih študijskih sestankov s poročili o novih publikacijah in napredku asiriologije;
6. pedagoška pomoč mladim asiriologom pri poglobljanju asiriološke izobrazbe;
7. sodelovanje pri Društvu orientalistov Jugoslavije v Beogradu;
8. udeležba na 17. mednarodnem svidenju asiriologov (Rencontre Assyriologique Internationale) v Parizu ob koncu junija 1968 ter na mednarodnem zborovanju Société d'Histoire des Droits de l'Antiquité, ki bo v Fribourgu v Švici v septembru 1968;
9. dovršitev knjige o mednarodnih pogodbah, ohranjenih v klinopisni pisavi.

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK

Leksikološka sekcija

Poročilo o delu v letu 1967

Številčno stanje uslužbencev v leksikološki sekciji se ni spremenilo.

Za člana glavnega uredniškega odbora sta bila imenovana dr. L. Legiša in S. Suhadolnik.

K delu za slovar je bil pritegnjen dr. J. Rigler (s polovico delovnega časa).

Tov. M. Janežič je imela 10 dni študijskega dopusta in je obiskala Inštitut za češki jezik v Pragi, tov. I. Kozlevčar je imela 26 dni študijskega dopusta, da se je udeležila seminarja slovaškega jezika v Bratislavi.

Gost leksikološke sekcije je bila letos dr. Zdenka Sochová iz Prage.

Materialno pomoč za honoriranje zunanjih sodelavcev je dal Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti.

Priložnostno je sodelovalo okrog 110 zunanjih honorarnih sodelavcev, predvsem terminologov.

Kot pomožni uredniki so začeli delati tov. M. Cedilnik, D. Maher in F. Žagar.

Organizacijsko se delo za slovar ni spremenilo.

Lani postavljeni načrt v celoti ni bil dosežen, vendar so dela za prvo knjigo slovarja v glavnem zaključena.

Naredili smo tole:

Za redakcijo je bilo grobo pripravljenih 6.252 gesel, obdelanih na drugi stopnji pa 1.021 gesel; obdelava se je dotikala le večjih gesel.

Zredigiranih je bilo 6.344 gesel iz črk D—H, za kar je bilo treba preštudirati 176.476 kartotečnih listkov in ustrezno leksikološko literaturo.

Seminarsko smo podrobno obdelali vprašanje kvalifikatorjev v slovarju.

Določili smo akcente in intonacijo geslom črk E—H ter dopolnjevali oz. usklajali glave gesel A—D.

Predelali smo akcentuacijsko shemo za samostalniki.

V omejenem obsegu smo nadaljevali ekscerpiranje, zlasti iz poljudoznanstvene in najnovejše leposlovne literature. V 103 delih smo izbrali in podčrtali 62.763 besed. Iz tega smo napravili 70.976 novih, z gesli opremljenih listkov.

Poleg tega smo izdelali 172.230 listkov pri posebnem ekscerpiranju: popolni izpisi 20.995 listkov (M. Likar, I. Krečič—M. Ramovš), priložnostni izpisi 1.320 listkov, izpisi za zgodovinski slovar (Hipolitov slovar) 68.200 listkov.

Terminologi in njihovi pomočniki so nam izdelali 81.715 novih listkov z razlagami ali terminološkimi zvezami, v glavnem za četrto knjigo slovarja. Terminologi (pa tudi drugi strokovnjaki) so odgovarjali na posebna vprašanja redaktorjev.

V letu 1967 smo torej pomnožili leksikalno gradivo z 243.206 novimi kartotečnimi listki. Gl. priloženo tabelo.

Novo leksikalno gradivo smo sproti alfabetirali in uvrščali v ustrezne kartoteke.

Splošna kartoteka, na osnovi katere se izdeluje slovar slovenskega sodobnega knjižnega jezika, je imela ob koncu leta 2,813.000 listkov.

Vzporedno z redakcijo slovarja smo izdelovali koordinacijsko kartoteko.

Pripravili smo in stipkali dodatni splošni alfabetarij za črke D—H.

Pregledali smo dodatni splošni alfabetarij A—H in odbrali iz njega še okrog 800 gesel za slovar.

Nadaljevali smo tipkanje splošnega alfabetarija (N—O).

Začeli smo izdelovati alfabetarij za drugo knjigo slovarja (K).

Pripravili smo leksikalno gradivo za izdelavo splošnega alfabetarija črke P.

Znanstveni delavci sekcije so sodelovali kot jezikovni svetovalci pri terminoloških komisijah (medicinska, tehniška), imeli so 13 predavanj in objavili 24 strokovnih člankov.

PREGLED VSEGA DOSLEJ ZBRANEGA LEKSIKALNEGA GRADIVA

Karakteristika skupine	Narejeno v letu 1967		Stanje 31. dec. 1967
I. Literatura 20. stoletja			
a) poezija	1.432	85.705	
b) proza	15.209	450.707	536.412
II. Literatura 2. pol. 19. stol.			
a) poezija		22.647	
b) proza		413.773	436.420
III. Literatura 1750—1850			
a) poezija		37.899	
b) proza		103.676	141.575
IV. Stara literatura			
a) poezija		515	
b) proza		90.919	91.434
V. Ljudska literatura			
a) poezija		92.445	
b) dialektično blago		25.625	118.070
VI. Starejši slovarji	68.200	310.438	310.438
VII. Novejši slovarji		517.141	517.141
VIII. Strokovno			
a) literatura	76.650	541.903	
b) terminologija	81.715	319.280	861.183
IX. Splošna zbirka		997.655	997.655
Skupaj	243.206	4.010.328	4.010.328

Načrt dela za leto 1968

Zredigirali bomo še preostalih 2000 gesel in s tem dokončali celoten osnovni rokopis za prvo knjigo slovarja. Potem bomo ta rokopis pregledali, uskladili in pripravili za tiskarno (črke A—Č do 1. julija, D—H do oktobra).

Zredigirali bomo 2000 gesel za drugo knjigo slovarja.

Izdelali bomo 160.000 novih kartotečnih listkov (70.000 dodatno ekscerpiranje, 20.000 popolni izpisi, 20.000 terminologija, 50.000 zgodovinski slovar).

Dokončali bomo tipkopis splošnega alfabeta črke O, izdelali preostali alfabeta za drugo knjigo slovarja (L—O) in ga razmnožili. Nadaljevali bomo pripravo leksikalnega gradiva za splošni alfabeta črke R.

Dialektološka sekcija

Poročilo o delu v letu 1967

V letu 1967 je bilo za splošnoslovanski lingvistični atlas zapisano narečno gradivo v štirih krajih: Srednja vas v Bohinju (zapisal T. Logar), Luče v Savinjski dolini (zapisal J. Rigler), Šmarje pri Jelšah (zapisala M. Orožen) in Št. Jakob v Rožu na Koroškem (zapisala M. Janežič in J. Rigler). Za Slovenski lingvistični atlas pa je bilo zbrano gradivo v enajstih krajih, in sicer ga je T. Logar zapisal v krajih Ukve v Kanalski dolini in Kneža pri Djekšah na Koroškem; študentje pa so zbrali gradivo, ki ga je z njimi prekontroliral T. Logar, v krajih: Godešič pri Škofji Loki, Miren pri Gorici, Gornji Petrovci, Selo pri Mirni, Kopriva na Krasu, Dovje na Gorenjskem, Podgrad pri Celju, Lom pri Trziču, Dobovec pri Rogatcu. T. Logar je zbral skupaj s prof. S. Škerljem ribiško terminologijo za mediteranski lingvistični atlas v Sv. Križu pri Trstu.

V letu 1967 je J. Rigler večinoma delal pri delu za slovar slovenskega knjižnega jezika: Pripravil je novo akcentsko-morfološko samostalniško shemo, pripravil predlog za glave in za glavja primerov pod črkami e do h, prvi predlog za intonacijo primerov pod črkami e do h ter sodeloval na vseh pravorečnih sejah za slovar.

J. Rigler je dokončal drugi del študije Začetki slovenskega knjižnega jezika in jo predložil Slovenski akademiji znanosti in umetnosti za objavo.

Asistentka S. Serneč je v letu 1967 pregledovala in dopolnjevala že ekscerpirano gradivo rezijanskega narečja. Poleg tega je prenašala nabrano narečno gradivo na kartotečne listke.

T. Logar se je udeležil enotedenske mednarodne konference o slovanskem lingvističnem atlasu v Smolenicah na Slovaškem.

Člani sekcije so objavili:

Tine Logar: Prispevek k poznavanju nadiškega dialekta v Italiji. Zbornik za filologiju i lingvistiku Matice srpske IX, 1966, str. 73—75.

Govor vasi Kostanje nad Vrbskim jezerom, Slavistična revija XV, 1967, str. 1—19.

Vokalizem moravškega govora, Slavistična revija XV, 1967, str. 20 do 27.

Jakob Rigler: Fonološka problematika slovenskega črnovrškega dialektta, Zbornik za filologiju i lingvistiku Matice srpske IX, 1966, str. 97—111.

Register v Dalmatinovi Bibliji, Jezik in slovstvo XII, 1967, str. 104 do 106.

(O svetoivanskem govoru) Rusi most, Ljubljana-Trst 1967, str. 166 do 167.

Pripombe k Pregledu osnovnih razvojnih etap v slovenskem vokalizmu, Slavistična revija XV, 1967, str. 129—152.

O akcentuaciji sufiksa -ost, Slavistična revija XV, 1967, str. 218 do 229.

Slovenski vokalizem v tuji obdelavi, Slavistična revija XV, 1967, str. 296—301.

Načrt dela za leto 1968

V letu 1968 bomo v dialektološki sekciji nadaljevali z zbiranjem narečnega gradiva (zlasti za slovenski in splošnoslovenski lingvistični atlas). Nabrano gradivo bomo prenašali v karto-teke in ekscerpirali starejšo dialektološko literaturo. Nadaljevali bomo z znanstveno obdelavo dialektoloških in z dialektologijo povezanih historično jezikovnih problemov. Sodelovali bomo z leksikološko sekcijo pri delu za slovar slovenskega knjižnega jezika z določanjem akcentov in intonacij.

Etimološko-onomastična sekcija

Poročilo o delu v letu 1967

V okviru sekcije delajo stalno: dr. France Bezljaj, redni asistent Milena Piškur, honorarni asistent Drago Mertelj in honorarni strokovni sodelavec dr. Vaso Suyer. V prostem času dela za sekcijo tudi redna asistentka dialektološke sekcije Saša Serneć.

V letu 1967 je dr. France Bezljaj nadaljeval s čistopisom etimološkega slovarja in pripravil ok. 20 avtorskih pol rokopisa. Sedaj so za tisk pripravljeni trije snopiči po 8 tiskovnih pol.

Obenem smo nadaljevali z zbiranjem gradiva za sledeče zvezke.

Drago Mertelj ekscerpira dodatno strokovno literaturo in slovarje, Saša Serneć pa pripravlja čistopise in kontrolira eventualne pogoške, ki so mogli nastati pri prepisovanju.

Dr. Vaso Suyer je nadaljeval urejanje kartoteke slovenskih toponimov.

Zaradi nerednega dotoka dotacij medakademijskega odbora za onomastiko smo morali odložiti tipkanje slovarja slovenskih priimkov na matrice.

Asistentka Milena Piškur skrbi za bibliografijo, obenem pa sta skupno z dr. Suyerjem dopolnila našo zbirko slovenskih ljudskih rastlinskih imen s historičnim gradivom.

Načrt dela za leto 1968

Dr. France Bezljaj bo nadaljeval rokopis etimološkega slovarja in pripravil za tisk zaporednega gradiva za en snopič.

Do konca letošnjega leta moramo po pogodbi dokončati kartoteko slovenskih krajevnih imen. Ako bodo dotacije pravočasne, bomo pripravili ciklostilni slovar slovenskih priimkov. Do konca leta bo verjetno pripravljen za tisk tudi slovar slovenskih rastlinskih imen.

Komisija za slovensko gramatiko, filologijo in pravopis

Poročilo o delu v letu 1967

Komisija je priredila prvo knjigo Ramovševih zbranih spisov z opombami, besednim in stvarnim kazalom ter izročila rokopis tiskarni. Prva knjiga obsega Ramovševa dela iz prve dobe ustvarjanja (1913—1918), in sicer:

Slovarski doneski iz Trubarjevih del, 1913;

Neuroi 1914/15;

Zur slovenischen Dialektforschung (s slovenskim prevodom), 1914;

Sprachliche Miscellen aus dem Slovenischen (s slovenskim prevodom), 1916;

Slovenische Studien (s slovenskim prevodom), 1918;

Delo revizije za Dalmatinovo biblijo (s prevodi latinskih in nemških citatov), 1918;

Zgodovina slovenske slovnice (iz rokopisne ostaline);

Slovenska grafika (iz rokopisne ostaline);

Poročila in ocene iz dobe 1913—1918.

Načrt dela za leto 1968

1. *Gramatika*. Nadaljnje zbiranje problemske bibliografije za znanstveno gramatiko slovenskega jezika.

2. *Filologija*. Tisk in korekture prve knjige Ramovševih zbranih del.

Priprava druge knjige.

3. *Pravopis*. Reševanje spornih pravopisnih in pravorečnih vprašanj kot osnova za izdajo naslednjega pravopisa.

INSTITUT ZA LITERATURE

Poročilo o delu v letu 1967

a) Slovenski biografski leksikon

Tik pred koncem leta 1967 je izšel 10. zvezek Slovenskega biografskega leksikona. Potem ko je bil rokopis, ki je bil sprejet na seji razreda za filološke in literarne vede 15. aprila 1966, na seji predsedstva pa 28. maja i. l., dne 24., oktobra 1966 oddan v tisk, je trajalo delo zaradi težavnega stavka v tiskarni Ljudske pravice celih 14 mesecev. Korekture — med njimi 3 lomljene — je dobivalo uredništvo v daljših presledkih in jih kljub zelo napornemu branju vračalo v najkrajšem možnem času, tako da zaradi branja korektur, ki je bilo opravljeno kakih 20-krat, tiskanje zvezka ni bilo niti najmanj ovirano.

Zvezek obsega 15 tiskarskih, t. j. okoli 50 avtorskih pol in vsebuje 409 člankov /Schmidl-Steklasa/. Po prvotnem načrtu je bilo pripravljenih precej več gesel, da pa zvezek ne bi bil preobširen /prejšnji so obsegali poprečno 11—12 tiskarskih pol/, in da se je tiskarski stavek iztekel na celo polo, smo morali prenesti okrog 70 gesel /Stele-Stojmir/ v naslednji zvezek.

Dasi je bilo uredništvo pretežno zaposleno s tiskom 10. zvezka, je opravljalo tudi vse druge tekoče posle. Sklepalo je pogodbe s sodelavci, revidiralo alfabetarije, dajalo informacije, zbiralo dokumentacijo in jo razporejalo, razpošiljalo vprašalnike, vzdrževalo stalen stik s sodelavci itd. Izdelalo je dve novi kartoteki: kartoteko gesel, ki je iz nje razviden ves historiat obdelave (od začetnega skromnega gradiva do za tisk pripravljene tekst), in kartoteko sodelavcev, ki vsebuje pregled pri njih naročenih člankov, nakazilo akontacij in obračun izplačil.

Sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti je s subvencijo omogočil, da so poravnani vsi stroški za pripravo rokopisa 10. zvezka. Nakazuje pa nam v smislu sklenjene pogodbe z dne 5. sept. 1966 subvencijo v obrokih za pripravo 11. zvezka. Iz te moramo plačevati akontacije za honorar že tudi za na-

daljnje zvezke, ker se je izkazalo, da je treba v korist racionalnejšega dela sklepati pogodbe s sodelavci in od njih dobivati rokopise, ki bodo objavljeni šele čez leta.

Med pripravo 10. zvezka je uredništvo globoko prizadela smrt dvanajstih sodelavcev. Umrli so Franjo Baš, Karel Dobida, Ivan Grafenauer, Boris Orel, Ivan Pintar, Drago Potočnik, Stanko Premrl, Mirko Rupel, Alma Sodnik, Franjo Šijanec, Anton Šivic in Janko Traven. Uredništvo je z njimi izgubilo odlične, zveste sodelavce; pogrešalo jih bo tembolj bridko, ker so imenovani pokojniki s svojo široko razgledanostjo in vestnostjo skrbeli za obdelavo nekaterih osnovnih strokovnih področij (pokrajinska, umetnostna, gospodarska, glasbena, literarna, gledališka, filozofska zgodovina itd.) in bo zanje le s težavo najti nastestnike. Ker gre za nevljavivo, izredno zahtevno in po vrhu še razmeroma slabo honorirano leksikalno delo, ima uredništvo prav pri pritegovanju novih, posebno mlajših sodelavcev velike težave.

b) Sekcija za literarno zgodovino

V letu 1967 je sekcija pospešeno nadaljevala s pripravljanimi deli za slovenski »Literarni leksikon«.

5. IV. 1967 je bila sklenjena s Skladom Borisa Kidriča pogodba za drugo fazo teh del, to je za čas od 1. VII. 1967 do 30. VI. 1968. Ker so se s to pogodbo sredstva, dodeljena v ta namen sekciji, podvojila, se je v sorazmerju s tem močno povečal tudi obseg opravljenega dela.

Izdelan je bil alfabetarij za črki A—B in dodanih mu je bilo 186 novih pojmov, tako da obsega zdaj vsega 386 gesel. Alfabetarij od črke C—K je bil izdelan do črke G. Dokončno je bilo vanj sprejetih 425 temeljnih gesel; 205 dodatnih gesel pa je pripravljenih, a ne dokončno sprejetih. V celoti bo alfabetarij vseboval predvidoma ok. 4000 gesel, od tega 3500 temeljnih, in bo zajel vsò slovensko, grško, latinsko in tudi sodobno mednarodno literarnoteoretično terminologijo.

Zbiranje gradiva za kartoteko neslovenskih literarnih avtorjev in kartoteko slovenskih literarnoteoretskih terminov, obravnavanih v slovenskem periodičnem tisku, je potekalo sočasno. Ob rednem metodološko usmerjevalnem, kontrolnem in organizacijskem delu je bilo izpisanih 476 letnikov slovenskih mesečnikov, štirinajst dnevnikov in tednikov z let 1901—1920 in 1931—1945, tako da je s tem — če izvzamemo dnevno časo-

pisje — celoletno obdobje 1901—1945 v glavnem izčrpano. Izpisanih in sprejetih je bilo 27.722 listkov. Aktivno je pri tem sodelovalo 21 izpisovalcev.

Edicijski program inštituta za leto 1967 je bil v celoti izveden. Mimo Slovenskega biografskega leksikona, katerega deseti zvezek je bil pred koncem leta dotiskan, je bil dan v tiskarno, postavljen in deloma tudi že korigiran 1. zvezek Levčeve Korespondence v redakciji dr. F. Bernika. — Prevod rokopisa dr. V. Mošina »Kopitarjeva zbirka slovanskih rokopisov in Zoisov cirilski odlomek v Ljubljani« je bil končan in ga pred natisom še strokovno redigiramo. — Zaradi prezaposlenosti dosedanjega urednika dr. F. Tomšiča je skrb za novo izdajo Brižinskih spomenikov prevzel nov uredniški odbor z akad. dr. F. Bezlajem kot glavnim urednikom in akad. dr. M. Kosom in dr. T. Logarjem kot sourednikoma. Sklenjen je bil pismeni dogovor, po katerem bo celotni rokopis za to edicijo septembra 1969 predložen za natis.

Za »Bulletin scientifique« je bilo napisanih 15 poročil o najnovejših slovenskih znanstvenih edicijah iz območja humanističnih ved v slovenščini, angleščini, francoščini in nemščini.

Ob koncu leta je sekcija, ki je bila doslej brez lastnih prostorov, pridobila 2 delovna prostora, s čimer je bila prostorska tiska na Inštitutu za literature znatno omiljena. Določene težave s prostorom pa so še ostale pri Slovenskem biografskem leksikonu in pri inštitutski knjižnici.

c) Komisija za bibliografijo

Komisija za bibliografijo tudi v letu 1967 ni mogla zaposliti visokokvalificirane strokovne moči, kot bi bilo potrebno. Zato se delo za »Retrospektivno bibliografijo slovenskega tiska od začetkov do 1945« tudi letos ni nadaljevalo.

č) Inštitutska knjižnica

Delo v knjižnici je potekalo brez zaostankov.

Enoletni prirastek je znesel 995 zvezkov revij in 556 knjig.

Izvršila se je revizija katalognih listkov za stvarni in signaturni katalog od črke S—Z.

Uveden je bil stvarni katalog — geselski, in prav tako signaturni za tekoči knjižni fond.

Izposojenih je bilo 380 zvezkov.

Načrt za delo v letu 1968

a) Slovenski biografski leksikon

1. Tekoče redakcijsko delo na 11. zvezku z gesli od Fran Stelè nekako do konca črke Š (Švikaršič).
2. Dopolnjevanje in revizija alfabetarija.
3. Zbiranje gradiva za 11. in naslednje zvezke ter za Dodatek.
4. Posvetovanje z že verziranimi sodelavci, uvajanje novih piscev v leksikalno delo.
5. Zbiranje in urejanje dokumentacijskega gradiva.
6. Delo na kartotekah.

b) Sekcija za literarno zgodovino

Sklenitev nove pogodbe s Skladom Borisa Kidriča za tretjo fazo pripravljanih del za »Literarni leksikon« v letu 1968/69.

2. Ureditev vsebinskega in oblikovnega ustroja »Literarnega leksikona«, določitev vidikov pri obdelavi posameznih gesel, obsega gesel in bibliografije, ki bo v njih zajeta. Določitev območij »Literarnega leksikona«: katera izvenliterarna območja bodo upoštevana in v kolikšni meri. Izbor sodelavcev »Literarnega leksikona«. Izločitev in določitev gesel. Izdelava alfabetarija za črke G—N.

3. Izpisovanje periodičnega tiska iz 2. polovice 19. stol. in deloma, kolikor bodo dopuščala sredstva, dnevnega tiska iz prvih dveh desetletij 20. stol. za kartoteko slovenskih literarno-teoretskih terminov in za kartoteko neslovenskih literarnih avtorjev. Organizacijsko in metodološko vodstvo dela, uvajanje novih izpisovalcev. Redigiranje in razmnoževanje izpisanega gradiva.

4. Skrb za izvajanje sprejetega edicijskega programa.

5. Končna redakcija in izdaja dela dr. V. Mošin »Kopitarjeva zbirka slovanskih rokopisov in Zoisov cirilski odlomek v Ljubljani«.

6. Predložitev v tisk 2. zvezka Levčeve korespondence v redakciji dr. F. Bernika.

7. Sprotna priprava povzetkov novih slovenskih literarnozgodovinskih in sorodnih znanstvenih publikacij za »Bulletin scientifique«.

c) Komisija za bibliografijo

Namestitev visokokvalificiranega bibliografa in pridobitev novega delovnega prostora zanj.

č) Inštitutska knjižnica

1. Obdelava mesečnega prirastka.
2. Klasifikacija tekočega in postopoma tudi ostalega knjižnega fonda.
3. Nadaljnja postavitve signaturnega kataloga za tekoči prirastek.
4. Izvršila se bo zelo potrebna nova postavitve celotnega knjižnega fonda. V letu 1967 je namreč knjižnica dobila dodatno polico, ki pa se bo pri razredčenju verjetno popolnoma zapolnila. Problem prostora za knjige se bo le deloma rešil s tem, da bo del inštitutske knjižnice (literarnoteoretska in druga dela) prenešen v na novo pridobljeni sobi v glavni stavbi.

INSTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE

Poročilo o delu v letu 1967

Stanje osebja

Kritično stanje zaradi pomanjkanja delovnih moči se je v l. 1967 za malenkost premaknilo z mrtve točke. Dosedanja občasna honorarna sodelavka inštituta, prof. Helena Ložarjeva, ki se je s Herderjevo štipendijo v študijskem letu 1966/67 strokovno izpopolnjevala v narodopisnem inštitutu univerze na Dunaju (prof. R. Wolfram), je s prvim avgustom 1967 nastopila mesto asistentke v II. oddelku (za ljudske šege in igre), toda za zdaj le pogodbeno za določen čas. Ker ji je bila štipendija na Dunaju podaljšana še za študijsko leto 1967/68, je s 30. nov. 1967 službeno razmerje prekinila.

Sicer si je pa II. oddelek pomagal še naprej s honorarno daktilografko (pogodbeno s polovičnim delovnim časom) Angelo Berkopčevno, medtem ko je v I. oddelku kakor doslej opravljala asistentske posle višja knjižničarka Albina Štrubljeva. Namestitvev asistenta v tem oddelku postaja vedno nujnejša.

Oddetek za ljudsko slovstvo. Terensko delo. S podporo iz Kidričevega sklada je dr. Matičetov načrtno zbiral ljudske pripovedi v Reziji, kjer se je mudil skupaj ok. 30 dni v februarju, marcu, juniju, juliju, avgustu in septembru 1967. Njegovo zanimanje je bilo v glavnem posvečeno eni sami osebi — sólbški pravljíčarki Tyni Wájtavi. Pripovedovala je na svojem sedanjem bivališču v Pordenonu, na počitnicah v domači vasi, na izletu v Ljubljano in v Soški dolini. Na poti med Žago in Učjo je povedala nekaj zgodbic tudi pred televizijsko kamero. Njen repertoar je do septembra dosegel število 370 enot. Da bi bilo to obsežno gradivo pregledno že pred tem, ko bo v celoti prepisano s trakov, so v Inštitutu na voljo izčrpna regista.

Želji uredništva izobraževalnih oddaj RTV Ljubljana, da bi pripravili vrsto obiskov pri slovenskih pravljíčarjih, smo radi ustregli. Sodelovanje s televizijo nam je namreč omogočilo

uresničiti nekaj, o čemer smo že dolgo sanjali, pa nam naša sredstva niso dopuščala. S serijo oddaj »Pri naših pravljicarjih«, ki jih je pripravil dr. Matičetov (nujno bo preskrbeti kopije za inštitutski arhiv!) imamo ohranjeno živo — vidno in slušno — podobo nekaterih tipičnih nosilcev tradicionalnega govornišva. V letu 1967 so bili posneti ali vsaj pripravljeni za nastop v sezoni 1967/68 tile pravljicarji: Lojze Adamlè Pírovec iz Pustega javorja v Temeniški dolini, Gustelj Fišer Grabnarjev iz Legna pri Slovenjem Gradcu, Peter Jakelj Smerinjkov iz Kranjske gore, Franc Isop Leben iz Gorinčič v Rožu na Koroškem, Tyna Pielich Wájtava s Solbice v Reziji, Štefanija Likar Kalarjeva iz Mrzlega loga pri Črnem vrhu nad Idrijo in trije možje iz Bogojine v Prekmurju. Štefanija Kalarjeva, ki smo sicer vedeli za njen pripovedni dar, nismo pa imeli registriranih primerov iz njene zakladnice, je ob pripravljalnem srečanju povedala ok. 25 različnih zgodb, kajpada ne da bi se s tem »izpela«. Med pripravami za to akcijo je prišlo na dan, da so nekateri dobri pravljicarji žal že umrli (Janez Brodarič iz Gribelj v Beli krajini, slepi Tonček Mahne iz Rjavč v Brkinih, Vincenc Pečnik Bicelj iz Rut nad Bistrico v Podjuni), nekateri pa niso več v stanu pripovedovati, čeprav še živijo (npr. 90-letni Joza Kravanja Marinčič iz Soče). Kot protiutež bolečim izgubam pa je iz vrst gledalcev oddaje prišlo tudi nekaj opozoril na doslej neznane pravljicarje, ki čakajo, da jih obiščemo.

Za »Atlante storico linguistico etnografico del Friuli — Venezia Giulia«, ki ga naši zahodni sosedje pripravljajo pod vodstvom prof. GB. Pellegrinija iz Padove, je na prošnjo le-tega M. Matičetov obdelal v letu 1967 tri točke: Solbico v Reziji, Dolenj Barnás pri Čedadu, Ukve in Ovčjo ves v Kanalski dolini.

Arhivsko delo. V Štrekljevi zapuščini je A. Štrubljeva našla še nekaj Križnikovega blaga, ki ga je prepisala in uredila. Nadaljevala je lani začetni stvarni katalog in dopolnjevala gesla za sistem pravljic po Aarne-Thompsonu.

Oddelek za ljudske šege in igre. Zaradi pomanjkanja sredstev se je načrtno ekscerpiranje z zunanjimi sodelavci ustavilo, zato pa smo prenesli na listke gradivo z dose-danjih vprašalnic (št. 1, 4, 5, 6, 8, 9, 10). A. Berkopčeva je nadalje sama ekscerpirala vsebinsko zelo bogato glasilo meščanske šole v Sodražici (ciklostil, l. 1936/37) »Iz naše doline«. Prepisala je na listke tudi terenske zapiske Anke Novakove, kustodinje Gorenjskega muzeja v Kranju (gradivo iz Gornje Savske doline). Pridobili smo nadalje gradivo iz Trdinovih rokopisnih beležk, ki jih hrani Študijska knjižnica v Novem mestu. Prepisala nam

jih je na naše listke Slavka Ložar iz Dolenjskega muzeja v Novem mestu.

Razmere so nas prisilile, da smo terensko delo skrčili na kar se dá skromen obseg. Vendar nam je uspelo izvesti nekaj važnih raziskovalnih akcij.

Omeniti je na prvem mestu raziskovanje Pehltre babe Podkorenom. Dne 5. jan. 1967 je tričlanska ekipa (N. Kuret, H. Ložar, M. Kambič) zadržala na magnetofonskem traku poročila informatorjev in akustični potek šege, napravila barvne in črno-bele fotografske posnetke ter posnela kratek film (v barvah, 8 mm), ki ga bo pa treba prihodnje leto dopolniti. Dobili smo tako dokumentacijo šege, ki doslej še ni bila raziskana.

Ogled bohinjskih šem (ali oté povcev) decembra 1966 je pokazal znatne spremembe v primeri s stanjem l. 1954, ko je šego prvič raziskoval N. Kuret (tedanja fotografska dokumentacija: Vlastja Simončič). Poverili smo zato asistentki Heleni Ložarjevi nalogo, da šego razišče glede na sedanje stanje in da zbere še pričevanja starih ljudi v primerjalne namene. Obdelala je zahodni del doline v času od 12. do 16. feb., vzhodnega pa v času od 26. do 31. avgusta 1967 ter predložila izčrpen referat o svojih izsledkih.

Helena Ložarjeva je nadalje v času od 25.—29. julija 1967 obiskala Zahomec in Bistrico v Ziljski dolini, natančno preverila Maroltov opis ziljske svatbe in zbrala avtentične podatke od domačinov. Referat o njenih izsledkih je rabil hkrati dokončni redakciji scenarija filmskega zapisa »Ziljske vásciti« (gl. Etnografski film).

Oddelek je predložil Skladu Borisa Kidriča v predpisanem roku dva projekta, »Narodopisna informatorska mreža« in »Maske na Slovenskem« (dopolnilne raziskave).

Etnografski film. Starih arhivskih filmskih zapisov tudi v l. 1967 zaradi pomanjkanja sredstev nismo mogli montirati. Pač pa smo po ustrežljivosti prof. Mirka Kambiča posneli (na njegov material!) prvi del 8 mm-skega filma o »Pehtri babi Podkorenom« (gl. zgoraj). — Že l. 1966 kupljeni barvni material (4 kolesa, 16 mm) smo porabili za snemanje filma o ljubljanskih cvetnih butaricah. Snemalske usluge nam je iz prijaznosti nudil snemalec Slavko Jančar. — Že nekaj časa pripravljamo filmanje »Ziljske vásciti« (svatbe) v Zahomcu in na Bistrici v Ziljski dolini. Pri sestavljanju scenarija smo se naslanjali predvsem na opis Franceta Marolta (Tri obredja iz Zilje. Ljubljana 1935). Terensko sondiranje je pokazalo, da se Maroltov opis ne ujema povsem s poročili domačinov. Zato in za razvid terena ter loka-

litet ob nameravanem snemanju je odšla ekipa (N. Kuret, H. Ložarjeva, snemalec Slavko Jančar) v času od 11.—13. feb. 1967 v Zahomec. N. Kuret je od tam sam nadaljeval pot v Celovec, da bi navezal stike s Slovensko prosvetno zvezo, ako bi prišlo do nameravanega snemanja. Nameravani film naj bi bil znanstveni zapis, v besedilu scenarija pa so se pokazala spet nekatera dvomljiva mesta, ki jih je bilo treba formulirati nedvoumno. Zato smo poslali asistentko H. Ložar v Zahomec in na Bistrico (25.—29. julija 1967), da je na licu mesta ugotovila dejansko stanje z obiski pri najstarejših vaščanih. Svoje izsledke je predložila v natančnem referatu. Na podlagi tega referata je bilo mogoče izdelati dokončno besedilo scenarija, ki smo ga na razpis predložili Skladu SRS za pospeševanje proizvodnje in predvajanja filmov. — Na pobudo Centra za naučno-istraživački film v Beogradu smo izdelali projekt o ustanovitvi Centralnega arhiva slovenskega etnografskega filma, ki bi ga oskrboval inštitut. Projekt smo predložili istemu Skladu.

N. Kuret se je udeležil v času od 15. do 24. februarja mednarodnega seminarja za etnografski film v Florenci, kjer so predvajali tudi slovenski film »Slovenska ljudska umetnost« (Sandi Sitar, produkcija TV Ljubljana).

Sodelovanje z RTV Ljubljana. Po pogodbi z RTV Ljubljana je M. Matičetov pripravil serijo oddaj »Pri naših pravljicarjih«, ki so stekle — vključene v program televizijske izobraževalne rubrike — jeseni 1967: uvodna 2. 10., naslednje pa 30. 10. (Lojze Adamlè Pírovec) in 4. 12. 1967 (Gustelj Fišer Grabnarjev). Serija se nadaljuje v letu 1968.

Po pogodbi med inštitutom in RTV Ljubljano (glej Letopis 1966, str. 119) sta v seriji oddaj »Slovenska zemlja v besedi in pesmi« v sodelovanju z Glasbeno narodopisnim inštitutom pripravila M. Matičetov oddajo o Krasu (»V jesenski tihi čas prileti brinjevka na Kras«) 13. 1. 67, N. Kuret 10. 2. 67 oddajo o Ptuj-skem polju in Halozah (»Med Polanci in Haložani«), M. Matičetov 19. 5. 67 oddajo o Reziji (»Rezija deveta dežela«) — V okvir priprav naslednje oddaje sodita dve naši terenski akciji. S sodelovanjem Glasbeno-narodopisnega inštituta smo obiskali Višnjo goro (N. Kuret, H. Ložar) in snemali domačine (20. avgusta 1967), kar je rodilo oddajo dne 20. 10. 1967 (»Višnjani, kam ste svojega polža dali?«). N. Kuret je dvakrat potoval po Kozjanskem (24. julija do 6. avgusta 1967 in 6. do 10. oktobra 1967) ter zbral podatke o domačinih, ki bi prihajali v poštev za snemanje. Kozjansko s tem seveda še ni dokončno obdelano.

V slovenskem sporedu Radia Celovec je začel N. Kuret serijo predavanj pod skupnim naslovom »Poganstvo in krščanstvo v naših ljudskih šegah«. Prvo od predvidenih 7 predavanj je bilo na sporedu 27. okt. 1967 (Rajni predniki in verne duše), drugo 10. nov. 1967 (Zahvalni praznik in Martinovo), tretje 15. decembra 1967 (Zimski kres in božični čas). Serija se nadaljuje v letu 1968.

Fototeka. Obdelava fototeke je napredovala do tekoče št. kartona 2872 in še ni končana. H. Ložarjeva se ji je mogla posvečati le v omejenem času.

Diskoteka. Položeni so temelji za inštitutsko diskoteko. Dozdaj imamo 7 plošč, nimamo pa še gramofona.

»**Demos**«. S svojimi referati je slovensko uredništvo »Demos« (N. Kuret) zajelo narodopisne objave za čas od 1961 do 1965 (38 enot) v št. 2/1967. Za št. 1/1968 so bili odposlani referati za čas od 1966—1967. — Dne 12. 4. 1967 sta obiskala slovensko uredništvo člana uredništva »Demos«, dr. Rudolf Weinhold in dr. Winfried Fiedler iz Dresdena. V daljši konferenci sta z N. Kuretom pretresla tekoča načelna in tehnična vprašanja glede referatov in vsebinske sistematike. — Seje celotne redakcije »Demos«, ki je bila 20. dec. 1967 v Arandjelovcu, se N. Kuret iz zdravstvenih razlogov ni mogel udeležiti.

5. **Posvetovanje »Alpes Orientales« v Slovenjem Gradcu.** Leto 1967 se je začelo v znamenju priprav za 5. posvetovanje delovne skupnosti »Alpes Orientales«, ki ga je po sklepu 4. posvetovanja v Gradežu 1962 organizirala Slovenija. Posvetovanje je bilo od 28. marca do 1. aprila 1967 v Slovenjem Gradcu. Téma razpravljanja je bila: Residua antiquissima quae in traditionibus Alpium Orientalium supersunt. Osvetlili so jo vidni strokovnjaki iz vzhodnoalpskih dežel z raznih gledišč; narodopisne prispevke so uvedli lingvistični, historični in umetnostno-zgodovinski prispevki. Vseh predavanj je bilo 19 in bodo izšla v posebnem zborniku kot izdaja inštituta.

Slovenjgraško posvetovanje je pomaknilo raziskave o najstarejših dobah vzhodnoalpske ljudske kulture za dovršen korak naprej. Važna so tudi nekatera metodična spoznanja, zlasti to, da je za uspeh takega dela potrebno sodelovanje različnih ved (lingvistike, arheologije, zgodovine, umetnostne zgodovine ipd.). Pogoj je seveda tisto načelno gledanje, ki ga izpoveduje ves krog »Alpes Orientales« in ki pravi, da je predvsem nujno iskreno

razumevanje in spoštovanje vsake narodnostne skupine, ki živi na območju Vzhodnih Alp. Naslednje posvetovanje naj bi bilo čez dve leti v Engadinu v Švici in naj bi bilo posvečeno vzhodno-alpski pastirski kulturi.

Mednarodno sodelovanje in inozemski kongresi. Na povabilo stolice za narodopisje na filozofski fakulteti v Münchnu je predaval N. Kuret dne 18. 1. 1967 slušateljem narodopisja in slavistike o témi: »Aus dem Brauchtum der Slowenen«. Predavanje je spremljalo okoli 100 diapozitivov in nekaj magnetofonskih posnetkov. Isto predavanje je ponovil v inštitutu za narodopisje univerze na Dunaju 24. 1. 1967 in v enakem inštitutu univerze v Gradcu dne 26. 1. 1967. Na ponovno povabilo Inštituta za narodopisje v Gradcu je predaval dne 8. 5. 1967 o témi: »Südosteuropäische und ostalpine Masken«; tudi to predavanje je spremljalo okoli 100 diapozitivov. — V narodopisnem inštitutu filozofske fakultete univerze na Dunaju je predavala Helena Ložar o témi: »Valvasor als Ethnograph« (z diapozitivi), v Arbeitsgemeinschaft für Volkskunde na univerzi na Dunaju pa o maskah Slovencev (ob blizu 200 diapozitivih).

V Italiji, v avtonomni valdostanski pokrajini, v kraju Saint Pierre blizu francoske meje, je bilo v dneh 12.—14. julija 1967 posvetovanje v zvezi s pripravami za »Alpski lingvistični atlas« (ALALP). Ker se organizacijski komite zaveda, da bodo morali nujno priti v kvestionarije tudi etnografski pojmi, skupni vsem narodom alpskega loka od zahoda do vzhoda, je povabil zraven nekaj nelingvistov. Iz Slovenije se je posvetovanja udeležil — neuradno — samo M. Matičetov.

Predsednik International Society for Folk-Narrative Research je za 29. in 30. september 1967 sklical v Würzburgu ožje posvetovanje o raziskovanju šaljive literature in o temah za prihodnji kongres društva (Bukarešta 1969). Na povabilo predsednika prof. Rankeja se je posvetovanja udeležil M. Matičetov.

Na kongres Deutsche Gesellschaft für Volkskunde v Würzburgu v dneh 1.—5. 10. 1967 sta bila objavljena in sta se ga udeležila N. Kuret in H. Ložarjeva.

Domači kongresi in zborovanja. Občnega zbora Slovenskega etnografskega društva v Kamniku dne 6. 6. 1967. sta se udeležila N. Kuret in M. Matičetov. Sodelovala sta pri posvetovanju o naših folklornih prireditvah, ki je sledilo občnemu zboru.

Predavanja doma. N. Kuret je predaval v etnološkem seminarju filozofske fakultete v Ljubljani dne 26. okt. 1967 o balkanskih maskah, H. Ložarjeva pa prav tam dne 16. okt. 1967 o slovenskih maskah; obe predavanji so spremljali diapozitivi. — O umrlem narodopiscu Franju Bašu je govoril N. Kuret na spominski proslavi v Bistri dne 27. okt. 1967.

Obiski. V teku leta so obiskali naš inštitut nekateri inozemski udeleženci, predvsem predavatelji 5. posvetovanja »Alpes Orientales«, pozneje pa še: prof. Johannes Künzig in dr. Waltraut Werner iz Volkskunde-Tonarchiv, Freiburg i. Br. (14. 8.); znani raziskovalec Tibeta prof. J. Harrer, ki piše knjigo o apotropijskih znamenjih v Evropi in nas prosi za gradivo; prof. Károly Gaál z dunajske univerze, ki je po uspešno zaključenem raziskovanju pripovedništva Madžarov na Gradiščanskem izrazil željo, da bi spoznal tudi pripovedništvo pripadnikov madžarske manjšine v Prekmurju, pri čemer bi ga radi kolikor se dá podprli.

Sodelovanje z družbenimi organizacijami. Inštitut je v okviru mednarodnega leta turizma predložil Turistični zvezi Slovenije načrt za sistematično obiskovanje in strokovno ocenjevanje številnih folklornih prireditev po deželi. Turistična zveza je načrt toplo pozdravila, toda ga je morala odkloniti, ker ni imela sredstev za kritje potnih stroškov in honoriranje elaboratov. — Na prošnjo Turistične zveze Slovenije je inštitut vendarle poveril na svoje stroške Niku Kuretu spremstvo dipl. inž. W. v. Gruberja iz Gradca pri njegovem obisku v Beli krajini v dneh 3. in 4. junija 1967. Imenovani opravlja s svojimi skioptičnimi predavanji o lepotah Jugoslavije in posebej Slovenije ter o njeni folklori pomembno turistično propagando po Avstriji in ZR Nemčiji. Fotografiral je jurjevanje, kresovanje, razne plese ter izdelovanje pisanic. Inštitut je imenovanemu tudi pozneje ponovno pomagal z literaturo in posnetki ter organiziral nekaj njegovih poznejših obiskov v Sloveniji.

Osebne novice. Asistentki H. Ložarjevi je bila podaljšana Herderjeva štipendija za postdiplomski študij na univerzi na Dunaju še za študijsko leto 1967/68. — Abs. etnol. Duja Kaučič iz Genove je v začetku januarja 1967 končala v inštitutu svoje delo za doktorsko disertacijo in se vrnila domov. Doktorirala je junija 1967.

Inštitut je sodeloval z drugimi ustanovami pri proslavitvi 80-letnice Boža Račiča dne 30. 12. 1967. V imenu inštituta je govoril upravnik, akademik dr. F. Bezljaj.

Objave. Znanstveni svetnik dr. Niko Kuret: Praznično leto Slovencev, II. Poletje. Celje 1967, 268 str.; — Reménke, remenice. Etnografija Pomurja I. Murska Sobota 1967, str. 158—172; — Masken der Slowenen, Schweizerisches Archiv für Volkskunde 63 (Basel 1967), 203—224, 8 slik, 1 zemljevid; — Problèmes de typologie du masque populaire en Europe, Actes de la Conférence Européenne de Folklore, Bruxelles, 9—14. septembra 1962. Bruxelles 1967, 107—119, 18 slik. — Iz veka v vek, iz roda v rod... (5. posvetovanje mednarodne delovne skupine »Alpes Orientales« v Slovenjem Gradcu 28. 5.—1. 4. 1967), Odsevi 3 (Slovenj Gradec, junij 1967), 40—42. — Folkloristova razmišljanja po črnomaljskem jurjevanju 1967, Turistični vestnik 15 (Ljubljana 1967), 215—218; — Lutke v Franciji, Lutka. Revija za lutkovno kulturo I (Ljubljana, zv. 6, 1967), 41—42; — Božo Račič — osemdesetletnik. Delo 9 (Ljubljana, 27. 12. 1967), str. 5; — (Odkritje spominskega kamna Franju Bašu v Bistri — vmes je objavljen govor na proslavi z dodano etnografsko bibliografijo rajnika), Glasnik Slovenskega etnografskega društva 8 (Ljubljana 1967), št. 4, str. 6—7; — (Ref.): 31 referatov o slovenskih etnografskih objavah: Demos. Internationale ethnographische und folkloristische Informationen 8 (Berlin 1967), H. 2, passim; — (Prev.) P. Košir-V. Möderndorfer, Die Volksmedizin bei den Kärntner Slowenen; Fr. Kotnik, Aus der Volksmedizin; A. Kristić, Fragmente aus der Volksmedizin Bosniens und der Herzegowina, v zborniku: Elfriede Grabner, Volksmedizin. Probleme und Forschungsgeschichte. Darmstadt 1967, 27—71, 315—344, 345—361.

Znanstveni svetnik dr. Milko Matičetov: Makedonska povedka o razmejitenem teku, Narodno stvaralaštvo — Folklor 5 (Beograd 1966) 20, 1440—1443; — »Barzaletis furlanis à la Boccaccio« di Achille Tellini, Atti del V. Congresso Ladino 1966 (Udine 1967), 49—61; — »Canzoni resiane«, un foglio volante stampato a Gemona nel 1930, Ce fastu? 41—43 (Udine 1965—1967), 453—459; — Zahodnoslovenska krajevna imena, Delo 9 (Ljubljana, 9. 12. 1967), str. 18; — (Prevod:) Tina Vajtova, Dvanajst ujev. Primorski dnevnik (Trst, 31. 12. 1967). — Co robią folklorysty w Jugosławii, Konferencja folklorystyki słowianskiej — Warszawa 1966 (Literatura Ludowa 11, 1967, 45—59).

Asistentka Helena Ložar: Pod Korenom Pehro babo jagajo, Delo 9 (Ljubljana, 18. 2. 1967), Za konec tedna, str. 18; — Šeme voščijo k novemu letu, Delo 9 (Ljubljana, 31. 12. 1967), Za konec leta, str. 24; Glasila avstrijskih narodopiscev, Glasnik Slovenskega etnografskega društva 8 (Ljubljana 1967), št. 4, str. 5; — (Ref.) »Demos«. Internationale ethnographische und folkloristische Informationen. Berlin. Glasnik SED 8 (Ljubljana 1967), št. 3, str. 5. — (Ref.) Elfriede Grabner, Volksmedizin. Darmstadt 1967, Glasnik SED 8 (Ljubljana 1967), št. 4, str. 4—5.

TERMINOLOŠKA KOMISIJA

Tudi v letu 1967 je Terminološka komisija nadaljevala z delom v posameznih sekcijah. Posebna sekcija za humanistične vede se tudi v letu 1967 še ni ustanovila, toda material z nekaterih področij se je zbiral, zlasti s področja zgodovine in sociologije.

Pravna sekcija

Poročilo o delu v letu 1967

I. Osebna sprememba

Dne 2. septembra 1967 je vse prerano umrl član pravne sekcije Terminološke komisije dr. Jože Juhart, redni univ. profesor Pravne fakultete v Ljubljani. Član sekcije je bil od konca leta 1961. S svojo neumorno delavnostjo in s svojim izredno obsežnim in znanstveno poglobljenim znanjem zlasti civilnega in civilnega procesnega prava je bistveno prispeval pri sestavljanju slovenske pravne terminologije. Spominu zaslužnega sodelavca se je sekcija oddolžila s spremstvom pri pogrebu dne 5. septembra 1967 in s spominskim govorom, ki ga je imel načelnik sekcije akademik univ. prof. dr. Viktor Korošec na seji po njegovi smrti. Sekcija bo ohranila pokojnega prof. dr. Juharta v trajnem in častnem spominu.

II. Kakor prejšnja leta je sekcija tudi v poslovnem letu 1967 delala v sejah in izven sej. Izven sej je en honorarni ekscerptor izpisoval za slovensko pravno terminologijo pravne vire in pravno slovstvo iz zadnjega časa. Konec leta 1967 je znašalo število vseh dotlej izpisanih in oddanih listkov 260.274.

Sekcija je imela leta 1967 24 sej, v katerih je pretresala gradivo za slovensko pravno terminologijo. V tem letu je nadaljevala in dokončala obravnavanje osnutka za črko V (od gesla »vitrih« do konca črke). S tem je bilo v prvi redakciji ugotovljeno besedilo vseh črk pravne terminologije.

Sekcija se je nato takoj lotila končne redakcije tega obsežnega dela. Le-ta je potrebna, ker se je osebna sestava sekcije oziroma prvotne komisije za pravno terminologijo od leta 1952, ko je navedena komisija začela pretresati dotlej nabrano gradivo, znatno spremenila in ker se je od tedaj število izpisanih listkov povečalo za približno 41.000. Pa tudi globoke spremembe v ustavni in splošni zakonodaji in s tem pogojena nova pravno-teoretična gledanja in spoznavanja terjajo, da se vse doslej opravljeno pravnoterminološko delo ponovno pregleda in prilagodi novim razmeram. Spričo naglih sprememb v naši zakonodaji in glede na zahteve gospodarske reforme, ki narekujejo skrajno varčevanje, je sekcija v seji dne 1. julija 1967 sklenila, da naj veljajo za končno redakcijo slovenske pravne terminologije tile vidiki:

1. Pravna terminologija je v prvi vrsti namenjena pravnikom.

2. S tem v zvezi naj se ne pojasnjujejo osnovni pojmi, ki jih mora vsak pravnik poznati, pa tudi ne pojmi, ki še niso razčiščeni, pač pa naj se dajo kratka pojasnila pravnozgodovinskim izrazom, dalje izrazom, ki imajo v pravu drug pomen kakor v splošnem jeziku in tujkam.

3. Delo naj ne presega mnogo več kakor 500 tiskanih strani formata Slovenskega pravopisa in naj se kolikor mogoče pospeši.

Pod temi vidiki je sekcija do konca leta 1967 dokončno redigirala vso črko B in dobro polovico črke C (do gesla »cenzor«). Pripravljeni pa so že osnutki za končno redakcijo še nekaj nadaljnjih črk.

Končno je sekcija tudi v letu 1967 sodelovala pri slovarju slovenskega knjižnega jezika. Sekcijski član prof. dr. Avgust Munda je sestavil za ta slovar s pomočjo nekaterih drugih članov sekcije pravna gesla za še manjkajoči črki V in Ž in s tem dokončal delo za navedeni slovar. Prof. dr. Munda pa odgovarja sproti tudi še na dodatna vprašanja, ki mu jih stavlja redakcija navedenega slovarja v zvezi z obdelanimi pravnimi in drugimi gesli.

Načrt dela za leto 1968

Sekcija bo v nekoliko omejenem obsegu še dalje izpisovala najnovejše pravne vire in pravno slovstvo, dokončala zadnjo redakcijo črke C ter dokončno redigirala še nekaj nadaljnjih črk.

Tehniška sekcija

Poročilo o delu v letu 1967

Osrednji problem celotne dejavnosti v minulem letu je bila priprava za izdajo posebnega »Slovenskega jezikovnega priročnika za tehnike«. O tej zamisli je kazno spregovoriti nekaj več, ker gre za zasnovo nekakšnega začasnega, toda po novih skušnjah sestavljenega dopolnila pred leti izdanega Splošnega tehniškega slovarja. Prva misel za sestavo takega pomagala sega že nekaj let nazaj. Razmere na izdajateljskem področju pa so se medtem pod vplivom reformnih teženj še bolj stisnile, tako da se je med sodelavci rodila spremenjena pobuda, naj bi takemu zgoščenemu pripomočku (za prehodno dobo do morebiti uresničljivega načrta za izdajo II. in popravljene izdaje Splošnega tehniškega slovarja) omogočili izid — samoiniciativno pod okriljem sekcije same. Osnutek za prve razgovore je sestavil član sekcije (dr. ing. Srdjan Turk kot gradbenik), nato pa so se pobude s časom oklenili še zastopniki drugih panog, predvsem najbolj vpeljanih (strojniki, elektrotehniki, biotehniki, lesni in gozdni tehniki itd.). Pozneje so potrebe narekovala formiranje posebnega ožjega odbora s predsednikom ing. Leonom Knezom (varilcem) na čelu, ki se je v prevzeto nalogo poglobil z veliko požrtvovalnostjo in trdno voljo, da realizacija zamisli ne sme trajati celo večnost. Pobudnost ožjih sodelavcev pri priročniku (Kavčič, Mlakar) je bila več ko hvale vredna, saj se je predsednik ožjega odbora vrhu vse strokovne zavzetosti za témo oprijel celo nemajhnega deleža prvega strojepisnega dela pri sestavi rokopisa. Prav on je bil tudi tisti, ki je s prepričljivimi pozivi pridobil še slavista strokovnjaka za sodelovanje in usmerjanje glede primerne obdelave nekaterih osnovnih pravil o sintaksi in stilistiki ter besedotvorju v tem bolj tehnološko zajeten kodeksu tehniškega izrazja, kakršnega druge stroke nimajo ali niti ne potrebujejo. Samosvoja razvrstitev gradiva naj bi po eni strani pomagala pri tvorbi zmeraj novih in novih terminov, ki jih pri naša hitro napredujoča tehnika, hkrati pa rabila še posebej kot repetitorij prevajalcev in tehnikov, ki se morajo marsikdaj za lastno uporabo zatekati k virom v tujih jezikih in pridobljeno snov še dalje prenašati med mladi učeči se rod, ki mu tuja literatura zaradi neznanja jezikov ni dovolj dostopna, vendar neogibno potrebna.

Zamišljen priročnik, ki bo letos (vsaj v skromni nakladi) zagledal beli dan, bo razdeljen na šest poglavij, njegovo težišče pa bo v osrednjem poglavju o tvorbi strokovnih izrazov z na-

vedbo znatnega zbira konkretnih primerov po preponah in obrazilih za vse besedne vrste. Na koncu naj bi bili dodani posebni poglavji z navodili za slog in slovniške posebnosti ter navodila avtorjem za tehnično prirejanje gradiva, glede česar za tehniške avtorje ni nikjer zbrano vsaj najpotrebnejše, kar olajšuje delo ne samo njim, temveč tudi tiskarjem oz. založbam. Po večkratnem temeljitem pretresu utegne celotno besedilo obsegati okrog 60 strani tipkopisa.

Ko je v dnevnem in drugem tisku po prvih odzivih na znano pismo SZDL Slovenije s časom prenehala konkretna kampanja za večjo skrb v prid lepe in pravilne slovenske besede tudi v tehniškem jeziku, tudi naša sekcija ni mogla več prebiti molka v ustreznih rubrikah po periodičnem tisku, tej moralni dolžnosti pa se je oddolževala z intenzivnejšim zavzemanjem pri lekturi raznih tehniških besedil — delno tudi po trajnih stikih z uredništvu strokovnega tiska. Sicer pa je sekcija na pobudo posameznih članov po kratki poti neposredno prečistila kopico spornega izrazja iz raznih panog.

S sestavljalci novega slovenskega slovarja knjižnega jezika je bilo sodelovanje omejeno na posamezne strokovnjake v neposrednem stiku s sodelavci nove jezikovne edicije. Pritožbe glede tehniških primerov, ki jih sestavljalci opredeljujejo pomankljivo ali celo napačno, tudi v tem letu še niso utihle.

Sej je bilo leta 1967 — 12. Z mednarodnimi terminološkimi ustanovami že več let nazaj nimamo nobenih stikov.

Načrt dela za leto 1968

a) Sestavljanje nove kartotečne zbirke z novonabranimi gesli oziroma popolnjenimi in popravljenimi med tistimi, ki so bila že sprejeta v oba slovarska dela;

b) sodelovanje z Inštitutom za slovenski jezik pri razlaganju tehniških gesel, sprejetih v slovar slovenskega knjižnega jezika, kakor tudi posebni ožji stiki z njim zaradi sestave nameravanega jezikovnega priročnika za tehnike;

c) občasno prirejanje prispevkov za dnevni tisk s perečo terminološko in jezikovno tematiko iz žive rabe tehniškega žanra;

č) dokončna sestava »Slovenskega jezikovnega priročnika za tehnike« s kakršnokoli (tj. najcenejšo) razmnožitvijo;

d) lektorska pomoč v tehniških besedilih po željah posameznih piscev ozir. izdajateljev periodičnega strokovnega tiska ter reševanje načelnih terminoloških vprašanj na lastno pobudo.

Medicinska sekcija

Poročilo o delu v letu 1967

Medicinska sekcija Terminološke komisije se je v letu 1967 sestajala enkrat tedensko po 2 uri. Razlagala je medicinske termine za Slovar slovenskega knjižnega jezika, ki ga pripravlja Inštitut za slovenski jezik SAZU. Sekcija je obdelala termine z začetnima črkama P in R.

Član sekcije dr. Franjo Smerdu je v preteklem letu večkrat predaval v Društvu slovenskih knjižnih prevajalcev o lektorstvu v medicini in napisal za Slovensko matico prispevek k študiju o zgodovini slovenske zdravstvene besede v okviru matičnih publikacij.

Veterinarska podsekcija se je v letu 1967 prav tako sestajala enkrat tedensko po 2 uri. Dokončala je obdelavo veterinarskih gesel po alfabetariju, ki ga je sestavil pokojni dr. Marjan Ferjančič in še dodatnih 400 izrazov, ki so jih dodali člani podsekcije. Za vse izraze je podsekcija napisala razlage in predala kartice Inštitutu za slovenski jezik SAZU, ki bo izraze uporabil pri sestavljanju Slovarja slovenskega knjižnega jezika.

Drugo delo, ki ga je veterinarska podsekcija opravila v letu 1967 pa je bilo zbiranje veterinarskih izrazov za Veterinarski terminološki slovar, za katerega je dala pobudo Matica Srpska. Do konca leta 1967 so člani podsekcije sestavili alfabetarije za izraze iz področja fiziologije, farmakologije, toksikologije, patološke fiziologije, lovstva, bolezni čebel, bolezni rib in rakov, anatomije, histologije in mikrobiologije. V delu pa so še alfabetariji iz področja porodništva, zdravstvenega varstva goved, prašičev, kopitarjev, mesojedov, kirurgije, higijene živil in zoohigijene.

Načrt dela za leto 1968

Medicinska sekcija Terminološke komisije namerava v letu 1968 nadaljevati z razlaganjem medicinskih terminov od črke S dalje za Slovar slovenskega knjižnega jezika.

Veterinarska podsekcija pa ima v načrtu za leto 1968 obdelavo vseh dodatnih izrazov za Slovar slovenskega knjižnega jezika, ki v prvem alfabetariju niso bili zajeti. Za Veterinarski slovar pa bo veterinarska podsekcija predvidoma opravila naslednje delo:

1. prevedla bo v slovenščino vse izraze, ki jih je dobila od hrvaške terminološke komisije,

2. dopolnila bo alfabetařij s slovenskimi izrazi in po moŹnosti napisala razlage terminov.

Naravoslovna sekcija

Poročilo o delu v letu 1967

V letu 1967 je pridobila sekcija največ listkov iz matematike (9365); univ. prof. dr. Alojzij Vadnjal je namreč letos zaključil večletno izpisovanje matematičnih strokovnih izrazov iz vseh pomembnejših slovenskih matematičnih knjig in spisov, tako da obsega sekcijška matematična kartoteka nad 10.000 listkov. Razen tega so bile oddane sekciji tudi kopije listkov, napisane za Slovar slovenskega knjiŹnega jezika, in sicer iz mineralogije in petrografije 761 (K—O), iz sistematike Źivalstva pa 460 (P—Ź).

Sekciji je bila dodeljena primerno opremljena delovna soba v na novo preurejenem podstrešju glavnega poslopja SAZU v skupno uporabo z medicinsko sekcijo Terminološke komisije.

Načrt dela za leto 1968

Letos namerava sekcija nadaljevati z delom, ki je bilo v načrtu Źe za lansko leto, predvsem pa začeti s spisovanjem osnutkov terminološkega slovarja za matematiko, opisno geometrijo in geografijo.

STUDIJSKI CENTER ZA ZGODOVINO SLOVENSKEGA IZSELJENSTVA

Poročilo o delu v letu 1967 in program dela v
letu 1968

Delo Študijskega centra za zgodovino slovenskega izseljenstva pri predsedstvu Slovenske akademije znanosti in umetnosti je obstajalo od njegove ustanovitve v letu 1963 (gl. poročili v Letopisu XV, str. 135—136 in XVII, str. 128—129) na eni strani v delu sveta centra, ki je bil nekak iniciativni odbor, na drugi strani pa v tem, da so pritegnjeni sodelavci delali na konkretnih raziskovalnih nalogah, pri čemer so se izdatki za te naloge krili iz pogodb, ki so bile sklenjene s Skladom Borisa Kidriča; center pa ni imel nobenega rednega nameščenca, nikakih lastnih prostorov, opreme ali biblioteke, medtem ko je njegov arhiv obstajal le iz lastnih elaboratov ter iz zapisnikov in dopisov, ki so nastajali pri njegovem poslovanju. V svetu centra je 1966 umrlega akademika dr. Antona Melika nadomestil dopisni član akademije dr. Svetozar Ilešič, Slovenska izseljenska matica pa je na mesto svojega umrlega zastopnika Ivana Regenta in na mesto Mitje Vošnjaka, ki je odšel na novo službeno mesto v Beograd, imenovala kot svoja nova zastopnika svojo predsednico Zimo Vrščajevo in poslanca skupščine SRS Ivana Krefta. V letu 1967 je Inštitut za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani pristal na to, da vrši njegov asistent Franc Rozman, diplomirani zgodovinar, del svojih službenih obveznosti v centru; prevzel je skrb za nastajajočo biblioteko in arhiv centra ter funkcijo tajnika centra, ki jo je dotlej opravljal upravni direktor SAZU dr. Leo Baebler. Sekcija za občo in narodno zgodovino Inštituta za zgodovino SAZU je dala na razpolago prehodno sobo, kjer more delati tajnik centra in kjer je mogoče namestiti začetke njegove biblioteke, medtem ko se glavni fond književnih in periodičnih publikacij naših izseljencev še vedno zbira v NUK. Arhiv Slovenije je pa dal v svojem posloplju brezplačno na razpolago sobo, kjer je mogoče zbrati arhive naših izseljencev in

izseljenskih organizacij, za katere se s pomočjo Slovenske izseljenske matice trudimo, da jih spravimo v Ljubljano in koncentriramo v okviru centra. Medtem ko se imamo za vse te pridobitve zahvaliti razumevanju teh ustanov za naloge centra in one niso bile povezane z nikakimi izdatki za SAZU, je pa SAZU nabavila vso potrebno opremo za sobo, da more center tudi fizično zaživeti, čeprav je seveda tudi to stanje še provizorično.

Kar se tiče bibliografskega dela, je dokončana prva faza (bibliografija knjig, člankov v zbornikih in revijah ter časnikov kot bibliografskih enot), ki jo je treba zdaj le še dopolnjevati na podlagi novih podatkov; v letu 1968 se predvideva publikacija s pregledom periodičnega tiska slovenskih izseljencev v evropskih državah, v Kanadi in v Južni Ameriki; bibliografska obdelava prispevkov v časnikih je dolgotrajna naloga, kjer bo potrebno prej rešiti metodična vprašanja, in se za leto 1968 predvideva obdelava enega samega časnika. Arhivska sekcija je dokončala evidentiranje arhivskih fondov v Arhivu Slovenije, ki pridejo v poštev za zgodovino izseljevanja in izseljencev, evidentirani so arhiv Inštituta za zgodovino delavskega gibanja (arhivalije Delavske zbornice) in drugi ljubljanski arhivi; za leto 1968 se predvideva predvsem pregled fondov arhiva Izseljeniškega komisariata v Zagrebu, ki je za dobo stare Jugoslavije važen za vse ozemlje Jugoslavije. Kar se tiče vprašanja izseljeniškega muzeja, se je center pridružil stališču, da je treba tak muzej organizirati kot sekcijo centralnega slovenskega muzeja, ki mora dobiti ustrezne nove prostore. Kar se tiče znanstveno raziskovalnega dela v ožjem smislu besede, obstoji zdaj že obsežen statističen elaborat o izseljevanju s slovenskega ozemlja, ki ga bo treba v letu 1968 še dopolnjevati, obenem pa začeti z delom na statistiki slovenskih izseljencev na podlagi virov in literature iz dežel doseljevanja, kar bo združeno z velikimi težavami. Ostale znanstveno raziskovalne monografije so še v stadiju projektov, pri čemer je glavna ovira majhno število delavcev na teh vprašanjih. Ta vprašanja pa postajajo vedno bolj važna, kar dokazuje tudi dejstvo, da se je začelo na njih v zadnjih letih sistematično delati v več državah, posebno v ZDA.

BIBLIOTEKA

Poročilo o delu v letu 1967

V letu 1967 se je delo v biblioteki počasi pričelo urejati. Po težkih časih, ko sta se osebje in knjižni fond zaradi adaptacijskih del morala preseljevati iz prostora v prostor, je to leto spet prineslo ustaljenost in možnost kolikor toliko urejenega dela. Sicer smo morali preseliti dve skladišči v stavbi na Novem trgu 4, kjer so se pričela prenovitvena dela; eno od teh smo popolnoma, drugega pa delno izgubili; pridobili pa smo dve skladišči v kletnih prostorih glavne akademijske stavbe. Ker so nam v pritličju stavbe Novi trg 4 zagotovljeni dodatni prostori, stiska za skladišča za nekaj časa ne bo tako zelo pereča. Poleg tega so nam v dograjenem III. nadstropju stavbe Novi trg 3 dodelili eno sobo, kamor sta se ob koncu leta preselili dve naši uslužbenki. S tem se je naravnost nemogoča prenatrpanost v dosedanjih prostorih olajšala in ob pripravah za novo čitalnico na širokem hodniku I. nadstropja moremo upati na to tako zaželeno in tako nujno izboljšanje naših težkih delovnih pogojev. Že zdaj pa smo v veliki sobi spet namestili manjšo mizo kot zasilni čitalni prostor za dve osebi, kar že dolgo časa ni bilo mogoče. Omeniti moramo še dopolnitev polic v veliki sobi biblioteke in vzdavo knjižnih omar med II. in III. nadstropjem glavne akademijske palače. S temi policami sicer nismo pridobili veliko novega prostora, a vendar nam je vsak tekoči meter praznih polic dobrodošel.

Jeseni je bila povečana tudi naša knjigoveznica. Zanj smo pridobili še sosednji prostor, nekdanjo shrambo za delavce; s tem, da so porušili vmesno steno, je knjigoveznica dobila za svoje delo primeren prostor.

Kar zadeva našo novo gradnjo, žal ne moremo poročati nič razveseljivega. Vse izboljšave, ki smo jih navedli, seveda ne morejo biti trajnega značaja. So le začasne rešitve, sicer v danih razmerah zelo dobrodošle, ki pa pomenijo le nekoliko lažje čakanje na novo stavbo. Gradnja nove biblioteke je še vedno

nujna, z njo ne gre odlašati in je treba izkoristiti vsako priliko in vsako možnost, da se delo čimprej začne. Obljuba, da bo mogoče z gradnjo pričeti leta 1969, je zadnji termin, da se biblioteka zaradi tako obsežne akcesije ne bo zadušila.

Delo v vseh sektorjih biblioteke je v letu 1967 v redu potekalo, za kar se je treba zahvaliti predvsem prizadevnosti in požrtvovalnosti njenih uslužbencev. Posebnih delovnih akcij se v danih razmerah seveda nismo mogli lotiti. Omeniti pa se mi zdi potrebno, da smo prispevali velik del dubletnega fonda za osnovni fond 3 novih knjižnic in to: za Univerzitetno knjižnico v Kasliku (Libanon), za Javno knjižnico v Arushi (Tanzanija) in za biblioteko Makedonske akademije znanosti in umetnosti; zadnji od teh smo poslali tudi vse razpoložljive publikacije naše akademije.

Prav ob koncu leta je prispela v Ljubljano velika in dragocena darilna pošiljka za našo biblioteko: zapuščina arh. J. Jagra iz Minneapolisa, ki jo je pokojnikova vdova poklonila naši akademiji. Ta zapuščina obsega knjižnico, načrte, znanstveni material ter korespondenco.

Zveznega kongresa bibliotekarjev septembra v Ohridu se je udeležil upravnik biblioteke. Oktobrskega posvetovanja slovenskih knjižničarjev v Celju in na Ravnah pa so se udeležili 4 uslužbenci Centralne biblioteke in 2 uslužbenca inštitutskih bibliotek.

Poročilo o tekočem delu smo razvrstili po posameznih sektorjih naše dejavnosti ter poleg statističnih podatkov navajamo tudi morebitne pripombe ali pojasnila:

Akcesija. Prirastek knjižnega fonda je razviden iz naslednje tabele:

	Zamena	Darilo	Nakup	Skupaj
knjige	5.800	1.621	1.427	8.848
mikrofilmi	—	—	5	5
rokopisi	—	1	—	1
geografske karte	15	2	121	138
plošče	—	1	3	4
reprodukcije, fotografije	—	140	—	140
skupaj	5.815	1.765	1.556	9.136

Pri akcesiji daril se mi zdi potrebno omeniti obsežnejša darila akademika prof. dr. I. Rakovca, dalje Fakultete političkih nauka iz Zagreba in Ameriškega konzulata iz Zagreba.

Dubletni fond. Sezname dvojnic, ki so se nam nabrale med letom, smo poslali v izbiro 92 ustanovam, od tega 40 v inozemstvu, in uspešno zamenjali 404 dvojnice.

Celotni knjižni fond. Ob koncu leta 1967 je imela biblioteka SAZU okoli 136.000 volumnov. 31. XII. 1967 so naše inventarne knjige izkazovale 133.601 številko, in sicer:

knjig in letnikov revij	129.698
mikrofilmov	666
rokopisov	63
geografskih kart	1.172
gramofonskih plošč	42
reprodukcij in fotografij	1.960

K temu je treba prišteti še neurejeni knjižni fond, to je knjižnico bivšega Znanstvenega društva, razne manjše zapuščine in del knjižnega fonda, ki smo ga prejeli v zameno iz inozemstva pred letom 1949. Z obdelavo tega fonda smo sicer nadaljevali, vendar zaradi prezaposlenosti s tekočim delom to urejevanje ni tako steklo, kot bi bilo želeli.

Katalogi. Ves urejeni knjižni fond je kataloško obdelan v matičnem katalogu. Ta je hkrati tudi naš abecedni imenski in mestni katalog. V sistematičnem katalogu po mednarodni decimalni klasifikaciji je obdelan ves knjižni fond, ki je prispel po letu 1951.

Redno izdelujemo tudi kataloške listke za knjige in revije, ki so deponirane v posameznih inštitutskih bibliotekah akademije.

Za katalog inozemskih knjig pri Jugoslovanskem bibliografskem institutu, kakor tudi za centralni katalog SR Slovenije pri Narodni in univerzitetni knjižnici, redno izdelujemo in pošljamo ustrezne kataloške listke.

Sproti tudi izdelujemo kataloške listke za abecedni imenski katalog, ki bo na razpolago v naši bodoči čitalnici. Za ta katalog smo nadaljevali popis kataloških listkov starejših fondov.

Krediti. V začetku leta je biblioteka dobila za nabavo knjig in revij 60.000.— N din. Zaradi znatnega porasta cen inozemskih knjig in revij je bila ta vsota mnogo premajhna. Zato smo morali že v prednaročilu časopisov črtati več naslovov, v drugi polovici leta pa smo bili prisiljeni ustaviti tudi vsa knjižna naročila. Kljub vsem tem ukrepom pa smo odobreno vsoto močno

prekoračili in to predvsem zaradi inozemskih odprtih naročil iz prejšnjih let, ki so jih knjigarne izvršile po prejemu devizne kvote. Celotna potrošnja v letu 1967 je znašala 92.518,46 N din. Primanjkljaj so krili deloma inštituti iz svojih sredstev, ostanek pa je bil pokrit iz sredstev akademijskega proračuna.

Ker nam deviznih dinarjev za nakup inozemske literature niso posebej nakazali, smo morali vsa zadevna naročila izvrševati preko naših knjigarn in v okviru njihovih možnosti.

Zamena. Knjižna zamenjava akademijskih publikacij z znanstvenimi ustanovami predstavlja naše najvažnejše, najpomembnejše in najaktivnejše delovno področje, saj se na ta način steka v naši biblioteki najnovejša znanstvena literatura vseh strok z vsega sveta.

Žal pa so se zaradi zmanjšane akademijske publikacijske dejavnosti, ki ima svoj vzrok predvsem v finančnih težavah akademije, že pričele pojavljati pripombe s strani nekaterih naših partnerjev. Za sedaj ta situacija sicer še nima negativnih posledic za našo knjižno zamenjavo, vendar pa bi želeli opozoriti na važnost rednega izhajanja akademijskih publikacij, ki je prvi pogoj za nemoteno zamenjavanje.

V preteklem letu smo navezali nove zamenjalne stike s 60 ustanovami (od tega 48 v inozemstvu), redno poslovanje pa smo prekinili s 6 inozemskimi ustanovami. Ob koncu leta je bila naša redna zamenjalna mreža razširjena na 75 držav vsega sveta in je obsegala 1.222 naslovov (1009 v inozemstvu in 213 v SFRJ). V tem številu je upoštevano 989 inozemskih in 212 domačih ustanov ter 20 inozemskih in 1 domač znanstvenik. Niso pa vštete razne občasne knjižne zamenjave, niti zamenjave našega dubletnega fonda.

Recenzija. Akademijske publikacije pošiljamo v oceno na 56 naslovov (od tega 28 inozemskih). Prejeli smo več ocen, ki so bile objavljene v raznih časopisih.

Ekspedit. Zaradi izredno majhne publikacijske dejavnosti akademije v preteklem koledarskem letu je izdaja akademijskih publikacij močno upadla. Razposlali smo samo 6.831 publikacij, od tega v zameno 3.367, v dar 1.231, v prodajo 2.233.

Stanje zaloge akademijskih publikacij 31. XII. 1967 je znašalo 80.304.

V založbi SAZU je doslej izšlo 256 publikacij. Od tega je 77 že razprodanih, od 25 pa razpolagamo le z manjšo zalogo. Pošle so zlasti starejše akademijske izdaje in Letopisi.

Izposojevanje. Centralna biblioteka je izposodila v preteklem letu dela iz svojega knjižnega fonda 192 bralcem. Ti so

našo biblioteko obiskali 1761-krat (1456-krat za izposojajo na dom, 305-krat za izposojajo v čitalnici).

Število izposojenih zvezkov v preteklem letu je bilo:

v čitalnici	536
na dom	6.323
inštitutskim bibliotekam	9.285
medbibliotečna izposoja 10 bibliotekam v državi	27
3 bibliotekam v inozemstvu	6
Skupaj	16.177

Inštitutske biblioteke so iz knjižničnega fonda, ki je depniran pri njih, izposodile na dom 1.486 zvezkov. O izposoji v njihovih čitalnicah pa nimamo statističnih podatkov, ker je pristop h knjižnemu fondu prost in na voljo le inštitutskim uslužbencem.

Publikacije. Vsak mesec izdajamo Sezname o akcesiji knjig in Sezname o akcesiji periodik.

Razen teh seznamov smo v preteklem letu objavili še Poročilo o delu biblioteke v letu 1966 in 3 sezname dublet.

Vse biblioteške publikacije tiskamo v ciklostilni tehniki ter jih broširamo. Naklada mesečnih seznamov je 135 izvodov, vseh ostalih publikacij pa 100 izvodov.

Razpošiljamo jih članom akademije, akademijskim inštitutom in sekcijam ter raznim ustanovam in knjižnicam, ki se zanje zanimajo.

Administracija. Vsa prodaja publikacij se je vršila v lokalu ekspedita na Trgu revolucije 7. V preteklem letu je bilo prodanih za 29.888,33 N din akademijskih publikacij.

Knjigoveznica. Akademijska knjigoveznica je v letu 1967 zvezala 546 knjig. Poleg tega je broširala naše mesečne sezname o knjižni akcesiji ter izvrševala tudi druga dela knjigoveškega značaja.

Personalia. Skozi vse leto je bilo število uslužbencev Centralne biblioteke neizpremenjeno: upravnik biblioteke, 1 bibliotekar-referent, 3 knjižničarji-referenti, 2 knjižničarja, 1 knjižničarski manipulant, 1 tajnica.

Poleg tega smo imeli stalnega priložnostnega uslužbenca s povprečnim delovnim časom 3 ure dnevno.

Ekspedit je vodil poseben honorarni uslužbenec.

Knjigoveške posle je vršil mojster knjigovez. Tudi tisk biblioteških publikacij ter tehnično plat ekspedita so opravljali občasni uslužbenci. Za kurirske posle smo imeli na voljo akademijske pomožne uslužbence.

V akademijskih inštitutih in sekcijah so opravljali knjižničarske posle (razne pomožne kartoteke in izposojevanje) njihovi uslužbenci. Od tega jih je le 6 iz knjižničarske stroke, ostali pa so administrativni, strokovni ali priložnostni uslužbenci, ki opravljajo potrebne knjižničarske posle poleg drugega dela.

IV

PUBLIKACIJE
IN ZAMENJAVA PUBLIKACIJ

PUBLIKACIJE

Slovenske akademije znanosti in umetnosti v letu 1967

SPLOSNE IZDAJE

- Letopis** Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Sedemnajsta knjiga 1966. (Uredil *Milko Kos.*) V Ljubljani 1967. 177 + (II) str. 8°. 1800 izv. 9.— din.
- Slovenski biografski leksikon.** Deseti zvezek. Schmidl-Steklasa. Uredil *Alfonz Gspan* s sodelovanjem uredniškega odbora. Ljubljana 1967. Str. 225—464 + 1 pril. 4°. 1500 izv. 45.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA ZGODOVINSKE IN DRUŽBENE VEDE

- Arheološki vestnik XVII.** Ljubljana 1966. (1967). 568 + (IV) str. + 7 pril. 8°. 1000 izv. 85.— din.

Vsebina:

Josip Klemenc: In memoriam Josipu Korošču.

Staško Jesse: Bibliografija Josipa Korošca.

Stane Gabrovec: Zagorje v prazgodovini.

Tone Knez: Zarno grobišče v Novem mestu.

Stanko Pahič: Železnodobne najdbe v Slovenskih goricah.

Radoslav Katičič: Keltska osobna imena u antičkoj Sloveniji.

Stane Gabrovec: Srednjelatensko obdobje v Sloveniji.

Stane Gabrovec: Latensko obdobje na Gorenjskem.

Stanko Pahič: Keltske najdbe v Podravju.

Josip Klemenc: Keltski elementi v Sempetru v Savinjski dolini.

Peter Petru: Hišaste žare, dokaz migracije dela plemena Latobici.

Lojze Bolta: Materialne ostaline Kelto v celjski okolici.

Tone Knez: Latenske najdbe iz Novega mesta.

Vera Kolšek: Keltski novci iz Celja.

Ivan Puš: Nove latenoidne najdbe v Ljubljani.

Iva Mikl-Curk: Keltski sledovi v duhovni in materialni kulturi antičnega Poetovija.

Sonja Petru: Okovi noriško-panonške ženske noše, odkriti v Mačkovicu pri Žužemberku.

Mitja Brodar: Četrto izkopavanje v Mokriški jami.

Mitja Brodar: Površinska paleolitska najdba iz Ruperč vrha na Dolenjskem.

Stane Gabrovec: Bronastodobni grob z Vrhnike.

Ljudmila Plesničar-Gec: Zaščitno izkopavanje rimske stavbe ob Tržaški cesti v Ljubljani.

- Peter Petru-Tone Knez-Anja Uršič*: Poročilo o raziskovanjih suburbanih predelov Neviodunuma v letih 1960—1965.
Geza Alföldy: Epigraphisches aus Flanona (Plomin).
Tone Knez: Staroslovenski grobovi v Trebnjem.
 Knjižna poročila.
Staško Jesse: Bibliografski prispevki k jugoslovanski arheologiji 1964 in 1965.
Staško Jesse: Zamenjava.

Arheološki vestnik XVIII. Ljubljana 1967. (1968). 496 + (IV) str. + 4 pril. 8°. 1000 izv. 68.— din.

Vsebina:

- Stjepan Vuković*: Donjopaleolitska orudja od valuča tipa »Pebble tool« na področju sjevernog djela Hrvatskog Zagorja.
Franc Osole: Zakajeni spodmol, jamska paleolitska postaja.
France Leben: Stratigrafija in časovna uvrstitev jamskih najdb na Tržaškem Krasu.
Josip Klemenc: Starokrščanska svetišča v Sloveniji.
Ljudmila Plesničar-Gec: Obeležje in kronologija antičnih grobov na Prešernovi in Celovški cesti v Ljubljani.
Tone Knez: Žarni grobovi v Bršljinu.
Elica Boltin-Tome: Poročilo o raziskovanjih na srednjem prečnem nasipu Kaštelirja pri Dvorih nad Izolo.
Marijan Slabe: Novi rimski nasipi v Emoni.
Zorka Šubič: Epigrafske najdbe v Ptujju in območju v letih 1965—1966.
Iva Mikl Turk: Rimski napis z vznožja Ptujškega gradu.
Andrej Valič: Rimskodobna najdba v Senčurju pri Kranju.
Efrem Pegan: Najdbe novcev v Sloveniji.
Peter Petru: Kolokvij o paleolitiku v Sloveniji.
Srečko Brodar: Razčlenitev pleistocena.
Mitja Brodar: Olševien.
Franc Osole: Oris poselitve Slovenije v pleistocenu.
Alberto Broglio: Il paleolitico dell'Italia settentrionale.
Mirko Malez: Paleolitska nalazišta Hrvatske.
Ivan Rakovec: Sesalska favna Slovenije v pleistocenski dobi.
Zlata Dolinar: Novi pogledi na razvoj človeka.
Alojz Sercelj: Razvoj kvartarne vegetacije.
Peter Petru: Kolokvij o zgodnjem srednjem veku v Sloveniji.
Paola Korošec: Kulturna opredelitev slovanskega zgodnjega srednjega veka na ozemlju Vzhodnih Alp.
Branko Marušič: Nekropole VII. i VIII. stoljeća u Istri.
Josip Korošec: K problematiki slovanske keramike v Jugoslaviji.
Stanko Pahič: Staroslovanski grobovi v Brezju pri Zrečah.
Vinko Šribar: Skeletno plano grobišče na Hribu pri Krkavčah.
Vinko Šribar: Zgodnjersrednjeveško grobišče in naselbina v Podmelcu — Baška grapa.
Tone Knez: Staroslovenske najdbe na Dolenjskem in v Beli krajini.
Lojze Bolta: Rifnik. Arheološki izsledki in problematika.
Andrej Valič: Staroslovanski Kranj.
Paola Korošec: Staroslovansko grobišče ob cerkvi na Drulovki.
Paola Korošec: Dva bronasta prstana iz prazgodovinske gomile v Pavla vasi pri Trziču na Dolenjskem.

- Sonja Petru*: Nekaj zgodnjerednjeveških najdb iz Gorjancev.
Peter Petru: Zgodnjerednjevska naselbina na Polhograjski gori nad Polhovim gradcem.
Srečko Brodar: In memoriam — Lothar F. Zotz.
 Knjižna poročila.
Stiško Jesse: Bibliografski prispevki k jugoslovanski arheologiji 1966.
Stiško Jesse: Zamenjava.

IZDAJE RAZREDA ZA FILOLOSKE IN LITERARNE VEDE

- Korespondence pomembnih Slovencev 4/I. Francè Bernik**: Pisma Frana Levca. Prva knjiga. Ljubljana 1967. 360 + (III) str. + 1 pril. 8°. 1000 izv. 44.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA MATEMATIČNE, FIZIKALNE IN TEHNIČNE VEDE

- Razprave. A IX/2. Charles Polinszky**: Quelques questions de l'intensification des procédés de génie chimique. Ljubljana 1967. 16 str. 8°. 800 izv. 4.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA PRIRODOSLOVNE IN MEDICINSKE VEDE

- Razprave. Oddelek za prirodoslovne vede. X.** Ljubljana 1967. (1968.) 303 str. + 24 tab. 8°. 1000 izv. 54.— din.

Vsebina:

Dušan Zavodnik: Dinamika litoralnega fitala na zahodnoistrski obali. 11.— din.

Jože Bole: Taksonomska, ekološka in zoogeografska problematika družine Hydrobiidae (Gastropoda) iz porečja Ljubljanice. 6.— din.

Jože Bole: Polži iz freatičnih voda Jugoslavije. 2.— din.

Ivan Rakovec: Jamski medved iz Mokriške jame v Savinjskih Alpah. 15.— din.

Vittorio De Zanche, Rajko Pavlovec in Franca Proto Decima: Mikrofavna in mikrofacies iz eocenskih flišnih plasti pri Ustju v Vipavski dolini, JZ Slovenija. 15.— din.

Dragica Turnšek: Sistematski položaj rodu Burgundia (Hydrozoa). 3.— din.

Alojz Šercelj: Razvoj tal južnega dela Ljubljane v luči pelodnih raziskav. 4.— din.

- Geografski zbornik X.** Ljubljana 1967. (1968.) 329 + (III) str. + 16 pril. 8°. 1000 izv. 48.— din.

Vsebina:

Karel Grad: Geologija Kozjanskega. 3.— din.

Marjan Zagar: Kozjansko, gospodarsko-geografska problematika. 20.— din.

Darbo Radinja: Vremenska dolina in Divaški Kras. 17.— din.

Milan Sifer: Kvartarni razvoj doline Rašice in Dobrege polja. 5.— din.

Marjan Zagar: O značilnostih cestnega prometa v Sloveniji (s posebnim ozirom na turistični promet). 3.— din.

IZDAJE RAZREDA ZA UMETNOSTI

- Dela 26.** Serija za glasbeno umetnost 26. *Marjan Kozina*: Tlaka. Kantata za soliste, zbor in orkester. Partitura. Ljubljana 1967. 58 + (I) str. 4°. 300 izv. 36.— din.
- Dela 27.** Serija za glasbeno umetnost 27. *Lucijan Marija Škerjanc*: Koncert za levo roko in orkester. Partitura. Ljubljana 1967. 125 + 1 str. 4°. 300 izv. 52.— din.

ZAMENJAVA PUBLIKACIJ

Biblioteka Slovenske akademije znanosti in umetnosti je v letu 1967 redno pošiljala v zameno akademijske publikacije spodaj navedenim ustanovam:

La Bibliothèque de l'Académie Slovène des sciences et des arts entretenait dans l'année 1967 un service régulier d'échange de publications avec les Institutions ci-dessous mentionnées:

SFR JUGOSLAVIJA — RSF DE YOUGOSLAVIE

Banja Luka:

Muzej Bosanske Krajine

Beograd:

- Arheološki inštitut Srpske akademije nauka i umetnosti
- Arheološko društvo Jugoslavije
- Arhitektonski fakultet Univerziteta
- Astronomska opservatorija
- Astronomska sekcija Matematičskog inštituta Srpske akademije nauka i umetnosti
- Botanički zavod i bašta Prirodno-matematičskog fakulteta Univerziteta
- Društvo matematičara i fizičara SR Srbije
- Etnografski inštitut Srpske akademije nauka i umetnosti
- Etnografski muzej
- Etnološko društvo Jugoslavije
- Geografski inštitut »Jovan Cvijić«
- * Geografski zavod Prirodno-matematičskog fakulteta
- Građevinski fakultet
- Inštitut društvenih nauka
- Inštitut za biološka istraživanja
- Inštitut za ispitivanje materijala
- Inštitut za nuklearne nauke »Boris Kidrič«
- Inštitut za zaštitu bilja
- * Istorijski muzej Srbije
- Jugoslovenski inštitut za zaštitu spomenika kulture
- Katedra za matematiku. Elektrotehnički fakultet

* Ustanove, s katerimi smo vzpostavili zameno v letu 1967, so označene z zvezdico (*).

* Les Institutions avec lesquelles nous sommes entrés en relations d'échanges en 1967 sont marquées par un astérisque (*).

- * Mašinski fakultet Univerziteta
Mašinski institut »Vladimir Farmakovski« Srpske akademije nauka
i umetnosti
- Matematički institut
- Muzej grada Beograda
- Muzej primenjene umetnosti
- Muzej šumarstva i lova
- Narodni muzej
- Naučno društvo za istoriju zdravstvene kulture Jugoslavije
- Prirodnjački muzej
- Republički zavod za zaštitu prirode SR Srbije
- Rudarsko-geološki fakultet
- Savezni hidrometeorološki zavod
- Seminar za istoriju jugoslovenske književnosti
- Srpska akademija nauka i umetnosti
- * Srpsko biološko društvo
- Srpsko geografsko društvo
- Srpsko geološko društvo
- Srpsko hemijsko društvo
- Srpsko lekarsko društvo
- Šumarski fakultet
- Univerzitetska biblioteka »Svetozar Marković«
- Vojni muzej Jugoslovenske armije
- Zavod za geološka, geofizička i rudarska istraživanja SR Srbije

Bitola:

- Naroden muzej
- Naučno društvo

Brežice:

- Posavski muzej

Celje:

- Mohorjeva družba

Cetinje:

- Zavod za zaštitu spomenika kulture SR Crne Gore

Dubrovnik:

- Dubrovački muzej. Arheološki odjel
- Historijski institut Jugoslovenske akademije znanosti i umjetnosti
- Naučna biblioteka

Idrija:

- Mestni muzej

Ilidža:

- Geološki zavod u Sarajevu

Kamnik:

- Muzej Kamnik

Kikinda:

- Narodni muzej

Kotor:

Pomorski muzej

Kranj:

Gorenjski muzej

Ljubljana:

Arheološki seminar Univerze

Biotehniška fakulteta

Društvo meteorologov Slovenije

Elektrotehniški vestnik

Geološki zavod SR Slovenije

Gozdarski vestnik

Hidrometeorološki zavod SR Slovenije

Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije

* Inštitut za javno upravo in delovna razmerja pri Pravni fakulteti

Inštitut za sociologijo in filozofijo pri Univerzi

Mestni arhiv

Narodna galerija

Narodni muzej

Nuklearni inštitut »Jožef Stefan«

Oddelek za muzikologijo Filozofske fakultete

Planinska zveza Slovenije

Prirodoslovno društvo

Slovenska Matica

Slovenski etnografski muzej

Slovenski šolski muzej

Tehniški muzej Slovenije

Urbanistični inštitut SR Slovenije

Zavod SR Slovenije za statistiko

Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij SR Slovenije

Zavod za spomeniško varstvo SR Slovenije

Zavod za zdravstveno in tehniško varnost SR Slovenije

Zgodovinsko društvo za Slovenijo

Zveza inženirjev in tehnikov SR Slovenije

Maribor:

Pokrajinski muzej

Mežica:

* Geološka služba pri Rudniku svinca in cinka

Niš:

* Katedra geografije. Viša pedagoška škola

Novi Sad:

Centralna biblioteka Filozofskog fakulteta

Matica Srpska

Pokrajinski zavod za zaščito spomenika kulture AP Vojvodine

Vojvodanski muzej

Novo mesto:

Študijska knjižnica Mirana Jarca

Ohrid:

Hidrobiološki zavod
Naroden muzej

Osijek:

Historijski arhiv u Osijeku
Muzej Slavonije

Pazin:

Etnografski muzej Istre

Peć:

Viša ekonomsko-komercijalna škola
Zavod za šumarstvo

Piran:

Mestni muzej

Portorož:

Zavod za raziskovanje morja SR Slovenije

Priština:

Katedra za šiptarski jezik i književnost
Muzej Kosova i Metohije
Pokrajinski zavod za zaštitu spomenika kulture Kosova i Metohije

Prizren:

Zavod za vinogradarstvo i vinarstvo

Pula:

Arheološki muzej Istre
Društvo za književnost i umjetnost

Rijeka:

Historijski arhiv
* Medicinski fakultet
Pomorski i povijesni muzej

Rovinj:

Institut za biologiju mora Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti

Sarajevo:

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine
Biblioteka Pravnog fakulteta
Biološki institut
Ekonomski institut Univerziteta
Geografsko društvo Bosne i Hercegovine
Institut za higijenu i socijalnu medicinu
Institut za šumarstvo
Istorisko društvo Bosne i Hercegovine
Katedra jugoslovenske književnosti. Filozofski fakultet
Katedra za istoriju. Filozofski fakultet
* Medicinski fakultet Univerziteta
Poljoprivredni fakultet Univerziteta
Republički arhiv SR Bosne i Hercegovine
Šumarski fakultet Univerziteta

Zavod za ratarstvo
Zavod za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti SR
Bosne i Hercegovine
Zemaljski muzej

Skopje:

Arheološki muzej
Ekonomski institut na Univerzitetot
Etnološki muzej
Geografski institut. Prirodno-matematički fakultet
Geološki zavod
Institut za makedonski jezik
Institut za nacionalna istorija
Katedra za jugoslovenska književnost. Filozofski fakultet
* Makedonska akademija na naukite i umetnostite
Matematički institut. Prirodno-matematički fakultet
Medicinski fakultet
Muzejsko-konzervatorsko društvo na SR Makedonija
Prirodonaučen muzej
Repub. zavod za zaštita na spomenicite na kulturata
Seminar za istorija na star vek i arheologija
Seminar za klasična filologija
Seminar za makedonski jezik
Šumarski institut na SR Makedonija
Zavod za ribarstvo na SR Makedonija
Zemjodelsko-šumarski fakultet na Univerzitetot
Zoološki zavod. Prirodno-matematički fakultet

Slavonski Brod:

Historijski institut Slavonije

Smederevo:

Narodni muzej

Split:

Arheološki muzej
Državna galerija umjetnina
Etnografski muzej
Hidrografski institut Jugoslovenske ratne mornarice
Historijski arhiv u Splitu
Institut za nacionalnu arheologiju
Institut za oceanografiju i ribarstvo
Muzej grada Splita
Narodno sveučilište »Đuro Salaj«
Naučna biblioteka
Pedagoška akademija
Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture
* Vojnopomorski muzej Ratne mornarice

Sremski Karlovc:

Istorijski arhiv AP Vojvodine

Skofja Loka:

Loški muzej

Štip:

Naroden muzej

Titograd:

Geološki zavod Crne Gore
Istoriski institut Crne Gore

Tuzla:

Muzej istočne Bosne

Vranje:

Narodni muzej

Vršac:

* Narodni muzej

Vukovar:

Gradski muzej

Zadar:

Arheološki muzej
Historijski arhiv
Institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
Institut za historijske nauke Filozofskog fakulteta Sveučilišta u
Zagrebu
Narodni muzej

Zagreb:

Arheološki muzej
Arhiv SR Hrvatske
Botanički zavod Prirodoslovnog fakulteta Sveučilišta
Društvo matematičara i fizičara
Društvo muzejsko-konzervatorskih radnika SR Hrvatske
Etnografski muzej
Geofizički institut Sveučilišta
Geografsko društvo Hrvatske
Geološko-paleontološka zbirka i laboratorij za krš Jugoslavenske
akademije znanosti i umjetnosti
Historijski institut Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti
Hrvatsko prirodoslovno društvo
Imunološki zavod
Institut Français
Institut za historiju radničkog pokreta
Institut za narodnu umjetnost
Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
Muzej grada Zagreba
Muzej za umjetnost i obrt
»Naučna misao« — Društvo za unapređivanje i širenje nauke
Odjel za ornitologiju Instituta za biologiju Sveučilišta
Odsjek za arheologiju. Filozofski fakultet Sveučilišta
Odsjek za hrvatsku povijest. Filozofski fakultet Sveučilišta
Odsjek za povijest umjetnosti. Filozofski fakultet Sveučilišta
Povijesno društvo Hrvatske
Speleološki odsjek Planinarskog društva »Željezničar«
Staroslavenski institut
Zavod za geološka istraživanja
Zavod za slavensku filologiju. Filozofski fakultet Sveučilišta
Znanstveni bilten

EVROPA — EUROPE

- Aarau* (Suisse):
Aargauische Naturforschende Gesellschaft
- Aarhus* (Danemark):
| Geologisk Institut
| Statsbiblioteket
- Aberdeen* (Grande-Bretagne):
University Library
- Aberystroth* (Grande Bretagne):
National Library of Wales
- Acacias-Genève* (Suisse):
Institut d'Anthropologie de l'Université
- Acireale* (Italie):
Biblioteca Zelantea
- Alba-Iulia* (République Socialiste de Roumanie):
Muzeul Regional
- Amersfoort* (Pays-Bas):
Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
- Amsterdam* (Pays-Bas):
Archaeologisch-historisch Institut der Universiteit
Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
Koninklijk Instituut voor de Tropen
Koninklijk Oudheidkundig Genootschap Rijksmuseum
Nederlands Genootschap voor Anthropologie
Nederlandsche Entomologische Vereeniging
Zoölogisch Museum
- Antwerpen* (Belgique):
* Société Royale de Zoologie d'Anvers
- Aquileia* (Italie):
Associazione Nazionale per Aquileia
- Athēnai* (Grèce):
Akadēmia Athēnōn
American School of Classical Studies
British School of Archaeology at Athens
Deutsches Archaeologisches Institut
Ecole Française d'Athènes
Laboratoire de Géologie et de Paléontologie de l'Université
* Redaction de la revue Laografia
Société Archéologique d'Athènes
Société Spéléologique de Grèce
- Avenches* (Suisse):
Association Pro Aventico
- Bad Godesberg* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Deutsche Forschungsgemeinschaft
Institut für Landeskunde

Bad Homburg v. d. Höhe (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Saalburgmuseum

Barcelona (Espagne):

Instituto Químico de Sarriá
Museo Arqueológico

Bari (Italie):

Accademia Pugliese delle Scienze

* Facoltà di Lettere e filosofia e di Magistero

Basel (Suisse):

Geographisch-ethnologische Gesellschaft
Historische und antiquarische Gesellschaft
Naturforschende Gesellschaft
Schweizerische Gesellschaft für Urgeschichte
Schweizerisches Institut für Volkskunde

Bautzen (République Démocratique Allemande):

Stadtmuseum. Naturwissenschaftliche Abteilung

Belfort (France):

Société Belfortaine d'Émulation

Bergamo (Italie):

Biblioteca Civica A. Mai

Bergen (Norvège):

Universitetsbiblioteket

Berlin (République Démocratique Allemande):

Deutsche Akademie der Wissenschaften

Institut für deutsche Volkskunde der Deutschen Akademie der Wissenschaften

Institut für Ur- und Frühgeschichte der Humboldt-Universität

Institut für Vor- und Frühgeschichte der Deutschen Akademie der Wissenschaften

Universitäts-Bibliothek

Zentralstelle für die philosophische Information und Dokumentation

Berlin-Charlottenburg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Museum für Vor- und Frühgeschichte

Bern (Suisse):

Allgemeine geschichtsforschende Gesellschaft

Bernisches historisches Museum

Geographische Gesellschaft

Naturforschende Gesellschaft

Besançon (France):

Institut d'Archéologie de la Faculté des Lettres

Institut de Géographie de la Faculté des Lettres

Université de Besançon

- Białowieża* (République Populaire de Pologne):
Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk
- Białystok* (République Populaire de Pologne):
Muzeum w Białymstoku
- Birmingham* (Grande-Bretagne):
Birmingham & Midland Institute
- Blindern-Oslo* (Norvège):
Det Norske Geografiske Selskab
Det Norske Meteorologiske Institutt
- Bochum-Querenburg* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Geographisches Institut der Ruhr-Universität Bochum
- Bologna* (Italie):
Istituto di Geologia e Paleontologia dell'Università
Museo Civico
Ponte Nuovo Editrice
Unione Speleologica Bolognese
- Bondy* (France):
Office de la Recherche Scientifique et Technique Outre-Mer
- Bonn* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Geographisches Institut der Universität
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität
Naturhistorischer Verein der Rheinlande und Westfalens
Universitäts-Bibliothek
Verein von Altertumsfreunden im Rheinlande
- Bordeaux* (France):
Institut d'Études Slaves
- Bordighera* (Italie):
Istituto Internazionale di Studi Liguri
- Borok* (URSS):
Institut biologii vnutrennih vod Akademii nauk SSSR
- Bratislava* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Archeologický seminar Filosofické fakulty
Filozofická fakulta Univerzity Komenského — Ústredná knižnica
Geografická knižnica Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského
Geografický ústav Slovenskej akadémie vied
Geologický ústav Dionýza Štúra
Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského — Ústredná knižnica
Slovenská akadémia vied — Ústredná knižnica
Slovenská technická knižnica
Slovenské národné múzeum
Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied
Univerzitná knižnica

Ústav svetovej literatury a jazykov Slovenskej akadémie vied
Ústavý spoločenských vied Slovenskej akadémie vied

Bremen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Museum für Natur-, Völker- und Handelskunde

Brescia (Italie):

Ateneo di Brescia

Brno (République Socialiste Tchecoslovaque):

Archeologický ústav Československé akademie věd

Filosofická fakulta. Sborník prací

Matice Moravská

Moravské museum. Ethnografické oddělení

Moravské museum. Prehistorické oddělení

Moravské museum. Ústav Anthropos

Pedagogický institut

Přírodovědecká fakulta University J. E. Purkyně

Speleologický klub

Univerzitní knihovna

Ústav pro ethnografii a folkloristiků Československé akademie věd

Ústřední knihovna lékařské fakulty University J. E. Purkině

* Ústřední knihovna veterinární fakulty Vysoké školy zemědělské

Brugg (Suisse):

Gesellschaft Pro Vindonissa

Bruxelles (Belgique):

Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique

Association des Archivistes et Bibliothécaires de Belgique

Fédération Spéléologique de Belgique

Institut Royal des Sciences Naturelles de Belgique

Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België

»Latomus«

Les Musées Royaux d'Art et d'Histoire

Service de Physique Nucléaire

Service National des Fouilles

Société Royale Belge d'Anthropologie et de Préhistoire

Société Royale Zoologique de Belgique

Spéléo-Club de Belgique

București (République Socialiste de Roumanie):

Asociația Slavistilor din Republica Socialistă România

Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România

Biblioteca Centrală de Stat al Republicii Socialiste România

Biblioteca Centrală Universitară

Centrul de Documentare Științifică al Academiei Republicii Socialiste România

Institutul de Arheologie al Academiei Republicii Socialiste România

Institutul de Cercetări și Proiectări Piscicole

Institutul de Geologie și Geografie al Academiei Republicii Socialiste România

Institutul de Istoria Artei al Academiei Republicii Socialiste
România
Institutul de Speologie Emil G. Racoviță al Academiei Republicii
Socialiste România
Institutul Geologic
Revue des Études Sud-Est Européennes
Societatea de Științe Istorice și Filologice din Republica Socialistă
România
Societatea de Științe Naturale și Geografie din Republica Socia-
listă România

Budapest (République Populaire Hongroise):

Budapesti Történeti Múzeum
Földrajzi Tanszékek Könyvtára
Iparművészeti Múzeum
Magyar Allami Földtani Intézet
Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára
Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Magyar Nemzeti Galéria
Magyar Nemzeti Múzeum. Központi Régészeti Könyvtár
Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára
Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet
Könyv- és Térképtára

- * Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének
- Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Kutató Csoportja
- Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete
- Néprajzi Múzeum Könyvtára
- Országos Műemléki Felügyelőség
- Országos Szépművészeti Múzeum
- Természettudományi Múzeum Könyvtára

Cambridge (Grande-Bretagne):

Cambridge Philosophical Society
University Library

Cardiff (Grande-Bretagne):

Nationalmuseum of Wales. Department of Archaeology

Castellana-Grotte (Italie):

Istituto Italiano di Speleologia

Catania (Italie):

Facoltà di Lettere e Filosofia

- * Istituto di Geologia dell'Università

Charlottenlund (Danemark):

Danmarks Geologiske Undersøgelse

Clermont-Ferrand (France):

Institut de Géographie

Cluj (République Socialiste de Roumanie):

Academia Republicii Socialiste România — Filiala Cluj
Institutul de Lingvistică al Academiei Republicii Socialiste Ro-
mânia — Filiala Cluj
Institutul de Speologie Emil Racoviță
Muzeul de Istorie Cluj

Coimbra (Portugal):

Instituto de Arqueologia
Museu Zoológico da Universidade de Coimbra
Sociedade Broteriana

Como (Italie):

Rassegna Speleologica Italiana
Società Archeologica Comense

Cremona (Italie):

Biblioteca Governativa di Cremona

Debrecen (République Populaire Hongroise):

Déri Múzeum
Egyetemi Könyvtár
Egyetemi Néprajzi Intézet
Institut Archéologique de l'Université

Den Helder (Pays-Bas):

Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee

Dijon (France):

Bibliothèque de l'Académie de Dijon et de la Commission des
Antiquités
Spéléo-Club de Dijon

Dresden (République Démocratique Allemande):

Bibliothek der Technischen Universität Dresden
Landesmuseum für Vorgeschichte
Sächsische Landesbibliothek
Staatliches Museum für Mineralogie und Geologie
Staatliches Museum für Tierkunde

Dublin (Irlande):

Royal Dublin Society
Royal Irish Academy
Royal Society of Antiquaries of Ireland

Durham (Grande-Bretagne):

University Library

Edinburgh (Grande-Bretagne):

Royal Society of Edinburgh
School of Scottish Studies

Eisenstadt (Autriche):

Burgenländisches Landesmuseum

Erlangen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsches Institut für merowingisch-karolingische Kunstforschung
Slavisches Seminar der Universität

Faenza (Italie):

Società Torricelliana di Scienze e Lettere

Ferrara (Italie):

Accademia delle Scienze di Ferrara
Istituto Ferrarese di Paleontologia Umana

Firenze (Italie):

Accademia della Crusca
Accademia Toscana di Scienze e Lettere
Rivista di Scienze Preistoriche

Fossano (Italie):

Biblioteca Civica

Frankfurt a. M. (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsches Archäologisches Institut. Römisch-Germanische Kom-
mission
Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft

Freiburg i. Br. (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut I der Universität Freiburg i. Br.
Geologisches Landesamt
Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität
Universitäts-Bibliothek

Gdańsk (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Polskiej Akademii Nauk

* Gdańskie Towarzystwo Naukowe

Instytut Budownictwa Wodnego Polskiej Akademii Nauk
Instytut Morski

Gdańsk — Wrzeszcz (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Pedagogicznej

Genève (Suisse):

Bibliothèque d'Art et d'Archéologie
Bibliothèque Publique et Universitaire
Muséum d'Histoire Naturelle
Société de Géographie de Genève
Société de Physique et d'Histoire Naturelle
Société d'Histoire et d'Archéologie de Genève
Société Entomologique de Genève

Genova (Italie):

Accademia Ligure di Scienze e Lettere
Istituto di Filologia Classica
Istituto di Geologia
Museo Civico di Storia Naturale »Giacomo Doria«

Gent (Belgique):

Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde
Seminarie voor Archaeologie

Giessen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Justus Liebig-Universität
Universitäts-Bibliothek

Glasgow (Grande-Bretagne):

The Geological Society of Glasgow

Gorizia (Italie):

Biblioteca Governativa di Gorizia

Göteborg (Suède):

Göteborgs Universitetsbibliotek

Göttingen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Akademie der Wissenschaften
Geographisches Institut der Universität
Seminar für Ur- und Frühgeschichte
Slawisches Seminar der Universität

Graz (Autriche):

Historischer Verein für Steiermark
Institut für allgemeine und vergleichende Sprachwissenschaft
Institut für Geschichte des Altertums und Altertumskunde der
Universität

Institut für Mineralogie und technische Geologie
Institut für Slavistik an der Universität

Landesmuseum »Joanneum«

Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark

Steiermärkische Landesbibliothek am Joanneum

* Steiermärkisches Landesarchiv

Steirischer Burgenverein

Steirisches Volkskundemuseum

Universitätsbibliothek

Greifswald (République Démocratique Allemande):

Ernst-Moritz-Arndt-Universität

Grenoble (France):

Société Scientifique du Dauphiné

Groningen (Pays-Bas):

Biologisch-Archaeologisch Instituut der Rijksuniversiteit

Győr (République Populaire Hongroise):

Xántus János Múzeum

Gyula (République Populaire Hongroise):

Erkel Ferenc Múzeum

Haarlem (Pays-Bas):

Teyler's Stichting Bibliotheek

Halle a. d. Saale (République Démocratique Allemande):

Landesmuseum für Vorgeschichte
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt

Hallstatt (Autriche):

Botanische Station
Museum in Hallstatt

Hamburg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographische Gesellschaft in Hamburg
Geologisches Staatsinstitut
Museum für Hamburgische Geschichte
Museum für Völkerkunde und Vorgeschichte
Naturwissenschaftlicher Verein in Hamburg
Staats- und Universitäts-Bibliothek

Hannover (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Deutsche Quartärvereinigung
Naturhistorische Gesellschaft

Heidelberg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Slavisches Institut der Universität
Universitätsbibliothek

Helsinki (Finlande):

- * College of Veterinary Medicine
Helsingin Yliopiston kirjaston Slaavilainen osasto
- * Helsingin Yliopiston Maantieteen laitos
Societas pro fauna et flora fennica
Societas zoologica-botanica fennica »Vanamo«
Suomalainen Lääkäris seura Duodecim
Suomalainen Tiedeakatemia
Suomen Hyönteistieteellinen Seura
Suomen Muinaismuistoyhdistys
Suomen Tiedeseura
Valtion Riistantutkimuslaitos

Hradec Králové (République Socialiste Tchèque):

Státní vědecká knihovna

Iași (République Socialiste de Roumanie):

Academia Republicii Socialiste România — Filiala Iași
Institutul de Chimie »Petru Poni«
Institutul de Istorie și Arheologie
Institutul Politehnic
Muzeul de Istorie Naturală

Innsbruck (Autriche):

Österreichische humanistische Gesellschaft

Istanbul (Turquie):

Ayasofya Müzesi Müdürlüğüne
Istanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü

Kaiserslautern (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Pfälzische Landesgewerbeanstalt

Karlsruhe (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Lehrstuhl für Geologie II. Technische Hochschule
Naturwissenschaftlicher Verein

Katowice (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej
Śląski Instytut Naukowy

Kiel (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Bibliothek des Instituts für Weltwirtschaft an der Universität
Geographisches Institut der Universität
Institut für Urgeschichte der Universität
Universitäts-Bibliothek

Kiev (URSS):

Central'naja naučnaja biblioteka Akademii nauk URSS
Deržavna ord. TKZ respublikans'ka biblioteka URSS im. KPRS
* Institut zoologii Akademii nauk URSS

Klagenfurt (Atriche):

- * Forstliche Bundesversuchsanstalt
Landesmuseum

København (Danemark):

- Botanisk Centralbibliotek
- Danmarks Institut for International Udveksling af Videnskabelige Publikationer
- Dansk Naturhistorisk Forening
- Det Kongelige Danske Geografiske Selskab
- Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab
- Det Kongelige Nordiske Oldskriftselskab
- Entomologisk Forening
- Mineralogisk Museum
- Universitetets Forhistorisk-Arkaeologiske Institut

Köln (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

- Geographisches Institut der Universität

Kórnik (République Populaire de Pologne):

- Biblioteka Kórnicka

Košice (République Socialiste Tchecoslovaque):

- Východoslovenské múzeum

Kraków (République Populaire de Pologne):

- Instytut Botaniki Polskiej Akademii Nauk
- Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk.
Redakcja Sprawozdań Archeologicznych
- Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk.
Zakład Etnografii
- Katedra Etnografii Słowian. Uniwersytet Jagielloński
- Muzeum Archeologiczne
- Polska Akademia Nauk
- Polskie Towarzystwo Geologiczne.
- Słownik Łaciny Średniowiecznej w Polsce
- Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa
- Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego
- Zakład Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk
- Zakład Zoologii Systematycznej Polskiej Akademii Nauk

Krefeld (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

- Geologisches Landesamt Nordrhein-Westfalen
- Verein Linker Niederrhein

Krosno n/ Wisłoku (République Populaire de Pologne):

- Muzeum

La Chaux-de-Fonds (Suisse):

- Société Suisse de Spéléologie

Lausanne (Suisse):

- Société Vaudoise d'Histoire et d'Archéologie
- Société Vaudoise des Sciences Naturelles

Leiden (Pays-Bas):

- Bibliotheek van het Kamerlingh Onnes Laboratorium
- * Instituut voor Prehistorie der Rijksuniversiteit

Koninklijke Nederlandsche Botanische Vereeniging
Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
Rijksmuseum van Oudheden

Leipzig (République Démocratique Allemande):

Deutsches Institut für Länderkunde
Geographische Gesellschaft der Deutschen Demokratischen Republik
Institut für Vor- und Frühgeschichte der Karl-Marx-Universität
Sächsische Akademie der Wissenschaften

Leningrad (URSS):

Biblioteka Akademii nauk SSSR
Naučnaja biblioteka im. M. Gor'kogo pri Leningradskom Gosudarstvennom universitete

* Vsesojuznaja geologičeskaja biblioteka

Liberec (République Socialiste Tchecoslovaque):

Severočeské museum

Liège (Belgique)

Université de Liège

Linz (Autriche):

Christliche Kunstblätter
Institut für Landeskunde von Oberösterreich
Oberösterreichisches Landesmuseum
Stadtmuseum

Liptovský Mikuláš (République Socialiste Tchecoslovaque):

Múzeum Slovenského krasu

Lisboa (Portugal):

Centro de Estudos de Antropologia Cultural
* Centro de Estudos Geográficos
Museu e Laboratório Mineralógico e Geológico
Museu e Laboratório Zoológico e Antropológico
Serviços Geológicos de Portugal
Sociedade de Geografia de Lisboa
Sociedade Portuguesa de Ciências Naturais

Lódź (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka
Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Zakład Archeologii Polski Instytutu Historii Kultury Materialnej
Polskiej Akademii Nauk

London (Grande-Bretagne):

British Museum. Department of Printed Books
British Museum. Natural History. General Library
Geologists' Association
Institute of Archaeology
Joint Library of the Hellenic and Roman Societies
Linnean Society of London
London and Middlesex Archaeological Society
Ministry of Technology
National Central Library

Royal Anthropological Institute
Royal Geographical Society
* Royal Society
School of Slavonic and East European Studies
Victoria & Albert Museum

Louvain (Belgique):

Centre International de Dialectologie Générale
Institut de Géographie

Lublin (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka K. U. L.
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Lund (Suède):

Slaviska Institutionen vid Lunds Universitet
Universitetsbiblioteket

Luxembourg (Luxembourg):

* Bibliothèque Nationale
Société des Naturalistes Luxembourgeois

L'ovov (URSS):

Biblioteka L'vovskogo geologičnogo tovarystva
Instytut suspil'nyh nauk LDU
Instytut suspil'nyh nauk LDU. Viddil arheologii
Naučnaja biblioteka L'vovskogo gosudarstvennogo universiteta im.
Iv. Franko

Lyon (France):

Documents Scientifiques Berliet
Institut de Géographie
Société Linnéenne de Lyon

Madrid (Espagne):

Centro de Estudios Hidrográficos
Consejo Superior de Investigaciones Científicas
Deutsches archäologisches Institut
Instituto Español de Arqueología
Real Academia Española
Seminario de Historia Primitiva

Magdeburg (République Démocratique Allemande):

Kulturhistorisches Museum

Mainz (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Akademie der Wissenschaften und der Literatur
Römisch-germanisches Zentralmuseum
Staatliches Amt für Vor- und Frühgeschichte

Manchester (Grande-Bretagne):

Manchester Geographical Society

Marburg/Lahn (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Institut für mitteleuropäische Volksforschung
Universitäts-Bibliothek
Vorgeschichtliches Seminar der Universität
Westdeutsche Bibliothek

Marseille (France):

Bibliothèque de l'Université d'Aix-Marseille
Muséum d'Histoire Naturelle

Martin (République Socialiste Tchécoslovaque):

Matica Slovenská
Slovenské národné múzeum
Slovenské národné múzeum — Národopisný odbor

Messina (Italie):

Università degli Studi

Metz (France):

Académie Nationale de Metz

Milano (Italie):

- * Biblioteca dell'Istituto di Costruzioni e Ponti
- * Centro Studi Terzo Mondo
- Istituto Lombardo. Accademia di Scienze e Lettere
- Museo Civico di Storia Naturale
- Università Cattolica del Sacro Cuore
- Università degli Studi

Minsk (URSS):

Akademija navuk BSSR
Institut energetiki Akademii navuk BSSR
Institut teplo- i massoobmena Akademii navuk BSSR

Miskolc (République Populaire Hongroise):

- * Herman Ottó Múzeum

Modena (Italie):

Museo Civico Archeologico

Mons (Belgique):

Cercle Archéologique de Mons

Montpellier (France):

- * Laboratoire de Paléontologie

Moskva (URSS):

Biblioteka Instituta istorii estestvoznaniija i tehniki Akademii nauk SSSR
Fundamental'naja biblioteka obščestvennyh nauk im. V. P. Volgina Akademii nauk SSSR
Gosudarstvennaja biblioteka SSSR imeni V. I. Lenina
Gosudarstvennaja publičnaja istoričeskaja biblioteka RSFSR
Gosudarstvennaja publičnaja naučno-tehničeskaja biblioteka SSSR
Institut naučnoj informacii Akademii nauk SSSR
Mikrofaunističeskaja laboratorija
Moskovskij institut himičeskogo mašinostroenija
Naučnaja biblioteka im. A. M. Gor'kogo Moskovskogo gosudarstvennogo universiteta
Vsesojuznaja gosudarstvennaja biblioteka inostrannoj literatury

München (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Bayerische Akademie der Wissenschaften
Bayerische biologische Versuchsanstalt

Bayerische Staatssammlung für Paläontologie und historische Geologie

Bayerisches geologisches Landesamt

Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität

Institut zur Erforschung der UdSSR

Seminar für baltische und slavische Philologie der Universität

Südosteuropagesellschaft

Südost-Institut

Zentralinstitut für Kunstgeschichte

Zoologische Staatssammlung

Münster i. Westfalen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Landesmuseum für Naturkunde

Seminar für Vor- und Frühgeschichte

Nancy (France):

Académie de Stanislas

Nantes (France):

Ker Arvor

Société des Sciences Naturelles de l'Ouest de la France

Napoli (Italie):

Istituto di Filologia Slava

* Istituto di Paleontologia dell'Università

Società Nazionale di Scienze, Lettere ed Arti

Neuchâtel (Suisse):

Société Neuchâtoise des Sciences Naturelles

Newcastle upon Tyne (Grande-Bretagne):

The University Library

Nice (France):

Association des Naturalistes de Nice et des Alpes Maritimes

Nijmegen (Pays-Bas):

Universiteitsbibliotheek

Nitra-Hrad (République Socialiste Tchécoslovaque):

Archeologický ústav Slovenské akademie vied

Nottingham (Grande-Bretagne):

* Department of Geology. The University

Nürnberg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Germanisches National-Museum

Naturhistorische Gesellschaft

Wirtschafts- und Sozialgeographisches Institut der Friedrich-Alexander-Universität

Nyíregyházi (République Populaire Hongroise):

Jósa András Múzeum

Oeiras (Portugal):

Centro de Estudos de Etnologia Peninsular

- Offenbach* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Bibliothek des Deutschen Wetterdienstes
- Olomouc* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Historický ústav Vysoké školy pedagogické
Katedra historie University Palackého
Knihovni středisko filosofické fakulty University Palackého
Státní vědecká knihovna
Ustřední knihovna přírodovědecké fakulty University Palackého
Vlastivědný ústav
- Olsztyn* (République Populaire de Pologne):
Muzeum Mazurskie w Olsztynie
- Opava* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Slezské museum
Slezský ústav — Československá akademie věd
- Orosháza* (République Populaire Hongroise):
Szántó Kovács Múzeum
- Oslo* (Norvège):
Mineralogisk-geologisk Museum
Norsk Folkemuseum
Universitetets Oldsaksamling
- Oxford* (Grande-Bretagne):
Ashmolean Museum
Bodleian Library
Taylor Institution
- Padova* (Italie):
Accademia Patavina di Scienze, Lettere ed Arti
Istituto di Antropologia
Istituto di Filologia Slava
Istituto di Geografia dell'Università
Istituto di Geologia dell'Università
Soprintendenza alle Antichità delle Venezie
Tradizioni
- Palermo* (Italie):
Accademia di Scienze, Lettere ed Arti
Fondazione »Ignazio Mormino« del Banco di Sicilia
- Pamplona* (Espagne):
Museo de Navarra
- Pardubice* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Východočeské museum
- Paris* (France):
Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
Académie des Sciences
Annales de l'Université de Paris
Antiquités Nationales et Internationales
Association de Géographes Français
Bibliothèque Centrale du Muséum National d'Histoire Naturelle

Bibliothèque du Centre de Documentation du Centre National
de la Recherche Scientifique

Bibliothèque Nationale

Centre d'Études Archéologiques de la Méditerranée Occidentale

Comité National Français de Géodésie et de Géophysique

Fédération Française de Spéléologie

Institut d'Études Slaves

* Institut de Géographie

Laboratoire de Géologie de la Sorbonne

Laboratoire de Micropaléontologie de l'Université

Société Géologique de France

Société Nationale des Antiquaires de France

Société Préhistorique Française

Union Géodésique et Géophysique Internationale

Pavia (Italie):

Athenaeum

Istituto di Geologia dell'Università

Società Pavese di Storia Patria

Pécs (République Populaire Hongroise):

* Dunántúli Tudományos Intézet Könyvtára

Janus Pannonius Múzeum

Pisa (Italie):

* Istituto di Antropologia e Paleontologia Umana dell'Università

Società Toscana di Scienze Naturali

Studi Classici e Orientali. Università di Pisa

Plodiv (République Populaire de Bulgarie):

Naroden arheologičeski muzej

Višš pedagogičeski institut po prirodomatematičeskite nauki

Pontevedra (Espagne):

Museo de Pontevedra

Pôrto (Portugal):

Faculdade de Ciências

Potsdam-Babelsberg (République Démocratique Allemande):

Museum für Ur- und Frühgeschichte

Poznań (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Główna Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza

Instytut Zachodni

Muzeum Archeologiczne

Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

Przegląd Antropologiczny

»Przyroda Polski Zachodniej«

»Slavia Antiqua«

»Studia Logica«

Praha (République Socialiste Tchèque):

Archeologický ústav Československé akademie věd

Archivní správa

Československá společnost entomologická Československé akademie věd

Československá společnost zeměpisná

- Filosofická fakulta University Karlovy
 Geofyzikální ústav Československé akademie věd
 Historický ústav Československé akademie věd
 Kabinet pro studia řecká, římská a latinská Československé akademie věd
 Katedra chemie a zkoušení potravin
 * Katedra ekonomické a regionální geografie na přírodovědecké fakultě University Karlovy
 Komise pro soupis rukopisů v ČSSR
 Krasová sekce Přírodovědeckého sboru Společnosti Národního musea
 Laboratory of Hydrobiology — Department of Water Technology
 Matematický ústav Československé akademie věd
 Národní museum
 Národní museum — Entomologické oddělení
 Památník národního písemnictví na Strahově
 Publikační komise. Přírodovědecká fakulta University Karlovy — biologie
 Slovanská knihovna
 Universitní knihovna
 Ústav dějin socialistických zemí Československé akademie věd
 Ústav jazyků a literatur Československé akademie věd
 Ústav pro jazyk český
 Ústav pro teorii a dějiny umění Československé akademie věd
 Ústav ruského jazyka a literatury. Universita Karlova
 Ústředí vědeckých, technických a ekonomických informací
 Ústřední ústav geologický
 Základní knihovna Československé akademie věd
- Průhonice u Prahy* (République Socialiste Tchécoslovaque):
 Botanický ústav Československé akademie věd
- Regensburg* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
 Museum der Stadt Regensburg
- Rennes* (France):
 OGAM — Tradition Celtique
 Société Scientifique de Bretagne
- Reykjavík* (Islande):
 Hidh íslenska fornleifafjelag
 Vísindafélag Íslendinga
- Riga* (URSS):
 Latvijas PSR Zinātņu Akadēmija
- Roma* (Italie):
 Accademia Nazionale dei Lincei
 Accademia Polacca delle Scienze
 Belgisch Historisch Instituut te Rome
 Biblioteca di Archeologia e Storia dell'Arte
 British School at Rome
 Circolo Speleologico Romano
 Consiglio Nazionale delle Ricerche »La Ricerca Scientifica«
 Ecole Française de Rome
 * Institutum Romanum Finlandiae

Istituto di Archeologia dell'Università
Istituto di Filologia Slava dell'Università
Istituto di Geologia e Paleontologia dell'Università
Istituto di Studi Romani
Museo Nazionale Preistorico ed Etnografico »Luigi Pigorini«
Servizio Geologico d'Italia
Società Geografica Italiana
Società Geologica Italiana

Roma (Saint-Siège):

Pontificia Accademia Romana di Archeologia

Rostock (République Démocratique Allemande):

Universitätsbibliothek

Rovereto (Italia):

Accademia degli Agiati di Scienze, Lettere ed Arti

Saarbrücken (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Universität des Saarlandes

Institut für Vor- und Frühgeschichte der Universität des Saarlandes

Universität des Saarlandes

Salamanca (Espagne):

Seminario de Arqueología

Universidad de Salamanca

Sarcelles (France):

Société Scientifique Ševčenko

Savignano sul Rubicone (Italia):

Rubiconia Accademia dei Filopatridi

Schaffhausen (Suisse):

Naturforschende Gesellschaft

Schleswig (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Schleswig-holsteinisches Landesmuseum für Vor- und Frühgeschichte

Schwäbisch Hall (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Historischer Verein für Württembergisch Franken

Schwerin (République Démocratique Allemande):

Museum für Ur- und Frühgeschichte

Seckau bei Knittelfeld (Autriche):

Abtei

Settle (Grande-Bretagne):

British Speleological Association

Sevilla (Espagne):

Museo Arqueológico Provincial

Sibiu (République Socialiste de Roumanie):

* Muzeul Brukenthal

- Sieboldingen* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Vitis
- Siena* (Italie):
Accademia Musicale Chigiana
- Sint-Niklaas-Waas* (Belgique):
Oudheidkundige Kring van Waasland
- Siracusa* (Italie):
Società Siracusana di Storia Patria
- Sofija* (République Populaire de Bulgarie):
Akademija na sel'skostopanskite nauki
Bŭlgarska akademija na naukite
* Central Library of the High Technical Institutes
Narodna biblioteka »Kiril i Metodij«
Sofijski universitet. Bibliotekata
Viš̄ ikonomičeski institut »Karl Marks«
- Sopron* (République Populaire Hongroise):
Liszt Ferenc Múzeum
- Speyer a. Rh.* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Pfälzische Landesbibliothek
- Stavanger* (Norvège):
Stavanger Museum
- Stockholm* (Suède).
Kungliga Biblioteket
Kungl. Vetenskapsademiens Bibliotek
Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademiens Bibliotek
Slaviska Institutionen
Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi
- Strasbourg* (France):
Laboratoire de l'Institut de Géographie de l'Université
- Stuttgart* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Institut für Auslandsbeziehungen
Staatliches Museum für Naturkunde
Verein für vaterländische Naturkunde in Württemberg
Württembergisches Landesmuseum
- Stuttgart — Hohenheim* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Gesellschaft für Agrargeschichte
- Szczecin* (République Populaire de Pologne):
Muzeum Pomorza Zachodniego
- Szeged* (République Populaire Hongroise):
József Attila Tudományegyetem Földrajzi Intézet
Móra Ferenc Múzeum
- Székesfehérvár* (République Populaire Hongroise):
István Király Múzeum

- Szombathely* (République Populaire Hongroise):
Vas Megyei Muzeumok
- Talence* (France):
* Laboratoire de Géologie. Faculté des Sciences
- Tallinn* (URSS):
Eesti NSV Teaduste Akadeemia Keskraamatukogu
- Tarascon-sur-Ariège* (France):
Société Préhistorique de l'Ariège
- Tarragona* (Espagne):
Real Sociedad Arqueológica Tarraconense
- Tatranská Lomnica* (République Socialiste Tchécoslovaque):
Správa Tatranského národného parku
- Thessalonikē* (Grèce):
Aristoteleion Panepistemion Thessalonikēs
- Tihany* (République Populaire Hongroise):
Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Kutatóintézete
- Tilff* (Belgique):
Institut Archéologique Liégeois
- Timișoara* (République Socialiste de Roumanie):
Academia Republicii Socialiste România — Baza de Cercetări
Științifice
Universitatea din Timișoara
- Tirana* (République Populaire d'Albanie):
Biblioteka e Universitetit
- Tórshavn* (Danemark):
Føroya Fróðhskaparfelag
- Toruń* (République Populaire de Pologne):
Biblioteka Główna Uniwersytetu Mikołaja Kopernika
Muzeum Etnograficzne
Muzeum Okręgowe w Toruniu
Polskie Towarzystwo Filozoficzne
Towarzystwo Naukowe
- Toulon* (France):
Académie du Var
- Toulouse* (France):
Bibliothèque Universitaire
Société d'Histoire Naturelle de Toulouse
Société Méridionale de Spéologie et de Préhistoire
- Trento* (Italie):
Museo Tridentino di Scienze Naturali
- Trier* (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):
Rheinisches Landesmuseum

Trieste (Italia):

Gruppo Grotte »Carlo Debeljak«
Istituto di Geografia dell'Università
Istituto di Geologia dell'Università
Istituto ed Orto Botanico dell'Università
Museo Civico di Storia ed Arte
Museo Civico di Storia Naturale
Società Adriatica di Scienze
Società Alpina delle Giulie
»Trieste«
Università degli Studi di Trieste

Tromsø (Norvège):

Tromsø Museum

Trondheim (Norvège):

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Biblioteket

Tübingen (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Internationale Zeitschriftenschau für Bibelwissenschaft und Grenzgebiete

Turku (Finlande):

Åbo Akademis Bibliotek
* Turun Yliopiston kirjasto

Turnov (République Socialiste Tchèque):

Výzkumný ústav monokystalů

Tutzing bei München (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Museum Georg Frey

Udine (Italia):

Deputazione di Storia Patria per il Friuli
* »Matajur«
Società Alpina Friulana
Società Filologica Friulana »G. I. Ascoli«

Umeå (Suède):

Vetenskapliga biblioteket

Uppsala (Suède):

Universitetsbiblioteket

Vaduz (Liechtenstein):

Historischer Verein für das Fürstentum Liechtenstein

Valencia (Espagne):

Servicio de Investigación Prehistórica

Varese (Italia):

Centro di Studi Preistorici e Archeologici

Varna (République Populaire de Bulgarie):

Naroden arheologičeski muzej

Veliko Tŕnovo (République Populaire de Bulgarie):

Visš pedagogičeski institut »Bratja Kiril i Metodij«

Venezia (Italie):

* Biblioteca Querini Stampalia
Istituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti
Museo Civico di Storia Naturale

Vicenza (Italie):

* Centro Internazionale di Studi di Architettura »Andrea Palladio«

Vilnius (URSS):

Lietuvos TSR Mokslu Akademija

Verona (Italie):

Museo Civico di Storia Naturale

Veszprém (République Populaire Hongroise):

Veszprém Megye Múzeumi Igazgatósága

Warszawa (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka
Biblioteka Zakładu Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk
Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk
Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego Polskiej Akademii Nauk

Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk
Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk
Instytut Geografii Polskiej Akademii Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk
Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego
Instytut Podstawowych Problemów Techniki
Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk
Instytut Zoologiczny Polskiej Akademii Nauk
Muzeum Narodowe w Warszawie
Muzeum Ziemi Polskiej Akademii Nauk
Ośrodek Dokumentacji i Informacji Naukowej Polskiej Akademii Nauk

Państwowe Muzeum Archeologiczne

Polska Akademia Nauk

Polskie Towarzystwo Archeologiczne

Polskie Towarzystwo Turystyczno-krajoznawcze

Redakcja »Acta microbiologica polonica«

Redakcja »Slavia orientalis«

Seminarium Słowistyczne, Uniwersytet Warszawski

Zakład Historii Stosunków Polsko-Radzieckich Polskiej Akademii Nauk

Zakład Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk

Zakład Paleozoologii Polskiej Akademii Nauk

Zakład Parazytologii Polskiej Akademii Nauk

Weimar (République Démocratique Allemande):

Museum für Ur- und Frühgeschichte Thüringens

Wels (Autriche):

Musealverein Wels

Wien (Autriche):

Anthropologische Gesellschaft
Bundesdenkmalamt
Geographisches Institut der Hochschule für Welthandel
Geographisches Institut der Universität
Geologische Bundesanstalt
Geologische Gesellschaft in Wien
Institut für osteuropäische Geschichte und Südostforschung der
Universität
Institut für Slavische Philologie und Altertumskunde
Institut für Ur- und Frühgeschichte der Universität
Kunsthistorisches Institut der Universität
Museen der Stadt Wien
Naturhistorisches Museum
Niederösterreichische Landesbibliothek
Österreichische Akademie der Wissenschaften
Österreichische geographische Gesellschaft
Österreichische Nationalbibliothek
Österreichisches Archäologisches Institut
Österreichisches Museum für angewandte Kunst
* Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut
Speläologisches Institut
Verband österreichischer Höhlenforscher
Zoologisch-botanische Gesellschaft

Wiesbaden (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Hessisches Landesamt für Bodenforschung

Wrocław (République Populaire de Pologne):

Biblioteka Uniwersytecka
Katedra Archeologii Polski
Muzeum Archeologiczne — Redakcja »Silesia Antiqua«
Muzeum Etnograficzne
Polskie Towarzystwo Entomologiczne
Polskie Towarzystwo Ludoznawcze
Polskie Towarzystwo Zoologiczne
Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii
Wrocławskie Towarzystwo Naukowe
Zakład Antropologii
Zakład Archeologii Śląska. Instytut Historii Kultury Materialnej
Polskiej Akademii Nauk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich

Würzburg (République Fédérale de l'Allemagne Occidentale):

Geographisches Institut der Universität Würzburg
Universitätsbibliothek

Zürich (Suisse):

Bibliothek der Eidgenössischen Technischen Hochschule
Geobotanisches Forschungsinstitut Rübel
Naturforschende Gesellschaft
Schweizerisches Landesmuseum

AMERIKA — AMÉRIQUE.

Albany (États-Unis):

New York State Library

Albuquerque (États-Unis):

University of New Mexico Library

Ann Arbor (États-Unis):

University of Michigan Library

Antofagasta (Chili):

* Departamento de Arqueología y Museo
Universidad del Norte

Baltimore (États-Unis):

Johns Hopkins University Library

Berkeley (États-Unis):

University of California General Library

Bethesda (États-Unis):

National Library of Medicine

Bogotá (Colombie):

Academia Colombiana
Academia Colombiana de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales
Academia Colombiana de Historia
Centro de Investigaciones Lingüísticas y Etnográficas de la Amazonía Colombiana
Instituto Colombiano de Antropología

Brasília (Brésil):

* Universidade de Brasília. Biblioteca Central

Bucaramanga (Colombie):

Facultad de Ingeniería de petroleos
Universidad Industrial de Santander

Buenos Aires (Argentine):

Academia Argentina de Letras
Museo Etnografico
Sociedad Científica Argentina

Cambridge (États-Unis):

Museum of Comparative Zoology at Harvard College
Peabody Museum of Archaeology and Ethnology at Harvard University
Slavic Division — Harvard College Library

Caracas (Venezuela):

Academia de Ciencias Matemáticas y Naturales
Academia Nacional de la Historia
Escuela de Biología
Instituto Venezolano de Investigaciones Científicas
Sociedad Venezolana de Ciencias Naturales

Castro Valley (États-Unis):

Cave Research Associates

- Chicago* (États-Unis):
 John Crerar Library
 University of Chicago Library
- Cincinnati* (États-Unis):
 Association of American Geographers
 University of Cincinnati Library
- Ciudad Universitaria* (Costa Rica):
 Biblioteca de la Universidad de Costa Rica
- Columbia* (États-Unis):
 University of Missouri Library
- Columbus* (États-Unis):
 Ohio State Museum
 Ohio State University Libraries
- Curitiba* (Brésil):
 Instituto de Geologia
 Universidade do Paraná
- Denver* (États-Unis):
 United States Geological Survey
- Detroit* (États-Unis):
 Wayne State University General Library
- East Lansing* (États-Unis):
 Michigan State University Library
- Gainesville* (États-Unis):
 Department of Mathematics — University of Florida
- Habana* (Cuba):
 Biblioteca del Instituto Nacional de Cultura
 Biblioteca Nacional > José Martí
 Centro de Investigaciones Pesqueras
 Instituto de Biología. Academia de Ciencias de Cuba
- Houston* (États-Unis):
 The Fondren Library
- Indianapolis* (États-Unis):
 Indiana State Library
 Irwin Library — Butler University
- Ithaca* (États-Unis):
 Albert R. Mann Library
 Cornell University Library
- Kansas City* (États-Unis):
 Linda Hall Library — American Academy of Arts and Sciences
- La Jolla* (États-Unis):
 University of California Library
- Lakewood* (États-Unis):
 Cleveland Grotto — National Speleological Society

- La Plata* (Argentine):
 Facultad de Ciências Fisicomatemáticas
 Instituto de Bibliografía
- Laramie* (États-Unis):
 University of Wyoming Library
- La Serena* (Chili):
 Museo Arqueológico
- Lawrence* (États-Unis):
 University of Kansas Library
- Lebu* (Chili):
 Instituto Científico de Lebu
- Lexington* (États-Unis):
 University of Kentucky Libraries
- Lima* (Pérou):
 Biblioteca Nacional del Perú
 Sociedad Geográfica de Lima
- Los Angeles* (États-Unis):
 Hancock Library of Biology and Oceanography
 Southwest Museum
 University Research Library
- Madison* (États-Unis)
 The Slavic and East European Journal
- Mendoza* (Argentine):
 Instituto de Arqueologia y Etnologia
 Instituto de Geografia
- Menlo Park* (États-Unis):
 United States Geological Survey
- México, D. F.* (Mexique):
 Comisión de Historia del Instituto Panamericano de Geografía
 e Historia
- Montevideo* (Uruguay):
 * Museo Histórico Nacional
 Museo Nacional de Historia Natural
- Montreal* (États-Unis):
 * Department of History. Loyola College
- Morgantown* (États-Unis):
 Southern Appalachian Botanical Club
- Natal* (Brésil):
 Universidade do Rio Grande do Norte
- New Haven* (États-Unis):
 Linguistic Society of America
 Yale University Library

New York (États-Unis):

American Geographical Society
American Museum of Natural History
Columbia University in the City of New York
The New York Academy of Sciences
The New York Public Library
Rockefeller Foundation
Ukrainian Museum UVAN

Ottawa (Canada):

Geographical Branch, Department of Mines and Technical Surveys
National Research Council

Philadelphia (États-Unis):

Academy of Natural Sciences of Philadelphia
The Franklin Institute Library
University Museum
Van Pelt Library, University of Pennsylvania

Pittsburg (États-Unis):

Carnegie Museum Library
National Speleological Society

Port-au-Prince (Haïti):

Institut Français d'Haïti

Port-of-Spain (Trinité et Tobago):

Royal Victoria Institute Museum

Princeton (États-Unis):

American Journal of Archaeology

Québec (Canada):

Université Laval

Quito (Écuador):

Museo Etnografico de la Universidad Central

Rio de Janeiro (Brésil):

Academia Brasileira de Ciências
Biblioteca Central da Universidade Federal
Biblioteca do Conselho Nacional de Geografia
Biblioteca do Serviço Florestal
Centro de Pesquisas de Geografia do Brasil

San Salvador (Salvador):

Museo Nacional »David J. Guzmán«

Santa Barbara (États-Unis):

American Bibliographical Center

Santa Clara (Cuba):

Universidad Central de Las Villas

Santiago (Chili):

Biblioteca Central de la Universidad de Chile
Instituto de Biología »Juan Noe«
Instituto de Geografía
Museo Nacional de Historia Natural

- São Paulo* (Brésil):
 Departamento de Zoologia da Secretaria da Agricultura
 Departamento do Arquivo do Estado
 Faculdade de Filosofia, Ciências e Letras da Universidade
 Museu Paulista
- Seattle* (États-Unis):
 University of Washington Library
- St. Andrews* (Canada):
 Fisheries Research Board of Canada. Biological Station
- Toronto* (Canada):
 The Classical Association of Canada
 Slovenian School
- Trujillo* (Pérou):
 Instituto Libertador Ramón Castilla y Centro Bolivariano del
 Perú
- Tuxtla Gutiérrez* (Mexique):
 Instituto de Ciencias y Artes de Chiapas
- University* (États-Unis):
 Geological Survey of Alabama
- Urbana* (États-Unis):
 University of Illinois Library
- Vancouver* (Canada):
 University of British Columbia Library
- Vedado — Habana* (Cuba):
 Centro de Información Internacional
 Instituto Cubano de Recursos Minerales
- Washington* (États-Unis):
 American Meteorological Society
 Library of Congress
 National Academy of Sciences. Library
 National Bureau of Standards
 Slovenian Studies Circle
 United States Geological Survey
 United States National Museum. Smithsonian Institution

AZIJA — ASIE

- Alma-Ata* (URSS):
 Institut energetiki
 Kazak SSR Gylym Akademijasy
 Oblastnaja biblioteka
- Ankara* (Turquie):
 İngiliz Arkeoloji Enstitüsü
 Türk Dil Kurumu
 Türk Tarih Kurumu

- Aşgabat* (URSS):
Turkmenistan SSR Ylymlar Akademijasy
- Baghdad* (Irak):
Faculty of Medicine
Iraq Academy
Iraq Museum Library
University of Baghdad. Central Library
- Baku* (URSS):
Azərbaycan SSR Elmlər Akademijasy
- Bangalore* (Inde):
Indian Academy of Sciences
Indian Institute of Science
- Calcutta* (Inde):
Asiatic Society
National Institute of Sciences of India
Zoological Survey of India
- Duşanbe* (URSS):
Akademijai Fanhoi RSS Tođžikiston
- Erevan* (URSS):
Gitouthjounneri Akademia
- Frunze* (URSS):
Kyrgyz SSR Ilimder Akademijasy
- Fukuoka* (Japon):
Kyūshū Daigaku Ri-Gakubu
- Haifa* (Israel):
Israel Institute of Technology
- Hiroshima* (Japon):
Hiroshima Botanical Club
- Huê* (Viêt-nam):
Laboratoire de Géologie
- Irkutsk* (URSS):
Naučnaja biblioteka pri Irkutskom Gosudarstvennom universitete
- Jerusalem* (Israel):
L'Académie Israélienne des Sciences et des Lettres
Department of Antiquities
École Biblique et Archéologique Française
Jewish National and University Library
- Karachi* (Pakistan):
Karachi University Library
- Kaslik* (Liban):
* Université Saint-Esprit

Kyoto (Japon):

Geological & Mineralogical Institute
Phytogeographical Society
Research Institute for Humanistic Studies

Lahore (Pakistan):

Pakistan Association for the Advancement of Science

Madras (Inde):

Academy of Tamil Culture
Government Museum

Mosul (Irak):

College of Medicine

Nagoya (Japon):

Nanzan University Library

Nara (Japon):

* Tezukayama University Library

Nicosia (Cyprus):

Department of Antiquities
Etaireia Kypriakōn Spudōn

Oita (Japon):

Faculté d'Éducation
Faculté des Sciences et des Arts

Peking (Chine):

The Library of Academia Sinica

Pilani (Inde):

Rajasthan Academy of Sciences

Taškent (URSS):

Akademija nauk Uzbekskoj SSR

Tbilisi (URSS):

Central'naja naučnaja biblioteka Akademii nauk Gruzinskoj SSR
Tbilisskij matematičeskij institut Akademii nauk Gruzinskoj SSR
Vyčislitel'nyj centr Akademii nauk Gruzinskoj SSR

Tokyo (Japon):

Anthropological Society of Nippon
Chemical Society of Japan
Geographical Survey Institute
Kobayasi Institute of Physical Research
National Science Museum
Tensor Society

Udaipur (Inde):

University of Udaipur

Yokohama (Japon):

Department of Mathematics, Yokohama Municipal University

AFRIKA — AFRIQUE

Abidjan (Côte d'Ivoire):

Institut Français d'Afrique Noire en Côte d'Ivoire

Accra (Ghana):

Ghana Academy of Sciences

Alger (Algérie):

Centre de Recherches Anthropologiques, Préhistoriques et Ethnographiques

Service des Antiquités de l'Algérie

Société d'Histoire Naturelle de l'Afrique du Nord

Bloemfontein (République Sud-Africaine):

Nasionale Museum

Bukavu (République Démocratique du Congo)

Institut pour la Recherche Scientifique en Afrique Centrale

Cairo (République Arabe Unie):

Egyptian Academy of Sciences

Institut d'Égypte

National Research Council of Egypt

Constantine (Algérie):

Société Archéologique

Dakar (Sénégal):

Institut Fondamental d'Afrique Noire

Université de Dakar. Faculté des Sciences

Durban (République Sud-Africaine):

Durban Museum and Art Gallery

Ibadan (Nigeria):

Ibadan University Library

Jinja (Uganda):

East African Freshwater Fisheries Research Organization

Khartoum (Soudan):

Geological Survey Department

Kitale (Kenya):

The Stoneham Museum and Research Centre

Lagos (Nigeria):

»Nigeria« Magazine

Livingstone (Fédération de Rhodésie et Nyassaland):

Livingstone Museum

Lourenço Marques (Mozambique):

Biblioteca dos Estudos Gerais Universitários de Moçambique

Instituto de Investigação Científica de Moçambique

Sociedade de Estudos de Moçambique

Nairobi (Kenya):

East Africa Natural History Society

Ouagadougou (Haute-Volta):

Institut Français d'Afrique Noire — Centre de Haute-Volta

Porto Novo (Dahomey):

Institut de Recherches Appliquées du Dahomey

Pretoria (République Sud-Africaine):

Die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns
Transvaal Museum

Rabat (Maroc):

Bulletin d'Archéologie Marocaine
Faculté des Lettres et des Sciences Sociales
Société des Sciences Naturelles et Physiques du Maroc

Saint Louis (Sénégal):

Centre de Recherches et de Documentation

Tananarive (Madagascar):

Institut de Recherche Scientifique de Madagascar

AVSTRALIJA, INDONEZIJA IN OCEANIJA —
AUSTRALIE, INDONÉSIE ET OcéANIE

Baguio City (Philippines):

Saint Louis University Library

Bandung (Indonésie):

Koninklijke Natuurkundige Vereeniging in Indonesia

Brisbane (Australie):

Royal Society of Queensland

Broadway (Australie):

Australian Speleological Federation

Djakarta (Indonésie):

Dinas Purbakala Republik Indonesia

Hobart (Australie):

Royal Society of Tasmania

Honolulu (États-Unis):

Hawaii Library Association

Jogjakarta (Indonésie):

Faculty of Geography. Gadjah Mada University

Kuching (Sarawak):

Sarawak Museum

Lake Tekapo (Nouvelle-Zélande):

Mount John University Observatory

Melbourne (Australie):

Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization
Royal Society of Victoria

Nedlands (Australie):

University of Western Australia

Sydney (Australie):

Nicholson Museum of Antiquities
Sydney Speleological Society
Sydney University Speleological Society

Wellington (Nouvelle-Zélande):

Royal Society of New Zealand
Victoria University of Wellington

VSEBINA

I. Organizacija

Predsedstvo	7
Vodilni uslužbenci uprave akademije	8
Uprava inštitutov in komisij	8

II. Člani

Častna člana	17
Redni in dopisni člani	17
Novi člani	29
Razred za zgodovinske in družbene vede	
Dragotin Cvetko	31
Razred za filološke in literarne vede	
Anton Slodnjak	39
Velibor Gligorić	42
Razred za matematične, fizikalne in tehnične vede	
Dušan Hadži	45
Razred za prirodoslovne in medicinske vede	
Vaso Butozan	50
Svetozar Ilešič	52
Dimitrije Jovčić	55
Marijan Salopek	59
Razred za umetnosti	
Janez Cilenšek	61
Umrlji člani	
Josip Plemelj	73
In memoriam dr. Alojzu Gradniku	79
Marijan Salopek	83

III. Poročila o delu akademije

Akademija v letu 1967	89
Inštitut za raziskovanje krasa	98
Inštitut za paleontologijo	106
Inštitut za geografijo	110
Kartografski zavod	118
Inštitut za biologijo	120
Odbor za urejevanje favne, flore in geje Slovenije	134
Inštitut za zgodovino	135
Orientalistični inštitut	144
Inštitut za slovenski jezik	146
Inštitut za literature	153
Inštitut za slovensko narodopisje	158
Terminološka komisija	166
Študijski center za zgodovino slovenskega izseljenstva	172
Biblioteka	174

IV. Publikacije in zamenjava publikacij 181

LETOPIS

SLOVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Osemnajsta knjiga

Založila

Slovenska akademija znanosti in umetnosti
v Ljubljani

Natisnilo

CP DELO v Ljubljani
v juniju 1968

Obseg 14 $\frac{1}{4}$ pole

Naklada 1900 izvodov

